

VÍSINDASTARF
2012
LANDSPÍTALI

Kristján Erlendsson
yfirmáknir á vísinda- og
þróunarsviði

„Próun þekkingar“

Á uppskeruhátíð Vísinda á vordögum er staldrað við og litið yfir nýliðið ár, að þessu sinni árið 2012. Þá er uppskeran borin saman við fyrri ár og reynt að meta hvernig vísindastarf á spítalanum hefur þróast og við hverju megi búast. Um árabíl hefur verið fylgst með árangursvísium, sem helstir hafa verið fjöldi birtra vísindagreina og tilvitnanastuðull, fjöldi doktors- og meistaranema, fjöldi nýrra rannsókna og eftir því sem hægt er, fjöldi og upphæðir utanaðkomandi styrkja. Þótt þetta eftirlitsstarf taki tíma og mannafla, hefur þessi viðleitni algjörlega sannað sig á þessum síðustu árum, þegar niðurskurður hefur verið mikill og álag á klíniskum þjónustudeildum mjög aukid og aðstæður erfiðar. Það hefur verið nauðsynlegt að halda á lofti virkni og afrakstri háskólastarfsins á spítalanum.

Það hefur verið yfirlýst stefna stjórnenda spítalans að vernda vísinda- og menntastarf á LSH. Landspítalinn er jú eina háskólasjúkrahús landsins og ef erfiðleikatímabil nær að ýta mennta- og vísindastarfi til hliðar, þá kemur það beint niður á framtíðarmönnun heilbrigðisstétta landsins alls og samdráttur í vísindastarfi spítalans kemur niður á gæðum

starfseminnar og möguleikum til framþróunar. Þess vegna er starf háskólaspítala samofið daglegu starfi; menntun, vísindi og þjónusta við sjúklinga.

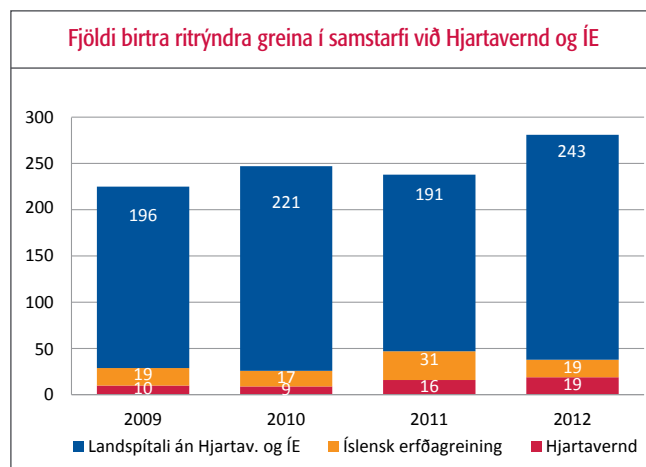
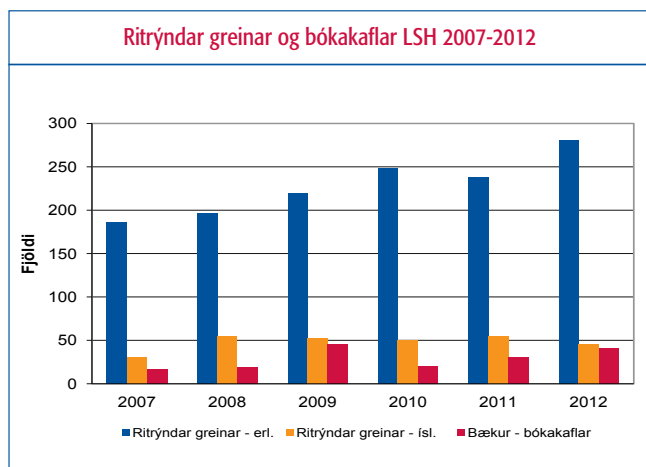
Árið 2011 var fyrsta árið frá 2004 þar sem birtum vísindagreinum hafði ekki fjölgað, heldur fækkað. Heildarfjöldinn minnkaði þó minna en ella, þar sem fjöldi greina sem birtust í samstarfi við Íslenska erfðagreiningu og Hjartavernd hafði aukist. Það var því eðlilegt að menn óttuðust að nú væri kreppan farin að segja til sín. Á árinu 2012 höfðu menn jafnframt á tilfinningunni að þessi óheillaþróun hefði haldið áfram.

En tölfraeðin er áreiðanlegri en tilfinningin og við blasir nú frábær árangur. Vísindagreinum sem birst hafa í erlendum vísindatímaritum hefur fjölgað úr 238 í 281, innlendum birtingum hefur að vísu fækkað úr 55 í 46 en bókarköflum fjölgað úr 31 í 41! Þá hefur greinum sem koma frá Landspítalanum, að mestu sameiginlegum starfsmönnum LSH og HÍ, utan samstarfs við ÍE og Hjartavernd, fjölgað úr 191 í 243 (sjá myndir). Sennilega eru þetta samt of lágar tölur þar eð við eigum enn nokkuð í land með að starfsmenn okkar merki greinar sínar Landspítalanum!!

Í ljósi þessa árangurs 2012 má halda því fram, að aukning vísindavirkni hafi verið jöfn og stöðug frá 2004 og kreppan hafi engin áhrif haft á þann þátt lögbundinnar starfsemi háskólaspítalans. Sveiflan árið 2011 hafi verið minni háttar og einungis hvatning til að gera betur. Stjórnendum og öllu starfsfólki LSH hefur þannig tekist að vernda mennta- og

vísindahlutverk LSH eins og að var stefnt. Aðrar vísbendingar styðja þessa fullyrðingu. Á árinu 2012 fjölgaði doktorsnemum, sem tengdir eru spítalanum um nálægt 25% og meistaranemum um hartnær 10%. Þá hefur umsóknum um leyfi fyrir nýjum rannsóknum ekki fækkað, sem er annar mælikvarði á stöðuga virkni. Að þessu sinni hefur þó veggspjöldum, sem hengd eru upp í anddyri K-byggingarinnar, fækkað. Það eitt og sér tel ég ekki vera merki minnkandi vísindavirkni, frekar að menn forgangsraði tíma sínum öðruvísi, skrifi frekar greinar en að gera veggspjöld. Fækkun veggspjalda ætti líka að vera áminning um það að kannski ætti að huga að breyttu formi uppskeruhátíðarinnar, eins og oft hefur verið stungið upp á.

Árangur ársins 2012 hefur sýnt að starfsfólki spítalans hefur tekist að viðhalda kröftugri vísindavinnu og bætt raunar myndarlega í. Þar skiptir miklu máli gjöfult og gagnkvæmt samstarf við innlenda og erlenda vísindamenn, að Landspítalinn og Háskóli Íslands hafa á að skipa starfsmönnum sem vinna á báðum stofnunum (sameiginlegir starfsmenn) en ekki hvað síst að í hverjum starfsmanni er inngreipt það sjónarmið, að þótt veikur sjúklingur gangi alltaf fyrir, þá skal fundinn tími til að sinna vísindahlutverki spítalans. Spítalinn hefur þrátt fyrir allt stutt við þetta starf, skapað svigrúm og innviði sem hafa gert þennan árangur mögulegan. Þennan árangur þarf að virða og vernda.

Ávarp	2
Vísindasjóður Landspítala	4
Vísindaráð Landspítala 2012	4
Ársskýrsla	4
Inga Þórsdóttir heiðursvísindamaður Landspítala 2012	5
Sævar Ingbórsson var valinn ungur vísindamaður ársins 2012	5
Hvatningarstyrkir til þriggja sterkra rannsóknarhópa	6
Styrkir til klínískra rannsókna ungra vísindamanna	7
Vísindasjóður Landspítala veitti styrki til 104 verkefna	8
Styrkþegar Vísindasjóðs Landspítala 2012	11
Ársskýrsla Siðanefndar Landspítala 2012	12
Starfsmaður Landspítala sem fékk framgang við Háskóla Íslands árið 2012	14
Starfsmenn Landspítala sem fengu akademiska nafnbót við Háskóla Íslands árið 2012	14
Ársskýrsla Siðanefndar stjórnýslurannsókna	15
Vísindasiðanefnd 2012	16
Yfirlit yfir vísindastörf á Landspítala 2012	19

Yfirlit yfir vísindastörf á Landspítala 2012

Augnlæknisfræði	19	Myndgreining	44	Verkfræðingar	59
Barnalæknisfræði	19	Ónæmisfræði	45	Rannsóknastofa í næringarfræði	59
Bráðalæknisfræði	21	Skurðlæknisfræði	47	Barnahjúkrun	61
Bæklunarskurðlæknisfræði	22	Barnaskurðlækningar	47	Bráðahjúkrun	62
Endurhæfingarlæknisfræði/Sjúkrabjálfun	22	Háls- nef- og eyrnaskurðlæknisfræði	47	Endurhæfingarhjúkrun	62
Sjúkrabjálfun	23	Heila- og taugaskurðlæknisfræði	47	Fjölskylduhjúkrun	63
Fæðinga- og kvensjúkdómafræði	23	Hjarta- og brjóstholsskurðlæknisfræði	47	Geðhjúkrun	64
Meðgöngu- og fæðingafraði	23	Lýtaskurðlæknisfræði	49	Hjúkrun aðgerðasjúklinga	64
Kvensjúkdómafræði	24	Skurðlæknisfræði brjósta, innkirtla og meltingarfæra	49	Hjúkrun langveikra fullorðinna	65
Geðsjúkdómafræði	24	Þvagfæraskurðlæknisfræði	49	Hjúkrunarstjórnun	65
Almenn geðlæknisfræði	24	Æðaskurðlæknisfræði	50	Krabbameinshjúkrun	66
Barna- og unglíngageðlæknisfræði	25	Svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði	50	Kynheilbrigði	66
Sálarfræði	25	Sýklafræði	50	Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun	67
Krabbameinlæknisfræði	28	Sýklafræði	51	Upplýsingatekni í hjúkrun	67
Lífefna- og sameindalíffræði	29	Veirufraði	51	Öldrunarhjúkrun	67
Líffærameinafræði / réttarlæknisfræði	30	Taugasjúkdómafræði	51	Fæðingarhjálp	68
Lyflæknisfræði	32	Öldrunarlæknisfræði	52	Meðgönguvemd	68
Blóðfræði	32	Blóðbankinn	53	Umönnun í sængurlegu	68
Gigtarlæknisfræði	34	Eðlisfræðingar	54	Skrifstofa framkvæmdastjóra fjármálasviðs	68
Hjartalæknisfræði	36	Félagsráðgjafar	54	Skrifstofa forstjóra	69
Húð- og kynsjúkdómalæknisfræði	38	Geislafræðingar	54	Skrifstofa framkvæmdastjóra hjúkrunar	69
Innkirtlalæknisfræði	38	Iðjuþjálfun	55	Skrifstofa framkvæmdastjóra lækninga	70
Lungnalæknisfræði	40	Lyfjafraðingar	55	Skrifstofa framkvæmdastjóra mannauðssviðs	70
Meltingarlæknisfræði	42	Náttúrufræðingar	55	Skrifstofa vísinda-, mennta- og nýsköpunarsviðs	70
Nýrnalæknisfræði	43	Sálgæsla presta og djákna	58		
Smitsjúkdómalæknisfræði	44	Talmeinafræðingar	59		

Vísindasjóður Landspítala

Vísindasjóður Landspítala er rannsóknarsjóður, sem árlega veitir um það bil 70 milljónum króna í rannsóknarstyrki til starfsmanna spítalans. Vísindasjóður var formlega stofnaður á árinu 2000 við sameiningu vísindasjóða Landspítala og Sjúkrahúss Reykjavíkur og voru fyrstu styrkveitingar úr sjóðnum á árinu 2002. Stjórn Vísindasjóðs ákveður hverjir fá styrki úr sjóðnum, með hliðsjón af umsögnum frá Vísindaráði LSH.

Styrkir eru veittir einu sinni á ári og eru afhentir á vísindadögum að vori.

Stjórn vísindasjóðs árið 2012 skipuðu:

Björn Zoëga forstjóri, sem jafnframt er formaður
Gísli H. Sigurðsson yfirlæknir og prófessor
Herdís Herbertsdóttir hjúkrunardeildarstjóri
Kristján Erlendsson framkvæmdastjóri vísinda-, mennta- og nýsköpunarsviði
Rúnar Bjarni Jóhannsson deildarstjóri

Ný stjórn Vísindasjóðs var skipuð í mars 2013 og hana skipa: Björn Zoëga forstjóri sem jafnframt er formaður
Gísli H. Sigurðsson yfirlæknir og prófessor
Ólafur Baldursson framkvæmdastjóri lækninga
Rúnar Bjarni Jóhannsson deildarstjóri
Sigríður Gunnarsdóttir framkvæmdastjóri hjúkrunar

Vísindaráð Landspítala 2012

Vísindaráð er framkvæmdastjórn og vísinda- og þróunarsviði til ráðgjafar um vísindastefnu og vísindastarf á sjúkrahúsinu og þróun heilbrigðisvísinda. Vísindaráð er til ráðgjafar við veitingu styrkja og viðurkenninga fyrir vísindastörf á spítalanum. Árlega eru haldnir vísindadagar, Vísindi á vordögum, þar sem vísindaniðurstöður eru kynntar fyrir starfsfólki spítalans, fræðimönnum og almenningi. Einnig eru veitt verðlaun til vísindamanna og styrkir veittir úr Vísindasjóði Landspítala.

Vísindaráð LSH er skipað sjö mönnum til fjögurra ára og var síðast skipað í það í ársbyrjun 2010. Verkefnastjóri Vísindaráðs er Sigríður Sigurðardóttir, vísinda- og þróunarsviði.

Vísindaráð skipa:

Gísli H. Sigurðsson læknir (formaður), tilnefndur af læknaáði

Herdís Sveinsdóttir hjúkrunarfræðingur (varaformaður), tilnefnd af hjúkrunarfræðideild HÍ

Gunnar Guðmundsson læknir, tilnefndur af læknaeild HÍ

Halldór Jónsson jr. læknir, tilnefndur af læknaeild HÍ

Ingibjörg Hjaltadóttir hjúkrunarfræðingur, tilnefnd af Hjúkrunarráði

Jón Friðrik Sigurðsson sálfræðingur, tilnefndur af forstjóra LSH (Berglind Guðmundsdóttir sálfræðingur var staðgengill Jóns hluta ársins)

Þórarinn Guðjónsson náttúrufræðingur, tilnefndur af forstjóra

Varamenn

Einar Stefán Björnsson læknir, tilnefndur af læknaeild HÍ

Guðrún Kristjánsdóttir hjúkrunarfræðingur, tilnefnd af hjúkrunarfræðideild HÍ

Hannes Petersen læknir, tilnefndur af læknaeild HÍ

Helga Sif Friðjónsdóttir hjúkrunarfræðingur, tilnefnd af Hjúkrunarráði

Inga Þórsdóttir næringarfræðingur og hjúkrunarfræðingur, tilnefnd af forstjóra LSH

Magnús Gottfreðsson læknir, tilnefndur af læknaáði

Þórður Helgason heilbrigðisverkfræðingur, tilnefndur af forstjóra LSH

Ársskýrsla

Vísindi á vordögum voru að þessu sinni haldin 25. Apríl.

Aðalfyrirlesari að þessu sinni var Þorvarður Jón Löve læknir og fyrirlestur hans var „Leitargrunnar – Frá rafrænni sjúkaskrá til vísindarannsóknna“.

Heiðursvísindamaður ársins að þessu sinni var Inga Þórsdóttir. Ungur vísindamaður ársins var Sævar Ingbórsson náttúrufræðingur og doktorsnemi og héldu þau bæði erindi.

Veggspjaldasýning var haldin í K-byggingu. Hún var opnuð 25. apríl og stóð í viku. Þar kynntu vísindamenn á LSH verkefni sín og alls voru sýnd 130 veggspjöld.

Á árinu barst 153 styrkumsóknir til Vísindasjóðs. Vísindaráð hafði umsjón á mati umsókna og alls voru á árinu veittir 115 styrkir, samtals 73 milljónir króna, við þrjár úthlutanir:

Almennir vísindastyrkir: Á vísindadögum 28. apríl voru veittir 104 vísindastyrkir. Samtals 50 millj.kr.

Hvatningarstyrkir til sterkra rannsóknahópa sem þegar hefðu öðlast alþjóðlega viðurkenningu. Þrír styrkir voru veittir 3. desember, samtals 15 milljónir kr.

Styrkir til ungra vísindamanna: 19. desember voru veittir 8 styrkir til ungra starfsmanna sem stunda klínískar rannsóknir.

Á myndina vantar Gunnar Guðmundsson og Ingibjörgu Hjaltadóttur

Inga Þórsdóttir heiðursvísindamaður Landspítala 2012

Inga Þórsdóttir var valin heiðursvísindamaður Landspítala árið 2012. Inga er afkastamikill vísindamaður á sviði næringarfræði og hefur ritað fjölda greina í alþjóðleg, ritrýnd tímarit sem mikið er vitnað í, bókarkafli og ágríp, auk þess að vera virk í fyrirlestrahaldi. Hún er forstöðumaður næringarstofu Landspítala og rannsóknarstofu í næringarfræði við Landspítala og Háskóla Íslands, prófessor við Háskóla Íslands og deildarforseti matvæla- og næringarfræðideildar heilbrigðisvísindasviðs.

Inga lauk BSc prófi í hjúkrunarfræði, Háskóla Íslands 1980. Næringarfræðingjafpróf, Gautaborgarháskóla 1986. Doktorspróf í næringarfræði frá Gautaborgarháskóla í Svíþjóð árið 1989.

Forstöðumaður næringarstofu og rannsóknarstofu í næringarfræði frá árinu 1995. Prófessor við raunvísindadeild matvæla- og næringarfræðiskorur Háskóla Íslands 1997-2008.

Deildarforseti matvæla- og næringarfræðideildar heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands á árunum 2008-2012.

Í norrænum stýri- og sérfræðingahópi til að ráðleggja um næringarefni 1996, 2004, 2012.

Í stjórn FENS "Federation of European Nutrition Societies" 2011-
Formaður mannelisráðs um árabíl, í vísinda- og tækniráði o.fl.

Inga er aðalleiðbeinandi og meðleiðbeinandi fjölda meistara- og doktorsnema. Hún hefur verið heiðruð fyrir vísindastörf sín og m.a. hlotið Fjöregg Matvæla og næringarfræðifélags Íslands, verið heiðruð á Landspítala og hlotið Ásu Wright verðlaunin. Inga var einn af þremur vísindamönnum Landspítala sem hlutu hvatningarstyrki LSH sem veittir voru haustið 2011.

Hún hefur fengið fjölmarga rannsóknastyrki s.s. frá Evrópusambandinu (5. og 6. RÁ-RD, SANCO, Leonardo), frá samnorrænum sjóðum (NordForsk og NiCe) og Íslenskum sjóðum.

Inga Þórsdóttir er í ritnefndum alþjóðlegra vísindatímarita s.s. Acta Paediatrica, Public Health Nutrition og Annals of Nutrition and Metabolism. Hún er eða hefur verið í stjórn alþjóðlegra samtaka á sviði næringarfræði og vísinda, verkefnastjóri alþjóðlegra vísindaverkefna og umsjónarmaður alþjóðlegra ráðstefna. Inga er meðal annars umsjónarmaður norrænnar næringarfræðiráðstefnu sem verður á Íslandi í júní 2012.

Sævar Ingbórsson var valinn ungur vísindamaður ársins 2012

Ungur vísindamaður ársins 2012 á Landspítala er Sævar Ingbórsson, líffræðingur og doktorsnemi.

Sævar er fæddur árið 1981. Hann lauk BS prófi í líffræði frá raunvísindadeild Háskóla Íslands árið 2006 og meistaraþrófi í líf- og læknávisindum frá læknadeild Háskóla Íslands 2008.

Hann hóf doktorsnám í líf- og læknávisindum við læknadeild Háskóla Íslands árið 2009 og starfar á rannsóknarstofu í stofnfrumufræðum sem rekin er af Magnúsi Karli Magnússyni prófessor og Þórarni Guðjónssyni dósent.

Heiti rannsóknaverkefnis: Hlutverk sprouty próteina í stjórn EGFR boðleiða í brjóstapækjufrumum.

Markmið verkefnisins er að rannsaka hlutverk og samskipti Sprouty-2 við EGFR týrósin kínasa viðtaka fjölskylduna í greinóttí formgerð brjóstskirtilsins og kortleggja áhrif yfirtjáningar og sívirkar tjáningar viðtakanna í framþróun æxlisvaxtar í brjóstskirtli. Í rannsóknunum er notast við þrívið frumuræktunarlíkön og frumulínur, bæði úr heilbrigðum vef og krabbameinsvef, ásamt frumulínu með stofnfrumueiginleika.

Samhliða rannsóknum sínum hefur Sævar leiðbeint íslenskum og erlendum nemum sem koma á rannsóknastofuna í styttri verkefni, ásamt kennslu í vefjafræði við læknadeild Háskóla Íslands.

Sævar hefur hlotið rannsóknastyrki, m.a. frá Rannis, Háskóla Íslands, Landspítala og Göngum saman.

Hvatningarstyrkir til þriggja sterkra rannsóknarhópa

Þrjú fimm milljóna króna hvatningarstyrkir voru veittir úr Vísindasjóði Landspítala við athöfn í Hringstal 3. desember 2012. Meðal viðstaddra voru Guðbjartur Hannesson velferðarráðherra og Katrín Jakobsdóttir, mennta- og menningarmálaráðherra. Þetta er í þriðja sinn sem styrkir af þessu tagi eru veittir á spítalanum en þeir bjóðast aðeins sterkum rannsóknarhópum á spítalanum sem þegar hafa öðlast alþjóðlega viðurkenningu. Alls bárust 11 umsóknir að þessu sinni. Forystumenn rannsóknarhópanna tóku við styrkjunum og kynntu rannsóknir sínar. Þær snúa að gáttatífi, hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi og stofnfrumum í þekjuvef brjóstkirtils.

Dr. Davíð O. Arnar yfirlæknir og klínískur prófessor

Hjartadeild, lyflækningasviði Landspítala Gáttatífi; forspárþættir framrásar, afleiðingar og erfðabreytileikar

Samstarfsmenn: Hrafnhildur Stefánsdóttir lækni og doktorsnemi, Háskólanum í Iowa og Háskóla Íslands. Vilmundur Guðnason læknir, Hjartavernd og Háskóla Íslands. Thor Aspelund tölfraeðingur, Hjartavernd og Háskóla Íslands. Lenore Launer faraldsfræðingur, NIH. Sigurður Sigurðarson geislafræðingur, Hjartavernd og Háskóla Íslands. Maríaanna Garðarsdóttir læknir. Ingibjörg Kristjánsdóttir deildarlæknir. Haukur Hjaltason læknir. Daniel Guðbjartsson tölfraeðingur, ÍE. Kári Stefánsson læknir, ÍE og Háskóla Íslands. Hilma Hólm læknir,

Heilbrigðisst. Suðurlands og ÍE. Guðmundur Þorgeirsson læknir, Dan Roden læknir, Vanderbilt-háskóla. Dawood Darbar læknir, Vanderbilt-háskóla. Maja Lisa Löchen læknir, háskólanum í Tromsø. Christopher Piorkowski læknir, háskólanum í Leipzig. Gerhard Hindricks læknir, háskólanum í Leipzig. Guðrún Skúladóttir líffefnafræðingur, Háskóla Íslands. Ólafur Skúli Indriðason læknir. Runólfur Pálsson læknir. Bjarni Torfason læknir. Lára Björgvinsdóttir meistaranemi, Háskóla Íslands. Robert G. Metcalf læknir, háskólanum í Adelaide, Ástralíu. David Hougaard læknir, Statens Serum Institute. Kristín Skogstrand líffefnafræðingur, Statens Serum Inst.

Dr. Jón Friðrik Sigurðsson yfirsálfræðingur og prófessor

Geðsviði Landspítala
Virkir þættir meðferðar í ósérhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi

Samstarfsmenn: Paul M. Salkovskis, prófessor, Háskólinn í Bath, UK. Engilbert Sigurðsson, yfirlæknir, Landspítala og Háskóla Íslands. Magnús Blöndahl Sighvatsson, sálfræðingur og doktorsnemi, Landspítala. Hafrún Kristjánsdóttir, sálfræðingur og doktorsnemi, Landspítala. Brynjar Halldórsson, sálfræðingur og doktorsnemi, Háskólinn í Bath. Þórður Örn Arnason, sálfræðingur og doktorsnemi, Stokkhólmsháskóli. Baldur Heiðar Sigurðsson, sálfræðingur, Landspítala og Háskóla Íslands. Heiðís B. Valdimarsdóttir

sálfræðingur, Læknaskólinn í Mount Sinai, USA og Háskólinn í Reykjavík. Hjalti Jónsson, sálfræðingur, Háskólinn í Árósum, Danmörk. Fanney Þórsdóttir, sálfræðingur Háskóla Íslands. Pétur Tyrfingsson, sálfræðingur, Landspítali og Háskóla Íslands.

Dr. Þórarinn Guðjónsson náttúrufræðingur og prófessor

Blóðmeinafræðideild, rannsóknarsviði Landspítala
Stofnfrumur í þekjuvef brjóstkirtils og hlutverk þeirra í greinóttri formyndun og bandvefsumbreytingu

Samstarfsmenn: Magnús Karl Magnússon, læknir og prófessor, Rannsóknastofu í blóðmeinafræði. Bjarni Agnarsson, læknir og prófessor, Rannsóknastofu í meinafræði.

Kristján Skúli Ástgeirsson, læknir og lektor, skurðlækningasvið. Jón Gunnlaugur Jónasson, læknir og prófessor, Rannsóknastofa í meinafræði. Ole William Petersen, læknir og prófessor, Kaupmannahafnarháskóli, Department of Anatomy at Panum Institute. Gunhild Mælandsmo, prófessor, frumulíffraeðingur, Radium Hospital Olsó, Dept. of Tumor Biology Institute of Cancer Research, Oslo University Hospital. Dean Mosher læknir og prófessor, University of Winsconsin, Dept. of Biomolecular Chemistry. Eiríkur Steingrímsson prófessor, Háskóla Íslands.

Ljósmynd: Gisli H. Sigurðsson, formaður vísindaráðs Landspítala, Magnús Blöndahl Sighvatsson, sálfræðingur og doktorsnemi, sem tók við styrknum fyrir hönd Jóns Friðriks Sigurðssonar, yfirsálfræðings og prófessors, Davíð O. Arnar, yfirlæknir og klínískur prófessor, Þórarinn Guðjónsson, náttúrufræðingur og prófessor, og Björn Zoëga, forstjóri Landspítala.

Styrkir til klínískra rannsókna ungra vísindamanna

Átta ungir vísindamenn á Landspítala fengu styrk úr Vísindasjóði Landspítala til klínískra rannsókna við athöfn í Hringstal 19. desember 2012. Hver styrkur nam einni milljón króna. Vísindamennirnir ungu kynntu rannsóknir sínar með stuttum erindum.

Anna Bryndís Einarsdóttir deildarlæknir

Meðumsækjandi: Elías Ólafsson yfirlæknir og prófessor
Rannsókn: Óútskýrður skyndidaudi hjá flogaveikum
Aðrir samstarfsmenn: Hannes Blöndal prófessor emeritus. Ólafur Sveinsson taugalæknir, Karolinska sjúkrahúsið, Stokkhólmi.

Guðrún Dóra Bjarnadóttir deildarlæknir og doktorsnemi

Meðumsækjandi: Magnús Haraldsson geðlæknir og dósent
Rannsókn: Notkun methýlenidats í æð meðal íslenskra vímuefnaneytenda
Aðrir samstarfsmenn: Andrés Magnússon yfirlæknir og klínískur prófessor, geðsvið, leiðbeinandi. Bjarni Össurarson geðlæknir og aðjúnt. Engilbert Sigurðsson, yfirlæknir og prófessor, geðsvið. Steinn Steingrímsson læknir, Sahlgrenska sjúkrahúsið, Gautaborg. Helena Bragadóttir hjúkrunarfræðingur, fíknideild, geðsvið.

Paolo Gargiulo verkfræðingur

Meðumsækjandi: Halldór Jónsson jr. yfirlæknir og prófessor
Rannsókn: Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti
Aðrir samstarfsmenn: Jan Tribel bæklunarlæknir, skurðlækningsvið. Gígja Magnúsdóttir og Grétar Halldórsson sjúkrapjálfarar, lyflækningsvið. Þróstur Pétursson og Benedikt Magnússon verkfræðingar.

Sigríður Birna Elíasdóttir deildarlæknir

Meðumsækjandi: Viðar Örn Eðvarðsson sérfræðilæknir og dósent
Rannsókn: Undirliggjandi ástæður háþrýstings og merki um markliffæraskemmdir hjá 9 ára gömlum íslenskum börnum
Aðrir samstarfsmenn: Sandra Dis Steinþórsdóttir deildarlæknir, lyflækningsvið. Ólafur Skúli Indriðason lyf- og nýrnalæknir, lyflækningsvið. Runólfur Pálsson yfirlæknir og dósent, lyflækningsvið. Hróðmar Helgason barnalæknir og klínískur dósent, kvenna- og barnasvið Barnaspítali Hringstans, grunnskólar, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins og Hjartavernd.

Sigurður James Þorleifsson deildarlæknir

Meðumsækjandi: Gunnar Guðmundsson, aðstoðaryfirlæknir og dósent
Rannsókn: Lungnatrefjun á Íslandi
Aðrir samstarfsmenn: Helgi Ísaksson meinafræðingur, Rannsóknarstofa í líffærameinafræði. Þórarinn Guðjónsson líffræðingur og prófessor, Rannsóknarstofa í stofnfrumfræðum. David A Schwartz yfirlæknir, Coloradoháskóli.

Una Bjarnadóttir lífefnafræðingur

Meðumsækjandi: Björn Rúnar Lúðvíksson, yfirlæknir og prófessor
Rannsókn: Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T-frumna
Aðrir samstarfsmenn: Ása Brynjólfssdóttir rannsókn- og þróunarstjóri Bláa Lónsins. Bárður Sigurgeirsson húðsjúkdómalæknir, aðjúnt, Húðlæknastöðin, Háskóla Íslands, Elin Soffía Ólafsdóttir prófessor, lyfjafræðideild Háskóla Íslands, Jón Hjaltalín Ólafsson húðsjúkdómalæknir, dósent, Húðlæknastöðin, Háskóla Íslands, Jóna Freysdóttir náttúrufræðingur og prófessor Rannsóknastofa í gigtjúkdómum og ónæmisfræðideild. Michael Kalos dósent, Pennsylvaníuháskóli.

Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir hjúkrunarfræðingur

Meðumsækjandi: Brynjólfur Mogensen yfirlæknir og dósent
Rannsókn: Áhrif efnahagshrunins á Íslandi á dánartíðni, sjúkdómstíðni og sjálfsskaða
Aðrir samstarfsmenn: Arna Hauksdóttir lektor, Miðstöð í lyðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Guðlaug Rakel Guðjónsdóttir framkvæmdastjóri, bráðasvið. Páll Matthíasson framkvæmdastjóri, geðsvið. Unnur A. Valdimarsdóttir dósent, Háskóla Íslands, Vilhjálmur Rafnsson læknir og prófessor, Háskóla Íslands.

Össur Ingi Emilsson, deildarlæknir og doktorsnemi

Meðumsækjandi: Þórarinn Gíslason, yfirlæknir og prófessor
Rannsókn: Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öndunarferasjúkdóma og kæfisvefn
Aðrir samstarfsmenn: Christer Janson læknir, Akademíska sjúkrahúsið í Uppsöllum. Bryndís Benediktsdóttir læknir og dósent, lyflækningsvið. Einar Stefán Björnsson yfirlæknir og prófessor, lyflækningsvið. Sigurður Júlíusson. háls-, nef- og eyrnalæknir, skurðlækningsvið. Anna-Carin Olin læknir, Sahlgrenska sjúkrahúsið, Gautaborg. Ísleifur Ólafsson yfirlæknir og klínískur dósent, rannsóknarsvið.

Vísindasjóður Landspítala veitti styrki til 104 verkefna

Afbrigðileg tjáning gena og próteina hjá sjúklingum með bólgusjúkdóma í meltingarvegi. Einar S. Björnsson, George Segal, Andrew Smith, Philip Smith.

Afdrif og horfur sjúklinga með mjaðmarbrot. Sigurbergur Kárason, Gísli H. Sigurðsson, Jóhanna M. Sigurjónsdóttir, Kristófer A. Magnússon, Yngvi Ólafsson, Brynjólfur Mogensen.

Andleg liðan og svefnleysi meðal kæfisvefnssjúklinga. Tíðni, tengsl sjúkdóma og áhrif á meðferðaheldni. Jón Friðrik Sigurðsson, Erla Björnsdóttir, Bryndís Benediktsdóttir, Þórarinn Gíslason.

Asablæðing í kjölfar fæðingar. Ragnheiður I. Bjarnadóttir, Þóra Steingrimsdóttir, Sveinn Guðmundsson, Anna Lilja Gísladóttir, Friða Guðný Birgisdóttir.

Áhrif fjárhagsörðugleika á þunglyndi hjá íslensku þjóðinni. Jón Friðrik Sigurðsson, Helga Berglind Guðmundsdóttir, Dóra Guðrún Guðmundsdóttir, Daniel Þór Ólason.

Áhrif kítín fáliða á sérhæfingu THP-1 áfrumna og viðloðunargetu æðapelsfrumna. Ólafur E. Sigurjónsson, Pétur Henry Petersen, Steinunn Guðmundsdóttir.

Áhrif langtímanotkunar prótón pumpu hemla á gastrín örvin eftir máltíð. Einar S. Björnsson, Hólmfríður Helgadóttir, Magdalena Sigurðardóttir, David Metz.

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streitusvörun og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir, Praut ehf.

Áhrif natalizumab (Tysabri) á vitsmunastarf, þreytu, þunglyndi og stjórnumarfærni fólks með MS-sjúkdóminn. Sólveig Jónsdóttir, Elías Ólafsson, Haukur Hjaltason, Sóley Þráinsdóttir.

Áhrif ómega-3 fitusýra á hjöðnun bólgu. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Áhrif ónæmisglæða á kímstöðvafrumur og áfrumur nyburamúsa. Ingileif Jónsdóttir, Stefania P. Bjarnarson, Hreinn Benónísson.

Áhrif thrombinhemla og Xa-hemla á Fiix storkupróf; in vitro rannsókn. Páll Torfi Önundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir.

Áhrif upphafsmeðferðar warfaríns á Fiix prothrombin tíma (Fiix-INR) og hraða þróunar fullrar blóðþynningar. Páll Torfi Önundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Davíð O. Arnar, Hallgerður Bjarnfreðsdóttir.

Áhrif útdráttá og þátta úr sjávarlífverum á þroskun angafrumna, leit að lyfjasprotum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir, Sesselja Ómarsdóttir.

Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsson, Egill Axfjörð, Próstur Pétursson, Benedikt Magnússon.

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Árangur skurðaðgerða við lungnakrabbameini á Íslandi 1986-2007. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Helgi Ísaksson, Andri Wilberg Orrason, Kristján Baldvinsson, Húnbogi Þorsteinsson.

Blóðhlutagjafir á íslenskum gjörgæsludeildum. Gísli H. Sigurðsson, Karl Erlingur Oddason, Tómas Guðbjartsson, Sigurbergur Kárason, Sveinn Guðmundsson, Kári Hreinsson.

Blóðruhálskirtilskrabbamein – samanburður á íslensku og dönsku þýði. Eiríkur Jónsson, Inga Jóna Ingimarsdóttir, Helgi Sigurðsson, Laufey Tryggvadóttir, Klaus Brasso, Gerda Engholm, Hans H. Storm, Peter Iversen.

Boðleiðir til MITF í sortuæxlum og áhrif þess á horfur sjúklinga. Gunnar Bjarni Ragnarsson, Christine Grill, Eiríkur Steingrímsson, Bjarni Agnarsson, Laufey Tryggvadóttir, Hrafnkell Kárason, Rósa Björk Barkardóttir, Guðrún Jóhannesdóttir.

Bráð blóðstorkubilun: Faraldsfræði, erfðaþættir og greiningarpróf. Gísli H. Sigurðsson, Martin Ingi Sigurðsson, Páll Torfi Önundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Hilma Hólm.

Bráð nýrnabilun meðal sjúklinga á bráðamóttöku LSH. Ólafur Skúli Indriðason, Ingibjörg Kristjánsdóttir, Runólfur Pálsson.

Breytingar á burðargetu sköflungs kindna við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson, Craig Maxwell.

D vitamin búskapur hjá heilbrigðisstarfsfólki á svæfinga og gjörgæsludeild LSH í lok vetrar. Gísli H. Sigurðsson, Sigurbjörg Skarphéðinsdóttir, Kirk Hakan, Douglas Coursin.

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovísa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Einkenni á síðustu 24 klst. lífs: Samanburður á skráningu algengra einkenna og meðferð þeirra hjá sjúklingum með krabbamein og sjúklingum með aðra sjúkdóma. Svandís Íris Hálfánardóttir, Valgerður Sigurðardóttir, Kristín Lára Ólafsdóttir.

Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Elín J.G. Hafsteinsdóttir.

Eru afbrigðileg ónæmissvör í kverkeiulum orsakabáttur sóra? Helgi Valdimarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Andrew Johnston, Ragna Hlín Þorleifsdóttir.

Eru öldrunarsjúkdómar og/eða lyfjameðferð þeirra áhættuþættir fyrir ellihrórunin í augnbotnum? Friðbert Jónasson, Mary Frances Cotch, Ársæll Arnarsson, Vilmundur Guðnason.

Evrópukönnunin Lungu og Heilsa - 20 ára eftirfylgd. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediktsdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Vaka Sigurjónsdóttir, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch. Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Fjölskrusertæk baeling á ónæmissvari. Ingileif Jónsdóttir, Hreinn Benónísson, Stefania P. Bjarnarson.

Flogalyf og miðlægur skjaldvakabrestur. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Elías Ólafsson, Margrét Jóna Einarsdóttir.

Frumkomið Aldósterónheilkenni á Íslandi 2007-2011. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Guðbjörg Jónsdóttir, Jón Guðmundsson, Guðjón Birgisson.

Fýsileiki innleiðingar klínískra leiðbeininga um hjúkrun heilablóðfallssjúklinga í endurhæfingu. Ingibjörg Bjartmarz, Helga Jónsdóttir, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Elín B. Hafsteinsdóttir, Guðrún B. Sigurbjörnsdóttir, Sigríður B. Guðmundsdóttir, Guðrún Jónsdóttir.

Fæðingarútkomur kvenna sem hafa orðið fyrir kynferðisofbeldi. Berglind Guðmundsdóttir, Agnes Gísladóttir, Unnur Valdimarsdóttir, Bernard Harlow, Sven Cnattingius, Ragnheiður Bjarnadóttir, Eyrún Jónsdóttir.

Gagnreynd hjúkrun: Þættir sem hafa áhrif. Hrunð Scheving Thorsteinsson, Connie Delaney, Herdís Sveinsdóttir, Jón G. Bernburg.

Gaumstol eftir slag í hægri heilahlí. Helga Jónsdóttir, Marianne Klinke, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Dan Zahavi.

GDM-rannsókn (= Göngum Dálitið Meira-rannsókn). Reynir Tómas Geirsson, Helga Medek, Hildur Harðardóttir, Sæmundur Guðmundsson, Peter Damm, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Geðheilsa og kortísól meðal krabbameinssjúklinga. Eiríkur Örn Arnarson, Helgi Sigurðsson, Snorri Ingimarsson, Elvar Theódórsson, Ína Marteinsdóttir.

Greining skemmda í erfðaeftir með tvívíðum rafdrætti. Jón Jóhannes Jónsson, Helgi Sigurðsson, Finnþógi Rútur Þormóðsson, Hans Guttormur Þormar, Jórunn Erla Eyfjörð, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Agata Smogorzewska, Peter Holbrook, Óskar Þór Jóhannsson.

Heilsufar þolenda snjóflóðanna í Súðavík og á Flateyri árið 1995. Berglind Guðmundsdóttir, Edda Björk Þórðardóttir, Unnur Anna Valdimarsdóttir, Gunnun Hansdóttir, Heidi S. Resnick, Jillian C. Shipherd, Ágúst Oddsson, Þórunn Finnisdóttir, Ragnhildur Guðmundsdóttir.

Hlutur bólguboðefna og T stýrifrumna í meðferðarvirgni remicade í iktsýki. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson, Björn Guðbjörnsson, Michael Kalos.

Hlutverk non-coding RNAs í eðlilegri og illkynna formgerð brjóstkirtilsins. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Kristján Skúli Ásgeirsson, Bjarni Agnarsson.

Hlutverk ósérhæfða ónámiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T stýrifrumna. Una Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfsdóttir, Elín Soffía Ólafsdóttir, Michael Kalos.

Hlutverk p63 í umritunarstjórn lungnaþekju. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Eiríkur Steingrímsson, Ólafur Baldursson.

Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og iktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PD-CD1 geninu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumstarfsemi. Helga Kristjánsdóttir, Kristján Steinsson, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Ingileif Jónsdóttir.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdís Þórisdóttir, Páll Ingvarsson.

Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Guðrún Eygló Guðmundsdóttir Brynja Örylgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir.

Innleiðing batamiðaðrar nálgunar í meðferð geðmeina: áhrif á starfsfólk geðdeilda. Jón Friðrik Sigurðsson, Hjalti Einarsson, Daniel Þór Ólafsson, Baldur Heiðar Sigurðsson, Gísli H. Guðjónsson.

Íslenska ofvaxtarhjáttavöðvakvilla verkefnið. Berglind Aðalsteinsdóttir Gunnar Þór Gunnarsson, Barry Maron, Jonathan Seidman, Christine Seidman, Ragnar Danielsen.

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fiix-PT, til að skammta kúmadin blóðþýnningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfi Önundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Viðarsson, Davíð O. Arnar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Komur á Landspítala vegna umferðarslysa 2003-2011, eðli og umfang áverka. Kristinn Sigvaldason, Brynjólfur Mogensen, Sigurbergur Kárason, Bjarni Árnason, Andri Elfarsson.

Kortlagning á ættlægni mergfrumuæxlis og göðkynja einstofna mótefnahækkunar á Íslandi. Hlíf Steingrímisdóttir, Vilhelmina Haraldsdóttir, Helga Ögmundsdóttir.

Kortlagning MÓSA sýkinga á Norðurlöndunum – Hluti Íslands. Gunnstein Haraldsson, Hjördís Harðardóttir, Ólafur Guðlaugsson, Karl G. Kristinsson, Trond Jacobsen, Frode Gran, Robert L. Skov, Sara Hæggman, Jaana Vuopio-Varkila.

Kynlíf á meðgöngu og eftir fæðingu. Sóley Bender, Edda Sveinsdóttir, Hilda Friðfinnsdóttir.

Langtímaáhrif á raförvun aftaugaðra vöðva. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Stefán Yngvason, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Paolo Gargiulo.

Langtímaáhrif hjáveituaðgerða á maga og görnun á beinabúskap karla og kvenna. Gunnar Sigurðsson, Svava Engilbertsdóttir, Dána Óskarsdóttir.

Langvinnur nýrnasjúkdómur af völdum litíum á Íslandi. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Engilbert Sigurðsson, Matthías Halldórsson, Davíð Arnar Sverrisson.

Leiðir að itrekaðri afbrotahegðun. Þáttur ADHD og vímuefnamisnotkunar. Jón Friðrik Sigurðsson, Gunnun S. Unnsteinsdóttir Kristensen, Gísli H. Guðjónsson, Fanney Þórisdóttir, Baldur Heiðar Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Jónas Haukur Einarsson, Susan Young.

Liðan dagaðgerðasjúklinga eftir svæfingu. Herdís Sveinsdóttir, Guðbjörg S. Ragnarsdóttir, Kolbrún Albertsdóttir, Lára Borg Ásmundsdóttir, María T. Ásgeirsdóttir, Þóris Þorbjörnsdóttir.

Liðan sjúklinga á sjúkrahúsi eftir liðskiptaáðgerð, aðgengi að upplýsingum og ánægja með umönnun. Kolbrún Kristiansen, Árún K. Sigurðardóttir, Brynja Ingadóttir, Kírsi Johanson.

Líffræðileg merki súrefnisálags, bólgusvörunar og taugahrörunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Kristín Hannesdóttir, Jón G. Snædal, Sólveig Rósa Davíðsdóttir, Annie Arvidsson.

Lífsgæði og liðan kvenna sem gangast undir brottmál brjóst/brjóstá og brjóstauppyggingu í kjölfar krabbameinsgreiningar. Þóris Kjartansdóttir, Regina Ólafsdóttir, Þorvaldur Jónsson, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Árni Kristjánsson.

Ljáðu mér eyra viðtalsmeðferð á Landspítala – rannsókn á árangri viðtala. Valgerður Lía Sigurðardóttir, Helga Gottfredsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Þóra Steingrímisdóttir.

Lyfjadreifing í augntóttarfitu. Haraldur Sigurðsson, Þór Eysteinnsson, Margrét Þorsteinsdóttir, Sighvatur Sævar Árnason, Baldur Bragi Sigurðsson.

Lyfjaskráning hjúkrunarfræðinga í Therapy - Lýsandi rannsókn. Helga Bragadóttir, Hulda Sveinbjörg Gunnarsdóttir, Ásta St. Thoroddsen.

Mat á svefn- og öndunartrefnum hjá almennu þýði með stöðluðum aðferðum. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir, Davíð Gíslason, Erna

Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Matarvenjur og næringarástand sjúklinga með bólgusjúkdóm í meltingarvegi. Einar S. Björnsson, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Kjartan Örvar.

Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Sigríður Magnúsdóttir, Ester Sighvatsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Meðferð fullorönnu með ADHD í hóp. Jón Friðrik Sigurðsson, Brynjar Emilsson, Gísli Guðjónsson, Susan Young, Halldóra Ólafsdóttir, Gísli Baldursson.

Meðferð offitu barna og unglunga; Þróun fjölskyldumiðaðrar atferlismeðferðar. Ragnar Bjarnason, Anna Sigríður Ólafsdóttir, Urður Njarðvík, Tryggvi Helgason, Ólöf Elsa Björnsdóttir, Þrúður Gunnarsdóttir.

Notkun úthljóðsstraumlindarmyndgerðar til að fylgjast með raförvun aftagaðra vöðva. Þórður Helgason, Guðbjörg Kristín Ludvigsdóttir, Haraldur Auðunsson, Paolo Gargiulo.

Ný nálgun að ökuhæfnismati á Íslandi: Taugasálfræðilegt tölvuforrit Expert System Traffic. Claudia Georgsdóttir.

Nýrnafrumkurrabamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Eiríkur Jónsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vígdis Pétursdóttir, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir.

Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir, Laufey Steingrímsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsson, Gestur I. Pálsson, Sigurveig P. Sigurðardóttir, Sigurður Júlíus Grétarsson, Kim Fleischer Michelsen, Ása Guðrún Kristjánsdóttir, Ása V. Þórisdóttir, Cindy Mari Imai, Birna Þórisdóttir, Hafdís Helgadóttir, Hrafnhildur Eva Stephensen.

Næringarástand sjúklinga á Landspítala. Tengsl við legutíma, fylgikvilla og kostnað vegna næringarmeðferðar. Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Inga Þórsdóttir, Brynja Ingadóttir, Jón Örvar Kristinsson, Páll Helgi Möller, Ari J. Jóhannesson.

Næringarástand sjúklinga með Parkinsonsveiki. Alfons Ramel, Jónína Hólmfríður Hafliðadóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir.

Oxunarálag og oxunarvarnir í æðapeli. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson, Þórarinn Guðjónsson.

Óframkvæmd hjúkrun og teymisvinna (áður: Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna). Helga Bragadóttir, Beatrice Kalisch.

Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum plöntum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir.

Perflúróalkil-sambönd: Áhrif á þyngdarstjórnun og mengun tengd fiskneyslu. Þórhallur I. Halldórsson, Alfons Ramel.

Rannsókn á áhrifum nýrra næringardrykkja á næringarástand aldraðra – Blóðmælingar á D-vítamini. Ólöf Guðný Geirsdóttir, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Ingunn Þorsteinsdóttir, Pálmi V Jónsson, Kristín Briem.

Regluleg hreyfing á miðjum aldri við þunglyndiseinkenni og hreyfigetu fótleggja meðal aldraðra: 25 ára eftirfylgni. Milan Chang Guðjónsson, Pálmi Jónsson, Vílmundur Guðnason.

Reynsla notkunar natalizumabmeðferðar við multiple sclerosis á Íslandi. Haukur Hjaltason, Dagur Ingi Jónsson, Elías Ólafsson, Sóley Guðrún Þráinsdóttir.

Samtöl um dauða. Bragi Skúlason, Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Segabrottnám við kransæðastifflu með ST hækkun á Norðurlöndum - TASTE rannsóknin. Þórarinn Guðnason, Kristján Eyjólfsson, Ole Frøbert, Stefan James, Bo Lagerqvist, Göran Olivecrona, Leif Thuesen.

Skortur í virkjunarþáttum lektínferils komplimentvirkjunnar hjá mönnum: algengi á Íslandi og klínísk áhrif. Helga Bjarnadóttir, Margrét Arnardóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Helgi Valdimarsson, Jens Christian Jensenius.

Slitigtarrannsóknir í Öldrunarrannsókn Hjartaverndar og NIA (AGES-Reykjavík Study). Helgi Jónsson, Guðrún P. Helgadóttir, Michelle Marshall, Leifur Fransson, Agu Tamm, Vílmundur Guðnason, Guðný Eiríksdóttir, Sigurður Sigurðsson, Kristín Siggeirsdóttir, Thor Aspelund, Tamara Harris, Lenore Launer Jeffrey Duryea.

Smáæðablóðflæði í kviðarholslíffærum. Gísli H. Sigurðsson, Luzius Hildebrand, Vladimir Krejci.

Snemm- og síðkomnar sýkingar í bringubeinsskurði eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Tómas Guðbjartsson, Steinn Steingrímsson, Magnús Gottfredsson.

Stöf og starfsumhverfi deildarstjóra á Landspítala. Herdís Sveinsdóttir, Helga Bragadóttir, Katrín Blöndal, Erla Dögg Ragnarsdóttir, Kolbrún Gísladóttir, Elin J. Oddsdóttir.

Súrefnismælingar í augnbotnum. Einar Stefánsson, Sveinn Hákon Harðarson, Ásbjörg Geirsdóttir, Ólöf Birna Ólafsdóttir, Þórunn Scheving Elíasdóttir, Toke Bek.

Tengsl heilarita, hugrænnar færni og líffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Jón G. Snædal, Magnús Jóhannsson, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gísli Jóhannesson.

Tengsl sjálfsvíga við sjúkdómsgreiningar eftir útskrift af bráðsviði Landspítala. Oddný S. Gunnarsdóttir, Vilhjálmur Rafnsson.

Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öndunarferasjúkdóma og kæfisvefn. Þórarinn Gíslason, Christer Janson, Bryndís Benediksdóttir, Sigurður Júlíusson, Ísleifur Ólafsson.

Uppsetning og samræming á göngugreiningartækjum á Grensá. Guðbjörg Kristín Ludvigsdóttir, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsson, Paolo Gargiulo.

Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarvél. Gísli H. Sigurðsson, Ólöf R. Ámundadóttir, Elizabeth Dean, Þórarinn Sveinsson, Helga Jónsdóttir, Alma Möller, Kristinn Sigvaldason, Brynja Haraldsdóttir, Rannveig J. Jónasdóttir, Hrefna Eyþórsdóttir, Helga Sjöfn Jóhannsdóttir, Ester Gunnsteinsdóttir.

Virðisaukandi vinna hjúkrunarfræðinga á slysa- og bráðasviði. Helga Bragadóttir, Sólrún Rúnarsdóttir, Snjólfur Ólafsson, Helgi Þór Ingason.

Virkir þættir í ósérhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi. Jón Friðrik Sigurðsson, Magnús Blöndahl Sigtryggsson, Paul M. Salkovskis, Engilbert Sigurðsson.

Þáttaka einstaklinga með langvinna lungnateppu og fjölskyldna þeirra í samráði um eflingu heilbrigðis. Helga Jónsdóttir, Alda Gunnarsdóttir, Bryndís S. Halldórsdóttir, Guðrún Hlín Bragadóttir, Ingibjörg K. Stefánsdóttir, Rósa Jónsdóttir, Þorbjörg Sóley Ingadóttir.

Þróun og forþróun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki típu I. Ragnar Bjarnason, Brynja Jónsdóttir, Helga Jónsdóttir, Elísabet Konráðsdóttir, Þór Elís Pálsson.

Þróun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneryra: Clinical trial. Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir, Agnes Czenek.

Öndunarferapækja í trefjavefslungnabólgu. Gunnar Guðmundsson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Helgi Ísaksson.

Ársskýrsla Siðanefndar Landspítala 2012

Siðanefnd Landspítala er þverfagleg nefnd sem starfar á ábyrgð framkvæmdastjórnar spítalans skv. lögum um réttindi sjúklinga og skv. reglugerð um vísindarannsóknir á heilbrigðissviði nr. 286/2008. Nefndin veitir leyfi fyrir framkvæmd vísindarannsókna á heilbrigðissviði, sem gerðar eru á sjúkrahúsinu og vísindarannsóknir á heilbrigðissviði, sem gerðar eru í samstarfi Landspítala og Háskóla Íslands eða Háskólans á Akureyri. Óheimilt er að framkvæma vísindarannsókn á mönnum nema hún hafi áður hlotið samþykki siðanefndar.

Alls voru haldnir 17 fundir á árinu 2012	
Fjöldi erinda var sem hér segir:	
Nýjar umsóknir	54
Viðbætur/breytingar	26
Fyrirspurnir	125
Samtals	205

Yfirlit yfir fjölda nýrra umsókna s.l. 5 ár.				
2008	2009	2010	2011	2012
93	74	67	64	54

Nýjar umsóknir voru 54 en árið áður voru þær 64. Af nýjum umsóknum voru námsverkefni 23 og 13 meistara og doktorsverkefni. Heilarfjöldi umsókna er talsvert lægri en 2011.

Afgreiðsla umsókna var sem hér segir:	
Samþykkt án athugasemda	2
Samþykkt með athugasemdum og skilyrðum	39
Óskað frekari upplýsinga	6
Hafnað	4
Heyrðu ekki undir nefndina	3

Nefndarmönnum var boðið á ársfund Vísindasiðanefndar þann 17. febrúar 2012 þar sem umfjöllunarefnið lög um vísindarannsóknir. Jón Snædal þáverandi varaformaður gerði grein fyrir starfsemi siðanefndar árið 2011.

Skipunartími siðanefndar rann út í lok september og þá ákvað Kristján Steinsson að láta af formennsku eftir 6 ára starf. Jón Snædal var skipaður sem formaður og var Elísabet Guðmundsdóttir valin varaformaður af nefndinni.

Ný nefnd var skipuð í október og er sem hér segir:

Jón G. Snædal yfirlæknir, formaður, tilnefndur af framkvæmdastjórn
-Magnús Haraldsson læknir, varamaður

Sigrún Reykdal læknir, tilnefndur af lækna ráði
- Inga Sigurrós Þráinsdóttir læknir, varamaður

Elísabet Guðmundsdóttir hjúkrunarfræðingur, tilnefnd af hjúkrunarráði
-Anna Ólafía Sigurðardóttir hjúkrunarfræðingur, varamaður

Rúnar Þór Jónsson lögfræðingur, tilnefndur af framkvæmdastjórn
- Oddur Gunnarsson lögfræðingur, varamaður

Eiríkur Örn Arnarson sálfræðingur, tilnefndur fyrir aðrar heilbrigðisstéttir af framkvæmdastjórn
-Ólöf Ámundadóttir sjúkraþjálfari, varamaður

Helgi Sigurðsson yfirlæknir, tilnefndur af Háskóla Íslands
-Pétur Luðvígsson læknir, varamaður

Bryndís Valsdóttir heimspekingur, tilnefnd af landlæknisembættinu
-Rúnar Vilhjálmsson, varamaður.

Samþykkt erindi Siðanefndar Landspítala

Afdrif og horfur sjúklinga með mjaðmarbrot. Sigurbergur Kárason, Gísli H. Sigurðsson, Jóhanna M. Sigurjónsdóttir, Kristófer A. Magnússon, Yngvi Ólafsson, Brynjólfur Mogensen.

Afdrif sjúklinga sem greinast með TIA á bráðmóttöku Landspítala. Albert Páll Sigurðsson, Anna Björnsdóttir, Anna Bryndís Einarsdóttir, Elísabet Benedíks, Hjalti Már Þórisson, Elfa Hrafnkelsdóttir, Martin Ingi Sigurðsson.

Afleiðingar átröskunarsjúkdóma á tannheilsuna. Sigurlaug María Jónsdóttir, Brynja Árnadóttir, Ellen Flosadóttir.

Algengi og alvarleiki þrýstingssára á Landspítala, áhættumat og varnir. Guðbjörg Pálsdóttir, Ásta Thoroddsen, Guðrún Sigurjónsdóttir, Lovísa Baldursdóttir, Herdís Alfreðsdóttir.

Athugun á mælitækinu CARS2 (Childhood Autism Rating Scale 2). Berglind Brynjólfsdóttir, Birta Brynjarsdóttir, Thelma Sif Sævarsdóttir, Páll Magnússon.

Áhrif breytinga á starfsfólki og sjúklinga geðdeilda; breyting á skipulagi geðdeilda og innleiðing batastefnu í meðferð geðraskana. Jón Friðrik Sigurðsson, Hjalti Einarsson, Baldur Heiðar Sigurðsson, Margrét Ófeigsdóttir, Páll Matthíasson, Gísli Guðjónsson.

Árangur lyfjameðferðar við lifrabólgu C. Sigurður Ólafsson, Óttar Bergmann, Már Kristjánsson, Arthúr Löve, Benedikt Friðriksson, Ólöf Víktorsdóttir.

Blóðsýkingar af völdum miðbláæðaleggja á gjörgæsludeildum Landspítala. Alma Möller, Guðrún Jónsdóttir, Þorsteinn Jónsson, Melkorka Víðisdóttir.

Bráð kransæðaheilkenni á Landspítalanum árin 2001-2010. Gestur Þorgeirsson, María Heimisdóttir, Birna Björg Másdóttir, Þórarinn Guðnason.

Brot á miðhandarbeinum, faraldsfræði og árangur meðferðar. Brynjólfur Mogensen, Jóhann Róbertsson, Hildur Einarsdóttir, Auður Sigbergsdóttir, Hildur Baldursdóttir.

Eftirfylgni og árangur klínískra leiðbeininga um velgiuvörn og meðferð ógleði og uppkasta vegna krabbameinslyfja- og

eða geislameðferðar. Þórunn K. Guðmundsdóttir, Eva María Þórhallsdóttir, Þórunn Sævarsdóttir, Sigrún Reykdal.

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn Samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Ólöf S. Sigurðardóttir, Gunnhildur Davíðsdóttir.

Fá mæður næga fræðslu og aðstoð við upphaf brjóstgjafar á Landspítalanum. Sveinbjörg Brynjólfssdóttir, Katrín Edda Magnúsdóttir.

Flogalyf og miðlægur skjaldvakabrestur. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Elías Ólafsson, Margrét Jóna Einarsdóttir.

Flogbreytingar í heilariti án sögu um flog. Hver var undirliggjandi sjúkdómur? Rannsókn hjá öllum sem fóru í heilarit á Íslandi á 3ja ára tímabili. Elías Ólafsson, Anna Stefánsdóttir.

Forprófun á árangri Áhugahvetjandi samtala('AS) og Hugrænnar atferlismeðferðar (HAM) í hóp á unglíngum með sykursýki. Berglind Brynjólfssdóttir, Urður Njarðvík, Svanhildur Tinna Ólafsdóttir, Elísabet Konráðsdóttir.

Forprófun á endurskoðaðri útgáfu einkennamatstækisins Edmonton Symptom Assessment Scale (ESASr). Halla Grétardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Fyrstu skráðu lífeðlisfræðileg gildi sjúklinga á bráðadeild Landspítala í Fossvogi. Þorsteinn Jónsson, Guðbjörg Pálsdóttir, Guðrún Selma Steinarsdóttir, Unnur Ágústa Guðmundsdóttir.

Fýsileiki klínískra leiðbeininga umhjúkrun heilablóðfallssjúklinga í endurhæfingu. Helga Jónsdóttir, Ingibjörg Bjartmarz, Þóra B. Hafsteinsdóttir.

Gaumstol eftir slag í hægri heilahveli. Helga Jónsdóttir, Marianne E. Klinke, Haukur Hjaltason.

GDM(Get Diabetics Moving)-Rannsókn. Reynir Tómas Geirsson, Helga Medek, Hildur Harðardóttir Sæmundur Guðmundsson, Peter Damm, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Greining og afdrif sjúklinga með bráða kvíðverki þar sem grunur er um eða staðfest botnlangabólga. Pétur H. Hannesson, Páll Möller, Harpa Pálsdóttir, Bjarki Ívarsson.

Hádegisfundir. Hafdís Guðjónsdóttir, Ingibjörg Margrét Baldursdóttir.

Hvað einkennir dýrustu sjúklingana innan DRG flokka? Kristlaug H. Jónasdóttir verkefnastjóri Arnar Bergþórsson verkefnastjóri.

Jákvæð Coomb's próf hjá nýburum: Orsakir og afleiðingar. Anna Margrét Halldórsdóttir, Þórdís Kristinsdóttir, Sveinn Kjartansson, Hildur Harðardóttir, Þorbjörn Jónsson.

Kynlíf á meðgöngu og eftir fæðingu. Sóley S. Bender, Edda Sveinsdóttir, Hilda Friðfinnsdóttir.

Könnun á viðhorfi sjúklinga, sem legið hafa á legudeildum Landspítala, til þjónustu. Ólafur Baldursson, Hrund Sch. Thorsteinsson, Elín J.G. Hafsteinsdóttir, Helga H. Bjarnadóttir, Auðna Ágústsdóttir.

Láskammta meðferð með stýrðri skammtahækkun af infliximab

gegn sóragigt gefur sama meðferðarávinning og staðlaðir skammtar af adalimumab eða etanercept. Niðurstöður frá ICEBIO. Björn Guðbjörnsson, auk allra gigtlækna Íslands.

Líðan dagdeildarsjúklinga eftir svæfingu. Herdís Sveinsdóttir, Guðbjörg S. Ragnarsdóttir, Kolbrún Albertsdóttir, Lára Borg Ásmundardóttir, María T. Ásgeirsdóttir, Þórdís Borgþórsdóttir.

Líffræðileg merki súrefnisálags, bólgusvörunar og taugahrönnunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Kristín Hannesdóttir, Sólveig Rósa Davíðsdóttir, Jón G. Snædal.

Líkamleg fjötrun sjúklinga á geðsviði LSH – reynsla sjúklinga og starfsfólks. Jón Snorrason, Guðmundur S. Sævarsson, Hildur T. Bjarnason.

Lyfjaskráning hjúkrunarfræðinga í Therapy – lýsandi rannsókn. Helga Bragadóttir, Ásta St. Thoroddsen, Hulda Sveinbjörg Gunnarsdóttir.

Mat á geislaskömmtum í meðferðarsvæði og áhættulífæri við innri geislameðferð gegn leghálskrabbameini á Landspítala. Garðar Mýrdal, María Sastre, Jónína Guðjónsdóttir, Þóra Sif Guðmundsdóttir.

Málgeta og tjáskipti sjúklinga með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Sigríður Magnúsdóttir, Ester Sighvatsdóttir, Magnús Jóhannsson, Jón Snædal.

Meðferð loftbrjóst á LSH 1991-2011. Tómas Guðbjartsson, Anna Gunnardóttir, Stefán Á. Hafsteinsson.

Notkun á Jurtasmyrli frá MÓA við sárameðferð hjá börnum, sem hlutu brunaáverka á árunum 2008 - 2011. Guðrún Kristjánsdóttir, Kristín Björg Flygenring, Lovisa Baldursdóttir, Pétur S. Gunnarsson.

Ný nálgun að ökuhæfnismati á Íslandi: Taugasálfræðilegt tölvuforrit Expert System Traffic. (New Developments in the Evaluation of Fitness to Drive: The Computerized Neuropsychological Test Battery Expert System Tr. Claudia Georgsdóttir.

Nýting á skurðstofum Landspítalans í Fossvogi með hliðsjón af kostnaði og biðtíma sjúkling sem lærleggsbrotna. Vígdís Hallgrímsdóttir, Eydis Ýr Rosenkjær, Guðmundur Kristján Óskarsson, Þórhildur Pálsdóttir.

RóRó – forrannsókn á fullburða börnum á Vökudeild Barnspítala Hringinsins. Þórður Þórkelsson, Guðrún María Jónsdóttir, Rákel B Jónsdóttir, Auðna Ágústsdóttir.

Strok af geðdeildum geðsviðs LSH. Jón Snorrason, Jón F. Sigurðsson.

Sængurleguþjónusta á sjúkrastofnun og heima. Viðhorf og reynsla kvenna. Hildur Sigurðardóttir, Jóhanna Ólafsdóttir.

Tampolinslys. Brynjólfur Mogensen, Guðrún Arna Ásgeirsdóttir.

Tengsl grunntíðni radda (F1) íslenskra kvenna sem gengist hafa undir kynleiðréttingu og ánægju þeirra með röddina. Elísabet Arnardóttir, Linda Björk Markúsardóttir.

Tíðni og eðli kynningarvandamála meðal fyrirbura fæddra á Íslandi árið 2010. Sigríður Magnúsdóttir, Ingunn Högnadóttir.

Upplifun sjúklinga af viðmóti heilbrigðisstarfsfólks við heimsókn á Hjartagátt Landspítala. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Davíð O. Arnar, Margrét Hlín Snorradóttir.

Útreikningur geislalífedílsfræðilega þáttarins "Biologically Effective Dose" fyrir geislameðferð gegn staðbundnu krabbameini í blöðruhálskirtli á LSH árin 2006 - 2011. Garðar Mýrdal, Hanna Björg Henrysdóttir, Gunnar Aðils Tryggvason.

Verkjadeyfingar við brjóstnám. Sveinn Geir Einarsson, Kristján Skúli Ásgeirsson, Aðalbjörn Þorsteinsson.

Öndunarvélatengd Lungnabólga (ÖL) á gjörgæsludeildum Landspítalans. Alma Möller, Guðrún Jónsdóttir, Þorsteinn Jónsson, Anna Reynisdóttir.

Starfsmaður Landspítala sem fékk framgang við Háskóla Íslands árið 2012

Þórarinn Guðjónsson, prófessor við Læknadeild

Starfsmenn Landspítala sem fengu akademíska nafnbót við Háskóla Íslands árið 2012

Guðlaug Þórsdóttir öldrunarlæknir, klínískur dósent

Guðrún Árnadóttir iðjuþjálfari, klínískur dósent

Ársskýrsla Siðanefndar stjórnýslurannsóknna

Siðanefnd stjórnýslurannsóknna á LSH hefur starfað frá mars 2004.

Í nefndinni árið 2012 áttu sæti:

Erna Einarsdóttir framkvæmdastjóri mannauðssviðs, formaður

Svava Þorkelsdóttir deildarstjóri starfsumhverfiseildar mannauðssviðs, varaformaður

Margrét S. Björnsdóttir aðjúntkt við stjórn málafræðideild Háskóla Íslands

Oddur Gunnarsson deildarstjóri lögfræði- og kjaradeildar mannauðssviðs

Ritari nefndarinnar:

Karólína Sveinsdóttir skrifstofustjóri mannauðssviðs var ritari nefndarinnar þar til hún lét af störfum í september 2012 og tók þá Helga Þórðardóttir lögfræðingur við starfi hennar.

Siðanefnd stjórnýslurannsóknna hélt 7 formlega fundi á árinu. Að auki áttu formaður og varaformaður nefndarinnar fjölda viðtala við umsækjendur vegna leiðbeininga/upplýsinga er vörðuðu umsóknargögn.

Nefndinni bárust 11 erindi og að auki 4 erindi sem einungis voru háð samþykki framkvæmdastjóra mannauðssviðs þar sem þau falla undir samþykki siðanefndar Landspítala eða Vísindasiðanefndar.

- Vegna doktorsnáms 1 erindi
- Vegna meistaranáms – 1 í viðskiptafræði, 1 í hjúkrunarfræði og 1 við LHÍ
- Vegna starfstengdra þátta 7 erindi

Níu erindi voru samþykki og tveimur erindum var hafnað.

Meðfylgjandi er listi yfir rannsakendur og heiti rannsókna.

Samþykkti erindi Siðanefndar stjórnýslurannsóknna Landspítala

Afstaða og reynsla hjúkrunarfræðinga og lækna á bráðamóttökum og gjörgæsludeildum Landspítala til viðveru aðstandenda við endurlífgun ástvina (vinnuheiti). Þorsteinn Jónsson, Guðbjörg Pálsdóttir, Agnes Svansdóttir.

Reynsla af notkun læknisfræðilegra teikninga við heilbrigðisfræðslu skjólstaðinga. Auðna Ágústsdóttir, Hjördís Bjartmars Arnardóttir.

Óframkvæmd hjúkrun og teymisvinna (áður: Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna). Helga Bragadóttir, Beatrice Kalisch.

Ofbeldi gagnvart starfsfólki geðsviðs Landspítala. Jón Snorrason, Jón Friðrik Sigurðsson, Hjalti Einarsson.

Leiðtogahlutverkið - liðan stjórnenda á Landspítala og leiðtogahættir þeirra. Magnús Ólafsson, Rafn Haraldur Rafnsson.

Könnun á starfsumhverfi starfsmanna Landspítala. Erna Einarsdóttir, Guðjón Örn Helgason, Svava Þorkelsdóttir, Hörður Þorgilsson, Arnar Bergþórsson, Hildur Magnúsdóttir.

Starfsánægja og streita í starfi hjúkrunardeildarstjóra á Landspítala. Birna G. Flygering, Ingibjörg Fjölvisdóttir.

Landspítali NOVO Study Project in collaboration with NOVO Multicenter study: A Nordic ergonomic complement to Value Stream Mapping for sustainable healthcare processes. Sigrún Gunnarsdóttir, Birna Dröfn Birgisdóttir, Sólrún Rúnarsdóttir, Sigrún Sunna Skúladóttir, Kristín Lilja Björnsdóttir, Helga Bragadóttir.

Hjúkrun og notkun Sögu á LSH. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Herdís Gunnarsdóttir.

Vísindasiðanefnd 2012

Samþykkti 84 erindi þar af 47 nemaverkefni sem varða starfsmenn Landspítala

Algengi Multiple Sclerosis á Íslandi. Elías Ólafsson.

Algengi og nýgengi CIDP á Íslandi 1991-2011. Elías Ólafsson.

Asablæðing í kjölfar fæðingar. Ragnheiður I Bjarnadóttir.

Aukið flæði á tali sjúklinga með málstol af Broca gerð. Hljóðræn og sjónræn þjálfunaraðferð veitt samtímis. Speech Entrainment Study. Sigríður Magnúsdóttir.

Axlarklemma á LSH - tíðni, afleiðingar, viðbrögð og skráning. Brynja Ragnarsdóttir.

Áhrif efnahagshrunsins á Íslandi á dánartíðni, sjúkdómstíðni og sjálfsskaða. Arna Hauksdóttir.

Áhrif hreyfingar á þunglyndis og kvíðaeinkenni. Hafrún Kristjánsdóttir.

Árangur endurlífunar utan sjúkrahúsa á Íslandi árið 2012. Hildigunnur Svavarsdóttir.

Árangurmat á hugrænni atferlismeðferð við reiði ásmat próffræðilegri athugun á spurningalista sem metur afleiðingar af reiði. Elsa Bára Traustadóttir.

Áhrif talfæraæfinga og skynörvunar á munnsvæði í meðferð við kyngingar- og fæðuinntökuvandamála barna. Bryndís Guðmundsdóttir.

Bláæðasegamyndun hjá íslenskum konum á barneignaraldri. Reynir Tómas Geirsson.

Boðleiðir til MITF í sortuæxlum og áhrif þess á horfur sjúklinga. Gunnar B. Ragnarsson.

Bráður nýrnaskaði meðal sjúklinga á bráðamóttöku LSH. Ólafur S. Indriðason.

Complementary effect of fibrinogen and recombinant activated factor VIIa (rFVIIa) on clotting ex vivo in Bernard-Soulier syndrome; experimental data and prophylactic use following vaginal delivery (Case report). Páll Torfi Öundurson.

D vitamin búskapur hjá heilbrigðisstarfsfólki á svæfinga- og gjörgæsludeild LSH í lok vetrar. Gísli H. Sigurðsson.

Dánarmeín barna sem létust vegna áverka á Íslandi árin 1982-2012. Brynjólfur Mogensen.

Dánarmeín látinna í slysum á Íslandi árin 2000-2011. Brynjólfur Mogensen.

Dorzolamíð augndropar einu sinni á dag í 4 vikur - DZ201. Einar Stefánsson.

Einkenni, meðferð, skráning markmiða og frávika á síðustu 24 klst. Lífs. Svandís Í Hálfánardóttir.

Erfðafræðileg rannsókn þráláttra verkja. Kári Stefánsson.

Erfðir hegðunarröskunar og afbotahneigðar. Kári Stefánsson.

Erfðir og sýnd Birt Hogg Dupé heilkennis. Jón Jóhannes Jónsson.

EuroSIDA á Íslandi. Magnús Gottfredsson.

Fellibelgsvefjarþunganir (Gestational trophoblastic disease): Tíðni á Íslandi árin 1981-2010. Jens A. Guðmundsson.

Fjölsetra, slembiröðuð, tvíblind framhaldsrannsókn á secukinumab gefið undir húð með áfylltum sprautum gegn psoriasis í 2 ár. Framhaldsrannsókn. Bárður Sigurgeirsson.

Fjölskyldumeðferð fyrir of feit börn. Ragnar G. Bjarnason.

Forprófun á forvarnarnámskeiðinu "Klókir litlir krakkar". Sigríður Snorradóttir.

Framsýn skráning á endurkomu Krabbameins í kvensjúkdómum. Elísabet Arna Helgadóttir.

Greining DNA skemmda af völdum krabbameinslyfja, reykinga og munnholssýkinga með tvívíðum rafrætti. Jón Jóhannes Jónsson.

Greining DNA skemmda í stofnfrumugræðingum með tvívíðum þáttáttuðum rafrætti. Anna Margrét Halldórsdóttir.

Gönguhraði eldra fólks og geta til að komast yfir götu á gangbrautarljósum. María H. Þorsteinsdóttir.

Handleggjarannsóknin - mat á einfaldri skoðun til útilokunar á áverkum á bein og liði í handlegg. Hjalti Már Björnsson.

Hánæmt trópónín T, notagildi og mismunargreiningar. Karl Andersen.

Heilaígerðir á Íslandi 1993-2012. Sigurður Guðmundsson.

Hjólreiðaslys á Íslandi. Ágúst Mogensen.

Hlutur bólguboðefna og T stýrifrumna í meðferðarvirkni remicade í iktsýki. Björn Rúnar Lúðvíksson.

Hópmeðferð fyrir unglunga í Heilsuskóla Barnspítalans. Ragnar G. Bjarnason.

ICON - Intensive Care Over Nations Audit. Kristinn Sigvaldason.

Lífæragjafir á Íslandi 1992-2012. Runólfur Pálsson.

Lífsstíll og hægðartregða barna. Orri Þór Ormarsson.

Lyfjanæmi Brjóstakrabbameins. Kristján Skúli Ásgeirsson.

Lyfjanæmi eggjastokkakrabbameins. Elísabet Arna Helgadóttir.

Lyfjanæmi Helicobacter pylori á Íslandi. Anna Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Magngreining á dórzalamíde og dexamethasone í táravökva - DZDX102. Einar Stefánsson.

Meðgöngulengd og tíðni fæðingarinngrípa hjá konum með meðgönguháþrýsting og meðgöngueitrun á tímabilinu 2001-2011. Hildur Harðardóttir.

Merkjagreining lífeðlisfræðilegra breyta. Þórarinn Gíslason.

Mónókaprín í tannlími/munnngeli til meðhöndlunar á candidasýkingum undir gervitönnum. Peter Holbrook.

Munnhirða 12 ára barna í Reykjavík og áhrif fræðslu á munnhirðu þeirra. Inga B. Árnadóttir.

Myndun þekkingargrunns heilarita II. Jón Snædal.

Notkun á TREC og KREC prófum til greiningar á meðfæddum eitilfrumu ónæmisgöllum. Björn Rúnar Lúðvíksson.

Notkun sjúklingasýna í stað gæðamatssýna fyrir samanburðarmat á niðurstöðum lífenfarannsóka á klínískum lífefnafræðideildum. Ingunn Þorsteinsdóttir.

Nýgengi og algengi legslímuflakks á Íslandi 2001-2012. Reynir Tómas Geirsson.

Ófnæmisrannsókn á sáraumbúðum úr roði. Baldur Tumi Baldursson.

Opin framhaldsrannsókn til að meta öryggi og þol memantín lyfjameðferðar hjá börnum með einhverfu, Aspergers-heilkenni, ódæmigerða einhverfu eða aðrar einhverfurófsraskanir. Ingólfur Einarsson.

Opin rannsókn til að meta öryggi og þol memantín lyfjameðferðar hjá börnum með einhverfu, Aspergers-heilkenni, ódæmigerða einhverfu eða aðrar einhverfurófsraskanir. Ingólfur Einarsson.

Ótímabær dauðsföll sóragigtarsjúklinga: Tengsl við kransæðasjúkdóms. Þorvarður Jón Löve.

Óútskýrður skyndidauði hjá flogaveikum. Elías Ólafsson.

Pathways into persisting offending: the relative contribution of ADHD and substance misuse. Jón Friðrik Sigurðsson.

PregMet 2 rannsókn - Rannsókn á meðferð með metformíni hjá þunguðum konum með fjölblöðruheilkenni og áhrif á fyrirburafæðingar. Berglind Steffensen.

Próffræðilegir eiginleikar BASC-2 hegðunarmatskvarðanna. Sólveig Jónsdóttir.

Rannsókn á lifrarskaða af völdum Herbalife. Sigurður Ólafsson.

Rannsókn á árangri áfengisráðgjafar hjá sjúklingum með lifrarsjúkdóm og brisbólgu af völdum áfengis. Einar S. Björnsson.

Rannsókn á einkennum sjúklinga með ristilkrabbamein. Einar S. Björnsson.

Rannsókn á erfðum sykursýki af gerð 1. Kári Stefánsson.

Rannsókn á færni einstaklinga með málstol af Broca gerð við beygingu sagnorða. Elísabet Arnadóttir.

Rannsókn á meðferðartíma hjartadreps með ST hækkunum utan spítala. Viðar Magnússon.

Rannsókn á notkun methylphenidate Ritalin o.fl. í æð meðal íslenskra vímuefnaneytenda. Bjarni Össurason Rafnar.

Samanburðarrannsókn á blöðrusárum-, sárastoðefni úr fiskipróteinum borið saman við sárastoðefni úr svínapróteinum. Baldur Tumi Baldursson.

Samantekt á ástandi lyfjagjafa á hjúkrunarheimilum. Pétur Gunnar Sigurðsson.

Sykursýki 2 í kjölfar meðgöngusykursýki. Arna Guðmundsdóttir.

Söfnun íslenskra viðmiða fyrir CERAD taugasálfræðiprófið og fylgni þess við meginleg heilarit. Jón Snædal.

Tengd sykursýki meðal fullorðinna á Íslandi; aftursæ hóprannsókn. Rafn Beneddiktsson.

Tengsl háþrýstings og sykursýki móður á meðgöngu við náms- og taugaproska barns. Helga Zöega.

Tengsl heilsufars móður á meðgöngu og útkomu fæðingar við tímalegnd brjóstgjafar. Þóra Steingrímsdóttir.

Tengsl viðhorfa hjúkrunarfræðinga til blæðinga við sjálfsmynd, líkamsrækt og blæðingaverki. Herdís Sveinsdóttir.

Tíðni og orsakir burðarmáls-, nýbura- og ungbarnadauða á Íslandi. Þórður Þórkelsson.

Turner heilkenni á Íslandi. Árni V. Þórsson.

Túlkun hjartalínurita í bráðáþjónustu á Íslandi. Jón Magnús Kristjánsson.

Tvíblind slembiröðuð samanburðarrannsókn við lyfleysu til að meta öryggi og verkun memantín lyfjameðferðar, þar sem fyrri meðferð er dregin til baka, hjá börnum með einhverfu, Aspergers-heilkenni, ódæmigerða einhverfu eða aðrar einhverfurófsraskanir sem áður hafa fengið memantín meðferð. Ingólfur Einarsson.

Tvíblind, slembiröðuð, fjölsetra samanb. Við lyfleysu til að meta áhrif viðbótar lækkunar LDL-Kólesteról á alvarleg hjarta og æðaáfall þegar lyfið AMG 145 er gefið ásamt blóðfitulækkandi meðferð hjá hjartasjúklingum. Guðmundur Þorgeirsson.

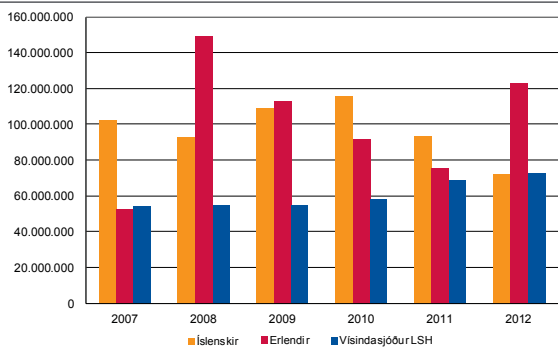
Þáttaformgerð sjálfsmatskvarðans (Children's Depression Inventory (CDI) og ný viðmið fyrir Children's Depression Inventory (CDI) og Children's Attributional Style Questionnaire (CASQ). Eiríkur Örn Arnarson.

Þáttur þrívíddarforms innra eyrans í meingerð göðkynja stöðusvima. Hannes Petersen.

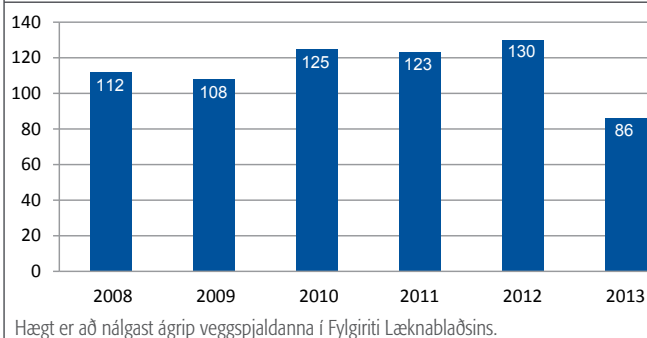
Þekking sjúklinga á blóðþynningarmeðferð. Herdís Sveinsdóttir.

Þættir sem hafa forspárgildi fyrir ífarandi bakteríusýkingar hjá börnum. Ásgeir Haraldsson.

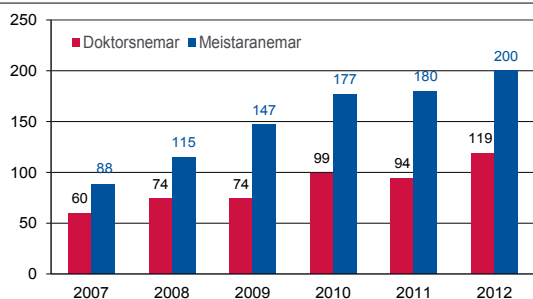
Vísindastykir 2007 - 2012

Fjöldi veggspjalda á Vísindum á vordögum 2008 - 2013

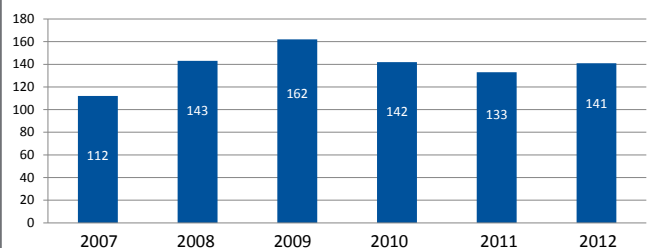

Fjöldi doktors- og meistaranema 2007 - 2012

Taflan sýnir fjölda doktors- og meistaranema sem tengjast Landspítala í sínu námi á beinan eða óbeinan hátt, ýmist sem starfsmenn spítalans eða njóta leiðsagnar starfsmanna eða nýta gögn spítalans. Nemarnir stunda nám við íslenska og erlenda háskóla.

Fjöldi nýrra rannsókna á Landspítala 2007 - 2012

Fjöldi rannsókna sem Siðanefnd Landspítala, Siðanefnd stjórnsýslurannsókna og Vísindasiðanefnd veittu leyfi fyrir á árunum 2007-2012.

Starfsmaður Landspítala sem fékk framgang við Háskóla Íslands árið 2012

Þórarinn Guðjónsson, prófessor við Læknadeild

Starfsmenn Landspítala sem fengu fengu akademíska nafnbót við Háskóla Íslands árið 2012

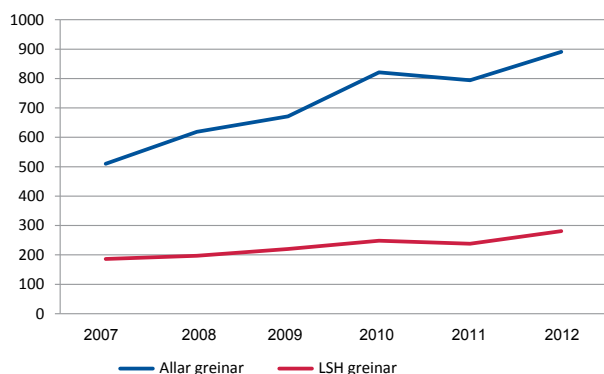
Guðlaug Þórsdóttir öldrunarlæknir, klínískur dósent
Guðrún Árnadóttir iðjubjálfi, klínískur dósent

Merking vísindagreina sem birtast í ritrýndum tímaritum

Landspítali the National University Hospital er heiti Landspítala á ensku og ber að merkja vísindagreinar sem birtast í ritrýndum tímaritum samkvæmt því.

Mikill misbrestur hefur verið á því að starfsmenn merki spítalanum greinar sínar. Við árlega samantekt af birtum ISI greinum starfsmanna Landspítala fyrir árið 2012, kom í ljós að í um 35% tilvika eru greinar ekki rétt merktar. Ýmist er ranglega er farið með nafn spítalans, starfsmenn merkja greinar einungis Háskóla Íslands eða greinar starfsmanna eru hvorki merktar spítalanum né Háskóla Íslands. Rétt merking auðveldar leit að greinum starfsmanna Landspítala.

Heildarfjöldi ritrýndra greina á Íslandi og Landspítala

Yfirlit yfir vísindastörf á Landspítala 2012

Augnlæknisfræði

Forstöðumaður fræðasviðs: Einar Stefánsson
prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Augnsjúkdómar í sykursýki, þróun augnlyfja, sýrefnisbúskapur sjóntauga og sjónhimnu í mönnum og dýrum. Lifeðlisfræði sléttra vöðva í sjónhimnuæðum. Hrórnun í augnbotnum. Faraldsfræði og erfðafraði augnsjúkdóma. Reykjavíkurrannsóknin. Brottnám augna og gerviaugu. Mýs með stökkbreytingum í microphthalmia geni. Aldurbundin hrórnun í augnbotnum á Íslandi.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Súrefnismælingar í augnbotnum. Einar Stefánsson, Sveinn Hákon Harðarson, Ásbjörg Geirsdóttir, Ólóf Birna Ólafsdóttir, Þórunn Scheving Elíasdóttir, Toke Bek.

Eru öldrunarsjúkdómar og/eða lyfjameðferð þeirra áhættuþættir fyrir ellíhrómur í augnbotnum? Friðbert Jónasson, Mary Frances Cotch, Ársæl Arnarsson, Vilmundur Guðnason.

Lyfjadreifing í augntóttarfitu. Haraldur Sigurðsson, Þór Eysteinnsson, Margrét Þorsteinsdóttir, Síghvatur Sævar Árnason, Baldur Bragi Sigurðsson.

Rannsóknasjóður RANNIS

Súrefnismettun augnbotna í gláku Einar Stefánsson, Ólóf Birna Ólafsdóttir

Post doktor nemi

Gauti Jóhannesson. Þróun augnlyfja fyrir gláku. Læknadeildum Háskóla Íslands og Umeå Universitet. Leiðbeinandi: Einar Stefánsson.

Doktorsnemar

Ásbjörg Geirsdóttir. Oxygen metabolism in age related macular degeneration. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Einar Stefánsson.

Elín Gunnlaugsdóttir. Sykursýkiskemmdir í sjónhimnu Íslendinga 67 ára og eldri. Algengi, nýgengi og orsakir alvarlegrar sjónskerðingar og blindu miðaldra og eldri Íslendinga. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Friðbert Jónasson. Leiðbeinandi: Vilmundur Guðnason.

Eydis Ólafsdóttir. Sjónþap og augnsjúkdómar við týpu 2. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Einar Stefánsson. Leiðbeinandi: Dan Andersson.

Fífa Konráðsdóttir. Cyclodextrins as site specific dermal delivery vehicles: curcumin/HP CD. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Einar Stefánsson, Þorsteinn Loftsson, Már Mátsson, Hákon Hrafn Sigurðsson, Arnar Halldórsson.

Ólóf Birna Ólafsdóttir. Súrefnismælingar í augnbotnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinendur: Einar Stefánsson, Sveinn Hákon Harðarson, Ásbjörg Geirsdóttir, Þórunn Scheving Elíasdóttir, Toke Bek.

Sveinn Hákon Harðarson. Súrefnismælingar í augnbotnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinandi: Einar Stefánsson.

Þórunn Scheving Elíasdóttir. Oximetry in system diseases. Hjúkrunardeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Einar Stefánsson.

Meistaraneimi

Jóna Valgerður Kristjánsdóttir. Súrefnismælingar í augnbotnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Einar Stefánsson.

Læknar í framhaldsnámi

Birna Sigurborg Guðmundsdóttir
Davíð Þór Bragason
Þóra Elísabet Jónsdóttir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Umhverfisstofnun, Duke háskóli Bandaríkjunnar, Duke háskólasjúkrahúsið í Durham í Norður Karolinu, Háskólinn í Erlangen, Þýskalandi, Háskólinn í Indiana, Háskólinn í Ottawa, Canada, Háskólinn í Edmonton, Canada, Moorfields Eye Hospital, London, England, National Eye Institute, (Augnstofnun Bandarísku heilbrigðisstofnunarinnar), National Institute of Health (Bandaríska heilbrigðisstofnunin), USA, Institute of Ophthalmology / University College London (UCL), Kaupmannahafnarháskóli, Herlev sjúkrahús, Merck Inc., Umhverfisstofnunin í Tskuba í Japan, Japanska umhverfisstofnunin, Kanasawaháskóli Japan, University of Colorado. Auk innkirtlalæknisfræði og meinafræði Landspítala, Háskólinn í Árósum, Danmörk.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Einar Stefánsson er ritstjóri Acta Ophthalmologica, í ritstjórn EURETINA (European Society of Retina Specialists), European Journal of Ophthalmology, Progress in Retina and Eye Research, Ophthalmology Times Europe. Einnig í ritstjórn European Journal of Ophthalmology og ritstjórn International Journal of Diabetes.

Friðbert Jónasson er í framkvæmdastjórn Acta Ophthalmologica og tilfallandi aðstoðarritstjóri.

Doktorsritgerð

Sveinn Hákon Harðarson. Retinal oximetry = Súrefnismælingar í augnbotnum. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Geirsdóttir A, Jonsson O, Thorisdóttir S, Helgadóttir G, Jonasson F, Stefánsson E, Sigurðsson H. Population-based incidence of exudative age-related macular degeneration and ranibizumab treatment load. Br J Ophthalmol 2012;96(3):444-7.

Geirsdóttir A, Palsson O, Hardarson SH, Olafsdóttir OB, Kristjánsdóttir JV, Stefánsson E. Retinal vessel oxygen saturation in healthy individuals. Invest Ophthalmol Vis Sci 2012;53(9):5433-42.

Gunnlaugsdóttir E, Halldorsdóttir S, Klein R, Eiríksdóttir G, Klein BE, Benediktsson R, Harris TB, Launer LJ, Aspelund T, Gudnason V, Cotch MF, Jonasson F. Retinopathy in old persons with and without diabetes mellitus: the Age, Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study (AGES-R). Diabetologia 2012;55(3):671-80.

Hardarson SH, Stefánsson E. Oxygen saturation in branch retinal vein occlusion. Acta Ophthalmol 2012;90(5):466-70.

Hardarson SH, Stefánsson E. Retinal oxygen saturation is altered in diabetic retinopathy. Br J Ophthalmol 2012;96(4):560-3.

Hardarson SH, Stefánsson E. Retinal oxygen saturation is altered in diabetic retinopathy, Br J Ophthalmol, 2012 Apr, 96(4) 560-3.

Loftsson T, Jansook P, Stefánsson E. Topical drug delivery to the eye: dorzolamide. Acta Ophthalmol 2012;90(7):603-8.

Ólafsdóttir E, Andersson DK, Stefánsson E. The prevalence of cataract in a population with and without type 2 diabetes mellitus. Acta Ophthalmol 2012;90(4):334-40.

Ormarsson OT, Geirsson T, Björnsson ES, Jonsson T, Moller P, Loftsson T, Stefánsson E. Clinical trial: marine lipid suppositories as laxatives. Mar Drugs 2012;10(9):2047-54.

Palsson O, Geirsdóttir A, Hardarson SH, Olafsdóttir OB, Kristjánsdóttir JV, Stefánsson E. Retinal Oximetry Images Must Be Standardized: A Methodological Analysis. Invest Ophthalmol Vis Sci 2012;53(4):1729-33.

Qiu C, Cotch MF, Sigurðsson S, Eiríksdóttir G, Jonasson F, Klein R, Klein BE, Harris TB, van Buchem MA, Gudnason V, Launer LJ. Cerebral microbleeds and age-related macular degeneration: the AGES-Reykjavik Study. Neurobiol Aging 2012;33(12):2935-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Arnarsson A, Sasaki H, Jonasson F. Twelve-year Incidence of Exfoliation Syndrome in the Reykjavik Eye Study. Acta Ophthalmol 2012 Epub.

Hardarson SH, Elfarsson A, Agnarsson BA, Stefánsson E. Retinal oximetry in central retinal artery occlusion. Acta Ophthalmol 2012 Epub.

Moya-Ortega MD, Alves TF, Alvarez-Lorenzo C, Concheiro A, Stefánsson E, Thorsteinsdóttir M, Loftsson T. Dexamethasone eye drops containing gamma-cyclodextrin-based nanogels. Int J Pharm 2012 Epub.

Zoega GM, Arnarsson A, Sasaki H, Soderberg PG, Jonasson F. The 7-year cumulative incidence of cornea guttata and morphological changes in the corneal endothelium in the Reykjavik Eye Study. Acta Ophthalmol 2012 Epub.

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 31 þar af 22 boðsfyrirlestrar

Barnalæknisfræði

Forstöðumaður fræðasviðs: Ásgeir Haraldsson
prófessor

Almenn barnalæknisfræði, forsvarsaðilar: Ásgeir Haraldsson
prófessor
Nýburalæknisfræði, forsvarsaðilar: Þórður Þórkelsson
þýrlæknir

Helstu áherslur í rannsóknum

Á Barnaspítala Hringins eru stundaðar margs konar rannsóknir sem tengjast faraldsfræði algengra sjúkdóma í börnum, meðferð þeirra og árangri hennar. Læknar barnspítalans stunda meðal annars rannsóknir á faraldsfræði asthma og ofnæmis og tengslum við umhverfisþætti, faraldsfræði illkynja sjúkdóma; tíðni og áhættuþætti sjúkdóma hjá nýburum; faraldsfræði nýrnasteina og langvinnis nýrnasjúkdóms; faraldsfræði háþrýstings hjá börnum og sambandi hans við yfirþynging og offitu; faraldsfræði offitu og áhrif meðferðar; faraldsfræði sykursýki og útkomu. Enn fremur er umtalsverð áhersla á erfðafraði asthma, nýrnasteina og langvinnis nýrnasjúkdóms. Grunnrannsóknir eru stundaðar í ónæmisfræði og nýrnalæknisfræði með samstarfsaðilum bæði innan og utan Landspítala. Þá eru í gangi umfangsmiklar rannsóknir á adeninfosóribósýltransferasa-skorti, m.a. sambandi arfgerðar og svipgerðar hjá sjúklingum með þennan sjaldgæfa sjúkdóm. Stórir erlendir styrkir hafa fengist úr erlendum samkeppnisjóðum til þess að rannsaka sjaldgæfa nýrnasjúkdóma (rare disease research) og asthma og ofnæmi.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Evrópuakönnunin Lungu og Heilsa - 20 ára eftirlygd. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir, Davíð Gíslason, Erla Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Vaka Sigurjónsdóttir, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Mat á svefn- og öndunartruflunum hjá almennu þyði með stöðluðum aðferðum. Þórarinn Gíslason, Bryndis Benediktsdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Meðferð offitu barna og unglunga; Þróun fjölskyldumiðaðrar atferlismeðferðar. Ragnar Bjarnason, Anna Sigríður Ólafsdóttir, Urður Njardvík, Tryggvi Helgason, Ólöf Elsa Björnsdóttir, Þórður Gunnarsdóttir.

Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir, Laufey Steingrimsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsson, Gestur I. Pálsson, Sigurveig P. Sigurðardóttir, Sigurður Júlíus Grétarsson, KimFleischer Michelsen, Ása Guðrún Kristjánsdóttir, Ása V Þórisdóttir, Cindy Mari Imai, Birna Þórisdóttir, Hafðís Helgadóttir, Hrafnhildur Eva Stephensen.

Undirliggjandi ástæður háþrýstings og merki um markliffæraskemmdir hjá 9 ára gömlum íslenskum börnu. Sigríður Birna Elíasdóttir, Viðar Örn Eðvarðsson, Ólafur Skúli Indriðason, Runólfur Pálsson, Hróðmar Helgason.

Þróun og forprófun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki típu I. Ragnar Bjarnason, Brynja Jónsdóttir, Helga Jónsdóttir, Elísabet Konráðsdóttir, Þór Elis Pálsson.

National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases and The Office of Rare Disease Research at the National Institutes of Health, USA

Novel assays for the determination of urinary 2,8-dihydroxyadenine excretion. Pilot Projects for Rare Kidney Stone Research Rare Kidney Stone Consortium. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Margrét Þorsteinsdóttir, Snorri Sigurðsson.

Hereditary Causes of Nephrolithiasis and Kidney Failure. The Rare Kidney Stone Consortium: Determinants of Stone Formation and Nephropathy in Patients with APRT Deficiency. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Viðar Eðvarðsson.

Litil fyrirburar – langtímaeftirlit. Ásgeir Haraldsson, Ingibjörg Georgsdóttir.

Doktorsnemar

Harpa Viðarsdóttir. Börn með fæðingabygnd ≥ 5000 grömm og mæður þeirra. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórður Þórkelsson. Umsjónarkennarar: Ragnar G Bjarnason, Reynir T Geirsson, Unnur A Valdimarsdóttir, Hildur Harðardóttir.

Ingibjörg Georgsdóttir. Litil fyrirburar – langtímaeftirlit. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Ásgeir Haraldsson. Leiðbeinandi: Atli Dagbjartsson.

Lars Hagander. Högspecialiserad barnsjúkvård í resurssvaga lönder. Læknadeild, Háskólinn í Lundi, Svíþjóð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Christian Moell. Leiðbeinendur: Anna Gunnarsdóttir, Anders Castor.

Meistararnemar

Brynja Jónsdóttir. Unglingar og sykursýki - Þróun og forprófun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki.

Leiðbeinendur: Helga Jónsdóttir, Ragnar Bjarnason, Elísabet Konráðsdóttir.

Elin Ögmundsdóttir. Blóðsykurslækkun hjá nýburum: Algengi, áhættuþættir og blóðsykurseftirlit. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórður Þórkelsson, Guðrún Kristjánsdóttir.

Gunnbjört Þóra Sigmarsdóttir. Áhrif SSRI lyfjanotkunar á nýbura. Lyfjfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hildur Harðardóttir, Sveinbjörn Gízzararson, Þórður Þórkelsson.

Helgi Már Jónsson. Langvinnur nýrnasjúkdómur í íslenskum börnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Ólafur Skúli Indriðason, Runólfur Pálsson.

Sandra Dís Steinþórsdóttir. Blóðþrýstingur í 9 ára gömlum börnum á Íslandi. Algengi háþrýstings, ástæður og fylgikvillar. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Hróðmar Helgason, Ólafur S. Indriðason, Runólfur Pálsson.

Sigríður Birna Elíasdóttir. Blóðþrýstingur í 9 ára gömlum börnum á Íslandi. Algengi háþrýstings, ástæður og fylgikvillar. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Hróðmar Helgason, Ólafur S. Indriðason, Runólfur Pálsson.

Vaka Sigurjónsdóttir. Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Erfðalæknisfræði, lungnalæknisfræði, meinafræði og klínísk lífæfnafræði, myndgreiningarlæknisfræði, nýrnalæknisfræði, ónæmisfræði, þvagfæraskurðlæknisfræði.

ArcticMass, Reykjavík; Efnifræðideild Háskóla Íslands; Greiningar- og ráðgjafastöð ríkisins; Íslensk erfðagreining; Lyfjfræðideild Háskóla Íslands.

Astrid Lindgren Children Hospital, Karolinska University Hospital, Stockholm, Sweden; Chittagong Medical College and Hospital, Chittagong, Bangladesh; Charite Hospital Berlin, Þýskalandi; Department of Global Health and Social Medicine, Harvard Medical School, Boston, MA, USA; Háskólasjúkrahúsið í Nijmegen, Hollandi; Hospital Clinico San Carlos, Madrid; Imperial College London; Mayo Clinic Division of Nephrology and Hypertension and Pediatric Nephrology Rochester Minnesota and Tampa Florida; Necker Hospital, Paris France; Nephrology Section, NY Harbor VA Medical Center, and Division of Nephrology, Nordic Society for Pediatric Hematology and Oncology (NOPHO).

NYU School of Medicine, New York, NY, USA; UCL Centre for Nephrology, Royal Free Hospital, UCL Medical School, London, Department of Nephrology.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Velferðarsjóður barna - barnamenningarverðlaun. Veitt fyrir framúrskarandi framlag í þágu velferðar barna. Ásgeir Haraldsson.

Sigríður Birna Elíasdóttir deildarlæknir hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Undirliggjandi ástæður háþrýstings og merki um arkliffæraskemmdir hjá 9 ára gömlum íslenskum börnum, en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Hrafnhildur Runólfssdóttir og Sverrir Harðarson fengu verðlaun fyrir besta veggspjaldið Renal Histopathological Findings in

Patients with 2,8-Dihydroxyadeninuria í Evrópuþingi Lyflækna sem haldið var í Madrid á Spáni í október.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Viðar Örn Eðvarðsson er í ritstjórn Pediatric Nephrology. Heidelberg, Þýskalandi.

Doktorsritgerð

Elin Ögmundsdóttir. Blóðsykurslækkun hjá nýburum: Algengi, áhættuþættir og blóðsykurseftirlit. Reykjavík: Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands; 2012.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Edvardsson VO, Pálsson R, Sahota A. Adenine Phosphoribosyltransferase Deficiency GeneReviews at GeneTests: Medical Genetics Information Resource [database online]. Seattle: University of Washington; 1997-2010. Available at <http://www.genetests.org>. Wennergren G, Kristjánsson S. Treatment of asthma from childhood to adulthood. European Respiratory Society Monographs, Paediatric Asthma 2012;56:199-209.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Halla Sif Ólafsdóttir, Gylfi Óskarsson, Ásgeir Haraldsson. Kawasaki-sjúkdómur á Íslandi 1996-2005, faraldsfræði og fylgikvillar. Læknablaðið 2012;98(2):91-5.

Valentínus Þ. Valdimarsson, Girish Hirlekar, Oddur Ólafsson, Gylfi Óskarsson, Hróðmar Helgason, Sigurður E. Sigurðsson, Hildur Tómasdóttir, Kristján Eyjólfsson, Tómas Guðbjartsson. Hjartastopp hjá unglingsstúlkum – sjúkratilfelli. Læknablaðið 2012;98(12):647-50.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Baldin E, Ludvigsson P, Mixa O, Hesdorffer DC. Prevalence of recurrent symptoms and their association with epilepsy and febrile seizure in school-aged children: A community-based survey in Iceland. Epilepsy Behav 2012;23(3):315-9.

Beara-Lasic L, Edvardsson VO, Pálsson R, et al. Genetic causes of kidney stones and kidney failure. Clin Rev Bone Miner Metab 2012;10(1):2-18.

Borst L, Wesolowska A, Joshi T, Borup R, Nielsen FC, Andersen MK, Jonsson OG, Wehner PS, Wesenberg F, Frost BM, Gupta R, Schmiegelow K. Genome-wide analysis of cytogenetic aberrations in ETV6/RUNX1-positive childhood acute lymphoblastic leukaemia. Br J Haematol 2012;157(4):476-82.

Bronson-Castain KW, Bearse MA, Jr., Neuville J, Jonasdóttir S, King-Hooper B, Barez S, Schneck ME, Adams AJ. Early neural and vascular changes in the adolescent type 1 and type 2 diabetic retina. Retina 2012;32(1):92-102.

Edvardsson VO, Steinthorsdóttir SD, Elíasdóttir SB, Indridason OS, Pálsson R. Birth weight and childhood blood pressure. Curr Hypertens Rep 2012;14(6):596-602.

Finnbogadóttir AF, Ardal B, Eiríksson H, Hrafnkelsson B, Valdimarsson H, Luethviksson BR, Haraldsson A. A long-term follow-up of allergic diseases in Iceland. Pediatr Allergy Immunol 2012;23(2):181-5.

Georgsdóttir I, Erlingsdóttir G, Hrafnkelsson B, Haraldsson A, Dagbjartsson A. Disabilities and health of extremely low-birthweight teenagers: A population-based study. Acta Paediatr 2012;101(5):518-23.

Gunnarsdóttir T, Njardvik U, Ólafsdóttir AS, Craighead L, Bjarnason R. Childhood obesity and co-morbid problems: effects of Epstein's family-based behavioural treatment in an Icelandic sample. J Eval Clin Pract 2012;18(2):465-72.

Gunnarsdóttir T, Njardvik U, Ólafsdóttir AS, Craighead LW, Bjarnason R. Teasing and social rejection among

obese children enrolling in family-based behavioural treatment: effects on psychological adjustment and academic competencies. *Int J Obes* 2012;36(1):35-44.

Hasle H, Abrahamsson J, Forestier E, Ha SY, Heldrup J, Jahnukainen K, **Jonsson OG**, Lausen B, Palle J, Zeller B. Gemtuzumab ozogamicin as postconsolidation therapy does not prevent relapse in children with AML: results from NOPHO-AML 2004. *Blood* 2012;120(5):978-84.

Johannsdóttir IMR, Hjermstad MJ, Moum T, Wesenberg F, Hjorth L, Schroder H, Mort S, **Jonmundsson G**, Loge JH. Increased prevalence of chronic fatigue among survivors of childhood cancers: A population-based study. *Pediatr Blood Cancer* 2012;58(3):415-20.

Jonsdóttir GM, Georgsdóttir I, **Haraldsson A**, Hardardóttir H, **Thorkelsson T**, **Dagbjartsson A**. Survival and neurodevelopmental outcome of ELBW children at 5 years of age Comparison of two cohorts born 10 years apart. *Acta Paediatr* 2012;101(7):714-8.

Jonsdóttir OH, Thorsdóttir I, Hibberd PL, Fewtrell MS, Wells JC, **Palsson GI**, Lucas A, Gunnlaugsson G, Kleinman RE. Timing of the introduction of complementary foods in infancy: a randomized controlled trial. *Pediatrics* 2012;130(6):1038-45.

Jonsson DI, **Ludvigsson P**, Aradhya S, Sigurdardóttir S, Steinarsdóttir M, Hauksdóttir H, Jonsson JJ. A de novo 1.13 Mb microdeletion in 12q13.13 associated with congenital distal arthrogyria, intellectual disability and mild dysmorphism. *Eur J Med Genet* 2012;55(6-7):437-40.

Laron M, Bearse MA, Jr., Bronson-Castain K, **Jonasdóttir S**, King-Hooper B, Barez S, Schneck ME, Adams AJ. Association between local neuroretinal function and control of adolescent type 1 diabetes. *Invest Ophthalmol Vis Sci* 2012;53(11):7071-6.

Laron M, Bearse MA, Jr., Bronson-Castain K, **Jonasdóttir S**, King-Hooper B, Barez S, Schneck ME, Adams AJ. Interoctular symmetry of abnormal multifocal electroretinograms in adolescents with diabetes and no retinopathy. *Invest Ophthalmol Vis Sci* 2012;53(1):316-21.

Levins M, Shabaneh D, Bohnstedt C, Harila-Saari A, **Jonsson OG**, Kanerva J, Lindblom A, Lund B, Andersen EW, Schmiegelow K. Pneumocystis jiroveci pneumonia prophylaxis during maintenance therapy influences methotrexate/6-mercaptopurine dosing but not event-free survival for childhood acute lymphoblastic leukemia. *Eur J Haematol* 2012;88(1):78-86.

McBride D, Keil T, Grabenhenrich L, Dubakiene R, Drasutiene G, Flocchi A, Dahdah L, Sprickelman AB, Schoemaker AA, Roberts G, Grimshaw K, Kowalski ML, Stanczyk-Przyluska A, Sigurdardóttir S, **Clausen M**, Papadopoulos NG, Mitsias D, Rosenfeld L, Reche M, Pascual C, Reich A, Hourihane J, Wahn U, Mills ENC, Mackie A, Beyer K. The EuroPrevall birth cohort study on food allergy: baseline characteristics of 12,000 newborns and their families from nine European countries. *Pediatr Allergy Immunol* 2012;23(3):230-9.

Zuidmeer-Jongejan L, Fernandez-Rivas M, Poulsen LK, Neubauer A, Asturias J, Blom L, Boye J, Bindslev-Jensen C, **Clausen M**, Ferrara R, Garosi P, Huber H, Jensen BM, Koppelman S, Kowalski ML, Lewandowska-Polak A, Linhart B, Maillere B, Mari A, Martinez A, Mills CE, Nicoletti C, Opstelten DJ, Papadopoulos NG, Portoles A, Rigby N, Scala E, Schnoor HJ, Sigurdardóttir S, Stavroulakis G, Stolz F, Swoboda I, Valenta R, van den Hout R, Versteeg SA, Witten M, van Ree R. FAST: Towards safe and effective subcutaneous immunotherapy of persistent life-threatening food allergies. *Clin Transl Allergy* 2012;2(1):5.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Dereksson K, **Kjartansson S**, **Hjartardóttir H**, Arngrimsson R. Ichthyosis prematurity syndrome with separation of fetal membranes and neonatal asphyxia. *BMJ Case Rep* 2012 Epub.

Edvardsson VO, Indridason OS, Haraldsson G, Kjartansson O, Palsson R. Temporal trends in the incidence of kidney stone disease. *Kidney Int* 2012 Epub.

Novak D, Lundgren A, Westphal S, **Valdimarsson S**, Olsson ML, Trollfors B. Two cases of hemolytic uremic syndrome caused by Streptococcus pneumoniae serotype 3, one being a vaccine failure. *Scand J Infect Dis* 2012 Epub.

Sjovall F, Ehinger JK, **Marelsson SE**, Morota S, Asander Frostner E, Uchino H, Lundgren J, Arnbjornsson E, Hansson MJ, Fellman V, Elmer E. Mitochondrial respiration in human viable platelets-Methodology and influence of gender, age and storage. *Mitochondrion* 2012 Epub.

Steinthorsdóttir SD, Eliasdóttir SB, Indridason OS, Palsson R, **Edvardsson VO**. The relationship between birth weight and blood pressure in childhood: a population-based study. *Am J Hypertens* 2012 Epub.

Thorisdóttir AV, Ramel A, **Palsson GI**, Tomasson H, Thorsdóttir I. Iron status of one-year-olds and association with breast milk, cow's milk or formula in late infancy. *Eur J Nutr* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Gylfi Óskarsson. Úrbóta er þörf í lyfjamálum á Íslandi [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(11):575.

Staffas A, Kanduri M, Hovland R, Rosenquist R, Ommen HB, Abrahamsson J, Forestier E, Jahnukainen K, **Jónsson OG**, Zeller B, Palle J, Lönnerholm G, Hasle H, Ehrencrona H, Palmqvist L. Response: high ERG gene expression is an unfavorable prognostic marker in pediatric acute myeloid leukemia. *Blood* 2012;119:1087-8.

Oskarsson T; Soderhall S; Arvidson; Forestier E; Montgomery S Lausen B; Carlsen N; Hellebostad M; Glomstein A; Lahtenmaki P; Pihkala U; **Jonsson OG**; Heyman M. Relapsed acute lymphoblastic leukemia in the nordic countries - prognostic factors, treatment and outcome. *Ped Blood Cancer* 2012;59(6 Special Issue):1007-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 10 þar af 1 boðsfyrirlestrur

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 5 þar af 1 boðsfyrirlestrur
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 12
Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 20

Bráðalæknisfræði

Forstöðumaður: Brynjólfur Mogensen dósent Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir beinast að slysum, eitrunum, ofbeldi, ofbeldisdauða, áverkum og forvörnum. Auk þess sem áherslur beinast að starfsemi, stjórnum, aukningu heimsókna, ástæðum heimsókna og skilvirki bráðadeildar. Áhrifum háþrýstings á hjarta og æðakerfi, með sérstakri áherslu á segaleysandi varnir æðabælsins. Árangur af endurlífing innan og utan sjúkrahúss og að starfsemi sjúkraflutninga. Eðli og afleiðingar áfalla, áhættuþættir og varnarþættir fyrir þróun áfallastreituröskunar og annarra afleiðinga áfalla.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Komur á Landspítala vegna umferðarslysa 2003-2011, eðli og umfang áverka. Kristinn Sigvaldason, Brynjólfur Mogensen, Sigurbergur Kárason, Bjarni Arnason, Andri Elfarsson.

Afríð og horfur sjúklinga með mjaðmarbrót. Sigurbergur Kárason, Gísli H Sigurðsson, Jóhanna M Sigurjónsdóttir, Kristófer A Magnússon, Yngvi Ólafsson, Brynjólfur Mogensen.

Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir. Áhrif efnahagshrunsins á Íslandi á dánartíðni, sjúkdómstíðni og sjálfskaða en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Meistaranaemur

Helga Pálmadóttir. Er ofbeldi vaxandi vandamál? Rannsókn á fjölda koma á slysa- og bráðadeild Landspítala vegna ofbeldisáverka 1999- 2008. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands.

Krístín Bergsdóttir. Slysa- og ofbeldisdauði á Íslandi. Áhrifaþættir og þjóhagslegar afleiðingar. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Brynjólfur Mogensen, Unnur A. Valdimarsdóttir, Ragnhildur Guðmundsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, Landslæknisembættið, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Slökuvilið höfuðborgarsvæðisins, Rauði kross Íslands, Þjóðkirkjan, Almannafræðingur Ríkislögregluembættisins, National Crime Victims Research and Treatment Center, Medical University of South Carolina, University at Buffalo, State University of New York í Bandaríkjunum, Boston University School of Medicine/National Center for PTSD, VA Boston Healthcare System, USA, University of Iowa, Iowa City, Bandaríkjunum. Beth Israel Deaconess Medical Center í Boston, Bandaríkjunum. Erasmus Universiteit Rotterdam Hollandi, University of Pavia, Pavia, Ítalíu auk Evrópusamstarfs.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir hjúkrunarfræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Áhrif efnahagshrunsins á Íslandi á dánartíðni, sjúkdómstíðni og sjálfskaða en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ólöf Birna Margrétardóttir, Guðmundur Geirsson, Margrét Agnarsdóttir, Elfar Úlfarsson. Tilfelli mánaðarins: Kona með blóðmigu og meðvitundarskerðingu. *Læknablaðið* 2012;98(7-8):413-5.

Þorsteinn Viðar Viktorsson, Hildur Einarsdóttir, **Elisabet Benedikz**, Bjarni Torfason. Skyndilegur þroti í andliti og þyngslaverkur yfir brjóstakassa eftir tannviðgerð – tvö sjúkratilfelli. *Læknablaðið* 2012;98(9):471-4.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Andrew E, Tellerup M, Termala AM, Jacobsen P, **Gudjonsdóttir GA**. Poisonings in the Nordic countries in 2007: A 5-year epidemiological follow-up. *Clin Toxicol* 2012;50(3):210-4.

Johannesdóttir F, Aspelund T, Siggeirsdóttir K, Jonsson BY, **Mogensen B**, Sigurdsson S, Harris TB, Gudnason VG, Lang TF, Sigurdsson G. Mid-Thigh Cortical Bone Structural Parameters, Muscle Mass and Strength, and Association with Lower Limb Fractures in Older Men and Women (AGES-Reykjavik Study). *Calcif Tissue Int* 2012;90(5):354-64.

Siggeirsdóttir K, Aspelund T, Jonsson BY, **Mogensen B**, Launer LJ, Harris TB, Sigurdsson G, Gudnason V. Effect

of vertebral fractures on function, quality of life and hospitalisation the AGES-Reykjavik study. Age Ageing 2012;41(3):351-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Johannesdóttir BK, **Mogensen B**, Guðbjartsson T. Emergency thoracotomy as a rescue treatment for trauma patients in Iceland. Injury 2012 Epub

Önnur ritverk

Bára Benediksdóttir, **Brynjólfur Mogensen**. Viðbragðsáætlun Landspítala – háskólasjúkrahúss; 2012.

Elisabet Benedikz. Fótastortur, forvarnir og félagsleg ábyrgð í hálkutið [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2012;98(2):81.

Guðjónsdóttir GA, Franzson L, Kristinsson J. Easily available highly poisonous drain cleaners: Three case reports of ingestion. Clin Toxicol 2012;50:317.

Linda Björk Bryndisardóttir, Konráð Guðjónsson, Viðar Ingason, Eggert Eyjólfsson, **Brynjólfur Mogensen**, Sveinn Agnarsson. Kostnaður við umferðarslys á Íslandi árið 2009, Hagfræðistofnun Háskóla Íslands; 2012.

Ólafsdóttir B, **Magnússon V**. Sinusitt-Meningitt-Barotraume – Case. Akuttmedisinsk Update 2012;2:54-5.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1
Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2
Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

Bæklunarskurðlæknisfræði

Forstöðumaður: Halldór Jónsson jr. prófessor
Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði áverka og sjúkdóma í stoðkerfinu. Kortlagning á hegðun sarkmeina í útlimum og viðbrögð þeirra við krabbameinslyfjum in vitro. Kortlagning á enduruppbyggingu beina og vöðva við raförun á aftauguðum útlimavöðvum. Kortlagning á algengi mænuáverka á Íslandi, ásamt staðsetningu og gerð hryggbrota sem valda slíkum áverkum. Kortlagning á áhrifum kítósan á beinvöxt í rottu- og kindamódelum. Kortlagning á viðbrögðum beins sem haldið er kyrru/ án álags með innri festibúnaði. Tölvugreining á viðbrögðum beins og vöðva sem gegnumganga gerviliðaaðgerð á mjóðm göngugreining til mats á bata. Bygging á áhættumódeli fyrir möguleg brot í efri lærbeinsenda við og eftir gerviliðaaðgerðir.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu
Vísindasjóður Landspítala

Afrif og horfur sjúklinga með mjaðmarbrot. Sigurbergur Kárason, Gísli H Sigurðsson, Jóhanna M Sigurjónsdóttir, Kristófer A Magnússon, Yngvi Ólafsson, Brynjólfur Mogensen.

Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsón, Egill Axfjörð, Þróstur Pétursson, Benedikt Magnússon

Breytingar á burðargetu sköflungs kinda við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson, Craig Maxwell.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdís Þórisdóttir, Páll Ingvarsson.

Meistararnemar

Benedikt Magnússon. Áhættugreining á lærbeinsbroti við

og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Líf- og læknisfræðileg verkfræði. Háskóla Reykjavíkur. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo og Halldór Jónsson jr.

Bjarni Þór Sigurðsson. Áhrif kítans á þróun brjósfruma in vitro. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Halldór Jónsson jr., Finnþógi R. Þormóðsson, Jón M. Einarsson.

Craig Maxwell. Breytingar á burðargetu sköflungs kinda við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigurður Brynjólfsson, Paolo Gargiulo og Halldór Jónsson jr.

Þróstur Pétursson. Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Líf- og læknisfræðileg verkfræði. Háskóla Reykjavíkur. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo og Halldór Jónsson jr.

Læknar í framhaldsnámi

Alex Poole.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Heilbrigðisverkfræðideild Háskólans í Reykjavík og Háskólans í Padova á Ítalíu; Fræðasviðin Myndgreining og Meinafræði við Læknadeild Háskóla Íslands; Stórdýra tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum; Smádyratilraunastöðin Encode á Krókhálsi og Sprotafyrirtækin Genís og Valamed í Vatnagörðum.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Paolo Gargiulo verkfræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Grétar O. Róbertsson er í ritstjórn Acta Orthopaedica.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Knútsdóttir S, Thorisdóttir H, Sigvaldason K, **Jonsson H Jr.**, Björnsson A, Ingvarsson P. Epidemiology of traumatic spinal cord injuries in Iceland from 1975 to 2009. Spinal Cord 2012;50(2):123-6.

Carr AJ, **Robertsson O**, Graves S, Price AJ, Arden NK, Judge A, Beard DJ. Knee replacement. Lancet 2012;379(9823):1331-40.

W. Dahl A, **Robertsson O**, Lohmander LS. High tibial osteotomy in Sweden, 1998-2007: a population-based study of the use and rate of revision to knee arthroplasty. Acta Orthop 2012;83(3):244-8.

Wagner P, Olsson H, Ranstam J, **Robertsson O**, Zheng MH, Lidgren L. Metal-on-metal joint bearings and hematopoietic malignancy. Acta Orthop 2012;83(6):553-8.

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 5 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Endurhæfingarlæknisfræði/ Sjúkraþjálfun

Forstöðumaður: Gísli Einarsson lektor
Læknisfræðileg endurhæfing forsvarsmáður: Gísli Einarsson, lektor

Sjúkraþjálfun: Jóhanna S. Óskarsdóttir
yfirsjúkraþjálfari, Ragnheiður S. Einarssdóttir
yfirsjúkraþjálfari, Sara Hafsteinsdóttir

yfirsjúkraþjálfari, Sigrún Knútsdóttir yfirsjúkraþjálfari

Helstu áherslur í rannsóknum

Þróun mælingatækni- og tækja til skoðunar á hreyfigetu stoðkerfis og færni annarra líffærakerfa s.s. öndunar- og blóðrásarfæra. Ennfremur rannsóknir á þjálfunarmöguleikum stoðkerfis með raförun og öðrum tæknibúnaði.

Rannsóknir á almennt færni stoðkerfis og árangur margvíslegrar ihlutunar á þá færni.

Rannsóknir á taugasálfræðilegri færni í heilaskaða.

Rannsóknir á árangri af meðferðarhlutun- og þjálfun eftir heilablöðfall. Rannsóknir á árangri vöðvaþjálfunar við ýmsar tegundir fötlunar s.s. heilaskaða, mænuskaða, úttaugalömun og á árangri þolþjálfunar við þolskerðingu eftir sjúkdóma og slys.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Uppsetning og samræming á göngugreiningartækjum á Grensá. Guðbjörg Kristín Ludvígsdóttir. Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsón, Paolo Gargiulo.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Páll Ingvarsson, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdís Þórisdóttir.

Langtímaáhrif á raförun aftaugaðra vöðva. Stefán Yngvason, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Paolo Gargiulo.

Evrópustyrkur

RISE, raförun við útlægan alaskaða á mænu. Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Páll E. Ingvarsson, Stefán Yngvason.

Læknar í framhaldsnámi

Guðrún Höskuldsdóttir. Árangur meðferðar og afrif spastíks fólks með subcutan, intra-theal baclofen-dælu. Leiðbeinandi: Páll Ingvarsson.

Auk þessa koma aðrir læknir í framhaldsnámi á deildina.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Landspítali (iðjuþjálfunarfæði, sjúkraþjálfunarfæði, svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði, innkirtlafræði, taugalæknisfræði, heila- og taugaskurðlæknisfræði, bæklunarlæknisfræði), Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Endurhæfingardeild Karolinska Sjúkhuset, Stokkhólmi, (Danderyds Sjúkhus).

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gargiulo P, Helgason T, **Ingvarsson P**, Mayr W, Kern H, Carraro U. Medical image analysis and 3-d modeling to quantify changes and functional restoration in denervated muscle undergoing electrical stimulation treatment. Human-centric Computing and Information Sciences 2012;2:10.

Knútsdóttir S, Thorisdóttir H, Sigvaldason K, Jonsson H, Jr., Björnsson A, **Ingvarsson P**. Epidemiology of traumatic spinal cord injuries in Iceland from 1975 to 2009. Spinal Cord 2012;50(2):123-6.

Önnur ritverk

Guðbjörg K. Ludvígsdóttir. D-vítamín. Lífs-Kraftur, fræðslurit Krafts, félags fyrir ungt fólk sem greinst hefur með krabbamein, og aðstandendur.

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Sjúkrabjálfun

Jóhanna S. Óskarsdóttir yfirsjúkrabjálvari, Ragnheiður S. Einarsdóttir yfirsjúkrabjálvari, Sara Hafsteinsdóttir yfirsjúkrabjálvari, Sigrún Knútsdóttir yfirsjúkrabjálvari
Helstu áherslur í rannsóknunum

Öndunarhreyfingar við ýmsa sjúkdóma mælt með ÖHM Andra. Grindarbotnsþjálfun og þjálfun sjúklinga í blóðskilun. Samanburður á framboði endurhæfingar fyrir hjartasjúklinga annars vegar og krabbameinssjúklinga hins vegar. Þróun á þjálfunaraðferðum til að bæta jafnvægisstjórnun aldraðra og fækka byltum bæði innan Landspítala og utan. Jafnframt eru rannsóknir í tengslum við mænuskaða, aflímanir og raförvun.

Styrkir sem sjúkrabjálfarar fengu á árinu

Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjómariðaskipti. Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórssón, Egill Axfjörð, Þröstur Pétursson, Benedikt Magnússon.

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af göngugæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdís Þórisdóttir, Páll Ingarsson.

Langtímaáhrif á raförvun aftaugaðra vöðva. Páll E. Ingarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Paolo Gargiulo.

Uppsetning og samræming á göngugreiningartækjum á Grensá. Guðbjörg Kristín Ludvígsdóttir. Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórssón, Paolo Gargiulo.

Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarfél. Gísli H. Sigurðsson, Ólöf R. Ámundadóttir, Elizabeth Þórarinn Sveinsson, Helga Jónsdóttir, Alma Möller, Kristinn Sigvaldason, Brynja Haraldsdóttir, Rannveig J. Jónasdóttir, Hrefna Eypórsdóttir, Helga Sjöfn Jóhannesdóttir, Ester Gunnsteinsdóttir.

Doktorsnemi

Ólöf R. Ámundadóttir. Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarfél. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Gísli H. Sigurðsson, Elizabeth Dean, Þórarinn Sveinsson, Helga Jónsdóttir, Alma Möller.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Háskóli Íslands, Reykjalundur, ýms fræðasvið innan Landspítala. University of British Columbia Kanada.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Knútsdóttir S, Thorisdóttir H, Sigvaldason K, Jonsson H, Jr., Björnsson A, Ingarsson P. Epidemiology of traumatic spinal cord injuries in Iceland from 1975 to 2009. *Spinal Cord* 2012;50(2):123-6.

Ragnarsdóttir M, Malmberg E, Strandberg E, Indridason OS. Increased physical fitness among patients following endurance training during haemodialysis. *Scand J Urol Nephrol* 2012;46(1):54-7.

Önnur ritverk

Þórunn Ragnarsdóttir, Sigrún Knútsdóttir. Rannsókn á fæmi og lífsgeðum einstaklinga sem misst hafa fót (fætur) og fengu endurhæfingu á Endurhæfingardeildinni á Grensá á árunum 2000-2009. *Sjúkrabjálfarinn* 2012;40(2):4.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4
Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3

Fæðinga- og kvensjúkdómafræði

Forsöðumaður: Reynir Tómas Geirsson prófessor
Meðgöngu- og fæðingafraedi, forsvarsaður: Reynir Tómas Geirsson prófessor

Kvensjúkdómafræði, forsvarsaður: Jens A. Guðmundsson dósent

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu
Asablæðing í kjölfar fæðingar: Ragnheiður I. Bjarnadóttir, Þóra Steingrimsdóttir, Sveinn Guðmundsson, Anna Lilja Gísladóttir, Friða Guðný Birgisdóttir.

GDM-rannsókn (Göngum dálítið Meira- rannsókn): Reynir Tómas Geirsson, Helga Medek, Hildur Harðardóttir, Sæmundur Guðmundsson, Peter Damm, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins, Hjartavernd, Krabbameinsfélag Íslands, Háskólinn í Reykjavík, fræðigreinar innan Landspítala s.s. barnalæknis-, lyflæknis-, erfða- og sameindalæknisfræði, blóðlæknir, blóðmeinafræði, skurðlæknisfræði, svæfingalæknisfræði, krabbameinslæknisfræði og syklafræði, Sjúkrahúsið og Háskólinn á Akureyri, Landlækniseinbættið, samstarfsfólk í háskólum í Kaupmannahöfn, Öðinsvéum, Stokkhólmi, Boston, Malmö, Oxford, Dundee.

Meðgöngu- og fæðingafraedi

Forsvarsaður: Reynir Tómas Geirsson prófessor
Helstu áherslur í rannsóknunum

Háþrýstingur í meðgöngu og afleiðingar hans til langs tíma, skimun í þungun, ofþyngd mæðra og barna, sykursýki og þungun, faraldsfræði þungana, fóstureyðingar, getnaðarvarnir, grindarbotni, gallstasi, barneignaþjónusta, brjóstagiöf, fæðingaraðgerðir, burðarmálsaðuði og skyld efni.

Doktorsnemi

Helga Medek. GDM- Göngum dálítið meira (Get Diabetics Moving). Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Reynir Tómas Geirsson, ásamt Hildi Harðardóttur, Sæmundi Guðmundssyni, Ingibjörgu Gunnarsdóttur, Peter Damm.

Ingibjörg Eiríksdóttir. Tengsl heilsufars móður á meðgöngu og í fæðingu við tímallengd brjóstagiöf. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þóra Steingrimsdóttir.

Linda Bára Lýðsdóttir. Geðheilsa kvenna á meðgöngu og eftir barnsburð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Louise Howard, Jón Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Marga Thome, Þóra Steingrimsdóttir.

Sigrún Hjartardóttir. Erfðafræði og faraldsfræði háþrýstings á meðgöngu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Reynir Tómas Geirsson.

Meistaraneimar

Ingunn Lúðvíksdóttir. Samanburður á styrk grindarbotnsvöðva hjá afreksþrúttakonum og óþjálfuðum konum. Íþróttafraedi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hildur Harðardóttir.

Kristín Rut Haraldsdóttir. Legástungur. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helgu Gottfredsdóttir, Reynir Tómas Geirsson.

Ómar Sigurvin Gunnarsson. Meðgöngusykursýki á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hildur Harðardóttir, Arna Guðmundsdóttir, Rafn Benediktsson.

Sigrún Kristjánsdóttir. Er öruggt að fæða í heimabyggð? Útkoma úr fæðingum á Heilbrigðisstofnun Suðurlands árið 2010. Leiðbeinendur: Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Elin

Diana Gunnarsdóttir, Ragnheiður I. Bjarnadóttir.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagraita

Reynir Tómas Geirsson er aðalritstjóri *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Hildur Kristjánsdóttir, Þóra Steingrimsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Amalia Björnsdóttir, Jóhann Ág. Sigurðsson. Barneign og heilsa. *Ljósmaðrablaðið* 2012;90(2):13-21.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Dereksson K, Kjartansson S, **Hjartardóttir H**, Arngrímsson R. Ichthyosis prematurity syndrome with separation of fetal membranes and neonatal asphyxia. *BMJ Case Rep* 2012;

Jonsdóttir GM, Georgsdóttir I, Haraldsson A, **Hardardóttir H**, Thorkelsson T, Dagbjartsson A. Survival and neurodevelopmental outcome of ELBW children at 5 years of age. Comparison of two cohorts born 10 years apart. *Acta Paediatr* 2012;101(7):714-8.

Lidegaard O, Milsom I, **Geirsson RT**, Skjeldestad FE. Hormonal contraception and venous thromboembolism. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(7):769-78.

Wangel AM, Schei B, Ryding EL, Ostman M. **BIDENS STUDY GROUP (Þóra Steingrimsdóttir)**. Mental health status in pregnancy among native and non-native Swedish-speaking women: a Bidens study. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(12):1395-401.

Önnur ritverk

Geirsson RT, Eggbeð TM. Strength of women. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2012;91(2):157-8.

Geirsson RT, Langhoff-Roos J. A big smile for spring. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(5):523-4.

Geirsson RT. Autumn advances towards 2013. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(11):1243-4.

Geirsson RT. Book Review. Year Book of Obstetrics, Gynecology and Womens Health. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;21:277.

Geirsson RT. Diversity and a positive outlook. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(4):401-2.

Geirsson RT. From the uterine cavity to anthropometry. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2012;91(1):1-2.

Geirsson RT. Harvesting in obstetrics and gynecology. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(8):883-4.

Geirsson RT. Promoting women's health in a complex world. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(10):1129-30.

Geirsson RT. The light is on for on line. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(12):1351-2.

Geirsson RT. The onward walk. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(7):763-4.

Hera Birgisdóttir, **Reynir T. Geirsson, Ragnheiður I. Bjarnadóttir**. Mæðradauði á Íslandi 1985-2009. *Læknaneiminn* 2012; 63(1):104.

Hulda Hjartardóttir. Lyfjaávisanir í réttum höndum? [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(5):269.

Nielsen HS, Geirsson RT. Weighing the evidence. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(3):279-80.

Reynir Tómas Geirsson, Kristján Sigurðsson, Helga Gottfredsdóttir, Sigríður Þorsteinsdóttir. Þátttaka ljósmæðra í krabbameinsleit. *Ljósmaðrablaðið* 2012;90(2):22.

Sigríður Sunna Gunnarsdóttir, Arna Guðmundsdóttir, **Reynir Tómas Geirsson**, Hildur Harðardóttir. Sykursýki af tegund 1 og meðganga: Fylgikvillar móður og barns. *Læknaneiminn* 2012; 63(1):114.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 8 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Kvensjúkdómafræði

Forsvarsaður: Jens A. Guðmundsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á árangri ýmissa aðgerða við kvensjúkdómum, s.s. nýjum aðferðum til meðgöngurofs, brottnámi legs og legsigsaðgerða og á líðan kvenna við kvíðsjáráðgerðir. Rannsóknir á erfðum- og faraldsfræði fjölbliðru eggjastokkaheilkennis, blæðingaeinkennum og asatíðum, erfðum, einkennum og faraldsfræði legslímuflakks. Krabbameinsjúkdómar í grindarholi kvenna og erfðafræði þeirra.

Doktorsnemar

Hans Guttormur Þormar. Stökkbreytingar í synaptonemal komplex prótein 3 (SYCP3) geni hjá þórum með endurtekin fósturlát. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Jóhannes Jónsson, Helga Hauksdóttir, Sunna Sigurðardóttir, Bjarki Guðmundsson, Vígdís Stefánsdóttir, Jóhann Heiðar Jóhannsson, Margrét Steinarsdóttir, Hildur Harðardóttir.

Jón Ívar Einarsson. Use of bidirectional barbed suture in gynecologic laparoscopy. Leiðbeinendur: Reynir Tómas Geirsson (umsjónarkennari), Jens Guðmundsson, Tómas Guðbjartsson, Olav Istre, Haleh Sangi-Hayghpeykar.

Meistararnemi

Guðrún María Jónsdóttir. Fjölgun legnámsaðgerða með lágmarksinngrípi. Áhrif kostnaðar og fylgikvilla. Meistaraprófi lokið á árinu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Ívar Einarsson, Hildur Harðardóttir, Kristín Jónsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Krabbameinsfélag Íslands, fræðigreinar innan Landspítala s.s. skurðlæknisfræði, svæfingalæknisfræði, krabbameinslæknisfræði og sýklafræði, Sjúkrahúsið og Háskólinn á Akureyri, samstarfsfólk í háskólum í Kaupmannahöfn, Boston, Oxford.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Welt CK, Styrkarsdóttir U, Ehrmann DA, Thorleifsson G, Arason G, Guðmundsson JA, Ober C, Rosenfield RL, Saxena R, Thorsteinsdóttir U, Crowley WF, Stefansson K. Variants in DENND1A Are Associated with Polycystic Ovary Syndrome in Women of European Ancestry. *J Clin Endocrinol Metab* 2012;97(7):E1342-E7.

Önnur ritverk

Carl-Gustaf Nilsson, Seppo Heinonen, Jens A. Guðmundsson. Book Review. *Gynekologi. Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;21:276-7.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Veggspjald – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Geðsjúkdómafræði

Forstöðumaður: Engilbert Sigurðsson prófessor

Almenn geðlæknisfræði, forsvarsaður: Engilbert

Sigurðsson prófessor

Barna- og unglíngageðlæknisfræði, forsvarsaður:

Bertrand Lauth lektor

Sálarfræði, forsvarsaður: Jón Friðrik Sigurðsson prófessor

Almenn geðlæknisfræði

Forsvarsaður: Engilbert Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Erfðaþættir og svipgerð geðklofa, geðhvarfa og annarra geðrofsjúkdóma og svipgerð tengd eintakabreytileika í erfðamenginu. Leiðir til að spá fyrir um virkni og aukaverkanir geðrofslyfja. Taugasálfræði geðklofa, augnhreyfingar í geðklofa og í samanburðarþýði. Geðheilsa kvenna á meðgöngu og eftir barnsburð. Geðheilsa kvenna og barneignir: Meðgöngu- og fæðingarpunglyndi íslenskra kvenna, félagslegar aðstæður þeirra og notkun á geðvirkum efnum. Rannsóknir á hugrænni atferlismeðferð.

Erfðaþættir og svipgerð einhverfu og ADHD. Bætt greiningartæki í barna- og unglíngageðlækningum. Notkun heilalínurits til greiningar á athyglisbresti og óvirkni.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Langvinnur nýrnasjúkdómur af völdum litium á Íslandi. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Engilbert Sigurðsson, Matthías Halldórsson, Davíð Sverrisson.

Leiðir að lítrekaðri afbrotahegðun. Þáttur ADHD og vímuefnamisnotkunar. Jón Friðrik Sigurðsson, Ingunn S. Unnsteinsdóttir Kristensen, Gísli H. Guðjónsson, Fanneý Þórisdóttir, Baldur Heiðar Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Jónas Haukur Einarsson, Susan Young.

Meðferð fullorðinna með ADHD í hóp. Jón Friðrik Sigurðsson, Brynjar Emilsson, Gísli Guðjónsson, Susan Young, Halldóra Ólafsdóttir, Gísli Baldursson.

Notkun methýlfenidats í æð meðal íslenskra vímuefnaneytenda. Guðrún Dóra Bjarnadóttir.

Virkir þættir í óserhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi. Jón Friðrik Sigurðsson, Magnús Blöndahl Sigtryggsson, Paul M. Salkovskis, Engilbert Sigurðsson.

Sjöunda rammaáætlun Evrópusambandsins

Rannsókn á svörun við geðrofslyfjameðferð og á aukaverkunum meðferðar með clozapín (Leponex) og skyldum lyfjum (CRESTAR). Engilbert Sigurðsson.

Doktorsnemar

Guðrún Dóra Bjarnadóttir. Notkun methýlfenidats í æð meðal íslenskra vímuefnaneytenda. Læknadeild, Háskóla Íslands. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Andrés Magnússon, Magnús Haraldsson, Bjarni Össurason, Magnús Jóhannsson, Engilbert Sigurðsson.

Magnús Blöndahl Sigtryggsson. Virkir þættir í óserhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Magnús Blöndahl Sigtryggsson, Paul M. Salkovskis, Engilbert Sigurðsson.

Læknar í framhaldsnámi

Angela Hauksson
Ásta Bragadóttir
Guðrún Dóra Bjarnadóttir
Guðmundur Karl Sigurðsson
Haraldur Ólafsson
Hjördis Þórey Þorgeirsdóttir
Hólmfríður Lydia Ellertsdóttir
Ísafold Helgadóttir
Matthías Halldórsson
Oddur Ingimarsson
Pétur G. Guðmannsson
Rannveig Pálsdóttir
Steinn Steingrímsson
Þorsteinn S. Arnljóts

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar sérgreinar og starfseiningar á Landspítala, m.a. fæðinga- og kvensjúkdómafræði og nýrnalæknisfræði.

Íslensk erfðagreining; Institute of Psychiatry/King's College London, Englandi; University of Halle, Halle, Þýskalandi; Árósháskóli, Árósum, Danmörku; Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins og heilsugæslan á Akureyri; Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Guðrún Dóra Bjarnadóttir deildarlæknir og doktorsnemi hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala til verkefnisins Notkun methýlfenidats í æð meðal íslenskra vímuefnaneytenda. Styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Engilbert Sigurðsson er ritstjóri Læknablaðsins.

Sigurður Páll Pálsson er ritstjóri Geðverndar.

Doktorsritgerð

Haldóra Jónsdóttir. Adherence to pharmacological treatment in patients with severe mental disorders. [doktorsritgerð]. Oslo: Háskólinn í Ósló; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ólafur Sveinsson, Kristófer Þorleifsson, Thor Aspelund, Halldór Kolbeinsson, Rannsókn á áhættuþáttum hjarta- og æðasjúkdóma hjá geðklofasjúklingum á geðsviði Landspítala. Læknablaðið 2012;98:399-402.

Rebeka Guðrún Rúnarsdóttir, Guðlaug Þorsteinsdóttir, Ólafur Skúli Indriðason, Gunnar Sigurðsson. Beinþéttni ungra kvenna með sögu um lystarstol. Læknablaðið 2012;98:523-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Asghar S, Magnusson A, Hussain A, Diep LM, Bhowmik B, Thorsby PM. Depression and insulin resistance in non-diabetic subjects: An intervention study with insulin damp technique. *Int J Clin Med* 2012;3(3):574-80.

Carrera N, Arrojo M, Sanjuan J, Ramos-Rios R, Paz E, Suarez-Rama JJ, Paramo M, Agra S, Brenlla J, Martinez S, Rivero O, Collier DA, Palotie A, Cichon S, Nothen MM, Rietschel M, Rujescu D, Stefansson H, Steinberg S, Sigurdsson E, St Clair D, Tosato S, Werge T, Stefansson K, Gonzalez JC, Valero J, Gutierrez-Zotes A, Labad A, Martorell L, Vilella E, Carracedo A, Costas J. Association study of nonsynonymous single nucleotide polymorphisms in schizophrenia. *Biol Psychiatry* 2012;71(2):169-77.

Rietschel M, Mattheisen M, Degenhardt F, Muhleisen TW, Kirsch P, Esslinger C, Herms S, Demontis D, Steffens M, Strohmaier J, Haenisch B, Breuer R, Czerski PM, Giegling I, Strengman E, Schmael C, Mors O, Mortensen PB, Hougaard DM, Orntoft T, Kapelski P, Priebe L, Basmanav FF, Forstner AJ, Hoffman P, Meier S, Nikitopoulos J, Moebus S, Alexander M, Mossner R, Wichmann H, Schreiber S, Rivandeneira F, Hofman A, Uitterlinden AG, Wienker TF, Schumacher J, Hauser J, Maier W, Cantor RM, Erk S, Schulze TG, SGENE-plus Consortium (Engilbert Sigurdsson) Craddock N, Owen MJ, O'Donovan MC, Borglum AD, Rujescu D, Walter H, Meyer-Lindenberg A, Nothen NM, Ophoff RA, Cichon S. Association between genetic variation in a region on chromosome 11 and schizophrenia in large samples from Europe. *Mol Psychiatry* 2012;17(9):906-17.

Steingrímsson S, Carlsen HK, Sigfússon S, Magnússon A. The changing gender gap in substance use disorder: A total population based study of psychiatric inpatients. *Addiction* 2012; 107: 1957-62.

Vassos E, Steinberg S, Cichon S, Breen G, **Sigurdsson E**, Andreassen OA, Djurovic S, Morken G, Grigoriu-Serbanescu M, Diaconu CC, Czerski PM, Hauser J, Babadjanova G, Abramova LI, Muhleisen TW, Nothen MM, Rietschel M, McGuffin P, St Clair D, Gustafsson O, Melle I, Pietilainen OP, Ruggeri M, Tosato S, Werge T, Ophoff RA, Rujescu D, Borglum AD, Mors O, Mortensen PB, Demontis D, Hollegaard MV, van Winkel R, Kenis G, De Hert M, Rethelyi JM, Bitter I, Rubino IA, Golimbet V, Kiemeneij LA, van den Berg LH, Franke B, Jonsson EG, Farmer A, Stefansson H, Stefansson K, Collier DA. Replication study and meta-analysis in European samples supports association of the 3p21.1 locus with bipolar disorder. *Biol Psychiatry* 2012;72(8):645-50.

Zoega H, Rothman KJ, Huybrechts KF, Olafsson O, Baldursson G, Almarsdottir AB, Jonsdottir S, **Haldorsson M**, Hernandez-Diaz S, Valdimarsdottir UA. A Population-Based Study of Stimulant Drug Treatment of ADHD and Academic Progress in Children. *Pediatrics* 2012;130(1):E53-E62.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Jonsdottir H, Opjordsmoen S, Birkenaes AB, Simonsen C, Engh JA, Ringen PA, Vaskinn A, Friis S, Sundet K, Andreassen OA. Predictors of medication adherence in patients with schizophrenia and bipolar disorder. *Acta Psychiatr Scand* 2012 Epub.

Ripke S WN, Lewis CM, Hamilton SP, Weissman MM, Breen G, Byrne EM, Blackwood DH, Boomsma DI, Cichon S, Heath AC, Holsboer F LS, Madden PA, Martin NG, McGuffin P, Muglia P, Noethen MM, Penninx BP, Pergadia ML, Potash JB, Rietschel M, Lin D, Müller-Myhsok B SJ, Steinberg S, Grabe HJ, Lichtenstein P, Magnusson P, Perlis RH, Preisig M, Smoller JW, Stefansson K, Uher R, Kutalik Z, Tansey KE, Teumer A, Viktorin A, Barnes MR, Bettschen T, Binder EB, Breuer R, Castro VM, Churchill SE, Coryell WH, Craddock N, Craig IW, Czamara D, De Geus EJ, Degenhardt F, Farmer AE, Fava M, Frank J, Gainer VS, Gallagher PJ, Gordon SD, Goryachev S, Gross M, Guipponi M, Henders AK, Herms S HI, Hoefels S, Hoogendijk W, Hottenga JJ, Iosifescu DV, Ising M, Jones I, Jones L, Jung-Ying T, Knowles JA, Kohane IS, Kohli MA, Korsun A, Landen M, Lawson WB, Lewis G, Macintyre D, Maier W, Mattheisen M, McGrath PJ, McIntosh A, McLean A, Middeldorp CM, Middleton L MG, Murphy SN, Nauck M, Nolen WA, Nyholt DR, O'Donovan M, Oskarsson H, Pedersen N, Scheftner WA, Schulz A, Schulze TG SS, **Sigurdsson E**, Slager SL, Smit JH, Stefansson H, Steffens M, Thorgeirsson T, Tozzi F, Treutlein J, Uhr M, van den Oord EJ, Van Grootheest G, Völzke H, Weillburg JB, Willemsen G, Zitman FG, Neale B, Daly M, Levinson DF, Sullivan PF. A mega-analysis of genome-wide association studies for major depressive disorder. *Mol Psychiatry* 2012 Epub.

Steinberg S, de Jong S, Mattheisen M, Costas J, Demontis D, Jamain S, Pietilainen OP, Lin K, Papiol S, Huttenlocher J, **Sigurdsson E**, Vassos E, Giegling I, Breuer R, Fraser G, Walker N, Melle I, Djurovic S, Agartz I, Tuulio-Henriksson A, Suvisaari J, Lonnqvist J, Paunio T, Olsen L, Hansen T, Ingason A, Pirinen M, Strengman E, Hougaard DM, Orntoft T, Didriksen M, Hollegaard MV, Nordentoft M, Abramova L, Kaleda V, Arrojo M, Sanjuan J, Arango C, Etain B, Bellivier F, Meary A, Schurhoff F, Szoke A, Ribolsi M, Magni V, Siracusano A, Sperling S, Rossner M, Christiansen C, Kiemeneij LA, Franke B, van den Berg LH, Veldink J, Curran S, Bolton P, Poot M, Staal W, Rehnstrom K, Kilpinen H, Freitag CM, Meyer J, Magnusson P, Saemundsen E, Martsenkovsky I, Bikshaieva I, Martsenkovska I, Vashchenko O, Raleva M, Paketchieva K, Stefanovski B, Durmishi N, Pejovic Milovancevic M, Lecic Tosevski D, Silagadze T, Naneishvili N, Mikeladze N, Surguladze S, Vincent JB, Farmer A, Mitchell PB, Wright A, Schofield PR, Fullerton JM, Montgomery GW, Martin NG, Rubino IA, van Winkel

R, Kenis G, De Hert M, Rethelyi JM, Bitter I, Terenius L, Jonsson EG, Bakker S, van Os J, Jablensky A, Leboyer M, Bramon E, Powell J, Murray R, Corvin A, Gill M, Morris D, O'Neill FA, Kendler K, Riley B, Craddock N, Owen MJ, O'Donovan MC, Thorsteinsdottir U, Kong A, Ehrenreich H, Carracedo A, Golimbet V, Andreassen OA, Borglum AD, Mors O, Mortensen PB, Werge T, Ophoff RA, Nothen MM, Rietschel M, Cichon S, Ruggeri M, Tosato S, Palotie A, St Clair D, Rujescu D, Collier DA, Stefansson H, Stefansson K. Common variant at 16p11.2 conferring risk of psychosis. *Mol Psychiatry* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Gudmundsson O. History of Icelandic psychiatry. *Nord J Psychiatry* 2012;66 Suppl 1:25-30.

Gudmundsson O. Zwangsmaßnahmen in Island: Geschichte einer bemerkenswerten Ausnahme. *Psychiatr Prax* 2012;39(6):299-300.

Páll Matthíasson. Framfaraskref: Ný réttargeðdeild [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(4):199.

Sigurður Páll Pálsson. Til umhugsunar eftir dóm Breiviks [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(10):513.

Werge T, Ingason A, Kirov G, Rujescu D, **Sigurdsson E**. Overexpression of Chromosome 15q11-q13 Gene Products: A Risk Factor for Schizophrenia and Associated Psychoses? [Author reply] *Am J Psychiatry* 2012;169(1):97.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 20 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 9 þar af 1 boðsfyrirlestur Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

Barna- og unglíngageðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Bertrand Lauth aðjunkt

Helstu áherslur í rannsóknum

Bætt greiningartæki í barna- og unglíngageðlækninum. Einhverfa, ADHD, faraldsfræði, erfðir, heilalínurit, kreppa.

Styrkur sem starfsmenn fræðigeinarinnar fengu á árinu

Meðferð fullorðinna með ADHD í hóp. Jón Friðrik Sigurdsson, Brynjar Emilsson, Gísli Guðjónsson, Susan Young, Halldóra Ólafsdóttir, Gísli Baldursson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining, Greiningar- og ráðgjafastöð ríkisins, University of Aberdeen, Skotlandi, King's College London, UK, National Public Health Institute, Helsinki, Finnlandi, Ludwig-Maximilians University, München, Genetic Research Centre, München.

Ritverk –bækur eða bókakafalr

Lauth B. Antidépresseurs [Antidepressants]. In: P Ferrari, O Bonnot, editors. *Traité européen de psychiatrie de l'enfant et de l'adolescent* [French Textbook]. Paris: Lavoisier; 2012. p. 832-39; 49-51.

Lauth B. Entretiens diagnostiques semi-structurés et structurés [Semi-structured and structured diagnostic interviews]. In: P Ferrari, O Bonnot, editors. *Traité européen de psychiatrie de l'enfant et de l'adolescent* [French Textbook]. Paris: Lavoisier; 2012. p. 137-43.

Lauth B. Retard mental [Mental retardation]. In: P Ferrari, O Bonnot, editors. *Traité européen de psychiatrie de l'enfant et de l'adolescent* [French Textbook] Paris: Lavoisier; 2012. p. 469-78.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Ripke S WN, Lewis CM, Hamilton SP, Weissman MM, Breen G, Byrne EM, Blackwood DH, Boomsma DI, Cichon S, Heath AC, Holsboer F LS, Madden PA, Martin NG, McGuffin P, Muglia P, Noethen MM, Penninx BP, Pergadia ML, Potash JB, Rietschel M, Lin D, Müller-Myhsok B SJ, Steinberg S, Grabe HJ, Lichtenstein P, **Magnusson P**, Perlis RH, Preisig M, Smoller JW, Stefansson K, Uher R, Kutalik Z, Tansey KE, Teumer A, Viktorin A, Barnes MR, Bettschen T, Binder EB, Breuer R, Castro VM, Churchill SE, Coryell WH, Craddock N, Craig IW, Czamara D, De Geus EJ, Degenhardt F, Farmer AE, Fava M, Frank J, Gainer VS, Gallagher PJ, Gordon SD, Goryachev S, Gross M, Guipponi M, Henders AK, Herms S HI, Hoefels S, Hoogendijk W, Hottenga JJ, Iosifescu DV, Ising M, Jones I, Jones L, Jung-Ying T, Knowles JA, Kohane IS, Kohli MA, Korsun A, Landen M, Lawson WB, Lewis G, Macintyre D, Maier W, Mattheisen M, McGrath PJ, McIntosh A, McLean A, Middeldorp CM, Middleton L MG, Murphy SN, Nauck M, Nolen WA, Nyholt DR, O'Donovan M, Oskarsson H, Pedersen N, Scheftner WA, Schulz A, Schulze TG SS, Sigurdsson E, Slager SL, Smit JH, Stefansson H, Steffens M, Thorgeirsson T, Tozzi F, Treutlein J, Uhr M, van den Oord EJ, Van Grootheest G, Völzke H, Weillburg JB, Willemsen G, Zitman FG, Neale B, Daly M, Levinson DF, Sullivan PF. A mega-analysis of genome-wide association studies for major depressive disorder. *Mol Psychiatry* 2012 Epub.

Steinberg S, de Jong S, Mattheisen M, Costas J, Demontis D, Jamain S, Pietilainen OP, Lin K, Papiol S, Huttenlocher J, Sigurdsson E, Vassos E, Giegling I, Breuer R, Fraser G, Walker N, Melle I, Djurovic S, Agartz I, Tuulio-Henriksson A, Suvisaari J, Lonnqvist J, Paunio T, Olsen L, Hansen T, Ingason A, Pirinen M, Strengman E, Hougaard DM, Orntoft T, Didriksen M, Hollegaard MV, Nordentoft M, Abramova L, Kaleda V, Arrojo M, Sanjuan J, Arango C, Etain B, Bellivier F, Meary A, Schurhoff F, Szoke A, Ribolsi M, Magni V, Siracusano A, Sperling S, Rossner M, Christiansen C, Kiemeneij LA, Franke B, van den Berg LH, Veldink J, Curran S, Bolton P, Poot M, Staal W, Rehnstrom K, Kilpinen H, Freitag CM, Meyer J, **Magnusson P**, Saemundsen E, Martsenkovsky I, Bikshaieva I, Martsenkovska I, Vashchenko O, Raleva M, Paketchieva K, Stefanovski B, Durmishi N, Pejovic Milovancevic M, Lecic Tosevski D, Silagadze T, Naneishvili N, Mikeladze N, Surguladze S, Vincent JB, Farmer A, Mitchell PB, Wright A, Schofield PR, Fullerton JM, Montgomery GW, Martin NG, Rubino IA, van Winkel R, Kenis G, De Hert M, Rethelyi JM, Bitter I, Terenius L, Jonsson EG, Bakker S, van Os J, Jablensky A, Leboyer M, Bramon E, Powell J, Murray R, Corvin A, Gill M, Morris D, O'Neill FA, Kendler K, Riley B, Craddock N, Owen MJ, O'Donovan MC, Thorsteinsdottir U, Kong A, Ehrenreich H, Carracedo A, Golimbet V, Andreassen OA, Borglum AD, Mors O, Mortensen PB, Werge T, Ophoff RA, Nothen MM, Rietschel M, Cichon S, Ruggeri M, Tosato S, Palotie A, St Clair D, Rujescu D, Collier DA, Stefansson H, Stefansson K. Common variant at 16p11.2 conferring risk of psychosis. *Mol Psychiatry* 2012 Epub.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Sálarfræði

Forsvarsmáður: Jón Friðrik Sigurdsson prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Sálfræðingar á sálfræðipjónustu á geðsviði sinna fjölbreyttum rannsóknum á sviði klínískrar sálfræði, réttarsálfræði, taugasálfræði og í öldrunarfræðum. Lögð er áhersla á að meta próffræðilega eiginleika

sálfræðilegra matstækja og árangur sálfræðilegrar meðferðar. Rannsóknirnar spanna vitt svið eins og sést á þessu yfirliti yfir vísindastarfsemi sálfræðinga og sem dæmi má nefna rannsóknir á kvíða, þunglyndi, eðli og afleiðingum áfalla, vitrænni getu, athyglisbrest/ ofvirkni, einhverfu og erfðafraeði þroskafrávika.

Styrkir sem sálfræðingar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Andleg liðan og svefnleysi meðal kæfisvefnssjúklinga. Tíðni, tengsl sjúkdóma og áhrif á meðferðaheldni. Bryndis Benediktsdóttir, Erla Björnsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Þórarinn Gíslason.

Áhrif fjárhagsörðugleika á þunglyndi hjá íslensku þjóðinni. Jón Friðrik Sigurðsson, Helga Berglind Guðmundsdóttir, Dóra Guðrún Guðmundsdóttir, Daniel Þór Ólason

Áhrif natalizumab (Tysabri) á vitsmunastarf, þreytu, þunglyndi og stjórnunarfermi fólks með MS-sjúkdóminn. Sólvéig Jónsdóttir, Elías Ólafsson, Haukur Hjaltason, Sóley Þránsdóttir.

Fæðingarútkomur kvenna sem hafa orðið fyrir kynferðisofbeldi. Berglind Guðmundsdóttir, Agnes Gísladóttir, Unnur Valdimarsdóttir, Bernard Harlow, Sven Cnattingius, Ragnheiður Bjarnadóttir, Eyrún Jónsdóttir, Birna Björg Másdóttir, Helga Bjarnadóttir, Laufey Svanfríður Jónsdóttir, Auður Sjófn Þórisdóttir.

Geðheilsa og kortisol meðal krabbameinssjúklinga. Eiríkur Örn Arnarson, Helgi Sigurðsson, Snorri Ingimarsson, Elvar Theódórsson, Ína Marteinsdóttir.

Heilsufar þolenda snjóflóðanna í Súðavík og á Flateyri árið 1995. Berglind Guðmundsdóttir, Edda Björk Þórðardóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Unnur Anna Valdimarsdóttir, Ingunn Hansdóttir, Heidi S. Resnick, Jillian C. Shipherd, Ágúst Oddsson, Þórunn Finnsdóttir, Ragnhildur Guðmundsdóttir.

Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Guðrún Eygló Guðmundsdóttir Brynja Örylgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir, Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir.

Innleiðing batamiðaðrar nálgunar í meðferð geðmeina: áhrif á starfsfólk Geðdeilda. Jón Friðrik Sigurðsson, Hjalti Einarsson, Daniel Þór Ólafsson, Baldur Heiðar Sigurðsson, Gísli H. Guðjónsson.

Leiðir að ítrekaðri afbrotahæðun. Þáttur ADHD og vímuefnamisnotkunar. Jón Friðrik Sigurðsson, Ingunn S. Unnsteinsdóttir Kristensen, Gísli H. Guðjónsson, Fanney Þórisdóttir, Baldur Heiðar Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Jónas Haukur Einarsson, Susan Young.

Liffræðileg merki súrefnisálags, bólguvörunar og taugahrörmunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Kristín Hannesdóttir, Jón G. Snædal, Sólvéig Rósa Davíðsdóttir, Annie Arvidsson.

Lífsgæði og liðan kvenna sem gangast undir brottnáam brjóstis/brjóstá og brjóstauppbýggingu í kjölfar krabbameinsgreiningar. Þórdís Kjartansdóttir, Regína Ólafsdóttir, Þorvaldur Jónsson, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Árni Kristjánsson.

Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimer sjúkdóm á byrjunarstigi. Sigríður Magnúsdóttir, Ester Sighvatsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Meðferð fullorðinna með ADHD í hóp. Jón Friðrik Sigurðsson, Brynjar Emilsson, Gísli Guðjónsson, Susan Young, Halldóra Ólafsdóttir, Gísli Baldursson, Ragnhildur S. Georgsdóttir.

Ný nálgun að ókuhæfnismati á Íslandi: Taugasálfræðilegt tölvuforrit Expert System Traffic. Claudia Georgsdóttir.

Tengsl heilarita, hugrænnar færni og liffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Jón G. Snædal, Magnús Jóhannsson, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gísli Jóhannesson.

Rannís - Rannsóknarsjóður

Linda Bára Lýðsdóttir. Geðheilsa kvenna á meðgöngu og eftir barnburð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Louise Howard, Jón Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Marga Thome, Þóra Steingrimsdóttir.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Virkir þættir í óserhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi. Jón Friðrik Sigurðsson, Magnús Blöndahl Sigtryggsson, Paul M. Salkovskis, Engilbert Sigurðsson.

Minningarsjóður Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Áhrif natalizumab (Tysabri) á vitsmunastarf, þreytu, þunglyndi og stjórnunarfermi fólks með MS-sjúkdóminn. Sólvéig Jónsdóttir, Elías Ólafsson, Haukur Hjaltason, Sóley Þránsdóttir.

Krabbameinsfélag Íslands

Streita og liðan tengd greiningu blöðruhálskrabbameins og áhrif hugrænnar atferlismeðferðar. Eiríkur Örn Arnarson, Helgi Sigurðsson, Snorri Ingimarsson, Elvar Theódórsson, Ína Marteinsdóttir.

Rannsóknarsjóður Eimskipafélags Íslands

Tengsl þunglyndis og kæfisvefns. Áhrif offitu og bólguefna í blóði á þessi tengsl.

Erla Björnsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Þórarinn Gíslason, Bryndis Benediktsdóttir.

Doktorsnemar

Agnes Gísladóttir. Fæðingarútkomur kvenna sem hafa orðið fyrir kynferðisofbeldi. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Guðmundsdóttir, Ragnheiður Bjarnadóttir, Bernard Harlow, Sven Cnattingius, Unnur A. Valdimarsdóttir.

Arndís Valgarðsdóttir, Sunna María Magnúsdóttir. Upplifun einstaklinga sem greinst hafa með Alzheimers sjúkdóm. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Grétarsdóttir, Jón Snædal, Daniel Þór Ólason, Kristín Hannesdóttir.

Berglind Helgadóttir. Árangur EMG Biofeedback þjálfunar við að minnka vöðvaspennu við einhæfa síendurtekna vinnu. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Eiríkur Örn Arnarson.

Brynildur Jónsdóttir. Tengsl heilarita og hugrænnar færni í vægri vitrænni skerðingu. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: María K. Jónsdóttir.

Brynjar Emilsson. Meðferð fullorðinna með ADHD. King's College í London. Leiðbeinendur: Gísli Guðjónsson, Susan Young, Jón Friðrik Sigurðsson.

Edda Björk Þórðardóttir. Heilsufar þolenda snjóflóðanna í Súðavík og á Flateyri árið 1995. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Guðmundsdóttir, Unnur Anna Valdimarsdóttir, Heidi S. Resnick, Jillian C. Shipherd.

Elva Björk Ágústsdóttir. Rannsókn á árangri Body Project líkamsmyndamámskeiðs. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigrún Danielsdóttir, Fanney Þórsdóttir, Friðrik H. Jónsson.

Erla Björnsdóttir. Tengsl þunglyndis og kæfisvefns. Áhrif offitu og bólguefna í blóði á þessi tengsl. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Þórarinn Gíslason, Bryndis Benediktsdóttir.

Hafrún Kristjánsdóttir. Meðferð þunglyndis og kvíðaraskana í heilsugæslu, samanburður á hugrænni atferlismeðferð í hóp og hefðbundnum úrræðum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Paul Salkovskis, Jón Friðrik Sigurðsson.

Ingibjörg Karlsdóttir. Leiðbeiningarit um ADHD fyrir grunnskóla. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Margrét Lilja Guðmundsdóttir

Jónas G. Halldórsson. Afleiðingar heilaáverka meðal íslenskra barna, unglínga og ungs fólks á fullorðinsaldr. Læknadeild, Háskóla Íslands. Eiríkur Örn Arnarson, Kjell M. Flekkøy, Guðmundur B. Arnkelsson, Hulda Brá Magnadóttir, Kristinn Tómasson.

Kristín Birna Ólafsdóttir. Áhrif hreyfingar á þunglyndis- og kvíðaeinkennum. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinandi: Hafrún Kristjánsdóttir.

Linda Bára Lýðsdóttir. Geðheilsa kvenna á meðgöngu og eftir barnburð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Louise Howard, Jón Friðrik Sigurðsson, Halldóra Ólafsdóttir, Marga Thome, Þóra Steingrimsdóttir.

Magnús Blöndahl Sigtryggsson. Virkir þættir í óserhæfðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Paul M. Salkovskis, Engilbert Sigurðsson.

Magnús Jóhannsson. Tengsl heilarita, hugrænnar færni og liffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón G. Snædal, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gísli Jóhannesson.

Pálína Erna Asgeirsdóttir. Notagildi einstaklingsstíltraunsníðs við árangursmat á þriggja mánaða dagmeðferð, dialektískri atferlismeðferð (DAM) (dialectal behavior therapy (DBT), fyrir einstaklinga með þaðarpersónuleikaröskun. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Magnús Blöndahl Sighvatsson, Zuilma Gabriela Sigurðardóttir.

Ragnhildur Guðmundsdóttir. Heilsufar þolenda snjóflóðanna í Súðavík og á Flateyri árið 1995. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Guðmundsdóttir, Edda Björk Þórðardóttir, Unnur Anna Valdimarsdóttir, Ingunn Hansdóttir, Heidi S. Resnick, Jillian C. Shipherd, Ágúst Oddsson, Þórunn Finnsdóttir.

Meistaraneimar

Arndís Valgarðsdóttir, Sunna María Magnúsdóttir. Að greinast með Alzheimerssjúkdóm. Áhrif á liðan og lífsgæði. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Grétarsdóttir, Jón Snædal, Daniel Þór Ólason, Kristín Hannesdóttir.

Berglind Helgadóttir. Árangur vöðvarits endurgjafar við að draga úr vöðvaspennu og vinnutengdum verkjum hjá lækningaritum. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Eiríkur Örn Arnarson.

Brynildur Jónsdóttir. Tengsl heilarita og hugrænnar færni í vægri vitrænni skerðingu. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: María K. Jónsdóttir.

Edda Hannesdóttir. Ástæður skilnaða og sambúðarslita. Ýmsir tilgreindir áhættuþættir fráskilinnna hjóna og para sem skildu eða slitu sambúð hjá sýslumanninum í Reykjavík. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Sigurður J. Grétarsson, Hafrún Kristjánsdóttir, Linda Bára Lýðsdóttir, Gísli H. Guðjónsson.

Guðrún Sesselja Baldursdóttir. Kynferðisbrot á Íslandi – Gerendur, einkenni og afbrotahæðun. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Árni Kristjánsson.

Helga Berglind Guðmundsdóttir. Áhrif fjárhagsferðleika á þunglyndistíðni hjá Íslendingum. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson. Daniel Þór Ólason Háskóla Íslands, Dóra Guðrún Guðmundsdóttir.

Helga Lárusdóttir. Andleg heilsa kvenna. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur:

Eiríkur Örn Arnarson Ludvíg Guðmundsson, Laufey Steingrimsdóttir.

Helga Sævarsdóttir. Andleg heilsa kvenna. Lýðheilsuvísindum, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Eiríkur Örn Arnarson Ludvíg Guðmundsson, Laufey Steingrimsdóttir.

Hjalti Einarsson. Áhrif breytinga á starfsfólk og sjúklinga geðdeilda: Breyting á skipulagi geðdeilda og innleiðing batastefnu í meðferð geðraskana.-Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Friðrik Sigurðsson, Daniel Þór Ólafsson, Baldur Heiðar Sigurðsson, Gísli H. Guðjónsson.

Ingbjörg Karlsdóttir. Leiðbeiningarit um ADHD fyrir grunnskóla. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Margrét Lilja Guðmundsdóttir.

Ingunn S. Unnsteinsdóttir Kristensen. Leiðir að ítrekaðri afbrotahæðun. Þáttur ADHD og vímuefnamisnotkunar. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Friðrik Sigurðsson.

Kristín Birna Ólafsdóttir. Áhrif hreyfingar á þunglyndis- og kvíðaeinkenni. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinandi: Hafrún Kristánsdóttir.

Pálína Erna Ásgeirsdóttir. Dagdeildarmeðferð byggð á dialektískri atferlismeðferð Linehan fyrir fólk með jafarpersónuleikaröskun. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Magnús Blöndahl Sighvatsson, Zuilma Gabriela Sigurðardóttir.

Cand Psych nemar

Árni Halldórsson. The impact of the psychosocial experience of pain on the psychological well-being of rheumatic patients. Háskólinn í Árósum. Leiðbeinendur: Eiríkur Örn Arnarson, Eggert Birgisson, Arnór Víkingsson.

Ásta Rún Valgerðardóttir. Árangursmat á áfengis- og vímuefnameðferð á Teigi. Forrannsókn. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Daniel Þór Ólason, Ragnar P. Ólafsson, Hjördís Tryggvadóttir, Helgi Héðinsson.

Ástís Þorsteinsdóttir. Árangursmat á hugrænni atferlismeðferð við reiði ásamt prófræðilegri athugun á spurningalista sem metur afleiðingar af reiði. Sálfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðmundur B. Arnkelsson, Elsa Bára Traustadóttir.

Benedikt Bragi Sigurðsson. The relationship between Type 2 Diabetes Mellitus and Major Depressive Disorder in the elderly in Iceland: an epidemiological, population-based study. From the Age, Gene/Environment Susceptibility – Reykjavik Study (AGESReykjavik). Háskólanum í Kaupmannahöfn. Leiðbeinendur: Eiríkur Örn Arnarson, Thor Appellund, Arna Guðmundsdóttir, Vílmundur Guðnason.

Bjarki Þór Bragason. Hugræn atferlismeðferð í heilsugæslu - Langtímaeftirfylgd þeirra sem greinast með þunglyndi. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hafrún Kristjánsdóttir, Daniel Ólason.

Ellen Dögg Sigurjónsdóttir. Prófræðilegir eiginleikar íslenskrar þýðingar Rosenbergkvarðans. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Jón Friðrik Sigurðsson, Daniel Þór Ólason, Hafrún Kristjánsdóttir, Margrét Aðalheiður Hauksdóttir.

Gunnhildur Sveinsdóttir. Nýting á sálfræðipjónustu Neyðarmóttöku fyrir þolendur kynferðisofbeldis. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Guðmundsdóttir, Ingunn Hansdóttir.

Hrefna Guðmundsdóttir. Prófræðilegir eiginleikar notendamiðaða mælitækisins PSYCHLOPS (Psychological Outcome Profiles). Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Daniel Þór Ólason, Helgi Héðinsson.

Ingbjörg Sigríður Hjartardóttir. Vítsumnaþroski og

heilavirkni barna með ADHD. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Halla Helgadóttir, Páll Magnússon, Urður Njarðvík.

Kolbrún Ása Rikharðsdóttir, Þórunn Ævarsdóttir. A pilot study of the efficacy of a prevention / early intervention program for preschool age children at risk of developing anxiety disorders. Sálfræðideild, Háskólanum í Árósum. Leiðbeinendur: Sigríður Snorradóttir, Rikke Lambek.

Lydía Ósk Ómarsdóttir. Mat á árangri kvíðahópmeðferðar fyrir unglínga. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Brynjólfssdóttir, Urður Njarðvík.

Margrét Ingvarsdóttir. Prevalence of Psychiatric Disorders Among Patients Recently Diagnosed with Breast Cancer at Landspítali - The National University Hospital of Iceland. Sálfræðideild, Háskólans í Kaupmannahöfn. Leiðbeinendur: Eiríkur Örn Arnarson, Thomas William Teasdale.

Reynar K. Bjarnason. Hugsanastjórn í áráttu- og þráhyggjuröskun: Að fjarlægja uppþrengjandi hugsanir. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ragnar P. Ólafsson, Árni Kristjánsson.

Sólrun Dröfn Þórgrímsdóttir. Tengsl áráttu-þráhyggjuröskunar, ADHD og Touretteheilkennis. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jakob Smári, Urður Njarðvík, Páll Magnússon, Evald Sæmundsen.

Sólveig María Ólafsdóttir. Prófræðilegir eiginleikar íslenskrar þýðingar Eating Disorder Evaluation Questionnaire (EDE-Q) og Clinical Impairment Assessment (CIA). Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Elfa B. Hreinsdóttir, Ingunn Hansdóttir, Guðlaug U. Þorsteinsdóttir.

Svanhildur Tinna Ólafsdóttir. Forrófun á árangri áhugahvetjandi samtala og hugrænnar atferlismeðferðar í hóp á unglíngum með sykryuki. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Urður Njarðvík, Berglind Brynjólfssdóttir.

Sálfræðingar í framhaldsnámi

Brynjar Emilsson. Institute of Psychiatry, King's College, London, Bretlandi.

Jónas G. Halldórsson. Lækna- og Sálfræðideild, Háskóla Íslands, Háskólanum í Ósló og Upper Valley Neurology and Neurosurgery, NH, Bandaríkjunum.

Linda Bára Lýðsdóttir. Læknadeild, Háskóla Íslands og Section of Women's Mental Health, King's College, London, Bretlandi.

Hafrún Kristjánsdóttir. Læknadeild, Háskóla Íslands, Háskólanum í Bath, Englandi.

Ragnar P. Ólafsson. Sálfræðideild, Háskóla Íslands og Háskólanum í Amsterdam, Hollandi.

Magnús Jóhannsson. Læknadeild, Háskóla Íslands og Columbia University Bandaríkjunum.

Magnús Blöndahl Sighvatsson. Lækna- og Sálfræðideild, Háskóla Íslands, University of Bath, Englandi og Mount Sinai school of medicine í Bandaríkjunum.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Háskólinn í Reykjavík, Landslækniseimbættið, Kvennadeild Landspítala, krabbameinlæknings LSH/HÍ, Heilbrigðisstofnunin á Ísafirði, Heilbrigðisstofnunin á Egilsstöðum, Heilsugæsla Akureyrar, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins, Fang elsismálastofnun, Reykjalundur. Er einnig í samstarfi við nokkra erlenda háskóla, heildbrigðisstofnanir og rannsóknastofur: *Englandi*: Háskólinn í Bath og King's College, London. *Bandaríkin Emory háskóla, Atlanta*, University of Pennsylvania, og University of Columbia. *Portúgal*

Háskólinn í Coimbra. *Noregur* Háskólinn í Ósló. *Svíþjóð* Háskólinn í Linköping og Háskólinn í Stokkhólmi. *Danmörku* Háskólinn í Árósum.

Viðurkenningar sem sálfræðingar fengu á árinu

Jón Friðrik Sigurðsson og samstarfsmenn hans hlaut Hvathingarstyrk úr Vísindasjóði Landspítala fyrir verkefnið: Virkir þættir í óserháðri hugrænni atferlismeðferð við kvíða og þunglyndi.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Berglind Guðmundsdóttir er í ritstjórn Sálfræðitimaritsins.

Brynjar Emilsson, í ritstjórn Geðverndar, tímarits Geðverndarfélag Íslands.

Eiríkur Örn Arnarson, er í ritstjórn, Behavioural and Cognitive Psychotherapy, Clinical Psychology: Science and Practice, Cognitive Behaviour Therapy, Psychologia,

Jón Friðrik Sigurðsson, einn af þremur ritstjórn Proceedings of the Fourth joint Nordic PhD course in Legal and investigative Psychology: Perceptions: Victims, Offenders and witnesses. Gefið út í Gautaborg.

María K. Jónsdóttir, ritstjóri Sálfræðiritins, tímariti Sálfræðingafélags Íslands.

Ritverk –bækur eða bókakafar

Arnarson EO, Craighead WE. *Mente e Saúde: versão Portuguesa de um manual baseado na Terapia Cognitivo-Comportamental para crianças e adolescentes.* Coimbra, Portúgal; 2012. pp. 217.

Arnarson EO, Craighead WE. *Mente e Saúde: versão Portuguesa de um livro de actividades para alunos baseado na Terapia Cognitivo-Comportamental para crianças e adolescentes: Coimbra, Portúgal, 2012. pp. 199.*

Berglind Guðmundsdóttir, Edda B. Þórðardóttir, Agnes Gísladóttir. Við góða heilsu? Konur og heilbrigði í nútímasamfélagi. In: Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir, editors. Reykjavík: Háskólaútgáfa; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Málfríður Lorange, Kristín Kristmundsdóttir, Guðmundur Skarphéðinsson, Björg Sigríður Hermansdóttir, Linda Björk Oddsdóttir, Dagbjörg B. Sigurðardóttir. Afdrif barna á Íslandi sem eru ættleidd erlendis frá. *Læknablaðið* 2012;98(1):19-23.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Bjornsdóttir E, Janson C, Gislason T, Sigurdsson JF, Pack AI, Gehrman P, Benediktsdóttir B. Insomnia in untreated sleep apnea patients compared to controls. *J Sleep Res* 2012;21(2):131-8.

Gísladóttir A, Guðmundsdóttir B, Guðmundsdóttir R, Jónsdóttir E, Guðjónsdóttir GR, Kristjánsson M, Valdimarsdóttir UA. Increased attendance rates and altered characteristics of sexual violence. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(1):134-42.

Guðjónsson GH, Sigurdsson JF, Sigfusdóttir ID, Young S. An epidemiological study of ADHD symptoms among young persons and the relationship with cigarette smoking, alcohol consumption and illicit drug use. *J Child Psychol Psychiatry* 2012;53(3):304-12.

Guðjónsson GH, Sigurdsson JF, Sigfusdóttir ID, Young S. False confessions to police and their relationship with conduct disorder, ADHD, and life adversity. *Pers Individ Differ* 2012;52(6):696-701.

Haldorsson JG, Flekkoy KM, Arnkelsson GB, Tomasson K, Magnadóttir HB, Arnarson EO. The scope of early traumatic brain injury as a long-term health concern in two nationwide samples: prevalence and prognostic factors. *Brain Inj* 2012;26(1):1-13.

Ribases M, Ramos-Quiroga JA, Hervas A, Sanchez-Mora C, Bosch R, Bielsa A, Gastaminza X, Lesch KP, Reif A,

Renner TJ, Romanos M, Warnke A, Walitza S, Freitag C, Meyer J, **Palmason H**, Casas M, Bayes M, Cormand B. Candidate system analysis in ADHD: evaluation of nine genes involved in dopaminergic neurotransmission identifies association with DRD1. *World J Biol Psychiatry* 2012;13(4):281-92.

Sigurardóttir ZG, **Sighvatsson MB**. Treatment of chronic aphasia with errorless learning procedures: A direct replication. *J Speech Language Pathol Appl Behav Analysis* 2012;5(3-4):47-58.

Snorrason I, **Ólafsson RP**, Flessner CA, Keuthen NJ, Franklin ME, Woods DW. The Skin Picking Scale-Revised: Factor structure and psychometric properties. *J Obsessive Compuls Related Disorders* 2012;1(2):133-7.

Stergiakouli E, Hamshere M, Holmans P, Langley K, Zaharieva I; deCODE Genetics; Psychiatric GWAS Consortium (**Palmason H**), Hawi Z, Kent L, Gill M, Williams N, Owen MJ, O'Donovan M, Thapar A. Investigating the contribution of common genetic variants to the risk and pathogenesis of ADHD. *Am J Psychiatry* 2012;169(2):186-94.

Williams NM, Franke B, Mick E, Anney RJ, Freitag CM, Gill M, Thapar A, O'Donovan MC, Owen MJ, Holmans P, Kent L, Middleton F, Zhang-James Y, Liu L, Meyer J, Nguyen TT, Romanos J, Romanos M, Seitz C, Renner TJ, Walitza S, Warnke A, Palmason H, Buitelaar J, Rommelse N, Vasquez AA, Hawi Z, Langley K, Sergeant J, Steinhausen HC, Roeyers H, Biederman J, Zaharieva I, Hakonarson H, Elia J, Lionel AC, Crosbie J, Marshall CR, Schachar R, Scherer SW, Todorov A, Smalley SL, Loo S, Nelson S, Shtir C, Asherson P, Reif A, Lesch KP, Faraone SV. Genome-wide analysis of copy number variants in attention deficit hyperactivity disorder: the role of rare variants and duplications at 15q13.3. *Am J Psychiatry* 2012;169(2):195-204.

Zoega H, Rothman KJ, Huybrechts KF, Ólafsson O, Baldursson G, Almarsdóttir AB, **Jonsdóttir S**, Halldorsson M, Hernandez-Diaz S, Valdimarsdóttir UA. A Population-Based Study of Stimulant Drug Treatment of ADHD and Academic Progress in Children. *Pediatrics* 2012;130(1):E53-E62.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Gudjonsson GH, **Sigurðsson JF**, Adalsteinsson TF, Young S. The Relationship Between ADHD Symptoms, Mood Instability, and Self-Reported Offending. *J Atten Disord* 2012 Epub.

Gudjonsson GH, **Sigurðsson JF**, Sigfusdóttir ID, Young S. A National Epidemiological Study of Offending and Its Relationship With ADHD Symptoms and Associated Risk Factors. *J Atten Disord* 2012 Epub.

Gudmundsson OO, **Magnusson P**, Saemundsen E, Lauth B, Baldursson G, Skarphedinsson G, Fombonne E. Psychiatric disorders in an urban sample of preschool children. *Child Adolesc Ment Health* 2012 Epub.

Steinberg S, de Jong S, Mattheisen M, Costas J, Demontis D, Jamain S, Pietilainen OP, Lin K, Papiol S, Huttenlocher J, Sigurdsson E, Vassos E, Gieding I, Breuer R, Fraser G, Walker N, Melle I, Djurovic S, Agartz I, Tuulio-Henriksson A, Suvisaari J, Lonnqvist J, Paunio T, Olsen L, Hansen T, Ingason A, Pirinen M, Strengman E, Hougaard DM, Orntoft T, Didriksen M, Hollegaard MV, Nordentoft M, Abramova L, Kaleda V, Arrojo M, Schunauer J, Arango C, Etain B, Bellivier F, Meary A, Schurhoff F, Szoke A, Ribolsi M, Magni V, Siracusano A, Sperling S, Rossner M, Christiansen C, Kiemeny LA, Franke B, van den Berg LH, Veldink J, Curran S, Bolton P, Poot M, Staal W, Rehnstrom K, Kilpinen H, Freitag CM, Meyer J, **Magnusson P**, Saemundsen E, Martsenkovsky I, Bikshieva I, Martsenkovska I, Vashchenko O, Raleva M, Paketchieva K, Stefanovski B, Durmishi N, Pejovic Milovancevic M, Lecic Tosevski D, Silagadze T,

Naneishvili N, Mikeladze N, Surguladze S, Vincent JB, Farmer A, Mitchell PB, Wright A, Schofield PR, Fullerton JM, Montgomery GW, Martin NG, Rubino IA, van Winkel R, Kenis G, De Hert M, Rethelyi JM, Bitter I, Terenius L, Jonsson EG, Bakker S, van Os J, Jablensky A, Leboyer M, Bramon E, Powell J, Murray R, Corvin A, Gill M, Morris D, O'Neill FA, Kendler K, Riley B, Craddock N, Owen MJ, O'Donovan MC, Thorsteinsdóttir U, Kong A, Ehrenreich H, Carracedo A, Golimbet V, Andreassen OA, Borglum AD, Mors O, Mortensen PB, Werge T, Ophoff RA, Nothen MM, Rietschel M, Cichon S, Ruggeri M, Tosato S, Palotie A, St Clair D, Rujescu D, Collier DA, Stefansson H, Stefansson K. Common variant at 16p11.2 conferring risk of psychosis. *Mol Psychiatry* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Berglind Brynjólfsdóttir, Sigríður Snorraddóttir. Þróun og birtingarmynd kvíða hjá börnum og unglingum. *Geðvernd* 2012;41(1):8-13.

Hákonardóttir H, Friðriksdóttir H, **Sigurðsson JF**. Rannsóknarnefnd kaþólsku kirkjunnar á Íslandi. Skýrsla um viðbrögð og starfshætti kaþólsku kirkjunnar á Íslandi vegna ásakana um kynferðisbrot eða önnur ofbeldisbrot vígðra þjóna og annarra starfsmanna kirkjunnar. Reykjavík, kaþólska kirkjan; 2012. <http://kirkju.net/media/Skyrsla.pdf>

Jónsdóttir S, Hjaltason H, Þráinsdóttir S. Effect of natalizumab therapy on cognitive function in patients with multiple sclerosis. *Eur J Neurol* 2012;19(Suppl 1):713.

Jónsdóttir S, Hjaltason H, Þráinsdóttir S. The effect of natalizumab therapy on executive function, fatigue and depression in patients with multiple sclerosis. *Eur J Neurol* 2012;19(Suppl 1):724.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 40 þar af 6 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 12 þar af 4 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 20

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 7

Krabbameinslæknisfræði

Forstöðumaður: Helgi Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Gagnræyd læknisfræði, klínískar leiðbeiningar og aukin gæði heilsufarsupplýsinga. Sameindaerfðafræðileg faraldsfræði krabbameina (molecular epidemiology). Samtenging heilsufarsupplýsinga við líffræðilegar breytur og þar með skapa nákvæmari aðferðir við að mat á sjúkdómsáhættu og horfum sjúklinga, ennfremur bæta árangur meðferðar meðal annars með því að stuðla að einstaklingsmiðaðri meðferð. Þátttaka í rannsóknum á líftæknilýfjum og öðrum lyfjum sem geta nýst krabbameinssjúklingum. Ástæður fyrir notkun krabbameinssjúklinga á óhæðbundinni meðferð. Sálfélaglegir þættir og áhrif þeirra á krabbamein: sjúkdómsáhættu, velferð sjúklinga, vinnugetu, lífsgæði og árangur meðferðar þar með talið fyrir óhæðbundna meðferð.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu
Vísindasjóður Landspítala

Blöðruhálskirtilskrabbamein – samanburður á íslensku og dönsku þýði. Eiríkur Jónsson, Inga Jóna Ingimarsdóttir, Helgi Sigurðsson, Laufey Tryggvadóttir, Klaus Brasso, Gerda Engholm, Hans H. Storm, Peter Iversen.

Boðleiðir til MITF í sortuæxlum og áhrif þess á horfur sjúklinga. Gunnar Bjarni Ragnarsson, Christine Grill,

Eiríkur Steingrímsson, Bjarni Agnarsson, Laufey Tryggvadóttir, Hrafnkell Kárason, Rósa Björk Barkardóttir, Guðrún Jóhannesdóttir.

Einkenni á síðustu 24 klst. lífs: Samanburður á skráningu algengra einkenna og meðferð þeirra hjá sjúklingum með krabbamein og sjúklingum með aðra sjúkdóma. Svandís Íris Hálfánardóttir, Valgerður Sigurðardóttir, Kristín Lára Ólafsdóttir.

Geðheilsa og kortísól meðal krabbameinssjúklinga. Eiríkur Örn Arnarson, Helgi Sigurðsson, Snorri Ingimarsson, Elvar Theódórsson, Ina Marteinsdóttir.

Greining skemmda í erfðaeftni með tvívíðum rafrætti. Jón Jóhannes Jónsson, Helgi Sigurðsson, Finnþogi Rútur Þormóðsson, Hans Guttormur Þormar, Jórunn Erla Eyfjörð, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Agata Smogorzewska, Peter Holbrook, Óskar Þór Jóhannsson.

Doktorsnemar

Ásgerður Sværissdóttir. Adjuvant tamoxifen and luteinizing hormone-releasing hormone agonists in premenopausal breast cancer; on longterm benefits and side effects in a randomised study. Karolinska Institutet. Tommy Fornander, Samuel Rotstein.

Hans Guttormur Þormar. Greining skemmda í erfðaeftni með tvívíðum rafrætti. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Jóhannes Jónsson, Helgi Sigurðsson, Finnþogi Rútur Þormóðsson, Jórunn Erla Eyfjörð, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Agata Smogorzewska, Peter Holbrook, Óskar Þór Jóhannsson.

Valgarður Sigurðsson. Hlutverk PTPN1 í eðlilegri brjóstþekju og í brjóstakrabbameini. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson. Bylgja Hilmarsdóttir, Rósa Björk Barkardóttir, Bjarni A. Agnarsson, Jón G. Jónsson, Óskar Þ. Jónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala ss. handlæknisfræði og meinafræði. Íslensk erfðagreining, lyfjafyrirtæki, Krabbameinsskrá og rannsóknarstofa KÍ. Háskóli Íslands læknadeild, hjúkrunarfræðideild, félagsvísindadeild, tölvunarfræðideild. Háskólinn á Akureyri heilbrigðisdeild. Rannsóknarstofa í vinnuvernd, rannsókn- og heilbrigðisdeild Vinnuettirlitsins. Landlæknisembættið, Hjartavernd, Radiumhospitalet i Oslo. Finnka vinnuálagstofnunin: Työhyvinvointi ja HUSin Syöpätautien klinikka. Kræftens Bekæmpelse, Psykosocial enhed Karolinska Universitetssjukhuset, Stokkhólmi, Svþjóð. Human interface design, Hamburg, Þýskalandi. Resulture ApS, Glostrup, Danmörku.

Doktorsritgerðir

Ásgerður Sværissdóttir. Adjuvant tamoxifen and luteinizing hormone-releasing hormone agonists in premenopausal breast cancer; on longterm benefits and side effects in a randomised study. Inst för onkologi-patologi / Dept of Oncology-Pathology: Stokkhólmi; 2012.

Valgarður Sigurðsson. Cellular and molecular mechanisms in breast morphogenesis and epithelial to mesenchymal transition. Háskóli Íslands: Reykjavík; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gudmundsdóttir ET, Barkardóttir RB, Arason A, Gunnarsson H, Amundadóttir LT, Agnarsson BA, **Johannsson OT**, Reynisdóttir I. The risk allele of SNP rs3803662 and the mRNA level of its closest genes TOX3 and LOC643714 predict adverse outcome for breast cancer patients. *BMC Cancer* 2012;12:621.

Gudmundsson J, Sulem P, Gudbjartsson DF, Jonasson JG, Masson G, He H, Jonasdóttir A, Sigurdsson A, Stacey SN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Li W, Nagy R, Ringel MD, Kloos RT, de Visser MC, Plantinga TS, den Heijer M, Aguillo E, Panadero A, Prats E, Garcia-

Castano A, De Juan A, Rivera F, Walters GB, Bjarnason H, Tryggvadóttir L, Eyjólfsson GI, Björnsdóttir US, Holm H, Ólafsson I, Kristjánsson K, Kristvínsson H, Magnusson OT, Thorleifsson G, Gulcher JR, Kong A, Kiemeny LA, Jonsson T, Hjartarson H, Mayordomo JJ, Netea-Maier RT, de la Chapelle A, **Hrafnkelsson J**, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. Discovery of common variants associated with low TSH levels and thyroid cancer risk. *Nat Genet* 2012;44(3):319-22.

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, Fridriksdóttir N, Bjarnason B, **Sigurðsson F**, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. *Psychooncology* 2012;21(7):730-6.

Helgadóttir A, Gretarsdóttir S, Thorleifsson G, Holm H, Patel RS, Gudnason T, Jones GT, van Rij AM, Eapen DJ, Baas AF, Tregouet DA, Morange PE, Emmerich J, Lindblad B, Gottsater A, Kiemeny LA, Lindholt JS, Sakalihan N, Ferrell RE, Carey DJ, Elmore JR, Tsao PS, Grarup N, Jorgensen T, Witte DR, Hansen T, Pedersen O, Pola R, Gaetani E, Magnadóttir HB, Wijmenga C, Tromp G, Ronkainen A, Ruijgrok YM, Blankensteijn JD, Mueller T, Wells PS, Corral J, Soria JM, Souto JC, Peden JF, Jalilzadeh S, Mayosi BM, Keavney B, Strawbridge RJ, Sabater-Lleal M, Gertow K, Baldassarre D, Nyyssonen K, Rauramaa R, Smit AJ, Mannarino E, Giral P, Tremoli E, de Faire U, Humphries SE, Hamsten A, **Haraldsdóttir V**, Ólafsson I, Magnusson MK, Samani NJ, Levey AI, Markus HS, Kostulas K, Dichgans M, Berger K, Kühlenbaumer G, Ringelstein EB, Stoll M, Seedorf U, Rothwell PM, Powell JT, Kuivaniemi H, Onundarson PT, Valdimarsson E, Matthiasson SE, Gudbjartsson DF, Thorgeirsson G, Quyyumi AA, Watkins H, Farrall M, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. Apolipoprotein(a) Genetic Sequence Variants Associated With Systemic Atherosclerosis and Coronary Atherosclerotic Burden But Not With Venous Thromboembolism. *J Am Coll Cardiol* 2012;60(8):722-9.

Jakubowska A, Rozkrut D, Antoniou A, Hamann U, Scott RJ, McGuffog L, Healy S, Sinilnikova OM, Rennett G, Lejbkowitz F, Flugelman A, Andrusil IL, Glendon G, Ozcelik H, Thomassen M, Paligo M, Aretini P, Kantala J, Aroer B, Von Wachenfeldt A, Liljegen A, Loman N, Herbst K, Kristofferson U, Rosenquist R, Karlsson P, Stenmark-Askmal M, Melin B, Nathanson KL, Domchek SM, Byrski T, Huzarski T, Gronwald J, Menkiszak J, Cybulski C, Serrano P, Osorio A, Cajal TR, Tsilaidou M, Benitez J, Gilbert M, Rookus M, Aalfs CM, Kluij I, Boessenkool-Pape JL, Meijers-Heijboer HEJ, Oosterwijk JC, van Asperen CJ, Blok MJ, Nelen MR, van den Ouweland AMW, Seynaeve C, van der Luijt RB, Devilee P, Easton DF, Peock S, Frost D, Platte R, Ellis SD, Fineberg E, Evans DG, Lalloo F, Eeles R, Jacobs C, Adlard J, Davidson R, Eccles D, Cole T, Cook J, Godwin A, Bove B, Stoppa-Lyonnet D, Caux-Moncoutier V, Belotti M, Tirapo C, Mazoyer S, Barjhoux L, Boutry-Kryza N, Pujol P, Coupier I, Peyrat JP, Vennin P, Muller D, Fricker JP, Venat-Bouvet L, **Johannsson OT**, Isaacs C, Schmutzler R, Wappenschmidt B, Meindl A, Arnold N, Varon-Mateeva R, Niederacher D, Sutter C, Deissler H, Preisler-Adams S, Simard J, Soucy P, Durocher F, Chenevix-Trench G, Beesley J, Chen X, Rebbeck T, Couch F, Wang X, Lindor N, Fredericksen Z, Pankratz VS, Peterlongo P, Bonanni B, Fortuzzi S, Peissel B, Szabo C, Mai PL, Loud JT, Lubinski J, Ocg, Swe B, Hebon, Embrace, Collaborators GS, KconFab, Cimba. Association of PHB 1630 C > T and MTHFR 677 C > T polymorphisms with breast and ovarian cancer risk in BRCA1/2 mutation carriers: results from a multicenter study. *Br J Cancer* 2012;106(12):2016-24.

Jonsson G, Staaf J, Vallon-Christersson J, Ringner M, Gruberger-Saal SK, Saal LH, Holm K, Hegardt C, Arason A, Fagerholm R, Persson C, Grabau D, Johnsson E, Lovgren K, Magnusson L, Heikkilä P, Agnarsson BA,

Johannsson OT, Malmstrom P, Ferno M, Olsson H, Loman N, Nevanlinna H, Barkardottir RB, Borg A. The Retinoblastoma Gene Undergoes Rearrangements in BRCA1-Deficient Basal-like Breast Cancer. *Cancer Res* 2012;72(16):4028-36.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu
Stefansdóttir V, **Johannsson OT**, Skirton H, Tryggvadóttir L, Tulinius H, Jonsson JJ. The use of genealogy databases for risk assessment in genetic health service: a systematic review. *J Community Genet* 2012 Epub.

Vivat B, Young T, Efficace F, **Sigurðardóttir V**, Arraras JJ, Asgeirsdóttir GH, Bredart A, Costantini A, Kobayashi K, Singer S. Cross-cultural development of the EORTC QLQ-SWB36: A stand-alone measure of spiritual wellbeing for palliative care patients with cancer. *Palliat Med* 2012 Epub.

Lífefna- og sameindalíffræði

Forstöðumaður: Jón Jóhannes Jónsson prófessor

Efnaskipti og næring forsvarsmáður: Ingibjörg Harðardóttir prófessor

Lífefnafræði og meinafræði forsvarsmáður: Jón Jóhannes Jónsson prófessor

Sameindalíffræði forsvarsmáður: Eiríkur

Steingrímsson prófessor

Erfðalæknisfræði forsvarsmáður: Reynir Arngrímsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Lífefnafræði erfðamengis mannsins, eiginleikar erfðafnis og utangenaerfðir. Sameindaerfðafraedi ýmissa eingena sjúkdóma. Rannsóknir og lýsingar á svipgerðarbreytileika í erfðaheilkennum t.d. Ehlers Danlos heilkenni og Congenital Ichthyosis. Erfðarannsóknir á Dupuytren's lófakreppu. Þróun aðferða til að greina flókin kjarnsýrusýni þ.m.t. tvívíður rafráttur á kjarnsýrusýnum og örflögugreiningar. Lífefnafræði beinþynningar.

Styrkir sem starfsmenn fræðisviðsins fengu á árinu
Vísindasjóður Landspítala

Greining skemmda í erfðafni með tvívíðum rafrætti. Jón Jóhannes Jónsson, Helgi Sigurðsson, Finnbogi Rútur Þormóðsson, Hans Guttormur Þormar, Jónrunn Erla Eyfjörð, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Agata Smogorzewska, Peter Holbrook, Óskar Þór Jóhannsson.

Tengsl vélandabakflæðis að nóttu við öndunarfarasjúkdóma og kæfisvefn. Þórarinn Gíslason, Christer Janson, Bryndís Benediktsdóttir, Sigurður Júlíusson, Ísleifur Ólafsson.

Doktorsnemar

Bjarki Guðmundsson. Greining á framleiðslufni eftirmyndunar og skemmda í erfðafni með tvívíðum rafrætti. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Hans Guttormur Þormar. Greining skemmda í erfðafni með tvívíðum rafrætti. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Vigdís Stefánsdóttir. Notkun og gagnsemi tölvugagnagrunna í erfðaheilbrigðisþjónustu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Meistararnemar

Borghildur Fjóra Kristjánsdóttir. Greining og nýgengi stökkbreytingar FXMR1-geni. Læknadeild Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jóhann Heiðar Jóhannsson. Leiðbeinendur: Sunna Sigurðardóttir, Margrét S. Steinarsdóttir, Ástrós Amardóttir.

Gyða Hrönn Einarsdóttir. Könnun á bláæðablóðsýnatöku og meðhöndlun blóðsýna og tengslum blóðsýnatöku

á Bráðamóttökum Landspítala við rauðkornarof í sermissýnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingunn Þorsteinsdóttir, Gunnlaug Hjaltadóttir.

Helga Hauksdóttir. Stökkbreytingar í synaptonemal komplex prótein 3 (SYCP3) geni hjá þörum með endurtekin fösturlát. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Helga Sigrún Siguríonsdóttir lífeindafræðingur. Nærrannsóknir á Landspítala. Læknadeild Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Ólöf Sigurðardóttir.

Lóa Björk Óskarsdóttir. Litningabreytingar í ættlægun B-eitilfrumumeinum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga M. Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrímisdóttir, Margrét Steinarsdóttir.

Hannes Þórður Þorvaldsson. Þróun á LC-MS/MS aðferð fyrir magngreiningu á 25-hydroxy-D-vítamíni - með hönnun tilrauna. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Baldur Bragi Sigurðsson, Guðmundur Sigþórsson, Margrét Þorsteinsdóttir.

Hörður Bjarnason. Litningabreytingar af völdum Mitomycin C í BRCA2 arfblendum frumum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari Jónrunn Erla Eyfjörð, leiðbeinandi Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Margrét Steinarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Ýmsar sérgreinar og starfseiningar á Landspítala, m.a. fæðinga- og kvensjúkdómfræði, barnalæknisfræði og meinafræði.

Manchester Interdisciplinary Biocentre, skurðlækningsvið, lyflækningsvið, gjörgæsludeild, Rannsóknarstofa í sameinda- og frumulíffræði, Tilraunastöð Háskóla Íslands að Keldum, Krabbameinsfélag Íslands, Lifeind ehf., Hjartavernd, Rockefeller University.

Ritverk –bækur eða bókakafalr

Ólöf Sigurðardóttir var faglegur ritstjóri bókarinnar *Við góða heilsu? konur og heilbrigði í nútímamfélagi*. Ritstjórn Helga Gottfredsdóttir, Herdís Sveinsdóttir. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012.

Ritverk - vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Sigrún Ásta Guðmundsdóttir, Páll Helgi Möller, **Reynir Arngrímsson**. Ehlers-Danlos heilkenni af gerð IV. Sjúkratífelli og sjúkdómseinkenni Læknablaðið 2012;98(6):355-9.

Þóra Guðrún Jónsdóttir, Gunnlaug Hjaltadóttir, **Ingunn Þorsteinsdóttir**. Könnun á stöðugleika glúkósa í þremur tegundum blóðsýnaglasa. Tímarit lífeindafræðinga 2012;6(1):6-15.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Amardóttir ES, Maislin G, Schwab RJ, Staley B, Benediktsdóttir B, **Ólafsson I**, Júlíusson S, Romer M, Gíslason T, Pack AI. The Interaction of Obstructive Sleep Apnea and Obesity on the Inflammatory Markers C-Reactive Protein and Interleukin-6: The Icelandic Sleep Apnea Cohort. *Sleep* 2012;35(7):921-32.

Bodvarsdóttir SK, **Steinarsdóttir M**, Bjarnason H, Eyfjörð JE. Dysfunctional telomeres in human BRCA2 mutated breast tumors and cell lines. *Mutat Res-Fundam Mol Mech Mutagen* 2012;729(1-2):90-9.

Guðmundsson J, Sulem P, Gudbjartsson DF, Jonasson

JG, Masson G, He H, Jonasdóttir A, Sigurdsson A, Stacey SN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Li W, Nagy R, Ringel MD, Kloos RT, de Visser MC, Plantinga TS, den Heijer M, Aguillo E, Panadero A, Prats E, Garcia-Castano A, De Juan A, Rivera F, Walters GB, Bjarnason H, Tryggvadóttir L, Eyjólfsson GI, Björnsdóttir US, Holm H, **Ólafsson I**, Kristjánsson K, Kristvinsson H, Magnusson OT, Thorleifsson G, Gulcher JR, Kong A, Kiemeny LA, Jonsson T, Hjartarson H, Mayordomo JJ, Netea-Maier RT, de la Chapelle A, Hrafnkelsson J, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. Discovery of common variants associated with low TSH levels and thyroid cancer risk. *Nat Genet* 2012;44(3):319-22.

Helgadóttir A, Gretarsdóttir S, Thorleifsson G, Holm H, Patel RS, Gudnason T, Jones GT, van Rij AM, Eapen DJ, Baas AF, Tregouet DA, Morange PE, Emmerich J, Lindblad B, Gottsater A, Kiemeny LA, Lindholt JS, Sakalihan N, Ferrelle RE, Carey DJ, Elmoro JR, Tsao PS, Grarup N, Jorgensen T, Witte DR, Hansen T, Pedersen O, Pola R, Gaetani E, Magnadóttir HB, Wijmenga C, Tromp G, Ronkainen A, Ruigrok YM, Blankensteijn JD, Mueller T, Wells PS, Corral J, Soria JM, Souto JC, Peden JF, Jalilzadeh S, Mayosi BM, Keavney B, Strawbridge RJ, Sabater-Lleal M, Gertow K, Baldassarre D, Nyyssonen K, Rauramaa R, Smit AJ, Mannarino E, Giral P, Tremoli E, de Faire U, Humphries SE, Hamsten A, Haraldsdóttir V, **Ólafsson I**, Magnusson MK, Samani NJ, Levey AI, Markus HS, Kostulas K, Dichgans M, Berger K, Kühlenbaumer G, Ringelstein EB, Stoll M, Seedorf U, Rothwell PM, Powell JT, Kuivaniemi H, Onundarson PT, Valdimarsson E, Matthiasson SE, Gudbjartsson DF, Thorgerisson G, Quyyumi AA, Watkins H, Farrall M, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. Apolipoprotein(a) Genetic Sequence Variants Associated With Systemic Atherosclerosis and Coronary Atherosclerotic Burden But Not With Venous Thromboembolism. *J Am Coll Cardiol* 2012;60(8):722-9.

Jonsson DI, Ludvigsson P, Aradhya S, **Sigurdardóttir S**, **Steinarsdóttir M**, **Hauksdóttir H**, **Jonsson JJ**. A de novo 1.13 Mb microdeletion in 12q13.13 associated with congenital distal arthrogyria, intellectual disability and mild dysmorphism. *Eur J Med Genet* 2012;55(6-7):437-40.

Marquardt G, Currier R, McHugh DMS, Gavrilov D, Magera MJ, Matern D, Oglesbee D, Raymond K, Rinaldo P, Smith EH, Tortorelli S, Turgeon CT, Lorey F, Wilcken B, Wiley V, Greed LC, Lewis B, Boemer F, Schoos R, Marie S, Vincent MF, Sica YC, Domingos MT, Al-Thihli K, Sinclair G, Al-Dirbashi OY, Chakraborty P, Dymerski M, Porter C, Manning A, Seashore MR, Quesada J, Reuben A, Chrastina P, Hornik P, Mandour IA, Sharaf SAA, Bodamer O, Dy B, Torres J, Zori R, Cheilan D, Vianey-Saban C, Ludvigsson D, Stemberge A, Bonham J, Downing M, Dotsikas Y, Loukas YL, Papakonstantinou V, Zacharioudakis GSA, Barath A, Karg E, **Franzson L**, **Jonsson JJ**, Breen NN, Lesko BG, Berberich SL, Turner K, Ruoppolo M, Scolamiero E, Antonozzi I, Carducci C, Caruso U, Cassanello M, la Marca G, Pasquini E, Di Gangi IM, Giordano G, Camilot M, Teofoli F, Manos SM, Peterson CK, Gibson SKM, Sevier DW, Lee SY, Park HD, Khneisser I, Browning P, Gulamali-Majid F, Watson MS, Eaton RB, Sahai I, Ruiz C, Torres R, Seeterlin MA, Stanley EL, Hietala A, McCann M, Campbell C, Hopkins PV, Velden M, Elvers B, Morrissey MA, Sunny S, Knoll D, Webster D, Frazier DM, McClure JD, Sesser DE, Willis SA, Rocha H, Vilarinho L, John C, Lim J, Caldwell SG, Tomashitis K, Ramos DEC, de Juan JAC, Fernandez IR, Macias RY, Egea-Mellado JM, Gonzalez-Gallego I, Pecellin CD, Bermejo M, Chien YH, Hwu WL, Childs T, McKeever CD, Tanyalcin T, Abdulrahman M, Queijo C, Lemes A, Davis T, Hoffman W, Baker M, Hoffman GL. Enhanced interpretation of newborn screening results without analyte cutoff values. *Genet Med* 2012;14(7):648-55.

Sahoo S, **Franzson L**, **Jonsson JJ**, Thiele I. A

compendium of inborn errors of metabolism mapped onto the human metabolic network. *Mol Biosyst* 2012;8(10):2545-58.

Sigurdsson MI, Smith AV, Björnsson HT, **Jonsson JJ**. Distribution of a marker of germline methylation differs between major families of transposon-derived repeats in the human genome. *Gene* 2012;492(1):104-9.

Sigurdsson MI, Smith AV, Björnsson HT, **Jonsson JJ**. The distribution of a germline methylation marker suggests a regional mechanism of LINE-1 silencing by the piRNA-PIWI system. *BMC Genet* 2012;13:31.

van der Harst P, Zhang W, Mateo Leach I, Rendon A, Verweij N, Sehmi J, Paul DS, Elling U, Allayee H, Li X, Radhakrishnan A, Tan ST, Voss K, Weichenberger CX, Albers CA, Al-Hussani A, Asselbergs FW, Ciullo M, Danjou F, Dina C, Esko T, Evans DM, Franke L, Gogele M, Hartiala J, Hersch M, Holm H, Hottenga JJ, Kanoni S, Kleber ME, Lagou V, Langenberg C, Lopez LM, Lyytikäinen LP, Melander O, Murgie F, Nolte IM, O'Reilly PF, Padmanabhan S, Parsa A, Pirastu N, Porcu E, Portas L, Prokopenko I, Ried JS, Shin SY, Tang CS, Teumer A, Traglia M, Ulivi S, Westra HJ, Yang J, Zhao JH, Anni F, Abdellaoui A, Attwood A, Balkau B, Bandinelli S, Bastardot F, Benyamin B, Boehm BO, Cookson WO, Das D, de Bakker PI, de Boer RA, de Geus EJ, de Moor MH, Dimitriou M, Domingues FS, Doring A, Engstrom G, Eyjólfsson GI, Ferrucci L, Fischer K, Galanello R, Garner SF, Genser B, Gibson QD, Girotto G, Gudbjartsson DF, Harris SE, Hartikainen AL, Hastie CE, Hedblad B, Illig T, Jolley J, Kahonen M, Kema IP, Kemp JP, Liang L, Lloyd-Jones H, Loos RJ, Meacham S, Medland SE, Meisinger C, Memari Y, Mihailov E, Miller K, Moffatt MF, Nauck M, Novatchkova M, Nutile T, **Ólafsson I**, Onundarson PT, Parracciani D, Penninx BW, Perseu L, Piga A, Pistis G, Pouta A, Puc U, Raitakarri O, Ring SM, Robino A, Ruggiero D, Ruokonen A, Saint-Pierre A, Sala C, Salumets A, Sambrook J, Schepers H, Schmidt CO, Sillje HH, Sladek R, Smit JH, Starr JM, Stephens J, Sulem P, Tanaka T, Thorsteinsdóttir U, Tragante V, van Gilst WH, van Pelt LJ, van Veldhuisen DJ, Volker U, Whitfield JB, Willemsen G, Winkelmann BR, Wirnsberger G, Algra A, Cucca F, d'Adamo AP, Danesh J, Deary IJ, Dominiczak AF, Elliott P, Fortina P, Froguel P, Gasparini P, Greinacher A, Hazen SL, Jarvelin MR, Khaw KT, Lehtimäki T, Maerz W, Martin NG, Metspalu A, Mitchell BD, Montgomery GW, Moore C, Navis G, Pirastu M, Pramstaller PP, Ramirez-Solis R, Schadt E, Scott J, Shuldiner AR, Smith GD, Smith JG, Snieder H, Sorice R, Spector TD, Stefansson K, Stumvoll M, Tang WH, Toniolo D, Tonjes A, Visscher PM, Vollenweider P, Wareham NJ, Wolfenbutter BH, Boomsma DI, Beckmann JS, Dedoussis GV, Deloukas P, Ferrerira MA, Sanna S, Uda M, Hicks AA, Penninger JM, Gieger C, Kooper JS, Ouwehand WH, Soranzo N, Chambers JC. Seventy-five genetic loci influencing the human red blood cell. *Nature* 2012;492(7429):369-75.

Vesteinsdóttir I, Gudlaugsdóttir S, Einarsdóttir R, Kalaizakis E, **Sigurdardóttir O**, Björnsson ES. Risk factors for Clostridium difficile toxin-positive diarrhea: a population-based prospective case-control study. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2012;31(10):2601-10.

Rafren birting fyrir prentaða útgáfu

Dereksson K, Kjartansson S, Hjartardóttir H, **Arngrimsson R**. Ichthyosis prematurity syndrome with separation of fetal membranes and neonatal asphyxia. *BMJ Case Rep* 2012 Epub.

Jonsson T, Gudmundsson KG, Bjarnadóttir K, Hjalmarsdóttir IB, Gudmundsson S, **Arngrimsson R**. Association of HLA-DRB1*01 with Dupuytren's disease. *Scand J Rheumatol* 2012 Epub.

Ólafsdóttir IS, Gislason T, Gudnason V, Benediksdóttir B, **Ólafsson I**, Aspelund T, Thjodleifsson B, Janson C. CRP is associated with lung function decline in men but not

women: a prospective study. *Respir Med* 2012 Epub.

Stefansdóttir V, Johannsson OT, Skirton H, Tryggvadóttir L, Tulinus H, **Jonsson JJ**. The use of genealogy databases for risk assessment in genetic health service: a systematic review. *J Community Genet* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Jóhann Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 228. Heilsulæsi. *Lyfjatiðindi* 2012;19(1):37.

Jóhann Heiðar Jóhannsson. Íðorðasafn lækna 229. Inhibitor. *Lyfjatiðindi* 2012;19(2):35.

Jóhann Heiðar Jóhannsson Íðorðasafn lækna 230. Geðröskun. *Lyfjatiðindi* 2012;19(3):28.

Jóhann Heiðar Jóhannsson Íðorðasafn lækna 231. Apical ballooning syndrome. *Lyfjatiðindi* 2012;19(4):24.

Jónsson JJ. The Scientific Program of the XXXIIIth Nordic Congress in Clinical Chemistry in Reykjavík, Iceland June 12th-15th, 2012. *Klinisk Biokemi í Norden* 2012;24(1):8-9.

Barbany G, Andersen MK, Autio K, Borgstrom G, Franco LC, Golovleva I, Heim S, Heinson K, Hovland R, Johansson B, **Johannsson JH**, Kjeldsen E, Nordgren A, Palmqvist L, Forestier E. Additional aberrations of the ETV6 and RUNX1 genes have no prognostic impact in 229 t(12;21)(p13;q22)-positive B-cell precursor acute lymphoblastic leukaemias treated according to the NOPHO-ALL-2000 protocol [Letter]. *Leuk Res* 2012;36(7):936-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 5 Þar af 2 boðsfyrirlestrar Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 6

Líffærameinafræði / réttarlæknisfræði

Forstöðumaður: Bjarni A. Agnarsson prófessor.

Helstu áherslur í rannsóknum

Visindarannsóknir beinast í fyrsta lagi að faraldsfræði og líffegðan krabbameina. Í öðru lagi fer fram leit að og skilgreining áhrifa gena krabbameina. Einkum er unnið með brjóstkrabbamein en einnig krabbamein í blóðruhálskirtli, ristli, nýrum, lungum og eistum. Einnig er unnið að umfangsmiklum samstarfsrannsóknum bæði innlendum og erlendum.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Visindasjóður Landspítala

Árangur skurðaðgerða við lungnakrabbameini á Íslandi 1986-2007. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Helgi Ísaksson, Andri Wilberg Orrason, Kristján Baldvinsson, Húnbogi Þorsteinsson.

Boðleiðir til MITF í sortuæxlum og áhrif þess á horfur sjúklinga. Gunnar Bjarni Ragnarsson, Christine Grill, Eiríkur Steingrímsson, Bjarni A. Agnarsson, Laufey Tryggvadóttir, Hrafnkell Kárasón, Rósa Björk Barkardóttir, Guðrún Jóhannesdóttir.

Hlutverk non-coding RNAs í eðlilegri og illkynna formgerð brjóstkirtilsins. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Kristján Skúli Ásgeirsson, Bjarni A. Agnarsson.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Eiríkur Jónsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vígdis Pétursdóttir, Elin Mariusdóttir, Helga

Björk Pálsdóttir.

Öndunarfæræþekja í trefjavefslungnabólgu. Gunnar Guðmundsson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Helgi Ísaksson.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Háhraðaraðgreining á litningasvæðum sem eru líkleg til að bera BRCAx samkvæmt tengslaggreiningu á fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason, Göran Jonsson, Haukur Gunnarsson.

Norræna krabbameinssambandið (NCU)

Molecular Epidemiology of Familial Breast Cancer in the Nordic Countries: Using Next-Generation Sequencing in the Search for Novel Genes in High-Risk Breast Cancer Families. Rósa Björk Barkardóttir, Ake Borg, Heli Nevanlinna.

Doktorsnemi

Þórgunnur E. Pétursdóttir. Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigurður Ingarsson, Jóhannes Björnsson, Valgarður Egilsson.

Meistararnemar

Edda Olgudóttir (Bjarnadóttir). Áhrif bælingar gena á 8p12-p11 í æxlismyndun í brjóstafurumúlum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Inga Reynisdóttir, Rósa Björk Barkardóttir.

Óskar Örn Hálfðanarson. Leit að áhrifastökkbreytingum í fjölskyldu með háa tíðni brjóstakrabbameins. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason.

Sigurína Dögg Tómasdóttir. Próteintjáning nyrnakrabbameina. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Vigdís Pétursdóttir, Hrefna Guðmundsdóttir. Umsjónarkennari: Jón Gunnlaugur Jónasson.

Læknar í framhaldsnámi

María Þorsteinsdóttir

Sylvía Oddný Einarisdóttir

Sigurveig Þórisdóttir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólasjúkrahúsið í Lundi, Háskólasjúkrahúsið í Helsinki, Íslensk erfðagreining, Karolinska Institutet, Stokkhólm, Svíþjóð, Hjartavernd, Krabbameinsfélag Íslands o.fl.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Jón Gunnlaugur Jónasson, Laufey Tryggvadóttir, ritstj. Krabbamein á Íslandi : upplýsingar úr Krabbameinsskránni fyrir tímabilið 1955-2010. Reykjavík: Krabbameinsfélagið; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ólöf Birna Margrétardóttir, Guðmundur Geirsson, Margrét Agnarsdóttir, Elfar Úlfarsson. Tilfelli mánaðarins: Kona með blóðmigu og meðvitundarskerðingu. Læknablaðið 2012;7(8):413-5.

Pétur Sólmar Guðjónsson, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir, Guðmundur Víkar Einarsson, Eiríkur Jónsson, Vigdís Pétursdóttir, Sverrir Harðarson, Martin Ingi Sigurðsson, Tómas Guðbjartsson. Lítil nyrnafrumukrabbamein og fjarmeinvörp. Læknablaðið 2012;98(11):585-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Alexiusdóttir KK, Moller PH, Snaebjörnsson P, Jonasson L, Olafsdóttir EJ, Björnsson ES, Tryggvadóttir L, Jonasson JG. Association of symptoms of colon cancer patients with tumor location and TNM tumor stage. Scand J Gastroenterol 2012;47(7):795-801.

Antoniu AC, Kuchenbaecker KB, Soucy P, Beesley

J, Chen X, McGuffog L, Lee A, Barrowdale D, Healey S, Sinilnikova OM, Caligo MA, Loman N, Harbst K, Lindblom A, Arver B, Rosenquist R, Karlsson P, Nathanson K, Domchek S, Rebbeck T, Jakubowska A, Lubinski J, Jaworska K, Durda K, Zlowocka-Perlowska E, Osorio A, Duran M, Andres R, Benitez J, Hamann U, Hogervorst FB, van Os TA, Verhoef S, Meijers-Heijboer HE, Wijnen J, Gomez Garcia EB, Ligtenberg MJ, Krieger M, Collee JM, Ausems MG, Oosterwijk JC, Peock S, Frost D, Ellis SD, Platte R, Fineberg E, Evans DG, Lalloo F, Jacobs C, Eeles R, Adlard J, Davidson R, Cole T, Cook J, Paterson J, Douglas F, Brewer C, Hodgson S, Morrison PJ, Walker L, Rogers MT, Donaldson A, Dorkins H, Godwin AK, Bove B, Stoppa-Lyonnet D, Houdayer C, Buecher B, de Pauw A, Mazoyer S, Calender A, Leone M, Bressac-de Paillerets B, Caron O, Sobol H, Frenay M, Prier F, Ferrer SU, Mortemousque I, Buys S, Daly M, Miron A, Terry MU, Hopper JL, John EM, Southey M, Goldgar D, Singer CF, Fink-Retter A, Tea MK, Kauchik DU, Hansen TV, Nielsen FC, Barkardóttir RB, Gaudet M, Kirchoff T, Joseph V, Dutra-Clarke A, Offit K, Piedmonte M, Kirk J, Cohn D, Hurteau J, Byron J, Fiorica J, Toland AE, Montagna M, Oliani C, Imyanitov E, Isaacs C, Tihomirova L, Blanco I, Lazaro C, Teule A, Valle JD, Gayther SA, Oduksi K, Gross J, Karlan BY, Olah E, Teo SH, Ganz PA, Beattie MS, Dorfling CM, van Rensburg EU, Diez O, Kwong A, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Engel C, Meindl A, Ditsch N, Arnold N, Heidemann S, Niederacher D, Preisler-Adams S, Gadjicki D, Varon-Mateeva R, Deissler H, Gehrig A, Sutter C, Kast K, Fiebig B, Schafer D, Caldes T, de la Hoya M, Nevanlinna H, Muranen TA, Lesperance B, Spurdle AB, Neuhausen SL, Ding YC, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Lindor NM, Peterlongo P, Manoukian S, Peissel B, Zaffaroni D, Bonanni B, Bernard L, Dolcetti R, Papi L, Ottini L, Radice P, Greene MH, Loud JT, Andrulis IL, Ozcelik H, Mulligan AU, Glendon G, Thomassen M, Gerdes AM, Jensen UB, Skytte AB, Kruse TA, Chenevix-Trench G, Couch FJ, Simard J, Easton DF. Common variants at 12p11, 12q24, 9p21, 9q31.2 and in ZNF365 are associated with breast cancer risk for BRCA1 and/or BRCA2 mutation carriers. Breast Cancer Res 2012;14(1):R33.

Baldursdóttir TR, Bergmann OM, Jonasson JG, Ludviksson BR, Axelsson TA, Björnsson ES. The epidemiology and natural history of primary biliary cirrhosis: a nationwide population-based study. Eur J Gastroenterol Hepatol 2012;24(7):824-30.

Bergmann OM, Kristjánsson G, Jonasson JG, Björnsson ES. Jaundice due to suspected statin hepatotoxicity: a case series. Dig Dis Sci 2012;57(7):1959-64.

Couch FJ, Gaudet MM, Antoniou AC, Ramus SJ, Kuchenbaecker KB, Soucy P, Beesley J, Chen XQ, Wang XS, Kirchoff T, McGuffog L, Barrowdale D, Lee A, Healey S, Sinilnikova OM, Andrulis IL, Ozcelik H, Mulligan AM, Thomassen M, Gerdes AM, Jensen UB, Skytte AB, Kruse TA, Caligo MA, von Wachenfeldt A, Barbany-Bustina G, Loman N, Soller M, Ehrencrona H, Karlsson P, Nathanson KL, Rebbeck TR, Domchek SM, Jakubowska A, Lubinski J, Jaworska K, Durda K, Zlowocka E, Huzarski T, Byrski T, Gronwald J, Cybulski C, Gorski B, Osorio A, Duran M, Tejada MI, Benitez J, Hamann U, Hogervorst FBL, van Os TA, van Leeuwen FE, Meijers-Heijboer HEJ, Wijnen J, Blok MJ, Kets M, Hoening MJ, Oldenburg RA, Ausems M, Peock S, Frost D, Ellis SD, Platte R, Fineberg E, Evans DG, Jacobs C, Eeles RA, Adlard J, Davidson R, Eccles DM, Cole T, Cook J, Paterson J, Brewer C, Douglas F, Hodgson SV, Morrison PJ, Walker L, Porteous ME, Kennedy MJ, Side LE, Bove B, Godwin AK, Stoppa-Lyonnet D, Fassy-Colombet M, Castera L, Cornelis F, Mazoyer S, Leone M, Boutry-Kryza N, Bressac-de Paillerets B, Caron O, Pujol P, Coupiet I, Delnatte C, Akloul L, Lynch HT, Snyder CL, Buys SS, Daly MB, Terry M, Chung WK, John EM, Miron A, Southey MC, Hopper JL, Goldgar DE, Singer CF, Rappaport C, Tea MKM, Fink-Retter A, Hansen TVO,

Nielsen FC, Arason A, Vijai J, Shah S, Sarrel K, Robson ME, Piedmonte M, Phillips K, Basil J, Rubinstein WS, Boggess J, Wakeley K, Ewart-Toland A, Montagna M, Agata S, Imyanitov EN, Isaacs C, Janavicius R, Lazaro C, Blanco I, Feliubadalo L, Brunet J, Gayther SA, Pharoah PPD, Oduksi KO, Karlan BY, Walsh CS, Olah E, Teo SH, Ganz PA, Beattie MS, van Rensburg EJ, Dorfling CM, Diez O, Kwong A, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Engel C, Meindl A, Ditsch N, Arnold N, Heidemann S, Niederacher D, Preisler-Adams S, Gadjicki D, Varon-Mateeva R, Deissler H, Gehrig A, Sutter C, Kast K, Fiebig B, Heinrich W, Caldes T, de la Hoya M, Muranen TA, Nevanlinna H, Tischkowitz M, Spurdle AB, Neuhausen SL, Ding YC, Lindor NM, Fredericksen Z, Pankratz VS, Peterlongo P, Manoukian S, Peissel B, Zaffaroni D, Barile M, Bernard L, Viel A, Giannini G, Varesco L, Radice P, Greene MH, Mai PL, Easton DF, Chenevix-Trench G, Offit K, Simard J, Ocg, Swe B, Hebon, Embrace, Collaborators GS, kConFab I, Consortium Investigators M. Common variants at the 19p13.1 and ZNF365 loci are associated with ER subtypes of breast cancer and ovarian cancer risk in BRCA1 and BRCA2 mutation carriers. Cancer Epidemiol Biomarkers Prev 2012;21(4):645-57.

Foxler DE, Bridge KS, James V, Webb TM, Mee M, Wong SCK, Feng YF, Constantin-Teodosiu D, Petursdóttir TE, Björnsson J, Ingarsson S, Ratcliffe PJ, Longmore GD, Sharp TV. The LIMD1 protein bridges an association between the prolyl hydroxylases and VHL to repress HIF-1 activity. Nat Cell Biol 2012;14(2):201-8.

Guðmundsdóttir ET, Barkardóttir RB, Arason A, Gunnarsson H, Amundadóttir LT, Agnarsson BA, Johannsson OT, Reynisdóttir I. The risk allele of SNP rs3803662 and the mRNA level of its closest genes TOX3 and LOC643714 predict adverse outcome for breast cancer patients. BMC Cancer 2012;12:621.

Guðmundsson J, Sulem P, Gudbjartsson DF, Jonasson JG, Masson G, He H, Jonasdóttir A, Sigurdsson A, Stacey SN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Li W, Nagy R, Ringel MD, Kloos RT, de Visser MC, Plantinga TS, den Heijer M, Aguillo E, Panadero A, Prats E, Garcia-Castano A, De Juan A, Rivera F, Walters GB, Bjarnason H, Tryggvadóttir L, Eyjolfsson GI, Bjornsdóttir US, Holm H, Olafsson I, Kristjánsson K, Kristvinsson H, Magnusson OT, Thorleifsson G, Gulcher JR, Kong A, Kiemenev LA, Jonsson T, Hjartarson H, Mayordomo JI, Netea-Maier RT, de la Chapelle A, Hrafnkelsson J, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. Discovery of common variants associated with low TSH levels and thyroid cancer risk. Nat Genet 2012;44(3):319-22.

Guðmundsson J, Sulem P, Gudbjartsson DF, Masson G, Agnarsson BA, Benediktsdóttir KR, Sigurdsson A, Magnusson OT, Gudjonsson SA, Magnúsdóttir DN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Stacey SN, Jonasdóttir A, Olafsdóttir SB, Thorleifsson G, Jonasson JG, Tryggvadóttir L, Navarrete S, Fuentes F, Helfand BT, Hu Q, Csiki IE, Mates IN, Jíng V, Aben KK, van Oort IM, Vermeulen SH, Donovan JL, Hamdy FC, Ng CF, Chiu PK, Lau KM, Ng MC, Gulcher JR, Kong A, Catalona WJ, Mayordomo JI, Einarsson GV, Barkardóttir RB, Jonsson E, Mates D, Neal DE, Kiemenev LA, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. A study based on whole-genome sequencing yields a rare variant at 8q24 associated with prostate cancer. Nat Genet 2012;44(12):1326-9.

Holm K, Staaf J, Jonsson G, Vallon-Christersson J, Gunnarsson H, Arason A, Magnusson L, Barkardóttir RB, Hegardt C, Ringner M, Borg A. Characterisation of amplification patterns and target genes at chromosome 11q13 in CCND1-amplified sporadic and familial breast tumours. Breast Cancer Res Treat 2012;133(2):583-94.

Joensuu H, Vehtari A, Riihimäki J, Nishida T, Steigen SE, Brabec P, Plank L, Nilsson B, Cirilli C, Braconi C, Bordoni A, Magnusson MK, Linke Z, Sufliarsky J, Federico M, Jonasson JG, Dei Tos AP, Rutkowski P. Risk of recurrence

of gastrointestinal stromal tumour after surgery: an analysis of pooled population-based cohorts. *Lancet Oncol* 2012;13(3):265-74.

Jonsdóttir AB, Stefánsson OA, Björnsson J, Jonasson JG, Ogmundsdóttir HM, Eyfjörð JE. Tetraploidy in BRCA2 breast tumours. *Eur J Cancer* 2012;48(3):305-10.

Jonsson G, Staaf J, Vallon-Christersson J, Ringner M, Gruberger-Saal S, Saal L, Holm K, Hegardt C, Arason A, Fagerholm R, Persson C, Grabau D, Johansson E, Lövgren K, Magnusson L, Heikkilä P, Agnarsson BA, Johannsson OT, Malmström P, Ferno M, Olsson H, Loman N, Nevanlinna H, Barkardóttir RB, Borg A. The retinoblastoma gene undergoes rearrangements in BRCA1-deficient basal-like breast cancer. *Cancer Research* (2012) 72:4028-36.

Kirchoff T, Gaudet MM, Antoniou AC, McGuffog L, Humphreys MK, Dunning AM, Bojesen SE, Nordestgaard BG, Flyger H, Kang D, Yoo KY, Noh DY, Ahn SH, Dork T, Schurmann P, Karstens JH, Hillemanns P, Couch FJ, Olson J, Vachon C, Wang XS, Cox A, Brock I, Elliott G, Reed MWR, Burwinkel B, Meindl A, Brauch H, Hamann U, Ko YD, Broeks A, Schmidt MK, van 't Veer LJ, Braaf LM, Johnson N, Fletcher O, Gibson L, Peto J, Turnbull C, Seal S, Renwick A, Rahman N, Wu PE, Yu JC, Hsiung CN, Shen CY, Southey MC, Hopper JL, Hammet F, Van Dorpe T, Dieudonne AS, Hatse S, Lambrechts D, Andrulis IL, Bogdanova N, Antonenkova N, Rogov JI, Prokofieva D, Bermisheva M, Khusnutdinova E, van Asperen CJ, Tollenaar R, Hoening MJ, Devilee P, Margolin S, Lindblom A, Milne RL, Arias JI, Zamora MP, Benitez J, Severi G, Baglietto L, Giles GG, Spurdle AB, Beesley J, Chen XQ, Holland H, Healey S, Wang-Gohrke S, Chang-Claude J, Mannermaa A, Kosma VM, Kauppinen J, Kataja V, Agnarsson BA, Caligo MA, Godwin AK, Nevanlinna H, Heikkinen T, Fredericksen Z, Lindor N, Nathanson KL, Domchek SM, Loman N, Karlsson P, Askmalin MS, Melin B, von Wachenfeldt A, Hogervorst FBL, Verheus M, Rookus MA, Seynaeve C, Oldenburg RA, Ligtenberg MJ, Ausems M, Aalfs CM, Gille HJP, Wijnen JT, Garcia EBG, Peock S, Cook M, Oliver CT, Frost D, Luccarini C, Pichert G, Davidson R, Chu C, Eccles D, Ong KR, Cook J, Douglas F, Hodgson S, Evans DG, Eeles R, Gold B, Pharoah PDP, Offit K, Chenevix-Trench G, Easton DF, Network G, kConFab, Grp AS, Swe B, Hebon, Embrace, Bcac C. Breast Cancer Risk and 6q22.33: Combined Results from Breast Cancer Association Consortium and Consortium of Investigators on Modifiers of BRCA1/2. *PLoS One* 2012;7(6).

Koivisto-Korander R, Scelo G, Ferro G, Mellemkjaer L, Hemminki K, Weiderpass E, Tamaro S, Pompe-Kirn V, Tracey E, Brewster DH, Kliever EV, Tonita JM, Kee-Seng C, Jonasson JG, Martos C, Brennan P, Straif K, Pukkala E. Second primary malignancies among women with uterine sarcoma. *Gynecol Oncol* 2012;126(1):30-5.

Laitman Y, Kuchenbaecker KB, Rantala J, Hogervorst F, Peock S, Godwin AK, Arason A, Kirchoff T, Offit K, Isaacs C, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Nevanlinna H, Chen X, Chenevix-Trench G, Healey S, Couch F, Peterlongo P, Radice P, Nathanson KL, Caligo MA, Neuhausen SL, Ganz P, Sinilnikova OM, McGuffog L, Easton DF, Antoniou AC, Wolf I, Friedman E. The KL-VS sequence variant of Klotho and cancer risk in BRCA1 and BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res Treat* 2012;132(3):1119-26.

Lieder R, Reynisdóttir SR, Thormodsson F, Chuen-How Ng, Einarsson JM, Gislason J, Björnsson J, Gudmundsson S, Petersen PH, Sigurjonsson OE. Glucosamine increases the expression of YKL-40 and osteogenic marker genes in hMSC during osteogenic differentiation. *Natural Products Bioprospect* 2012;2(2):87-91.

Maia AT, Antoniou AC, O'Reilly M, Samarajiwa S,

Dunning M, Kartsonaki C, Chin SF, Curtis CN, McGuffog L, Domchek SM, Easton DF, Peock S, Frost D, Evans DG, Eeles R, Izatt L, Adlard J, Eccles D, Sinilnikova OM, Mazoyer S, Stoppa-Lyonnet D, Gauthier-Villars M, Fauré L, Venat-Bouvet L, Delnatte C, Nevanlinna H, Couch FJ, Godwin AK, Caligo MA, Barkardóttir RB, Chen XQ, Beesley J, Healey S, Caldas C, Chenevix-Trench G, Ponder BAJ, Embrace, Collaborators GS, Swe B, Investigators KC. Effects of BRCA2 cis-regulation in normal breast and cancer risk amongst BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res* 2012;14(2).

Mavaddat N, Barrowdale D, Andrulis IL, Domchek SM, Eccles D, Nevanlinna H, Ramus SJ, Spurdle A, Robson M, Sherman M, Mulligan AM, Couch FJ, Engel C, McGuffog L, Healey S, Sinilnikova OM, Southey MC, Terry MB, Goldgar D, O'Malley F, John EM, Janavicius R, Tihomirova L, Hansen TV, Nielsen FC, Osorio A, Stavropoulou A, Benitez J, Manoukian S, Peissel B, Barile M, Volorio S, Pasini B, Dolcetti R, Putignano AL, Ottini L, Radice P, Hamann U, Rashid MU, Hogervorst FB, Krieger M, van der Luijt RB, Peock S, Frost D, Evans DG, Brewer C, Walker L, Rogers MT, Side LE, Houghton C, Weaver J, Godwin AK, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Meindl A, Kast K, Arnold N, Niederacher D, Sutter C, Deissler H, Gadjicki D, Preisler-Adams S, Varon-Mateeva R, Schonbuchner I, Gevensleben I, Stoppa-Lyonnet D, Belotti M, Barjhoux L, Isaacs C, Peshkin BN, Caldes T, de la Hoya M, Canadas C, Heikkinen T, Heikkilä P, Aittomäki K, Blanco I, Lazaro C, Brunet J, Agnarsson BA, Arason A, Barkardóttir RB, Dumont M, Simard J, Montagna M, Agata S, D'Andrea E, Yan M, Fox S, Rebbeck TR, Rubinstein W, Tung N, Garber JE, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Lindor NM, Szabo C, Offit K, Sakr R, Gaudet MM, Singer CF, Tea MK, Rappaport C, Mai PL, Greene MH, Sokolenco A, Imyanitov E, Toland AE, Senter L, Sweet K, Thomassen M, Gerdes AM, Kruse T, Caligo M, Aretini P, Rantala J, von Wachenfeldt A, Henriksson K, Steele L, Neuhausen SL, Nussbaum R, Beattie M, Odunsi K, Sucheston L, Gayther SA, Nathanson K, Gross J, Walsh C, Karlan B, Chenevix-Trench G, Easton DF, Antoniou AC. Pathology of breast and ovarian cancers among BRCA1 and BRCA2 mutation carriers: results from the Consortium of Investigators of Modifiers of BRCA1/2 (CIMBA). *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2012;21(1):134-47.

Oddsón SJ, Hardarson S, Petursdóttir V, Jonsson E, Sigurdsson MI, Einarsson GV, Pfannschmidt J, Gudbjartsson T. Synchronous pulmonary metastases from renal cell carcinoma—a whole nation study on prevalence and potential resectability. *Scand J Surg* 2012;101(3):160-5.

Palsdóttir HB, Hardarson S, Petursdóttir V, Jonsson A, Jonsson E, Sigurdsson MI, Einarsson GV, Gudbjartsson T. Incidental detection of renal cell carcinoma is an independent prognostic marker: results of a long-term whole population study. *J Urol* 2012;187(1):48-53.

Rubio CA, Kristjansdóttir S, Thodleifsson B, Olafsdóttir E, Jonasson JG. The frequency of advanced adenoma in consulting patients: a nationwide survey in Iceland (2003-2006). *Colorectal Dis* 2012;14(9):e595-e602.

Sigurdardóttir LG, Jonasson JG, Stefansdóttir S, Jonsdóttir A, Olafsdóttir GH, Olafsdóttir EJ, Tryggvadóttir L. Data quality at the Icelandic Cancer Registry: comparability, validity, timeliness and completeness. *Acta Oncol* 2012;51(7):880-9.

Stevens KN, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Greene MH, Andrulis IL, Thomassen M, Caligo M, Nathanson KL, Jakubowska A, Osorio A, Hamann U, Godwin AK, Stoppa-Lyonnet D, Southey M, Buys SS, Singer CF, Hansen TV, Arason A, Offit K, Piedmonte M, Montagna M, Imyanitov E, Tihomirova L, Sucheston L, Beattie M, Neuhausen SL, Szabo CI, Simard J, Spurdle AB, Healey

S, Chen X, Rebbeck TR, Easton DF, Chenevix-Trench G, Antoniou AC, Couch FJ. Evaluation of chromosome 6p22 as a breast cancer risk modifier locus in a follow-up study of BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res Treat* 2012;136(1):295-302.

Thorsteinsson H, Alexandersson A, Oskarsdóttir GN, Skuladottir R, Isaksson HJ, Jonsson S, Gudbjartsson T. Resection rate and outcome of pulmonary resections for non-small-cell lung cancer. A nationwide study from Iceland. *J Thorac Oncol* 2012;7(7):1164-9.

Vidarsdóttir H, Moller PH, Jonasson JG, Pfannschmidt J, Gudbjartsson T. Indications and surgical outcome following pulmonary metastasectomy: a nationwide study. *Thorac Cardiovasc Surg* 2012;60(6):383-9.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu Geirsdóttir A, Agnarsson BA, Helgadóttir G, Sigurdsson H. Enucleation in Iceland 1992-2004: study in a defined population. *Acta Ophthalmol* 2012 Epub.

Hardarson SH, Elfarsson A, Agnarsson BA, Stefánsson E. Retinal oximetry in central retinal artery occlusion. *Acta Ophthalmol* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Jón Gunnlaugur Jónasson: Af hverju er ekki bara hægt að skera æxlið burt þegar menn fá krabbamein? *Vísindavefurinn* <http://www.visindavefur.hi.is/?id=59071> mars 2012.

Jón Gunnlaugur Jónasson: Árlega greinast á áttunda hundrað karlar með krabbamein. Fréttatíminn 2012, helgin 9-11. mars 2012, fréttakálfurinn Mottumars bls. 2.

Veggspjöld – ágrip sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 13

Veggspjöld – ágrip sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3

Lyflæknisfræði

Forstöðumaður fræðasviðs: Guðmundur Þorgeirsson prófessor

Forsvarsmenn fræðigreina:

Blóðfræði: Páll Torfi Ónundarson prófessor

Gigtarlæknisfræði: Helgi Jónsson prófessor

Hjartalæknisfræði: Karl Andersen prófessor

Húð- og kynsjúkdómalæknisfræði: Jón Hj. Ólafsson dósent

Innkirtlalæknisfræði: Gunnar Sigurðsson prófessor

Lungnalæknisfræði: Steinn Jónsson dósent

Meltingarlæknisfræði: Einar Björnsson prófessor

Nýrnalæknisfræði: Runólfur Pálsson dósent

Smitsjúkdómalæknisfræði: Magnús Gottfreðsson prófessor

Blóðfræði

Forsvarsmáður: Páll Torfi Ónundarson prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Frumubundin blóðfræði: Illkynjaðir blóðsjúkdómur og stofnfrumur: Týrósin kínasar og krabbamein. Þrívíð frumuræktunarlíkön til að auka skilning á líffræði stofnfruma. Áhrif æðapels á þroskun vefja. Myeodysplastic syndrome. Myeloma multiplex og einstofna mótefnahækkun - náttúrulegur gangur. Lymphoma. Ættartengsl í illkynja eitlfrumusjúkdómum. Góðkynja blóðsjúkdómur: Hemochromatosis. Blóðstorkunarfræði: Notkun ROTEM mælinga við mat á blæðingahæigð og blóðstorkun, storkupróf til stjórnuar segavarna, Bernard-Soulier syndrome á

Íslandi (einkenni, birtingarmynd og stökkbreytingar), meðhöndlun blæðinga með Novoseven á Íslandi, storkunarparametrar í stroke sjúklingum.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala

Áhrif thrombinhema og Xa-hema á Fiix storkupróf; in vitro rannsókn. Páll Torfi Öundurson, Brynja R. Guðmundsdóttir.

Áhrif upphafsmeðferðar warfaríns á Fiix prothrombin tíma (Fiix-INR) og hraða þróunar fullrar blóðþynningar. Páll Torfi Öundurson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Davíð O Arnar, Hallgerður Bjarnfreðsdóttir.

Bráð blóðstorkubíllun: Faraldsfræði, erfðabættir og greiningarpróf. Gísli H. Sigurðsson, Martin Ingi Sigurðsson, Páll Torfi Öundurson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Hilma Hólm.

Hlutverk non-coding RNAs í eðlilegri og illkynna formgerð brjóstkirtilsins. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Kristján Skúli Ásgeirsson, Bjarni Agnarsson.

Hlutverk p63 í umritunarstjórn lungnaþekju. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Eiríkur Steingrímsson, Ólafur Baldursson.

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fiix-PT, til að skammta kúmadin blóðþynningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfi Öundurson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Víðarsson, Davíð O. Arnar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Kortlagning á ættlægni mergfrumæxlis og góðkynja einstofna mótefnahækkunar á Íslandi. Hlíf Steingrímisdóttir, Vilhelmina Haraldsdóttir, Helga Ögmundsdóttir.

Oxunarálag og oxunarvarnir í æðapeli. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson, Þórarinn Guðjónsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Hlutverk RNA sameinda í þroskun brjóstkirtilsins. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk p63 í umritunarstjórn lungnaþekju. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands- leið B, doktorsstyrkur

Hlutverk micro-RNA í greinóttri formmyndum og bandvefsumbreytingu brjóstkirtilsins. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Háskólasjóður Eimskipafélags Íslands

Hlutverk p63 í umritunarstjórn lungnaþekju. Ari Jón Arason, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Rannsóknasjóður V&T

Hlutverk non-coding RNA í greinóttri formmyndum og bandvefsumbreytingu brjóstkirtilsins. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk umritunarþáttarins p63 í þekju efri loftvega. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Rannsóknánámssjóður

Bandvefsumbreyting stofnfruma í brjóstkirtili. Bylgja Hilmarsdóttir, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Öndunarferðaþekja í trefjavefslungnabólgu. Gunnar Guðmundsson, Helgi Ísaksson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Göngum saman

Hlutverk æðapels og millifrumuefnis í greinóttri formgerð brjóstkirtilsins. Magnús Karl Magnússon, Tobias Richter, Þórarinn Guðjónsson.

Hlutverk micro-RNA í greinóttri formmyndum og bandvefsumbreytingu brjóstkirtilsins. Eiríkur Briem, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Nýdoktorastyrkur V&T

Frumuræktarlíkan af myndun mannslungans. Magnús Karl Magnússon, Sigríður Rut Franzdóttir, Þórarinn Guðjónsson.

Virgni erfðabreytileika blóðruhálskrabbameins sem nýlega voru staðsettir við MYC æxlisgenið á litningi 8q24. Jón Þór Bergþórsson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Krabbameinsfélag Íslands

Greinótt formgerð blóðruhálskirtilsins. Jón Þór Bergþórsson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Doktorsnemar

Ari Jón Arason. Hlutverk p63 umritunarþáttarins í þekjufrumum lungna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Bylgja Hilmarsdóttir. Starfrænt hlutverk PTP1B í stofnfrumu brjóstkirtilsins. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Hlíf Steingrímisdóttir. Arfgengar og starfrænar orsakir einstofna mótefnahækkunar og skyldra B-frumusjúkdóma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Ögmundsdóttir, Vilhelmina Haraldsdóttir, Þórunn Rafnar, Laufey Tryggvadóttir.

Sævar Ingþórsson. Stjórn EGFR2 boðleiða í brjóstþekjufrumum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Valgarður Sigurðsson. Cellular and molecular mechanisms in breast morphogenesis and epithelial to mesenchymal transition. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Eiríkur Briem. Hlutverk non-coding RNA í formmyndun brjóstkirtilsins. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Meistaraneimar

Heather Schifffauer. Familial Monoclonal Gammopathy: Gene Expression Studies. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga M. Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrímisdóttir, Magnús Karl Magnússon.

Hulda Rún Jónsdóttir. Vefjasérhæfni og stofnfrumuvist í lungum manna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Íris Pétursdóttir. Samspil umhverfisþátta, æðapels og húðfruma í stýringu á tjáningu ratvísissameinda á T-frumum, sértækar fyrir húð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hekla Sigmundsdóttir.

Lóa Björk Óskarsdóttir. Litningabreytingar á ættlægum B-eitilfrumumeinum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga M. Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrímisdóttir, Margrét Steinarsdóttir.

Sylvía Randversdóttir. Stofnfrumur og stofnfrumuvist í brjóstkirtili. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Hjartavernd, Skejby Sygehus, Háskólinn í Árósum, Danmörku, Centre for Haemostasis and Thrombosis, Guy's & St Thomas' NHS Foundation Trust/St Thomas' Hospital, London, England. Nordic Haemophilia Council, University of Rochester Medical Center/Strong Memorial

Hospital (Department of Hematology/Oncology), Rochester. National Institutes of Health og Karolinska Institutet.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Sævar Ingþórsson líffræðingur og doktorsnemi var valinn Ungur visindamaður ársins á Landspítala fyrir verkefni sitt Hlutverk sprouty próteina í stjórn EGFR boðleiða í brjóstþekjufrumum.

Þórarinn Guðjónsson prófessor og samstarfsmenn hlutu Hvatningarstyrk Visindasjóðs Landspítala til verkefnisins Stofnfrumur í þekjuvef brjóstkirtils og hlutverk þeirra í greinóttri formmyndun og bandvefsumbreytingu.

Brynja R. Guðmundsdóttir og Páll Torfi Öundurson fengu einkaleyfi á Fiix aðferð til að mæla sameiginlega virkni blóðstorkuþátta II og X einungis.

Doktorsritgerð

Valgarður Sigurðsson. Cellular and molecular mechanisms in breast morphogenesis and epithelial to mesenchymal transition. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Læknadeild, Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk –bækur eða bókakafar

Kristinnson SY, Turesson I, Landgren O. Familial cancer. In: Gahrton G, Juliusson G, editors. Blodets sjukdomar. Lund: Studentlitteratur; 2012.

Ritverk – visindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Benediktisdóttir BE, Sorensen KK, Thygesen MB, Jensen KJ, Guðjónsson T, Baldursson O, Masson M. Regioselective fluorescent labeling of N,N,N-trimethyl chitosan via oxime formation. Carbohydr Polym 2012;90(3):1273-80.

Chang CM, Landgren O, Koshio J, Bjorkholm M, Love TJ, Kristinnson SY. Borrelia and subsequent risk of solid tumors and hematologic malignancies in Sweden. Int J Cancer 2012;131(9):2208-9.

Goldin LR, Kristinnson SY, Liang XS, Derolf AR, Landgren O, Bjorkholm M. Familial aggregation of acute myeloid leukemia and myelodysplastic syndromes. J Clin Oncol 2012;30(2):179-83.

Guðmundsdóttir BR, Francis CW, Bjornsdóttir AM, Nellbring M, Öundurson PT. Critical role of factors II and X during coumarin anticoagulation and their combined measurement with a new Fiix-prothrombin time. Thromb Res 2012;130(4):674-81.

Helgadóttir A, Gretarsdóttir S, Thorleifsson G, Holm H, Patel RS, Gudnason T, Jones GT, van Rij AM, Eapen DJ, Baas AF, Tregouet DA, Morange PE, Emmerich J, Lindblad B, Gottsater A, Kiemeny LA, Lindholt JS, Sakalishan N, Ferrell RE, Carey DJ, Elmore JR, Tsao PS, Grarup N, Jorgensen T, Witte DR, Hansen T, Pedersen O, Pola R, Gaetani E, Magnadóttir HB, Wijmenga C, Tromp G, Ronkainen A, Ruigrok YM, Blankensteijn JD, Mueller T, Wells PS, Corral J, Soria JM, Souto JC, Peden JF, Jalilzadeh S, Mayosi BM, Keavney B, Strawbridge RJ, Sabater-Lleal M, Gertow K, Baldassarre D, Nyyssonen K, Rauramaa R, Smit AJ, Mannarino E, Giral P, Tremoli E, de Faire U, Humphries SE, Hamsten A, Haraldsdóttir V, Olafsson I, Magnusson MK, Samani NJ, Levey AI, Markus HS, Kostulas K, Dichgans M, Berger K, Kuhlensbaumer G, Ringelstein EB, Stoll M, Seedorf U, Rothwell PM, Powell JT, Kuivaniemi H, Öundurson PT, Valdimarsson E, Matthiasson SE, Gudbjartsson DF, Thorgeirsson G, Quyyumi AA, Watkins H, Farrall M, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. Apolipoprotein(a) Genetic Sequence Variants Associated With Systemic Atherosclerosis and Coronary Atherosclerotic Burden But Not With Venous Thromboembolism. J Am Coll Cardiol 2012;60(8):722-9.

Hultcrantz M, Kristinsson SY, Andersson TM, Landgren O, Eforanta S, Derolf AR, Dickman PW, Björkholm M. Patterns of survival among patients with myeloproliferative neoplasms diagnosed in Sweden from 1973 to 2008: a population-based study. *J Clin Oncol* 2012;30(24):2995-3001.

Joensuu H, Vehtari A, Riihimäki J, Nishida T, Steigen SE, Brabec P, Plank L, Nilsson B, Cirilli C, Braconi C, Bordoni A, Magnusson MK, Linke Z, Sufliarsky J, Federico M, Jonasson JG, Dei Tos AP, Rutkowski P. Risk of recurrence of gastrointestinal stromal tumour after surgery: an analysis of pooled population-based cohorts. *Lancet Oncol* 2012;13(3):265-74.

Johannsdóttir GA, Onundarson PT, Gudmundsdóttir BR, Björnsson ES. Screening for anemia in patients on warfarin facilitates diagnosis of gastrointestinal malignancies and pre-malignant lesions. *Thromb Res* 2012;130(3):e20-5.

Kristinsson SY, Goldin L, Turesson I, Hultcrantz M, Björkholm M, Landgren O. Family history of venous thromboembolism is associated with increased risk for thrombosis in multiple myeloma: a population-based study. *J Thromb Haemost* 2012;10(5):962-4.

Kristinsson SY, Goldin LR, Turesson I, Björkholm M, Landgren O. Familial aggregation of lymphoplasmacytic lymphoma/Waldenström macroglobulinemia with solid tumors and myeloid malignancies. *Acta Haematol* 2012;127(3):173-7.

Kristinsson SY, Landgren O. Thromboprophylaxis in multiple myeloma: is the evidence there? *Expert Rev Anticancer Ther* 2012;12(3):291-4.

Kristinsson SY, Pfeiffer RM, Björkholm M, Schulman S, Landgren O. Thrombosis is associated with inferior survival in multiple myeloma. *Haematologica* 2012;97(10):1603-7.

Kristinsson SY, Tang M, Pfeiffer RM, Björkholm M, Goldin LR, Blimark C, Mellqvist UH, Wahlin A, Turesson I, Landgren O. Monoclonal gammopathy of undetermined significance and risk of infections: a population-based study. *Haematologica* 2012;97(6):854-8.

Palmason R, Vidarsson B, Sigvaldason K, Ingimarsson JP, Gudbjartsson T, Sigurdsson GH, Onundarson PT. Recombinant factor VIIa as last-resort treatment of desperate haemorrhage. *Acta Anaesthesiol Scand* 2012;56(5):636-44.

Sjöberg J, Halthur C, Kristinsson SY, Landgren O, Nygell UA, Dickman PW, Björkholm M. Progress in Hodgkin lymphoma: a population-based study on patients diagnosed in Sweden from 1973-2009. *Blood* 2012;119(4):990-6.

Thomas A, Mailankody S, Korde N, Kristinsson SY, Turesson I, Landgren O. Second malignancies after multiple myeloma: from 1960s to 2010s. *Blood* 2012;119(12):2731-7.

van der Harst P, Zhang W, Mateo Leach I, Rendon A, Verweij N, Sehmi J, Paul DS, Elling U, Allayee H, Li X, Radhakrishnan A, Tan ST, Voss K, Weichenberger CX, Albers CA, Al-Hussani A, Asselbergs FW, Ciullo M, Danjou F, Dina C, Esko T, Evans DM, Franke L, Gogele M, Hartiala J, Hersch M, Holm H, Hottenga JJ, Kanoni S, Kleber ME, Lagou V, Langenberg C, Lopez LM, Lytikainen LP, Melander O, Murgia F, Nolte IM, O'Reilly PF, Padmanabhan S, Parsa A, Pirastu N, Porcu E, Portas L, Prokopenko I, Ried JS, Shin SY, Tang CS, Teumer A, Traglia M, Ulivi S, Westra HJ, Yang J, Zhao JH, Anni F, Abdellaoui A, Attwood A, Balkau B, Bandinelli S, Bastardot F, Benyamin B, Boehm BO, Cookson WO, Das D, de Bakker PI, de Boer RA, de Geus EJ, de Moor MH, Dimitriou M, Domingues FS, Doring A, Engstrom G, Eyjolfsson GI, Ferrucci L, Fischer K, Galanello R, Garner SF, Genser B, Gibson QD, Giroto G, Gudbjartsson DF,

Harris SE, Hartikainen AL, Hastie CE, Hedblad B, Illig T, Jolley J, Kahonen M, Kema IP, Kemp JP, Liang L, Lloyd-Jones H, Loos RJ, Meacham S, Medland SE, Meisinger C, Memari Y, Mihailov E, Miller K, Moffatt MF, Nauck M, Novatchkova M, Nutile T, Olafsson I, Onundarson PT, Parracciani D, Penninx BW, Perseu L, Piga A, Pistis G, Pouta A, Puc U, Raitakari O, Ring SM, Robino A, Ruggiero D, Ruokonen A, Saint-Pierre A, Sala C, Salumets A, Sambrook J, Schepers H, Schmidt CO, Sillje HH, Sladek R, Smit JH, Starr JM, Stephens J, Sulem P, Tanaka T, Thorsteinsdóttir U, Tragante V, van Gilst WH, van Pelt LJ, van Veldhuisen DJ, Volker U, Whitfield JB, Willemsen G, Winkelmann BR, Wirsberger G, Algra A, Cucca F, d'Adamo AP, Danesh J, Deary IJ, Dominiczak AF, Elliott P, Fortina P, Froguel P, Gasparini P, Greinacher A, Hazen SL, Jarvelin MR, Khaw KT, Lehtimäki T, Maerz W, Martin NG, Metspalu A, Mitchell BD, Montgomery GW, Moore C, Navis G, Pirastu M, Pramstaller PP, Ramirez-Solis R, Schadt E, Scott J, Shuldiner AR, Smith GD, Smith JG, Snieder H, Sorice R, Spector TD, Stefansson K, Stumvoll M, Tang WH, Toniolo D, Tonjes A, Visscher PM, Vollenweider P, Wareham NJ, Wolfenbutter BH, Boomsma DI, Beckmann JS, Dedoussis GV, Deloukas P, Ferreira MA, Sanna S, Uda M, Hicks AA, Penninger JM, Gieger C, Koener JS, Ouwehand WH, Soranzo N, Chambers JC. Seventy-five genetic loci influencing the human red blood cell. *Nature* 2012;492(7429):369-75.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Benediktsdóttir BE, Arason AJ, Halldorsson S, Gudjonsson T, Masson M, Baldursson O. Drug Delivery Characteristics of the Progenitor Bronchial Epithelial Cell Line VA10. *Pharm Res* 2012 Epub.

Bergthorsson JT, Magnusson MK, Gudjonsson T. Endothelial-rich microenvironment supports growth and branching morphogenesis of prostate epithelial cells. *Prostate* 2012 Epub.

Schwarz J, Astermark J, Menius ED, Carrington M, Donfield SM, Gomperts ED, Nelson GW, Oldenburg J, Pavlova A, Shapiro AD, Winkler CA, Berntorp E.

Onundarson PT. F8 haplotype and inhibitor risk: results from the Hemophilia Inhibitor Genetics Study (HIGS) Combined Cohort. *Haemophilia* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Magnús K. Magnússon. Erfðabreytt matvæli: ógn við heilsu? [Ritstjórnargrein]. *Læknablaðið*. 2012;98(11):577.

Magnús K. Magnússon. Nóbelsverðlaun í læknisfræði 2012. Stofnfrumur og öflug frumusérhæfing *Læknablaðið*. 2012;98(12):680-1.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 9 þar af 7 boðsfyrirlestrar Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Gigtarlæknisfræði

Forsvarsmáður: Helgi Jónsson prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Unnið er að rannsóknum á öllum helstu gigtarsjúkdómum. Sérstök áhersla er þó á rannsóknir þar sem sérstafa Íslands og íslensku þjóðarinnar nýtast, en það á við á sviðum faraldsfræði, erfðufræði, ónæmisfræði og víðar þar sem vel skilgreindir sjúklingshópar og mikil þekking á gigtarsjúkdómum er nauðsynleg. Fræðigreinin tekur þátt í stórum alþjóðlegum rannsóknum á sömu forsendum og vinnur einnig að samstarfsverkefnum um heilsuvernd við aðrar fagstéttir.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streituvörðun og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir.

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streituvörðun og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir Praut ehf.

Hlutur bólguboðefna og T stýrifrumna í meðferðarvirknir remicade í iktsýki. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson, Björn Guðbjörnsson, Michael Kalos. Samtöl um dauða. Bragi Skúlason, Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og iktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PD-1 geninu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumustarfsemi. Helga Kristjánsdóttir, Kristján Steinsson, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Ingileif Jónsdóttir.

Slitgigtarrannsóknir í Öldrunarrannsókn Hjartaverndar og NIA (AGES-Reykjavík Study). Helgi Jónsson, Guðrún P. Helgadóttir, Michelle Marshall, Leifur Fransson, Agu Tamm, Vilundur Guðnason, Guðný Eiríksdóttir, Sigurður Sigurðsson, Kristín Siggeirsdóttir, Thor Aspelund, Tamara Harris, Lenore Launer Jeffrey Duryea.

Áhrif útdráttá og þátta úr sjávarlíffverum á þroskun angafrumna, leit að lyfjasprotum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir, Sesselja Ómarsdóttir.

Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum plöntum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir.

Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T stýrifrumna. Una Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Michael Kalos.

Visindasjóður Félags íslenskra gigtlækna

Arnór Víkingsson Áhrif ómega-3 fitusýra á hjóðnun bólgu.

Björn Guðbjörnsson: Verkefni A: Notkun líftæknilýfja gegn liðbólgujúkdómum á Íslandi. Uppgjör úr ICEBIO.

Birni Guðbjörnsson: Verkefni B: Ræsing og ferill bráðra bólguviðbragða með líðskiptaðgerðir sem módel.

Helgi Jónsson: Slitgigtarrannsóknir í Öldrunarrannsókn Hjartaverndar:

Kristján Steinsson: Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og iktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PD-1 geninu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumustarfsemi.

Þorvarður Jón Löve: Dánartíðni og dánarnein sóragigtarsjúklinga á Íslandi.

Rannsóknasjóður RANNÍ

Ónæmisfræðileg áhrif efna og útdráttá úr íslenskum plöntum og hvernig þau hafa áhrif Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson

Doktorsnemar

Árni Jón Geirsson. Hryggikt á Íslandi, algengi, fjölskyldulægni og tengsl við írabólgujúkdóma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Björn Guðbjörnsson, Bjarni Þjóðleifsson.

Ása Bryndis Guðmundsdóttir. Skimun eftir ónæmisstýrandi efnasamböndum úr sjávarhryggleysingjum. Lyfjfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sesselja Ómarsdóttir, Jóna Freysdóttir.

Brynja Gunnlaugsdóttir. Áhrif TGF-β1 virkni á boðmyndun T-frumna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Hildur Hrönn Arnardóttir. Áhrif fiskolíu á flakkböða og flakkböðaviðtaka í músum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Valgerður Tómasdóttir. Áhrif ómega-3 fitusýru og salicylsýru á hjöðnun (lausnarfasa) bólgu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Porvarður Jón Löve. Sóragigt á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Björn Guðbjörnsson, Helgi Valdimarsson.

Meistararnemar

Arna Stefánsdóttir. Áhrif ómega-3 fitusýra í rækt á þroskun angafurma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Ástriður Ólafsdóttir. Áhrif fjölsýkra úr íslenskum sjávarlífverum á frumuboðaseytun og innanfrumuboðleiðir THP-1 mónócyta. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Guðný Ella Thorlacius. Áhrif fiskolíu í fæði músa á flakkböðamyndun áfruma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Læknar í framhaldsnámi

Áhrif atvinnu, menntunar og líkamspjálfunar á algengi gerviliðaaðgerða vegna slitgigtar. Reykjavík AGES rannsóknin. Sigurbjörg Ólafsdóttir og Sólveig Sigurðardóttir unglæknar. Leiðbeinandi Helgi Jónsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Læknadeild og lyfjafraeðideild Háskóla Íslands, Rannsóknastofa í ónæmisfræði, Landspítala, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, National Institute on Aging (NIA), Læknisfræðileg myndgreining (Domus Medica), Department of Genetics and Pathology Uppsala University, SLE International Collaborating Clinics (SLICC), samstarf sérfræðinga í SLE frá 24 háskólastofnum, Boston University, Boston University, University of Pennsylvania, Leiden University Medical Center, Leiden, Hollandi, Rannsóknir á RA, Keele University í Bretlandi samstarf um handareinkenni og notkun ljósmynda við greiningu á handarslitgigt. Tartu University Hospital, Eistlandi. TREAT-OA samstarf um biomarkera í slitgigt, stór samstarfshópur um erfðir slitgigtar með fjölda háskóla í yfir 40 löndum. PAM –samvinnuverkefni háskólasjúkrahúsa á Norðurlöndunum um sóragigt. Einnig er deildin aðili að alþjóðlegu samstarfi um gagnagrunn til skráningar á notkun líftæknilýfja (DANBIO). Þá er í undirbúningi samnorraent verkefni um meðferð sjúklinga með iktsýki: NordStar.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Gerður Gröndal er í ritstjórn Scandinavian Journal of Rheumatology.

Helgi Jónsson er í ritstjórn vefritarins Open Arthritis Journal og varamaður í ritstjórn Scandinavian Journal of Rheumatology.

Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Fræðslurit gefið út af Félagi íslenskra gigtarlækna. 2012, bls 108. Ritstjórar: Björn Guðbjörnsson og Gerður Gröndal.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Árni Jón Geirsson. Hryggigt. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 20-5.

Arnór Víkingsson. Greining liðbólusjúkdóma. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 54-61.

Björn Guðbjörnsson. ICEBIO – kerfisbundin

meðferðarskráning. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 92-7.

Björn Guðbjörnsson. Sykursterar. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 70-3.

Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Erlendsson. Ónæmiskerfið og liðbólur. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 40-5.

Gerður Gröndal. Líftæknilýf. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 80-3.

Gunnar Tómasson. Meingerð liðbólusjúkdóma. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 34-9.

Helgi Jónsson, Gerður Gröndal. Iktsýki. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Iktsýki Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 12-9.

Helgi Jónsson, Jón Þorsteinsson. Saga og staða gigtarlækninga á Íslandi. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 4-10.

Kristján Steinsson. Erfðafræði gigtarsjúkdóma. In: Björn Guðbjörnsson, Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 46-51.

Ólöf Ýr Atladóttir, Ingileif Jónsdóttir, Björn Guðbjörnsson. Síðræðilegt og lögfórmlegt umhverfi vísindarannsóknna á heilbrigðissviði In: Sigríður Halldórsdóttir, editor. Handbók í aðferðafræði rannsókna. Akureyri: Háskólinn á Akureyri; 2012.

Þóra I. Árnadóttir. Hjúkrun gigtarsjúklinga. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 84-6.

Þórunn Jónsdóttir, Gerður Gröndal. DNARD.

In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 74-9.

Porvarður Jón Löve. Sóragigt. In: Björn Guðbjörnsson, Gerður Gröndal, editors. Liðbólusjúkdómar – iktsýki, hryggigt og sóragigt. Reykjavík: Félag íslenskra gigtarlækna og Landspítalinn; 2012. p. 26-31.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

S, Fang Arnardóttir HH, Freysdóttir J, Hardardóttir I. Dietary Fish Oil Decreases the Proportion of Classical Monocytes in Blood in Healthy Mice but Increases Their Proportion upon Induction of Inflammation. J Nutr 2012; 142(4): 803-8.

Arnardóttir HH, Freysdóttir J, Hardardóttir I. Two circulating neutrophil populations in acute inflammation in mice. Inflamm Res 2012; 61(9): 931-9.

Hanly JG, Urowitz MB, Su L, Gordon C, Bae SC, Sanchez-Guerrero J, Romero-Diaz J, Wallace DJ, Clarke AE, Ginzler E, Merrill JT, Isenberg DA, Rahman A, Petri M,

Fortin PR, Gladman D, Bruce IN, Steinsson K, Dooley M, Khamashta MA, Alarcon GS, Fessler BJ, Ramsey-Goldman R, Manzi S, Zoma AA, Sturfelt GK, Nived O, Aranow C, Mackay M, Ramos-Casals M, van Vollenhoven R, Kalunian KC, Ruiz-Irastorza G, Lim S, Kamen DL, Peschken CA, Inanc M, Therault C, Thompson K, Farewell V. Seizure disorders in systemic lupus erythematosus results from an international, prospective, inception cohort study. Ann Rheum Dis 2012;71(9):1502-9.

Jonsson H, Helgadottir GP, Aspelund T, Sverrisdottir JE, Eiriksdoottir G, Sigurdsson S, Eliasson GJ, Jonsson A, Ingvarsson T, Harris TB, Launer L, Gudnason V. The use of digital photographs for the diagnosis of hand osteoarthritis: the AGES-Reykjavik study. BMC Musculoskeletal Disord 2012;13:20.

Knevel R, de Rooy DP, Gregersen PK, Lindqvist E, Wilson AG, Gröndal G, Zernakova A, van Nies JA, Toes RE, Tsonaka R, Houwing-Duistermaat JJ, Steinsson K, Huizinga TW, Saxne T, van der Helm-van Mil AH. Studying associations between variants in TRAF1-C5 and TNFAIP3-OLIG3 and the progression of joint destruction in rheumatoid arthritis in multiple cohorts. Ann Rheum Dis 2012;71(10):1753-5.

Knevel R, Gröndal G, Huizinga TW, Visser AW, Jonsson H, Vikingsson A, Geirsson AJ, Steinsson K, van der Helm-van Mil AH. Genetic predisposition of the severity of joint destruction in rheumatoid arthritis: a population-based study. Ann Rheum Dis 2012;71(5):707-9.

Love TJ, Gudjonsson JE, Valdimarsson H, Gudbjornsson B. Psoriatic Arthritis and Onycholysis – Results from the Cross-sectional Reykjavik Psoriatic Arthritis Study. J Rheumatol 2012;39(7):1441-4.

Petri M, Orbai AM, Alarcon GS, Gordon C, Merrill JT, Fortin PR, Bruce IN, Isenberg D, Wallace DJ, Nived O, Sturfelt G, Ramsey-Goldman R, Bae SC, Hanly JG, Sanchez-Guerrero J, Clarke A, Aranow C, Manzi S, Urowitz M, Gladman D, Kalunian K, Costner M, Werth VP, Zoma A, Bernatsky S, Ruiz-Irastorza G, Khamashta MA, Jacobsen S, Buyon JP, Maddison P, Dooley MA, van Vollenhoven RF, Ginzler E, Stoll T, Peschken C, Jorizzo JL, Callen JP, Lim SS, Fessler BJ, Inanc M, Kamen DL, Rahman A, Steinsson K, Franks AG, Jr., Sigler L, Hameed S, Fang H, Pham N, Brey R, Weisman MH, McGwin G, Jr., Magder LS. Derivation and validation of the Systemic Lupus International Collaborating Clinics classification criteria for systemic lupus erythematosus. Arthritis Rheum 2012;64(8):2677-86.

Urowitz MB, Gladman DD, Ibanez D, Fortin PR, Bae SC, Gordon C, Clarke A, Bernatsky S, Hanly JG, Isenberg D, Rahman A, Sanchez-Guerrero J, Wallace DJ, Ginzler E, Alarcon GS, Merrill JT, Bruce IN, Sturfelt G, Nived O, Steinsson K, Khamashta M, Petri M, Manzi S, Ramsey-Goldman R, Dooley MA, van Vollenhoven RF, Ramos M, Stoll T, Zoma A, Kalunian K, Aranow C. Evolution of disease burden over five years in a multicenter inception systemic lupus erythematosus cohort. Arthritis Care Res 2012;64(1):132-7.

Zeggini E, Panoutsopoulou K, Southam L, Rayner NW, Day-Williams AG, Lopes MC, Boraska V, Esko T, Evangelou E, Hofman A, Jonsson H, Wallis GA, Arden R, Carr A, Doherty M, McCaskie A, Wilkinson JM, Ralston SH, Valdes AM, Spector TD, Loughlin J. Identification of new susceptibility loci for osteoarthritis (arcOGEN): a genome-wide association study. Lancet 2012;380(9844):815-23.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Parker B, Urowitz MB, Gladman DD, Lunt M, Bae SC, Sanchez-Guerrero J, Romero-Diaz J, Gordon C, Wallace DJ, Clarke AE, Bernatsky S, Ginzler EM, Isenberg DA, Rahman A, Merrill JT, Alarcon GS, Fessler BJ, Fortin PR, Hanly JG, Petri M, Steinsson K, Dooley MA, Manzi S, Khamashta MA, Ramsey-Goldman R, Zoma AA, Sturfelt

GK, Nived O, Aranow C, Mackay M, Ramos-Casals M, van Vollenhoven RF, Kalunian KC, Ruiz-Irastorza G, Lim S, Kamen DL, Peschken CA, Inanc M, Bruce IN. Clinical associations of the metabolic syndrome in systemic lupus erythematosus: data from an international inception cohort. *Ann Rheum Dis* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Þórunn Jónsdóttir. Tækjabúnaður Landspítala: umhyggja – fagmennska – öryggi – framþróun [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(9):447.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 8

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 7

Hjartalæknisfræði

Forsvarsaður fræðigreinar: Karl Andersen prófessor Helstu áherslur í rannsóknum:

Grunnrannsóknir á æðapeli. Boðkerfi í æðapeli. Áhættuþættir og meingerð endurþregsla í stoðnetum kransæða. Áhrif kransæðavíkkunar og endurþregsla í stoðnetum á heilsutengd lífsgæði. Erfðafræði gáttatífs, hjartsláttartruflana, hjartalokusjúkdóma og kransæðasjúkdóma. Skyndidauði – faraldsfræði, endurlífsgun – árangur. Áhrif gáttatífs á miðtaugakerfi. Gæðarannsóknir í bráðahjartalækniþjónustu. Faraldsfræði hjarta- og æðasjúkdóma, klínískar rannsóknir á hjarta- og æðasjúkdómum. Kransæðasjúkdómur- áhættuþættir, meðferð. Homocystein og kransæðasjúkdómur. Lyfjameðferð háþrýstings og hjartabilunar. Frumárangur kransæðavíkkana. Skammtíma og langtíma árangur eftir hjartalokuaðgerðir.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala

Áhrif upphafsmeðferðar warfaríns á Fiix prothrombin tíma (Fiix-INR) og hraða þróunar fullrar blóðþynningar. Páll Torfí Öndarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Davíð O. Arnar, Hallgerður Bjarnfreðsdóttir.

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Íslenska ofvaxtarhjavöðvakvilla verkefnið. Berglind Aðalsteinsdóttir, Gunnar Þór Gunnarsson, Barry Maron, Jonathan Seidman, Christine Seidman, Ragnar Danielsen.

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fiix-PT, til að skammta kúmadin blóðþynningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfí Öndarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Víðarsson, Davíð O. Arnar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Oxunarálag og oxunarvarnir í æðapeli. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson, Þórarinn Guðjónsson.

Segabrottnám við kransæðastíflu með ST hækkun á Norðurlöndum - TASTE rannsóknin. Þórarinn Guðnason, Kristján Eyjólfsson, Ole Frøbert, Stefan James, Bo Lagerqvist, Göran Olivecrona, Leif Thuesen.

Minningarsjóður Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Er blóðflæði til heila minna í gáttatífi en sínus takti? Davíð O. Arnar, Ingibjörg Kristjánsdóttir.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Oxunarálag og oxunarvarnir í æðapeli. Guðmundur Þorgeirsson, Haraldur Halldórsson.

Doktorsnemar

Berglind Aðalsteinsdóttir. Íslenska ofvaxtarhjavöðvakvilla verkefnið. Læknadeild, Háskóla Íslands. Gunnar Þór Gunnarsson, Barry Maron, Jonathan Seidman, Christine Seidman, Ragnar Danielsen, Hilma Hólm, Davíð O. Arnar.

Brynhildur Thors. Boðkerfi í æðapeli. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Guðmundur Þorgeirsson.

Erla Svansdóttir. Áhættuþættir og batahorfur sjúklinga sem gangast undir hjartaþræðingu á Landspítala. Tilburg University, Holland. Leiðbeinendur: Kristján Eyjólfsson, Hróbjartur Darri Karlsson, Þórarinn Guðnason, Eric Sijbrands, Johann Denollet.

Erna Sif Arnardóttir. Gene expression profiling in obstructive sleep apnea and sleep deprivation. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Gíslason, Allan Pack, Karl Andersen.

Guðný Stella Guðnadóttir. Kyndbundinn munur á tíðni kransæðapræðinga og meðferð kransæðasjúkdóma á Íslandi og í Svíþjóð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðnason, Karl Andersen, Inga Sigurrós Þráinsdóttir

Hrafnhildur Stefánsdóttir. Gáttatífi; faraldsfræði og nýjar afleiðingar. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Davíð O. Arnar, Thor Aspelund, Vilmundur Guðnason.

Ott Saluveer. Pharmacological stimulation of endogenous fibrinolytic capacity in vivo. Wallenberg laboratorium, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Institute of Medicine, Göteborg Universitet. Leiðbeinandi: Þóris Jóna Hrafnkelsdóttir.

Rán Sturlausdóttir. Carotid plaque progression and associated risk factors. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Vilmundur Guðnason, Albert V Smith, Thor Aspelund, Karl Andersen, Thomas Gustavsson.

Meistaraneimar

Álfhildur Þórðardóttir. Heilsutengd lífsgæði einstaklinga sem gangast undir kransæðavíkkun með stoðnetum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Karl Andersen.

Lára Björgvinsdóttir. Gáttatífi eftir opna hjartaskurðaðgerð. Tengsl við omega-3 fjölmottaðar fitusýrur í rauðum í blóðkornum, bólguþætti og erfðaþætti. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðrún V. Skúladóttir, Ólafur Skúli Indriðason, Davíð O. Arnar.

Linda Rós Björnsdóttir. Áhrif reglugerðarbreytingar á greiðsluþáttöku vegna statínlyfja. Lyfjafraeðileild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Rannveig A Einarsdóttir, Sveinbjörn Gizurarson, Karl Andersen.

Ragnhildur Hreiðarsdóttir. Ómega-3 fjölmottaðar fitusýrur til að fyrirbyggja gáttatífi eftir opna hjartaaðgerð, hlutverk bólguferla. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólafur S. Indriðason, Davíð O. Arnar, Guðrún V. Skúladóttir.

Valdis Klara Guðmundsdóttir. Tölvusneiðmyndir af kransæðum: Áhrif kalks á greiningargildi kransæðarannsóknna. Námsbraut í geislafræði, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Diana Óskarsdóttir, Karl Andersen, Þórarinn Guðnason, Jónína Guðjónsdóttir.

Læknar í framhaldsnámi

Geir Hirlekar

Inga Jóna Ingimarsdóttir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Hjartavernd, Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining,

Röntgen Domus Medica, National Institutes of Health, Bethesda, Bandaríkjunum. Uppsala Clinical Research Centre, Svíþjóð, CARDIoGRAM consortium.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Davíð O. Arnar og samstarfsmenn hlutu Hvatinngarstyrk Visindasjóðs Landspítala til verkefnisins Gáttatífi; forspárþættir framrásar, afleiðingar og erfðabreytileikar.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Ragnar Danielsen er í ritstjórn Scandinavian Cardiovascular Journal.

Ritverk - Bókarkaffi

Halldorsson H, Thors B, **Þorgeirsson G.** Thrombin transduction mechanisms mediating thrombin effects on vascular endothelium. In: Stief T, editor. *Thrombin: Function and Pathophysiology*. New York: Nova Publishers; 2012. p. 215-34.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Baldur Þórólfsson, Friða Rún Þórðardóttir, Gunnar Þór Gunnarsson, **Axel F. Sigurðsson.** Skimun fyrir áhættuþáttum skyndidauða íþróttamanna. *Læknablaðið* 2012;98(2):83-8.

Elin Björk Tryggvadóttir, **Uggi Þórður Agnarsson,** Jón Þór Sverrisson, Sigurður B. Þorsteinsson, **Jón Vilberg Högnason, Guðmundur Þorgeirsson.** Hjartaþelsbólga á Íslandi 2000-2009. Nýgengi, orsakir og afdrif. *Læknablaðið* 2012;98(1):25-30.

Inga Jóna Ingimarsdóttir, Lena Rós Ásmundsdóttir, Magnús Gottfreðsson. Tilfelli mánaðarins: Maður með sjúklasótt og rauðkornasundrun. *Læknablaðið* 2012;98(5):289-90.

Ingibjörg Kristjánsdóttir, Guðrún Reimarsdóttir, **Davíð O. Arnar.** Notagildi ígræddra taktinna við mat á óútskýrðu yfirliði og hjartsláttarþægindum. *Læknablaðið* 2012;98(9):465-8.

Karl Andersen, Vilmundur Guðnason. Langvinnir sjúkdómur: heimsfaraldur 21. aldar. *Læknablaðið* 2012;98(11):591-5.

Sigurður Ragnarsson, Martin Ingi Sigurðsson, **Ragnar Danielsen,** Þórarinn Arnórsson, Tómas Guðbjartsson. Árangur miturlokuskipta á Íslandi. *Læknablaðið* 2012;98(4):203-9.

Valentínus P. Valdimarsson, Girish Hirlekar, Oddur Ólafsson, Gylfi Óskarsson, Hróðmar Helgason, Sigurður E. Sigurðsson, Hildur Tómasdóttir, **Kristján Eyjólfsson,** Tómas Guðbjartsson. Hjartastopp hjá unglingsstúlkum – sjúkralitfelli. *Læknablaðið* 2012;98(12):647-50.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Andersen K, Hartman D, Peppard T, Hermann D, Van Ess P, Lefkowitz M, Trapani A. The effects of aldosterone synthase inhibition on aldosterone and cortisol in patients with hypertension: a phase II, randomized, double-blind, placebo-controlled, multicenter study. *J Clin Hypertens (Greenwich)* 2012;14(9):580-7.

Clarke R, Bennett DA, Parish S, Verhoef P, Dotsch-Klerk M, Lathrop M, Xu P, Nordestgaard BG, Holm H, Hopewell JC, Saleheen D, Tanaka T, Anand SS, Chambers JC, Kleber ME, Ouwehand WH, Yamada Y, Elbers C, Peters B, Stewart AF, Reilly MM, Thorand B, Yusuf S, Engert JC, Assimes TL, Kooner J, Danesh J, Watkins H, Samani NJ, Collins R, Peto R, **Þorgeirsson G.** Homocysteine and coronary heart disease: meta-analysis of MTHFR case-control studies, avoiding publication bias. *PLoS Med* 2012;9(2):e1001177.

Deloukas P, Kanoni S, Willenborg C, Farrall M, Assimes TL, Thompson JR, Ingelsson E, Saleheen D, Erdmann J,

- Goldstein BA, Stirrups K, Konig IR, Cazier JB, Johansson A, Hall AS, Lee JY, Willer CJ, Chambers JC, Esko T, Folkersen L, Goel A, Grundberg E, Havulinna AS, Ho WK, Hopewell JC, Eriksson N, Kleber ME, Kristiansson K, Lundmark P, Lytikainen LP, Rafelt S, Shungin D, Strawbridge RJ, Thorleifsson G, Tikkanen E, Van Zuydam N, Voight BF, Waite LL, Zhang W, Ziegler A, Absher D, Altshuler D, Balmforth AJ, Barroso I, Braund PS, Burgdorf C, Claudi-Boehm S, Cox D, Dimitriou M, Do R, Doney AS, Mokhtari NE, Eriksson P, Fischer K, Fontanillas P, Franco-Cereceda A, Gigante G, Groop L, Gustafsson S, Hager J, Helgadottir G, Han BG, Hunt SE, Kang HM, Illig T, Kessler T, Knowles JW, Kolovou G, Kuusisto J, Langenberg C, Langford C, Leander K, Lokki ML, Lundmark A, McCarthy MI, Meisinger C, Melander O, Mihailov E, Maouche S, Morris AD, Muller-Nurasyid M, Nikus K, Peden JF, Rayner NW, Rasheed A, Rosinger S, Rubin D, Rumpf MP, Schafer A, Sivananthan M, Song C, Stewart AF, Tan ST, **Thorgerisson G**, Schoot CE, Wagner PJ, Wells GA, Wild PS, Yang TP, Amouyel P, Arveiler D, Basart H, Boehnke M, Boerwinkle E, Brambilla P, Cambien F, Cupples AL, de Faire U, Dehghan A, Diemert P, Epstein SE, Evans A, Ferrario MM, Ferrieres J, Gauguier D, Go AS, Goodall AH, Gudnason V, Hazen SL, Holm H, Iribarren C, Jang Y, Kahonen M, Kee F, Kim HS, Klopp N, Koenig W, Kratzer W, Kuulasmaa K, Laakso M, Laaksonen R, Lind L, Ouwehand WH, Parish S, Park JE, Pedersen NL, Peters A, Quertermous T, Rader DJ, Salomaa V, Schadt E, Shah SH, Sinisalo J, Stark K, Stefansson K, Tregouet DA, Virtamo J, Wallentin L, Wareham N, Zimmermann ME, Nieminen MS, Hengstenberg C, Sandhu MS, Pastinen T, Syvanen AC, Hovingh GK, Dedoussis G, Franks PW, Lehtimäki T, Metspalu A, Zalloua PA, Siegbahn A, Schreiber S, Ripatti S, Blankenberg SS, Perola M, Clarke R, Boehm BO, O'Donnell C, Reilly MP, Marz W, Collins R, Kathiresan S, Hamsten A, Kooner JS, Thorsteinsdottir U, Danesh J, Palmer CN, Roberts R, Watkins H, Schunkert H, Samani NJ. Large-scale association analysis identifies new risk loci for coronary artery disease. *Nat Genet* 2012;45(1):25-33.
- Demirkan A, van Duijn CM, Ugocai P, Isaacs A, Pramstaller PP, Liebisch G, Wilson JF, Johansson A, Rudan I, Aulchenko YS, Kirichenko AV, Janssens AC, Jansen RC, Gnewuch C, Domingues FS, Pattaro C, Wild SH, Jonasson I, Polasek O, Zorkoltseva IV, Hofman A, Karssen LC, Struchalin M, Floyd J, Igl W, Biloglav Z, Broer L, Pfeufer A, Pichler I, Campbell S, Zabolni G, Kolcic I, Rivadeneira F, Huffman J, Hastie ND, Uitterlinden A, Franke L, Franklin CS, Vitart V, Nelson CP, Preuss M, Bis JC, O'Donnell CJ, Franceschini N, Witteman JC, Axenovich T, Oostra BA, Meitinger T, Hicks AA, Hayward C, Wright AF, Gyllenstein U, Campbell H, Schmitz G. Collaborators (369). **Thorgerisson G** et al. Genome-wide association study identifies novel loci associated with circulating phospho- and sphingolipid concentrations. *PLoS Genet* 2012;8(2):e1002490.
- Gizurarson S, Bjornsdottir LR, Einarsdottir R, Halldorsson M, **Andersen K**. Clinical consequences following regulatory changes in respect to reimbursement of statins cost by the Icelandic Social Insurance Administration. *Scand J Public Health* 2012;40(7):663-7.
- Helgadottir A, Gretarsdottir S, Thorleifsson G, Holm H, Patel RS, **Gudnason T**, Jones GT, van Rij AM, Eapen DJ, Baas AF, Tregouet DA, Morange PE, Emmerich J, Lindblad B, Gottsater A, Kiemeny LA, Lindholt JS, Sakalishan N, Ferrell RE, Carey DJ, Elmore JR, Tsao PS, Grarup N, Jorgensen T, Witte DR, Hansen T, Pedersen O, Pola R, Gaetani E, Magnadottir HB, Wijmenga C, Tromp G, Ronkainen A, Ruigrok YM, Blankensteijn JD, Mueller T, Wells PS, Corral J, Soria JM, Souto JC, Peden JF, Jalilzadeh S, Mayosi BM, Keavney B, Strawbridge RJ, Sabater-Lleal M, Gertow K, Baldassarre D, Nyyssonen K, Rauramaa R, Smit AJ, Mannarino E, Giral P, Tremoli E, de Faire U, Humphries SE, Hamsten A, Haraldsdottir V, Olafsson I, Magnusson MK, Samani NJ, Levey AI, Markus HS, Kostulas K, Dichgans M, Berger K, Kuhlenbaumer G, Ringelstein EB, Stoll M, Seedorf U, Rothwell PM, Powell JT, Kuivaniemi H, Onundarson PT, Valdimarsson E, Matthiasson SE, Gudbjartsson DF, **Thorgerisson G**, Quyyumi AA, Watkins H, Farrall M, Thorsteinsdottir U, Stefansson K. Apolipoprotein(a) Genetic Sequence Variants Associated With Systemic Atherosclerosis and Coronary Atherosclerotic Burden But Not With Venous Thromboembolism. *J Am Coll Cardiol* 2012;60(8):722-9.
- Helgadottir S, Sigurdsson MI, Ingvarsdottir IL, **Arnar DO**, Gudbjartsson T. Atrial fibrillation following cardiac surgery: risk analysis and long-term survival. *J Cardiothorac Surg* 2012;7(87).
- Lu X, Wang L, Chen S, He L, Yang X, Shi Y, Cheng J, Zhang L, Gu CC, Huang J, Wu T, Ma Y, Li J, Cao J, Chen J, Ge D, Fan Z, Li Y, Zhao L, Li H, Zhou X, Chen L, Liu D, Duan X, Hao Y, Lu F, Liu Z, Yao C, Shen C, Pu X, Yu L, Fang X, Xu L, Mu J, Wu X, Zheng R, Wu N, Zhao Q, Liu X, Wang M, Yu D, Hu D, Ji X, Guo D, Sun D, Wang Q, Yang Y, Liu F, Mao Q, Liang X, Ji J, Chen P, Mo X, Li D, Chai G, Tang Y, Li X, Du Z, Dou C, Yang Z, Meng Q, Wang D, Wang R, Yang J, Schunkert H, Samani NJ, Kathiresan S, Reilly MP, Erdmann J, Peng X, Chen R, Qiang B, Gu D. Collaborators: **Thorgerisson G, Andersen K**. Genome-wide association study in Han Chinese identifies four new susceptibility loci for coronary artery disease. *Nat Genet* 2012;44(8):890-4.
- Oddsson SJ, Sigurdsson MI, Helgadottir S, Sigurjonsson H, Viktorsson S, Arnorsson T, **Thorgerisson G**, Gudbjartsson T. Lower mortality following coronary arterial revascularization in patients taking statins. *Scand Cardiovasc J* 2012;46(6):353-8.
- Ryden L, **Andersen K**, Gyberg V, Mellbin L. Beta1 för sjukdom eller investera i hälsa? Några reflektioner över prevention av hjärt- kärl och andra kroniska sjukdomar. *Lakartidningen* 2012;109(36):1535-9.
- Sarwar N, Butterworth AS, Freitag DF, Gregson J, Willeit P, Gorman DN, Gao P, Saleheen D, Rendon A, Nelson CP, Braund PS, Hall AS, Chasman DJ, Tybjaerg-Hansen A, Chambers JC, Benjamin EJ, Franks PW, Clarke R, Wilde AA, Trip MD, Steri M, Witteman JC, Qi L, van der Schoot CE, de Faire U, Erdmann J, Stringham HM, Koenig W, Rader DJ, Melzer D, Reich D, Psaty BM, Kleber ME, Panagiotakos DB, Willeit J, Wennberg P, Woodward M, Adamovic S, Rimm EB, Meade TW, Gillum RF, Shaffer JA, Hofman A, Onat A, Sundstrom J, Wassertheil-Smoller S, Mellstrom D, Gallacher J, Cushman M, Tracy RP, Kauhanen J, Karlsson M, Salonen JT, Wilhelmsen L, Amouyel P, Cantin B, Best LG, Ben-Shlomo Y, Manson JE, Davey-Smith G, de Bakker PI, O'Donnell CJ, Wilson JF, Wilson AG, Assimes TL, Jansson JO, Ohlsson C, Tivesten A, Ljunggren O, Reilly MP, Hamsten A, Ingelsson E, Cambien F, Hung J, Thomas GN, Boehnke M, Schunkert H, Asselbergs FW, Kastelein JJ, Gudnason V, Salomaa V, Harris TB, Kooner JS, Allin KH, Nordestgaard BG, Hopewell JC, Goodall AH, Ridker PM, Holm H, Watkins H, Ouwehand WH, Samani NJ, Kaptoge S, Di Angelantonio E, Harari O, Danesh J. **Thorgerisson G**. Interleukin-6 receptor pathways in coronary heart disease: a collaborative meta-analysis of 82 studies. *Lancet* 2012;379(9822):1205-13.
- Schelbert EB, Cao JJ, Sigurdsson S, Aspelund T, Kellman P, Aletras AH, Dyke CK, **Thorgerisson G**, Eiriksdottir G, Launer LJ, Gudnason V, Harris TB, Arai AE. Prevalence and prognosis of unrecognized myocardial infarction determined by cardiac magnetic resonance in older adults. *JAMA* 2012;308(9):890-6.
- Thygesen K, Alpert JS, Jaffe AS, Simoons ML, Chaitman BR, White HD, Katus HA, Apple FS, Lindahl B, Morrow DA, Clemmensen PM, Johanson P, Hod H, Underwood R, Bax JJ, Bonow JJ, Pinto F, Gibbons RJ, Fox KA, Atar D, Newby LK, Galvani M, Hamm CW, Uretsky BF, Steg PG, Wijns W, Bassand JP, Menasche P, Ravkilde J, Ohman EM, Antman EM, Wallentin LC, Armstrong PW, Januzzi JJ, Nieminen MS, Gheorghiade M, Filippatos G, Luepker RV, Fortmann SP, Rosamond WD, Levy D, Wood D, Smith SC, Hu D, Lopez-Sendon JL, Robertson RM, Weaver D, Tendera M, Bove AA, Parkhomenko AN, Vasiliuev EJ, Mendis S, Baumgartner H, Ceconi C, Dean V, Deaton C, Fagard R, Funck-Brentano C, Hasdai D, Hoes A, Kirchhof P, Knuuti J, Kolh P, McDonagh T, Moulin C, Popescu BA, Reiner Z, Sechtem U, Sirnes PA, Torbicki A, Vahanian A, Windecker S, Morais J, Aguiar C, Almahmeed W, **Arnar DO**, Barili F, Bloch KD, Bolger AF, Botker HE, Bozkurt B, Bugiardini R, Cannon C, de Lemos J, Eberli FR, Escobar E, Hlatky M, James S, Kern KB, Moliterno DJ, Mueller C, Neskovic AN, Pieske BM, Schulman SP, Storey RF, Taubert KA, Vranckx P, Wagner DR. Third universal definition of myocardial infarction. *J Am Coll Cardiol* 2012;60(16):1581-98. Birt samhliða í *Circulation og Eur Heart J*.
- Voight BF, Peloso GM, Orho-Melander M, Frikke-Schmidt R, Barbalic M, Jensen MK, Hindy G, Holm H, Ding EL, Johnson T, Schunkert H, Samani NJ, Clarke R, Hopewell JC, Thompson JF, Li M, Thorleifsson G, Newton-Cheh C, Musunuru K, Pirruccello JP, Saleheen D, Chen L, Stewart A, Schillert A, Thorsteinsdottir U, **Thorgerisson G**, Anand S, Engert JC, Morgan T, Spertus J, Stoll M, Berger K, Martinelli N, Girelli D, McKeown PP, Patterson CC, Epstein SE, Devaney J, Burnett MS, Mooser V, Ripatti S, Surakka I, Nieminen MS, Sinisalo J, Lokki ML, Perola M, Havulinna A, de Faire U, Gigante B, Ingelsson E, Zeller T, Wild P, de Bakker PI, Klungel OH, Maitland-van der Zee AH, Peters BJ, de Boer A, Grobbee DE, Kamphuisen PW, Deneer VH, Elbers CC, Onland-Moret NC, Hofker MH, Wijmenga C, Verschuren WM, Boer JM, van der Schouw YT, Rasheed A, Frossard P, Demissie S, Willer C, Do R, Ordovas JM, Abecasis GR, Boehnke M, Mohlke KL, Daly MJ, Guiducci C, Burt NP, Surti A, Gonzalez E, Purcell S, Gabriel S, Marrugat J, Peden J, Erdmann J, Diemert P, Willenborg C, Konig IR, Fischer M, Hengstenberg C, Ziegler A, Buyschaert I, Lambrechts D, Van de Werf F, Fox KA, El Mokhtari NE, Rubin D, Schrezenmeier J, Schreiber S, Schafer A, Danesh J, Blankenberg S, Roberts R, McPherson R, Watkins H, Hall AS, Overvad K, Rimm E, Boerwinkle E, Tybjaerg-Hansen A, Cupples LA, Reilly MP, Melander O, Mannucci PM, Ardissino D, Siscovick D, Elosua R, Stefansson K, O'Donnell CJ, Salomaa V, Rader DJ, Peltonen L, Schwartz SM, Altschuler D, Kathiresan S. Plasma HDL cholesterol and risk of myocardial infarction: a mendelian randomisation study. *Lancet* 2012;380(9841):572-80.
- Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu**
Gudnason T, Gudnadottir GS, Lagerqvist B, **Eyjolfsson K**, Nilsson T, **Thorgerisson G**, **Andersen K**, James S. Comparison of interventional cardiology in two European countries: A nationwide internet based registry study. *Int J Cardiol* 2012 Epub.
- Thorsson B, Steingrimsdottir L, Halldorsdottir S, **Andersen K**, Sigurdsson G, Aspelund T, Gudnason V. Changes in total cholesterol levels in Western societies are not related to statin, but rather dietary factors: the example of the Icelandic population. *Eur Heart J* 2012 Epub.
- Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu**
Gudnason T, Gudnadottir GS, Lagerqvist B, **Eyjolfsson K**, Nilsson T, **Thorgerisson G**, **Andersen K**, James S. Comparison of interventional cardiology in two European countries: A nationwide internet based registry study. *Int J Cardiol* 2012 Epub.
- Thorsson B, Steingrimsdottir L, Halldorsdottir S, **Andersen K**, Sigurdsson G, Aspelund T, Gudnason V. Changes in total cholesterol levels in Western societies are not related to statin, but rather dietary factors: the example of the Icelandic population. *Eur Heart J* 2012 Epub.

Önnur ritverk

David Ó. Arnar. Hánaemt trópínin T – viðbót eða vandræði? [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2012;98(1):9.

Karl Andersen. Kransæðahjáveituaðgerðir í nútítt og fortítt [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2012;98(9):449.

Ragnar Danielsen. Skyndidauði íþróttamanna: er sjúkdómaskimun nauðsynleg? [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2012;98(2):79.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1 boðsfyrirlestur

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Húð- og kynsjúkdómalæknisfræði

Tengiliður: Baldur Tumi Baldursson yfirlæknir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Landspítali meinafræði. Krabbameinsfélag Íslands. Geislavarnir ríkisins, Lýðheilsustöð, Decode genetics.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Thorleifsdóttir RH, Sigurdardóttir SL, Sigurgeirsson B, **Ólafsson JH**, Sigurdsson MI, Petersen H, Arnadóttir S, Guðjónsson JE, Johnston A, Valdimarsson H. Improvement of psoriasis after tonsillectomy is associated with a decrease in the frequency of circulating T cells that recognize streptococcal determinants and homologous skin determinants. *J Immunol* 2012;188(10):5160-5.

Innkirtlalæknisfræði

Forsvarsaður: Gunnar Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræðilegar og erfðafræðilegar rannsóknir á sykursýki og fylgikvillum. Algengi meðgöngusykursýki og áhrif hreyfingar á blóðsykursstjórnun. Faraldsfræði skjaldkirtilsjúkdóma, sérstaklega skjaldvakaofeitrunar. Jöðhagur Íslendinga. Faraldsfræði beinbrota á Íslandi. Erfðafræði beinþynningar á Íslandi. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap. Mikilvægi D-vitamins. Ýmsar lyfjarnsóknir. Hormónháður háþrýstingur. Faraldsfræði Sheehans heilkennis, Cushings sjúkdóms og Æsavaxtar á Íslandi. Heiladingsbilun eftir höfuðáverka og innanskúmsblæðingu. Vaxtarhormón og efnaskipti kortisóls. Faraldsfræði heiladingsáæxla á Íslandi.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streitusvörun og boðefnamyndun hjá vefjagrestarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir.

Langtímaáhrif hjáveituaðgerða á maga og görnum á beinabúskap karla og kvenna. Gunnar Sigurðsson, Svava Engilbertsdóttir, Diana Óskarsdóttir.

Flogalyf og miðlægar skjaldvakabrestur. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Elías Ólafsson, Margrét Jóna Einarsdóttir.

Frumkomið Aldósterónheilkenni á Íslandi 2007-2011 Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Guðbjörg Jónsdóttir, Jón Guðmundsson, Guðjón Birgisson

Næringarástand sjúklinga á Landspítala. Tengsl við legutíma, fylgikvilla og kostnað vegna næringarmeðferða. Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Inga Þórsdóttir, Brynja Ingadóttir, Jón Örvar Kristinsson, Páll Helgi Möller, Ari J Jóhannesson.

Meistaraneinar

Ásta Dögg Jónsdóttir. Vanstarfsemi heiladingsul í síðfasa eftir höfuðáverka eða innanskúmsblæðingu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Ágústa Sigurjónsdóttir.

Ingibjörg Guðmundsdóttir. Lífsstíll Íslendinga með sykursýki. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Rafn Benediktsson.

Pétur Sigurjónsson. Algengi og forspárþættir heiladingsbilunar í bráðafasa eftir höfuðáverka eða innanskúmsblæðingu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Ágústa Sigurjónsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining, Háskólinn í Reykjavík, Sahlgrenska Háskólasjúkrahúsið, Gautaborg, Gautaborgar Háskóli, Karolinska stofnunin, Stokkhólmi, Árórsaháskóli, Andrew Feinberg Laboratory, Baltimore, University of California, San-Francisco, National Institute on Aging, Bethesda, Bandaríkjunum, Háskólinn í Cambridge, Bretlandi.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Elin Ólafsdóttir, Thor Aspelund, Jóhanna E. Torfadóttir, Laufey Steingrimsdóttir, **Gunnar Sigurðsson**, Bolli Þórssón, **Rafn Benediktsson**, Guðný Eirisdóttir, Unnur A. Valdimarsdóttir, Vilundur Guðnason. Tengsl búsetu fyrstu 20 æviárin við áhættu á sykursýki af tegund 2 Læknablaðið 2012;98(12):639-44

Rebeka Guðrún Rúnarsdóttir, Guðlaug Þorsteinsdóttir, Ólafur Skúli Indriðason, **Gunnar Sigurðsson**. Beinþéttni ungra kvenna með sögu um lystarstol. Læknablaðið 2012;98(10):523-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Dastani Z, Hivert MF, Timpson N, Perry JR, Yuan X, Scott RA, Henneman P, Heid IM, Kizer JR, Lyytikäinen LP, Fuchsberger C, Tanaka T, Morris AP, Small K, Isaacs A, Beekman M, Coassin S, Lohman K, Qi L, Kanoni S, Pankow JS, Uh HW, Wu Y, Bidulescu A, Rasmussen-Torvik LJ, Greenwood CM, Ladouceur M, Grimsby J, Manning AK, Liu CT, Kooner J, Mooser VE, Vollenweider P, Kapur KA, Chambers J, Wareham NJ, Langenberg C, Frants R, Willems-Vandijk K, Oostra BA, Willems SM, Lamina C, Winkler TW, Psaty BM, Tracy RP, Brody J, Chen I, Viikari J, Kahonen M, Pramstaller PP, Evans DM, St Pourcain B, Sattar N, Wood AR, Bandinelli S, Carlson OD, Egan JM, Bohringer S, van Heemst D, Kedenko L, Kristiansson K, Nuotio ML, Loo BM, Harris T, Garcia M, Kanaya A, Haun M, Klopp N, Wichmann HE, Deloukas P, Katsareli E, Couper DJ, Duncan BB, Kloppenburg M, Adair LS, Borja JB, Wilson JG, Musani S, Guo X, Johnson T, Semple R, Teslovich TM, Allison MA, Redline S, Buxbaum SG, Mohlke KL, Meulenbelt I, Ballantyne CM, Dedoussis GV, Hu FB, Liu Y, Paulweber B, Spector TD, Slagboom PE, Ferrucci L, Jula A, Perola M, Raitakari O, Florez JC, Salomaa V, Eriksson JG, Frayling TM, Hicks AA, Lehtimäki T, Smith GD, Siscovick DS, Kronenberg F, van Duijn C, Loos RJ, Waterworth DM, Meigs JB, Dupuis J, Richards JB, Voight BF, Scott LJ, Steinthorsdóttir V, Dina C, Welch RP, Zeggini E, Huth C, Aulchenko YS, Thorleifsson G, McCulloch LJ, Ferreira T, Grallert H, Amin N, Wu G, Willer CJ, Raychaudhuri S, McCarroll SA, Hofmann OM, Segre AV, van Hoek M, Navarro P, Ardlie K, Balkau B, **Benediktsson R**, Bennett AJ, Blagieva R, Boenwinkle E, Bonnycastle LL, Bostrom KB, Bravenboer B, Bumpstead S, Burt NP, Charpentier G, Chines PS, Cornelis M, Crawford G, Doney AS, Elliott KS, Elliott

AL, Erdos MR, Fox CS, Franklin CS, Ganser M, Gieger C, Grarup N, Green T, Griffin S, Groves CJ, Guiducci C, Hadjadj S, Hassanali N, Herder C, Isomaa B, Jackson AU, Johnson PR, Jorgensen T, Kao WH, Kong A, Kraft P, Kuusisto J, Lauritzen T, Li M, Lieveira A, Lindgren CM, Lyssenko V, Marre M, Meisinger T, Midtjell K, Morken MA, Narisu N, Nilsson P, Owen KR, Payne F, Petersen AK, Platou C, Proenca C, Prokopenko I, Rathmann W, Rayner NW, Robertson NR, Rocheleau G, Roden M, Sampson MJ, Saxena R, Shields BM, Shrader P, **Sigurdsson G**, Sparso T, Strassburger K, Stringham HM, Sun Q, Swift AJ, Thorand B, Tichet J, Tuomi T, van Dam RM, van Haeften TW, van Herpt T, van Vliet-Ostaptchouk JV, Walters GB, Weedon MN, Wijmenga C, Witteman J, Bergman RN, Cauchi S, Collins FS, Gloy AL, Gyllenstein U, Hansen T, Hide WA, Hitman GA, Hofman A, Hunter DJ, Hveem K, Laakso M, Morris AD, Palmer CN, Rudan I, Sijbrands E, Stein LD, Tuomilehto J, Uitterlinden A, Walker M, Watanabe RM, Abecasis GR, Boehm BO, Campbell H, Daly MJ, Hattersley AT, Pedersen O, Barroso I, Groop L, Sladek R, Thorsteinsdóttir U, Wilson JF, Illig T, Froguel P, van Duijn CM, Stefansson K, Alshuler D, Boehnke M, McCarthy MI, Soranzo N, Wheeler E, Glazer NL, Bouatia-Naji N, Magi R, Randall J, Elliott P, Rybin D, Dehghan A, Hottenga JJ, Song K, Goel A, Lajunen T, Doney A, Cavalcanti-Proenca C, Kumari M, Timpson NJ, Zabena C, Ingelsson E, An P, O'Connell J, Luan J, Elliott A, Ruccione RM, Pattou F, Sethupathy P, Ariyurek Y, Barter P, Beilby JP, Ben-Shlomo Y, Bergmann S, Bochud M, Bonnefond A, Borch-Johnsen K, Bottcher Y, Brunner E, Bumpstead SJ, Chen YD, Chines P, Clarke R, Coin LJ, Cooper MN, Crisponi L, Day IN, de Geus EJ, Delplanque J, Fedson AC, Fischer-Rosinsky A, Forouhi NG, Franzosi MG, Galan P, Goodarzi MO, Graessler J, Grundy S, William R, Hallmans G, Hammond N, Han X, Harikainen AL, Hayward C, Heath SC, Hercberg S, Hillman DR, Hingorani AD, Hui J, Hung J, Kaakinen M, Kaprio J, Kesaniemi YA, Kivimäki M, Knight B, Koskinen S, Kovacs P, Kyvik KO, Lathrop GM, Lawlor DA, Le Bacquer O, Lecocq C, Li Y, Mahley R, Mangino M, Martinez-Larrad MT, McAteer JB, McPherson R, Meisinger C, Melzer D, Meyre D, Mitchell BD, Mukherjee S, Naitza S, Neville MJ, Orru M, Pakyz R, Paolisso G, Pattaro C, Pearson D, Peden JF, Pedersen NL, Pfeiffer AF, Pichler I, Polasek O, Posthuma D, Potter SC, Pouta A, Province MA, Rice K, Ripatti S, Rivadeneira F, Rilandsson O, Sandbaek A, Sandhu M, Sanna S, Sayer AA, Scheet P, Seedorf U, Sharp SJ, Shields B, Sigurethsson G, Sijbrands EJ, Silveira A, Simpson L, Singleton A, Smith NL, Sovio U, Swift A, Syddall H, Syvanen AC, Tonjes A, Uitterlinden AG, van Dijk KW, Varma D, Visvikis-Siest S, Vitart V, Vogelzangs N, Waeber G, Wagner PJ, Walley A, Ward KL, Watkins H, Wild SH, Willemsen G, Witteman JC, Yarnell JW, Zelenika D, Zethelius B, Zhai G, Zhao JH, Zillikens MC, Borecki IB, Meneton P, Magnusson PK, Nathan DM, Williams GH, Silander K, Bornstein SR, Schwarz P, Spranger J, Karpe F, Shuldiner AR, Cooper C, Serrano-Rios M, Lind L, Palmer LJ, Hu FB, Franks PW, Ebrahim M, Marmot M, Wright AF, Stumvoll M, Hamsten A, Buchanan TA, Valle TT, Rotter JJ, Penninx BW, Boomsma DI, Cao A, Scuteri A, Schlessinger D, Uda M, Ruokonen A, Jarvelin MR, Peltonen L, Mooser V, Musunuru K, Smith AV, Edmondson AC, Stylianou IM, Koseki M, Pirruccello JP, Chasman DI, Johansen CT, Fouchier SW, Peloso GM, Barbalic M, Ricketts SL, Bis JC, Feitosa MF, Orho-Melander M, Melander O, Li X, Cho YS, Go MJ, Kim YJ, Lee JY, Park T, Kim K, Sim X, Ong RT, Croteau-Chonka DC, Lange LA, Smith JD, Ziegler A, Zhang W, Zee RY, Whitfield JB, Thompson JR, Surakka I, Smit JH, Sinisalo J, Scott J, Saharinen J, Sabatti C, Rose LM, Roberts R, Rieder M, Parker AN, Pare G, O'Donnell CJ, Nieminen MS, Nickerson DA, Montgomery GW, McArdle W, Masson D, Martin NG, Marroni F, Lucas G, Luben R, Lokki ML, Lettre G, Launer LJ, Lakatta EG, Laaksonen R, Konig IR, Khaw KT, Kaplan LM, Johansson A, Janssens AC, Igl W, Hovingh GK, Hengstenberg C,

- Havulinna AS, Hastie ND, Harris TB, Haritunians T, Hall AS, Groop LC, Gonzalez E, Freimer NB, Erdmann J, Ejebe KG, Doring A, Dominiczak AF, Demissie S, de Faire U, Caulfield MJ, Boekholdt SM, Assimes TL, Quertermous T, Seielstad M, Wong TY, Tai ES, Feranil AB, Kuzawa CW, Taylor HA, Jr., Gabriel SB, Holm H, Gudnason V, Krauss RM, Ordovas JM, Munroe PB, Kooner JS, Tall AR, Hegele RA, Kastelein JJ, Schadt EE, Strachan DP, Reilly MP, Samani NJ, Schunkert H, Cupples LA, Sandhu MS, Ridker PM, Rader DJ, Kathiresan S. Novel loci for adiponectin levels and their influence on type 2 diabetes and metabolic traits: a multi-ethnic meta-analysis of 45,891 individuals. *PLoS Genet* 2012;8(3):e1002607.
- Demirkan A, van Duijn CM, Ugocsai P, Isaacs A, Pramstaller PP, Liebisch G, Wilson JF, Johansson A, Rudan I, Aulchenko YS, Kirichenko AV, Janssens AC, Jansen RC, Gnewuch C, Domingues FS, Pattaro C, Wild SH, Jonasson I, Polasek O, Zorkoltseva IV, Hofman A, Karssen LC, Struchalin M, Floyd J, Igl W, Biloglav Z, Broer L, Pfeufer A, Pichler I, Campbell S, Zaboli G, Kolcic I, Rivadeneira F, Huffman J, Hastie ND, Uitterlinden A, Franke L, Franklin CS, Vitart V, Nelson CP, Preuss M, Bis JC, O'Donnell CJ, Franceschini N, Witteman JC, Axenovich T, Oostra BA, Meitinger T, Hicks AA, Hayward C, Wright AF, Gyllenstein U, Campbell H, Schmitz G. [Sigurdsson G, Benediktsson R]. Genome-wide association study identifies novel loci associated with circulating phospho- and sphingolipid concentrations. *PLoS Genet* 2012;8(2):e1002490.
- Fox CS, Liu Y, White CC, Feitosa M, Smith AV, Heard-Costa N, Lohman K, Johnson AD, Foster MC, Greenawald DM, Griffin P, Ding J, Newman AB, Tyvalsky F, Miljkovic I, Kritchevsky SB, Launer L, Garcia M, Eiriksdottir G, Carr JJ, Gudnason V, Harris TB, Cupples LA, Borecki IB. [Sigurdsson G, Benediktsson R]. Genome-wide association for abdominal subcutaneous and visceral adipose reveals a novel locus for visceral fat in women. *PLoS Genet* 2012;8(5):e1002695.
- Gunnlaugsdottir E, Halldorsdottir S, Klein R, Eiriksdottir G, Klein BE, Benediktsson R, Harris TB, Launer LJ, Aspelund T, Gudnason V, Cotch MF, Jonasson F. Retinopathy in old persons with and without diabetes mellitus: the Age, Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study (AGES-R). *Diabetologia* 2012;55(3):671-80.
- Hammarstedt L, Muth A, Sigurjonsdottir HA, Almqvist E, Wangberg B, Hellstrom M. Adrenal lesions in patients with extra-adrenal malignancy - benign or malignant? *Acta Oncol* 2012;51(2):215-21.
- Imamura M, Maeda S, Yamauchi T, Hara K, Yasuda K, Morizono T, Takahashi A, Horikoshi M, Nakamura M, Fujita H, Tsunoda T, Kubo M, Watada H, Maegawa H, Okada-Iwabu M, Iwabu M, Shojima N, Ohshige T, Omori S, Iwata M, Hirose H, Kaku K, Ito C, Tanaka Y, Tobe K, Kashiwagi A, Kawamori R, Kasuga M, Kamatani N, Nakamura Y, Kadowaki T. [Sigurdsson G, Benediktsson R]. A single-nucleotide polymorphism in ANK1 is associated with susceptibility to type 2 diabetes in Japanese populations. *Hum Mol Genet* 2012;21(13):3042-9.
- Johannesdottir F, Aspelund T, Siggeirsdottir K, Jonsson BY, Mogensen B, Sigurdsson S, Harris TB, Gudnason VG, Lang TF, Sigurdsson G. Mid-Thigh Cortical Bone Structural Parameters, Muscle Mass and Strength, and Association with Lower Limb Fractures in Older Men and Women (AGES-Reykjavik Study). *Calcif Tissue Int* 2012;90(5):354-64.
- Kelly MA, Rees SD, Hydrie MZ, Shera AS, Bellary S, O'Hare JP, Kumar S, Taheri S, Basit A, Barnett AH. [Sigurdsson G, Benediktsson R]. Circadian gene variants and susceptibility to type 2 diabetes: a pilot study. *PLoS One* 2012;7(4):e32670.
- Kong A, Frigge ML, Masson G, Besenbacher S, Sulem P, Magnusson G, Gudjonsson SA, Sigurdsson A, Jonasdottir A, Wong WS, Sigurdsson G, Walters GB, Steinberg S, Helgason H, Thorleifsson G, Gudbjartsson DF, Helgason A, Magnusson OT, Thorsteinsdottir U, Stefansson K. Rate of de novo mutations and the importance of father's age to disease risk. *Nature* 2012;488(7412):471-5.
- Lang TF, Sigurdsson S, Karlsdottir G, Oskarsdottir D, Sigmarsdottir A, Chengshi J, Kornak J, Harris TB, Sigurdsson G, Jonsson BY, Siggeirsdottir K, Eiriksdottir G, Gudnason V, Keyak JH. Age-related loss of proximal femoral strength in elderly men and women: The Age Gene/Environment Susceptibility Study - Reykjavik. *Bone* 2012;50(3):743-8.
- Manning AK, Hivert MF, Scott RA, Grimsby JL, Bouatia-Naji N, Chen H, Rybin D, Liu CT, Bielak LF, Prokopenko I, Amin N, Barnes D, Cadby G, Hottenga JJ, Ingelsson E, Jackson AU, Johnson T, Kanoni S, Ladenvall C, Lagou V, Lahti J, Lecoeur C, Liu Y, Martinez-Larrad MT, Montasser ME, Navarro P, Perry JR, Rasmussen-Torvik LJ, Salo P, Sattar N, Shungin D, Strawbridge RJ, Tanaka T, van Duijn CM, An P, de Andrade M, Andrews JS, Aspelund T, Atalay M, Aulchenko Y, Balkau B, Bandinelli S, Beckmann JS, Beilby JP, Bellis C, Bergman RN, Blangero J, Boban M, Boehnke M, Boerwinkle E, Bonnycastle LL, Boomsma DI, Borecki IB, Bottcher Y, Bouchard C, Brunner E, Budimir D, Campbell H, Carlson O, Chines PS, Clarke R, Collins FS, Corbaton-Anchuelo A, Couper D, de Faire U, Dedoussis GV, Deloukas P, Dimitriou M, Egan JM, Eiriksdottir G, Erdos MR, Eriksson JG, Eury E, Ferrucci L, Ford I, Forouhi NG, Fox CS, Franzosi MG, Franks PW, Frayling TM, Froguel P, Galan P, de Geus E, Gigante G, Glazer NL, Goel A, Groop L, Gudnason V, Hallmans G, Hamsten A, Hansson O, Harris TB, Hayward C, Heath S, Hercberg S, Hicks AA, Hingorani A, Hofman A, Hui J, Hung J, Jarvelin MR, Jhun MA, Johnson PC, Jukema JW, Julia A, Kao WH, Kaprio J, Kardina SL, Keinanen-Kiukkaanniemi S, Kivimaki M, Kolcic I, Kovacs P, Kumari M, Kuusisto J, Kyvik KO, Laakso M, Lakka T, Lannfelt L, Lathrop GM, Launer LJ, Leander K, Li G, Lind L, Lindstrom J, Lobbens S, Loos RJ, Luan J, Lyssenko V, Magi R, Magnusson PK, Marmot M, Meneton P, Mohlke KL, Mooser V, Morken MA, Miljkovic I, Narisu N, O'Connell J, Ong KK, Oostra BA, Palmer LJ, Palotie A, Pankow JS, Peden JF, Pedersen NL, Pehlic M, Peltonen L, Penninx B, Pericic M, Perola M, Perusse L, Peyser PA, Polasek O, Pramstaller PP, Province MA, Raikonen K, Rauramaa R, Rehnberg E, Rice K, Rotter JJ, Rudan I, Ruokonen A, Saaristo T, Sabater-Lleal M, Salomaa V, Savage DB, Saxena R, Schwarz P, Seedorf U, Sennblad B, Serrano-Rios M, Shuldiner AR, Sijbrands EJ, Siscovick DS, Smit JH, Small KS, Smith NL, Smith AV, Stancakova A, Stirrups K, Stumvoll M, Sun YV, Swift AJ, Tonjes A, Tuomilehto J, Trompet S, Uitterlinden AG, Uusitupa M, Vikstrom M, Vitart V, Vohl MC, Voight BF, Vollenweider P, Waeber G, Waterworth DM, Watkins H, Wheeler E, Widen E, Wild SH, Willems SM, Willemsen G, Wilson JF, Witteman JC, Wright AF, Yaghoobkar H, Zelenika D, Zemunik T, Zgaga L, Wareham NJ, McCarthy MI, Barroso I, Watanabe RM, Florez JC, Dupuis J, Meigs JB, Langenberg C. [Sigurdsson G, Benediktsson R]. A genome-wide approach accounting for body mass index identifies genetic variants influencing fasting glycemic traits and insulin resistance. *Nat Genet* 2012;44(6):659-69.
- Morris AP, Voight BF, Teslovich TM, Ferreira T, Segre AV, Steinthorsdottir V, Strawbridge RJ, Khan H, Grallert H, Mahajan A, Prokopenko I, Kang HM, Dina C, Esko T, Fraser RM, Kanoni S, Kumar A, Lagou V, Langenberg C, Luan J, Lindgren CM, Muller-Nurasyid M, Pechlivanis S, Rayner NW, Scott LJ, Wiltshire S, Yengo L, Kinnunen L, Rossin EJ, Raychaudhuri S, Johnson AD, Dimas AS, Loos RJ, Vedantam S, Chen H, Florez JC, Fox C, Liu CT, Rybin D, Couper DJ, Kao WH, Li M, Cornelis MC, Kraft P, Sun Q, van Dam RM, Stringham HM, Chines PS, Fischer K, Fontanillas P, Holmen OL, Hunt SE, Jackson AU, Kong A, Lawrence R, Meyer J, Perry JR, Platou CG, Potter S, Rehnberg E, Robertson N, Sivapalaratnam S, Stancakova A, Stirrups K, Thorleifsson G, Tikkanen E, Wood AR, Almgren P, Atalay M, Benediktsson R, Bonnycastle LL, Burt N, Carey J, Charpentier G, Crenshaw AT, Doney AS, Dorkhan M, Edkins S, Emilsson V, Eury E, Forsen T, Gertow K, Gigante B, Grant GB, Groves CJ, Guiducci C, Herder C, Heidartsson AB, Hui J, James A, Jonsson A, Rathmann W, Klopp N, Kravic J, Krjutskov K, Langford C, Leander K, Lindholm E, Lobbens S, Mannisto S, Mirza G, Muhleisen TW, Musk B, Parkin M, Rallidis L, Saramies J, Sennblad B, Shah S, Sigurethsson G, Silveira A, Steinbach G, Thorand B, Trakalo J, Veglia F, Wennauer R, Winckler W, Zabaneh D, Campbell H, van Duijn C, Uitterlinden AG, Hofman A, Sijbrands E, Abecasis GR, Owen KR, Zeggini E, Trip MD, Forouhi NG, Syvanen AC, Eriksson JG, Peltonen L, Nothen MM, Balkau B, Palmer CN, Lyssenko V, Tuomi T, Isomaa B, Hunter DJ, Qi L, Shuldiner AR, Roden M, Barroso I, Wilsgaard T, Beilby J, Hovingh K, Price JF, Wilson JF, Rauramaa R, Lakka TA, Lind L, Dedoussis G, Njolstad I, Pedersen CN, Khaw KT, Wareham NJ, Keinanen-Kiukkaanniemi SM, Saaristo TE, Korpi-Hyovalti E, Saltevo J, Laakso M, Kuusisto J, Metspalu A, Collins FS, Mohlke KL, Bergman RN, Tuomilehto J, Boehm BO, Gieger C, Hveem K, Cauchi S, Froguel P, Baldassarre D, Tremoli E, Humphries SE, Saleheen D, Danesh J, Ingelsson E, Ripatti S, Salomaa V, Erbel R, Jockel KH, Moebus S, Peters A, Illig T, de Faire U, Hamsten A, Morris AD, Donnelly PJ, Frayling TM, Hattersley AT, Boerwinkle E, Melander O, Kathiresan S, Nilsson PM, Deloukas P, Thorsteinsdottir U, Groop LC, Stefansson K, Hu F, Pankow JS, Dupuis J, Meigs JB, Alshuler D, Boehnke M, McCarthy MI. Large-scale association analysis provides insights into the genetic architecture and pathophysiology of type 2 diabetes. *Nat Genet* 2012;44(9):981-90.
- Palmer ND, McDonough CW, Hicks PJ, Roh BH, Wing MR, An SS, Hester JM, Cooke JN, Bostrom MA, Rudock ME, Talbert ME, Lewis JP, Ferrara A, Lu L, Ziegler JT, Sale MM, Divers J, Shriner D, Adamey A, Rotimi CN, Ng MC, Langefeld CD, Freedman BI, Bowden DW, Voight BF, Scott LJ, Steinthorsdottir V, Morris AP, Dina C, Welch RP, Zeggini E, Huth C, Aulchenko YS, Thorleifsson G, McCulloch LJ, Ferreira T, Grallert H, Amin N, Wu G, Willer CJ, Raychaudhuri S, McCarroll SA, Langenberg C, Hofmann OM, Dupuis J, Qi L, Segre AV, van Hoek M, Navarro P, Ardlie K, Balkau B, Benediktsson R, Bennett AJ, Blagieva R, Boerwinkle E, Bonnycastle LL, Bostrom KB, Bravenboer B, Bumpstead S, Burt NP, Charpentier G, Chines PS, Cornelis M, Couper DJ, Crawford G, Doney AS, Elliott KS, Elliott AL, Erdos MR, Fox CS, Franklin CS, Ganser M, Gieger C, Grarup N, Green T, Griffin S, Groves CJ, Guiducci C, Hadjadj S, Hassanal N, Herder C, Isomaa B, Jackson AU, Johnson PR, Jorgensen T, Kao WH, Klopp N, Kong A, Kraft P, Kuusisto J, Lauritzen T, Li M, Lieve A, Lindgren CM, Lyssenko V, Marre M, Meitinger T, Midtthjell K, Morken MA, Narisu N, Nilsson P, Owen KR, Payne F, Perry JR, Petersen AK, Platou C, Proenca C, Prokopenko I, Rathmann W, Rayner NW, Robertson NR, Rocheleau G, Roden M, Sampson MJ, Saxena R, Shields BM, Shrader P, Sigurdsson G, Sparso T, Strassburger K, Stringham HM, Sun Q, Swift AJ, Thorand B, Tichet J, Tuomi T, van Dam RM, van Haefen TW, van Herpt T, van Vliet-Ostapchouk JV, Walters GB, Weedon MN, Wijmenga C, Witteman J, Bergman RN, Cauchi S, Collins FS, Gloy AL, Gyllenstein U, Hansen T, Hide WA, Hitman GA, Hofman A, Hunter DJ, Hveem K, Laakso M, Mohlke KL, Morris AD, Palmer CN, Pramstaller PP, Rudan I, Sijbrands E, Stein LD, Tuomilehto J, Uitterlinden A, Walker M, Wareham NJ, Watanabe RM, Abecasis GR, Boehm BO, Campbell H, Daly MJ, Hattersley AT, Hu FB, Meigs JB, Pankow JS, Pedersen O, Wichmann HE,

Barroso I, Florez JC, Frayling TM, Groop L, Sladek R, Thorsteinsdottir U, Wilson JF, Illig T, Froguel P, van Duijn CM, Stefansson K, Alshuler D, Boehnke M, McCarthy MI, Soranzo N, Wheeler E, Glazer NL, Bouatia-Naji N, Magi R, Randall J, Johnson T, Elliott P, Rybin D, Henneman P, DeGhghan A, Hottenga JJ, Song K, Goel A, Egan JM, Lajunen T, Doney A, Kanoni S, Cavalcanti-Proenca C, Kumari M, Timpson NJ, Zabena C, Ingelsson E, An P, O'Connell J, Luan J, Elliott A, Ruccasecca RM, Pattou F, Sethupathy P, Ariyurek Y, Barter P, Beilby JP, Ben-Shlomo Y, Bergmann S, Bochud M, Bonnefond A, Borch-Johnsen K, Botcher Y, Brunner E, Bumpstead SJ, Chen YD, Chines P, Clarke R, Coin LJ, Cooper MN, Crisponi L, Day IN, de Geus EJ, Delplanque J, Fedson AC, Fischer-Rosinsky A, Forouhi NG, Frants R, Franzosi MG, Galan P, Goodarzi MO, Graessler J, Grundy S, Gwilliam R, Hallmans G, Hammond N, Han X, Hartikainen AL, Hayward C, Heath SC, Hercberg S, Hicks AA, Hillman DR, Hingorani AD, Hui J, Hung J, Jula A, Kaakinen M, Kaprio J, Kesaniemi YA, Kivimaki M, Knight B, Koskinen S, Kovacs P, Kyvik KO, Lathrop GM, Lawlor DA, Le Bacquer O, Lecoeur C, Li Y, Mahley R, Mangino M, Manning AK, Martinez-Larrad MT, McAteer JB, McPherson R, Meisinger C, Melzer D, Meyre D, Mitchell BD, Mukherjee S, Naitza S, Neville MJ, Oostra BA, Orru M, Pakyz R, Paolisso G, Pattaro C, Pearson D, Peden JF, Pedersen NL, Perola M, Pfeiffer AF, Pichler I, Polasek O, Posthuma D, Potter SC, Pouta A, Province MA, Psaty BM, Rice K, Ripatti S, Rivadeneira F, Rolandsson O, Sandbaek A, Sandhu M, Sanna S, Sayer AA, Scheet P, Seedorf U, Sharp SJ, Shields B, Sijbrands EJ, Silveira A, Simpson L, Singleton A, Smith NL, Sovio U, Swift A, Syddall H, Swänen AC, Tanaka T, Tonjes A, Uitterlinden AG, van Dijk KW, Varma D, Visvikis-Siest S, Vitart V, Vogelzang N, Waeber G, Wagner PJ, Walley A, Ward KL, Watkins H, Wild SH, Willemssen G, Witteman JC, Yarnell JW, Zelenika D, Zethelius B, Zhai G, Zhao JH, Zillikens MC, Borecki IB, Loos RJ, Meneton P, Magnusson PK, Nathan DM, Williams GH, Silander K, Salomaa V, Smith GD, Bornstein SR, Schwarz P, Spranger J, Karpe F, Shuldiner AR, Cooper C, Dedoussis GV, Serrano-Rios M, Lind L, Palmer LJ, Franks PW, Ebrahim S, Marmot M, Wright AF, Stumvoll M, Hamsten A, Buchanan TA, Valle TT, Rotter JJ, Siscovick DS, Penninx BW, Boomsma DI, Deloukas P, Spector TD, Ferrucci L, Cao A, Scuteri A, Schlessinger D, Uda M, Ruokonen A, Jarvelin MR, Waterworth DM, Vollenweider P, Peltonen L, Mooser V. A genome-wide association search for type 2 diabetes genes in African Americans. *PLoS One* 2012;7(1):e29202.

Perry JRB, Voight BF, Yengo L, Amin N, Dupuis J, Ganser M, Grallert H, Navarro P, Li M, Qi L, Steinthorsdottir V, Scott RA, Almgren P, Arking DE, Aulchenko Y, Balkau B, Benediktsson R, Bergman RN, Boenwinkle E, Bonnycastle L, Burt NP, Campbell H, Charpentier G, Collins FS, Gieger C, Green T, Hadjadj S, Hattersley AT, Herder C, Hofman A, Johnson AD, Kottgen A, Kraft P, Labrune Y, Langenberg C, Manning AK, Mohlke KL, Morris AP, Oostra B, Pankow J, Petersen AK, Pramstaller PP, Prokopenko I, Rathmann W, Rayner W, Roden M, Rudan I, Rybin D, Scott LJ, Sigurdsson G, Sladek R, Thorleifsson G, Thorsteinsdottir U, Tuomilehto J, Uitterlinden AG, Vivequin S, Weedon MN, Wright AF, Hu FB, Illig T, Kao L, Meigs JB, Wilson JF, Stefansson K, van Duijn C, Altschuler D, Morris AD, Boehnke M, McCarthy MI, Froguel P, Palmer CNA, Wareham NJ, Groop L, Frayling TM, Cauchi S, Magic Consortium D, Consortium G. Stratifying Type 2 Diabetes Cases by BMI Identifies Genetic Risk Variants in LAMA1 and Enrichment for Risk Variants in Lean Compared to Obese Cases. *PLoS Genet* 2012;8(5).

Sigurjonsdottir HA, Gronowitz M, Andersson O, Eggertsen R, Herlitz H, Sakinis A, Wangberg B, Johannsson G. Unilateral adrenal hyperplasia is a usual cause of primary hyperaldosteronism. Results from a Swedish screening study. *BMC Endocr Disord* 2012;12(1):17.

Rafren birting fyrir prentaða útgáfu
Gunnarsdottir I, Gustavsdottir AG, Steingrimsdottir L, Maage A, **Johannesson AJ**, Thorsdottir I. Iodine status of pregnant women in a population changing from high to lower fish and milk consumption. *Public Health Nutr* 2012 Epub.

von Bonsdorff MB, Muller M, Aspelund T, Garcia M, Eiríksdóttir G, Rantanen T, Gunnarsdóttir I, Birgisdóttir BE, Thorsdóttir I, **Sigurdsson G**, Gudnason V, Launer L, Harris TB. Persistence of the effect of birth size on dysglycaemia and type 2 diabetes in old age: AGES-Reykjavik Study. *Age (Dordr)* 2012.

Önnur ritverk

Rafn Benediktsson. Greining, meðferð og eftirlit háþrýstings [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(3):139.

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 5

Lungnalæknisfræði

Forsvarsmáður: Steinn Jónsson prófessor

Þórarinn Gíslason prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði ofnæmis og astma hjá fullorðnum og börnum. Rannsóknir á faraldsfræði, eðli og erfðum astma/ofnæmis, langvinnrar lungnateppu, lungnakrabbameins, kæfisvefns og millilífslungnasjúkdóma. Rannsókn á vefjaflokkum í sarklíki, auk rannsókna á þýðingu rykmauraofnæmis, faraldsfræði og eðli fæðuofnæmis. Rannsóknir á áhrifum afnæmingar við fiskofnæmi með hypoallergen recombinant major allergens. Rannsóknir á tengslum loftmengunar við heilsufar og sjúkráhusinnlagnir. Rannsóknir á bólgusvörun í langvinni lungateppu og kæfisvefni. Samspil kæfisvefns og Alzheimer sjúkdóms. Rannsóknir á faraldsfræði og erfðum lungnakrabbameins og rannsókn á forstigum lungnakrabbameins í berkjubejku.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala

Andleg liðan og svefnleysi meðal kæfisvefnssjúklinga.

Tiðni, tengsl sjúkdóma og áhrif á meðferðaheldni.

Jón Friðrik Sigurðsson, Erla Björnsdóttir, Bryndís Benediksdóttir, Þórarinn Gíslason.

Árangur skurðaðgerða við lungnakrabbameini á Íslandi 1986-2007. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Helgi Ísaksson, Andri Wilberg Orrason, Kristján Baldvinsson, Húnbogi Þorsteinsson. læknakandidat, skurðlækningasvið.

Evrópukönnunin Lungu og Heilsa - 20 ára eftirfylgd. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Hlutverk p63 í umritunarstjórn lungnabejku. Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Eiríkur Steingrímsson, Ólafur Baldursson.

Líffræðileg merki súrefnisálags, bólgusvörunar og taugahrörmunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Kristín Hannesdóttir, Jón G Snædal, Sólveig Rósa Davíðsdóttir, Annie Arvidsson.

Mat á svefn- og öndunartraflunum hjá almennu þýði með stöðluðum aðferðum. Þórarinn Gíslason,

Bryndís Benediksdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öndunarfærastjúkdóma og kæfisvefn. Þórarinn Gíslason, Christer Janson, Bryndís Benediksdóttir, Sigurður Júlíusson, Ísleifur Ólafsson.

Öndunarfærabekja í trefjaveflungnabólgu. Gunnar Guðmundsson, Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson, Helgi Ísaksson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Árangur skurðaðgerða við lungnakrabbameini á Íslandi 186-2012. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson.

Rannsóknasjóður RANNÍ

Frumuræktarlíkan af myndun mannslungans. Magnús Karl Magnússon, Ólafur Baldursson, Jóhannes Björnsson, Tómas Guðbjartsson, Hekla Sigmundsdóttir, Ari Jón Arason, Sigríður Rut Fransdóttir.

Örvun fremstu varnarlínu gegn sýkingum. Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Birgitta Agerberth, Ólafur Baldursson.

Doktorsneva

Berglind Eva Benediksdóttir. Ný öfrenni sem stýra þéttitengslum í lungnabejkuvef. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Már Másson, Ólafur Baldursson, Þórarinn Guðjónsson.

Erla Björnsdóttir. Tengsl þunglyndis og kæfisvefns. Áhrif offitu og bólguefna í blóði á þessi tengsl. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Friðrik Sigurðsson, Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir.

Erna Sif Arnardóttir. Genatjáning og bólgusvörun í kæfisvefni og við svefnsviptingum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Gíslason, Allan I. Pack.

Hanne Krage Carlsen. Evrópukönnunin Lungu og Heilsa - 20 ára eftirfylgd. Læknadeild Háskóla Íslands. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediksdóttir, Davíð Gíslason, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Ragnhildur Guðrún Finnbjörnsdóttir. Loftgæði og heilsa. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Gíslason, Vilhjálmur Rafnsson.

Össur Ingi Emilsson. Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öndunarfærastjúkdóma og kæfisvefn. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þórarinn Gíslason

Meistaranevni

Guðrún Nina Óskarsdóttir. Lífvísa illkynja breytinga í berkjubejku. Læknadeild Háskóla Íslands og University of Colorado Cancer Center í Denver. Leiðbeinendur Steinn Jónsson, Wilbur A. Franklin, Tómas Guðbjartsson

Hafdis Þ Helgadóttir. Erfðir kæfisvefns. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Kári Stefánsson, Ingileif Jónsdóttir, Þórarinn Gíslason.

Ólöf Birna Margrétardóttir. Eðlasjúkdómar í langvinnri lungnateppu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gunnar Guðmundsson.

Sigurður James Þorleifsson. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gunnar Guðmundsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Heilbrigðisstofnun Suðuresja Vinnueftirlit ríkisins, Íslensk erfðagreining, Háskólinn í Uppsöllum, National Jewish Research and Medical Center, Bandaríkjunum, Duke University, Bandaríkjunum, Vanderbilt University, Bandaríkjunum, University of Iowa, Bandaríkjunum, University of Colorado Cancer Center, USA. Hospital of the University of Pennsylvania, EuroPrevall (samstarf um 65 rannsóknarsetra í Evrópu og víðar um rannsóknir á fæðuofnæmi), Merck and Co. í Pennsylvania,

Bandaríkjunum. Rannsóknarstofa í ónæmisfræðum (fæðuofnæmi), Rannsóknarstofa Háskólans í líffærameinafræði. FAST (samstarf 15 rannsóknarsetra í Evrópu um rannsóknir á afnæmingu fyrir matvællum). Háskólasjúkrahúsið í Freiburg, Þýskalandi (fjölsetrarrannsókn um erfðir í sarklíki).

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Sigurður James Þorleifsson deildarlæknir hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Lungnatrefjun á Íslandi, en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Össur Ingi Emilsson, deildarlæknir og doktorsnemi hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öðunarfæraskjúkdóma og kæfisvefn, en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Steinn Jónsson, aðstoðarritstjóri *Clinical Respiratory Journal*.

Steinn Jónsson, aðstoðarritstjóri *Lung Cancer Frontiers*.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ágúst Óskar Gústafsson, Jón Steinar Jónsson, Steinn Steingrímsson, **Gunnar Guðmundsson**. Greining, meðferð og horfur lungnabólgu: niðurstöður frá þremur heilsugæslustöðvum. *Læknablaðið* 2012;98(11):579-83.

Guðrún Dóra Clarke, Jón Steinar Jónsson, Magnús Ólafsson, Sigrún Sif Jóelsdóttir, **Gunnar Guðmundsson**. Algengi reykinga og langvinnrar lungnateppu hjá skjólstæðingum Heilsugæslustöðvarinnar á Akureyri. *Læknablaðið* 2012;98(6):349-53.

Hallgerður Lind Kristjánsdóttir, Guðný Stella Guðnadóttir, Sigríður Bára Fjalldal, Hulda Rósa Þórarinsdóttir, Agnar Bjarnason, **Óskar Einarsson**. Frammistaða Landspítala í forvörnum gegn bláæðasegjaúkjúkdómum; þversniðsrannsókn á bráðadeildum. *Læknablaðið* 2012;98(6):341-6.

Tómas Andri Axelsson, Martin Ingi Sigurðsson, Ásgeir Alexandersson, Húnbogi Þorsteinsson, Guðmundur Klemenzson, **Steinn Jónsson**, Tómas Guðbjartsson. Innlagnir á gjörgæslu eftir blaðnám og fleygskurði við lungnkrabbameini. *Læknablaðið* 2012;98(5):271-5.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Arnardóttir ES, Maislin G, Schwab RJ, Staley B, **Benediktsdóttir B**, Ólafsson I, Juliusson S, Romer M, **Gislason T**, Pack AI. The Interaction of Obstructive Sleep Apnea and Obesity on the Inflammatory Markers C-Reactive Protein and Interleukin-6: The Icelandic Sleep Apnea Cohort. *Sleep* 2012;35(7):921-32.

Benediktsdóttir BE, Sorensen KK, Thygesen MB, Jensen KJ, Guðjónsson T, **Baldursson O**, Masson M. Regioselective fluorescent labeling of N,N,N-trimethyl chitosan via oxime formation. *Carbohydr Polym* 2012;90(3):1273-80.

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Love A, Guðnason JF, Asgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjánsdóttir BS, Haraldsson G, **Baldursson O**, Kristinsson KG, Gottfredsson M. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction rules. Results from a prospective, population-based study. *PLoS One* 2012;7(10):e46816.

Björnsdóttir E, Janson C, **Gislason T**, Sigurdsson JF, Pack AI, Gehrman P, **Benediktsdóttir B**. Insomnia in untreated sleep apnea patients compared to controls. *J Sleep Res* 2012;21(2):131-8.

Carlsen HK, **Gislason T**, **Benediktsdóttir B**, Kolbeinsson TB, Hauksdóttir A, Thorsteinsson T, Briem H. A survey of early health effects of the Eyjafjallajökull 2010 eruption in Iceland: a population-based study. *BMJ Open* 2012;2(2):e000343.

Carlsen HK, Hauksdóttir A, Valdimarsdóttir UA, **Gislason T**, Einarsson G, Runólfsson H, Briem H, Finnbjörnsdóttir RG, Guðmundsson S, Kolbeinsson TB, Thorsteinsson T, Petursdóttir G. Health effects following the Eyjafjallajökull volcanic eruption: a cohort study. *BMJ Open* 2012;2(6).

Carlsen HK, Zoega H, Valdimarsdóttir U, **Gislason T**, Hrafnkelsson B. Hydrogen sulfide and particle matter levels associated with increased dispensing of anti-asthma drugs in Iceland's capital. *Environ Res* 2012;113:33-9.

Danielsson P, Ólafsdóttir IS, **Benediktsdóttir B**, **Gislason T**, Janson C. The prevalence of chronic obstructive pulmonary disease in Uppsala, Sweden—the Burden of Obstructive Lung Disease (BOLD) study: cross-sectional population-based study. *Clin Respir J* 2012;6(2):120-7.

Emilsson OI, Janson C, **Benediktsdóttir B**, Juliusson S, **Gislason T**. Nocturnal gastroesophageal reflux, lung function and symptoms of obstructive sleep apnea: Results from an epidemiological survey. *Respir Med* 2012;106(3):459-66.

Fedson AC, Pack AI, **Gislason T**. Frequently used sleep questionnaires in epidemiological and genetic research for obstructive sleep apnea: a review. *Sleep Med Rev* 2012;16(6):529-37.

Guðbjartsson T, **Guðmundsson G**. Middle lobe syndrome: a review of clinicopathological features, diagnosis and treatment. *Respiration* 2012;84(1):80-6.

Guðmundsson G, Ulrik CS, **Gislason T**, Lindberg E, Brøndum E, Bakke P, Janson C. Long-term survival in patients hospitalized for chronic obstructive pulmonary disease: a prospective observational study in the Nordic countries. *Int J Chron Obstruct Pulmon Dis* 2012;7:571-6.

Gunnarsson SI, Johannesson KB, Guðjónsdóttir M, Magnússon B, **Jónsson S**, Guðbjartsson T. Incidence and outcomes of surgical resection for giant pulmonary bullae—a population-based study. *Scand J Surg* 2012;101(3):166-9.

Holm M, Kim JL, Lillienberg L, Storaas T, Jogi R, Svanes C, Schlunssen V, Forsberg B, **Gislason T**, Janson C, Toren K, Grp RS. Incidence and prevalence of chronic bronchitis: impact of smoking and welding. The RHINE study. *Int J Tuberc Lung Dis* 2012;16(4):553-7.

Hooper R, Burney P, Vollmer WM, McBurnie MA, **Gislason T**, Tan WC, Jithoo A, Kocabas A, Welte T, Buist AS. Risk factors for COPD spirometrically defined from the lower limit of normal in the BOLD project. *Eur Resp J* 2012;39(6):1343-53.

Jarvis D, Newson R, Lotvall J, Hastan D, Tomassen P, Keil T, Gjomarkaj M, Forsberg B, **Gunnbjörnsdóttir M**, Minov J, Brozek G, Dahlen SE, Toskala E, Kowalski ML, Olze H, Howarth P, Kramer U, Baelum J, Loureiro C, Kasper L, Bousquet PJ, Bousquet J, Bachert C, Fokkens W, Burney P. Asthma in adults and its association with chronic rhinosinusitis: the GA2LEN survey in Europe. *Allergy* 2012;67(1):91-8.

Leynaert B, Sunyer J, Garcia-Esteban R, Svanes C, Jarvis D, Cerveri I, Draetva J, **Gislason T**, Heinrich J, Janson C, Kuenzli N, de Marco R, Omenaas E, Raheerion C, Real FG, Wjst M, Zemp E, Zureik M, Burney PGJ, Anto JM, Neukirch F. Gender differences in prevalence, diagnosis and incidence of allergic and non-allergic asthma: a population-based cohort. *Thorax* 2012;67(7):625-31.

Lindberg E, Theorell-Haglow J, Svensson M, **Gislason T**, Berne C, Janson C. Sleep apnea and glucose metabolism:

a long-term follow-up in a community-based sample. *Chest* 2012;142(4):935-42.

Ludviksdóttir D, Diamant Z, Alving K, Bjermer L, Malinovschi A. Clinical aspects of using exhaled NO in asthma diagnosis and management. *Clin Respir J* 2012;6(4):193-207.

Maislin G, Ahmed MM, Gooneratne N, Thorne-Fitzgerald M, Kim C, Teff K, **Arnardóttir ES**, **Benediktsdóttir B**, Einarsson H, Juliusson S, Pack AI, **Gislason T**, Schwab RJ. Single slice vs. volumetric MR assessment of visceral adipose tissue: reliability and validity among the overweight and obese. *Obesity (Silver Spring)* 2012;20(10):2124-32.

Patelis A, **Gunnbjörnsdóttir M**, Malinovschi A, Matsson P, Onell A, Hogman M, Alving K, Janson C. Population-based study of multiplexed IgE sensitization in relation to asthma, exhaled nitric oxide, and bronchial responsiveness. *J Allergy Clin Immunol* 2012;130(2):397-402 e2.

Sahlberg B, Norback D, Wieslander G, **Gislason T**, Janson C. Onset of mucosal, dermal, and general symptoms in relation to biomarkers and exposures in the dwelling: a cohort study from 1992 to 2002. *Indoor Air* 2012;22(4):331-8.

Tan WC, Vollmer WM, Lamprecht B, Mannino DM, Jithoo A, Nizankowska-Mogilnicka E, Mejza F, **Gislason T**, Burney PGJ, Buist AS, Grp BCR. Worldwide patterns of bronchodilator responsiveness: results from the Burden of Obstructive Lung Disease study. *Thorax* 2012;67(8):718-26.

Thorsteinsson H, Alexandersson A, Oskarsdóttir GN, Skuladottir R, Isaksson HJ, **Jónsson S**, Guðbjartsson T. Resection Rate and Outcome of Pulmonary Resections for Non-Small-Cell Lung Cancer A Nationwide Study From Iceland. *J Thorac Oncol* 2012;7(7):1164-9.

Wells AU, Behr J, Costabel U, Cottin V, Poletti V, Richeldi L, Albera C, Ancochea J, Antoniou KM, Bonella F, Bonnauud P, Bours D, Bresser P, Cordier JF, Crestani B, Domagala-Kulawik J, Drent M, Egan JJ, Geiser T, Grunewald J, Grutters J, **Guðmundsson G**, Guenther A, Harai S, Harrison NK, Hirani N, Hodgson U, Kahler CM, Keane MP, Kiter G, Kneussl M, Maher TM, Mogulkoc N, Muller-Quernheim J, Neurohr C, Nunes H, Parfrey H, Peros-Golubic T, Polychronopoulos V, Prevot G, Renzoni ER, Robalo Cordeiro C, Saltini C, Skold M, Spagnolo P, Thomeer M, Tomassetti S, Valeyre D, Vancheri C, Wallaert B, Wuys W, Xaubet A. Hot of the breath: mortality as a primary end-point in IPF treatment trials: the best is the enemy of the good. *Thorax* 2012;67(11):938-40.

Zhang X, Sahlberg B, Wieslander G, Janson C, **Gislason T**, Norback D. Dampness and moulds in workplace buildings: associations with incidence and remission of sick building syndrome (SBS) and biomarkers of inflammation in a 10 year follow-up study. *Sci Total Environ* 2012;43:75-81.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Arnardóttir ES, Maislin G, Jackson N, Schwab RJ, **Benediktsdóttir B**, Teff K, Juliusson S, Pack AI, **Gislason T**. The role of obesity, different fat compartments and sleep apnea severity in circulating leptin levels: the Icelandic Sleep Apnea Cohort study. *Int J Obes (Lond)* 2012 Epub.

Benediktsdóttir BE, Arason AJ, Halldorsson S, Guðjónsson T, Masson M, **Baldursson O**. Drug Delivery Characteristics of the Progenitor Bronchial Epithelial Cell Line VA10. *Pharm Res* 2012 Epub.

Emilsson OI, Bengtsson A, Franklin KA, Toren K, **Benediktsdóttir B**, Farkhooy A, Weyler J, Dom S, Backer WD, **Gislason T**, Janson C. Nocturnal gastroesophageal

reflux, asthma and symptoms of obstructive sleep apnoea: a longitudinal, general population study. *Eur Respir J* 2012 Epub.

Lillienberg L, Andersson E, Janson C, Dahlman-Hoglund A, Forsberg B, Holm M, **Gislason T**, Jogi R, Omenaas E, Schlunssen V, Sigsgaard T, Svanes C, Toren K. Occupational Exposure and New-onset Asthma in a Population-based Study in Northern Europe (RHINE). *Ann Occup Hyg* 2012 Epub.

Olafsdóttir IS, **Gislason T**, Gudnason V, **Benediktssdóttir B**, Olafsson I, Aspelund T, Thjodleifsson B, Janson C. CRP is associated with lung function decline in men but not women: a prospective study. *Respir Med* 2012 Epub.

Sahlberg B, **Gunnbjornsdóttir M**, Soon A, Jogi R, **Gislason T**, Wieslander G, Janson C, Norback D. Airborne molds and bacteria, microbial volatile organic compounds (MVOC), plasticizers and formaldehyde in dwellings in three North European cities in relation to sick building syndrome (SBS). *Sci Total Environ* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Tryggvi Ásmundsson. Vangaveltur um lifeeyrismál [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(6):333.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 11
Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2
Veggsþjöld – á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 26

Meltingarlæknisfræði

Forsvarsaður: Einar Stefán Björnsson prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Lifarskaði af völdum lyfja. Blæðingar frá meltingarvegi. Fitulífur. Faraldsfræði brisirtílskrabbameins og gallvegakrabbameins. Lyfjanæmi *helicobacter pylori*. Faraldsfræði skorpulífrar og lífrabólgu E. Langtímaöryggi prótónpumpuhemla. Barretts esofagus.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Afbrigðileg tjáning gena og próteina hjá sjúklingum með bólgusjúkdóma í meltingarvegi. Einar S. Björnsson, Anthony Segal, Andrew Smith, Philip Smith.

Áhrif langtímanotkunar prótón pumpu hemla á gastrín örvin eftir máltíð. Einar S. Björnsson, Hólmfríður Helgadóttir, Magdalena Sigurðardóttir, David Metz.

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fiix-PT, til að skammta kúmadín blóðþynnningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfi Ónundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Viðarsson, Davíð O. Arnar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Matarvenjur og næringarástand sjúklinga með bólgusjúkdóm í meltingarvegi. Einar S. Björnsson, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Kjartan Örvar.

Næringarástand sjúklinga á Landspítala. Tengsl við legutíma, fylgikvilla og kostnað vegna næringarmeðferðar. Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Inga Þórsdóttir, Brynja Ingadóttir, Jón Örvar Kristinsson, Páll Helgi Möller, Ari J. Jóhannesson.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Áhrif langtímanotkunar prótón pumpu hemla á gastrín örvin eftir máltíð. Einar S. Björnsson, Hólmfríður Helgadóttir, David Metz.

Frá Actavis

Lyfjanæmi *helicobacter pylori* á Íslandi. Karen Dröfn Jónsdóttir, Anna Ingibjörg Gunnarsdóttir, Hjördís Harðardóttir, Einar S. Björnsson, Hallgrímur Guðjónsson.

Doktorsnemi

Orri Þór Ormarsson. Lýsisstílar sem hæðgalyf. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Einar S. Björnsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan lyflæknisfræði Landspítala, Íslensk erfðagreining, Kings College Hospital, London, Mayo Clinic Rochester, University of Malaga Spáni, University of Newcastle, Bretlandi, University College Hospital Bretlandi, University of Pennsylvania, Háskólinn í Gautaborg Svíþjóð.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Einar S. Björnsson er í ritstjórn *Liver International*, *Scandinavian Journal of Gastroenterology*, *European Journal of Gastroenterology* og *Gastroenterology Research and Practice*.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Sigurbjörn Birgisson. Magaraufun um húð með hjálp speglunar á Íslandi 2000-2009. Ábendingar, fylgikvillar og síðfræðileg álitamál. *Læknablaðið* 2012;98(2):97-102.

Þórarinn Árni Bjarnason, Haraldur Bjarnason, **Óttar Már Bergmann**, Hjalti Már Þórisson. Innæða krabbameinslyfjameðferð með slagæðastíflun: Árangur staðbundinnar krabbameinsmeðferðar á Íslandi. *Læknablaðið* 2012;98(6):334-40.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Alexiusdóttir KK, Moller PH, Snaebjornsson P, Jonasson L, Olafsdóttir EJ, **Björnsson ES**, Tryggvadóttir L, Jonasson JG. Association of symptoms of colon cancer patients with tumor location and TNM tumor stage. *Scand J Gastroenterol* 2012;47(7):795-801.

Baldursdóttir TR, **Bergmann OM**, Jonasson JG, Ludviksson BR, Axelsson TA, **Björnsson ES**. The epidemiology and natural history of primary biliary cirrhosis: a nationwide population-based study. *Eur J Gastroenterol Hepatol* 2012;24(7):824-30.

Benito de Valle M, Rahman M, Lindkvist B, **Björnsson E**, Chapman R, Kalaitzakis E. Factors that reduce health-related quality of life in patients with primary sclerosing cholangitis. *Clin Gastroenterol Hepatol* 2012;10(7):769-75 e2.

Bergmann OM, Kristjánsson G, Jonasson JG, **Björnsson ES**. Jaundice due to suspected statin hepatotoxicity: a case series. *Dig Dis Sci* 2012;57(7):1959-64.

Björnsson E, Jacobsen EI, Kalaitzakis E. Hepatotoxicity associated with statins: reports of idiosyncratic liver injury post-marketing. *J Hepatol* 2012;56(2):374-80.

Chen EY, Baum K, Collins W, Love A, Merz M, **Olafsson S**, **Björnsson ES**, Lee WM. Hepatitis E masquerading as drug-induced liver injury. *Hepatology* 2012;56(6):2420-3.

de Valle MB, **Björnsson E**, Lindkvist B. Mortality and cancer risk related to primary sclerosing cholangitis in a Swedish population-based cohort. *Liver Int* 2012;32(3):441-8.

Dura P, Bregitha CV, Te Morsche RH, Roelofs HM, **Kristinsson JO**, Wobbes T, Wittman BJ, Tan AC, Drenth JP, Peters WH. EPHX1 polymorphisms do not modify esophageal carcinoma susceptibility in Dutch Caucasians. *Oncol Rep* 2012;27(6):1710-6.

Dura P, Salomon J, Te Morsche RH, Roelofs HM, **Kristinsson JO**, Wobbes T, Wittman BJ, Tan AC, Drenth JP, Peters WH. High enzyme activity UGT1A1 or low activity UGT1A8 and UGT2B4 genotypes increase

esophageal cancer risk. *Int J Oncol* 2012;40(6):1789-96.

Folseraas T, Melum E, Rausch P, Juran BD, Ellinghaus E, Shiryayev A, Laerdahl JK, Ellinghaus D, Schramm C, Weismuller TJ, Gotthardt DN, Hov JR, Clausen OP, Weersma RK, Janse M, Boberg KM, **Björnsson E**, Marschall HU, Cleynen I, Rosenstiel P, Holm K, Teufel A, Rust C, Gieger C, Wichmann HE, Bergquist A, Ryu E, Ponsioen CY, Runz H, Sterneck M, Vermeire S, Beuers U, Wijmenga C, Schrupp E, Manns MP, Lazaridis KN, Schreiber S, Baines JF, Franke A, Karlsen TH. Extended analysis of a genome-wide association study in primary sclerosing cholangitis detects multiple novel risk loci. *J Hepatol* 2012;57(2):366-75.

Hreinsson JP, Gumundsson S, Kalaitzakis E, **Björnsson ES**. Lower gastrointestinal bleeding: incidence, etiology, and outcomes in a population-based setting. *Eur J Gastroenterol Hepatol* 2013;25(1):37-43.

Johannsdóttir GA, Ónundarson PT, Guðmundsdóttir BR, **Björnsson ES**. Screening for anemia in patients on warfarin facilitates diagnosis of gastrointestinal malignancies and pre-malignant lesions. *Thromb Res* 2012;130(3):e20-5.

Josefsson A, Fu M, Allayhari P, **Björnsson E**, Castedal M, Olausson M, Kalaitzakis E. Impact of peri-transplant heart failure & left-ventricular diastolic dysfunction on outcomes following liver transplantation. *Liver Int* 2012;32(8):1262-9.

Kalaitzakis E, Josefsson A, Castedal M, Henfridsson P, Bengtsson M, Hugosson I, Andersson B, **Björnsson E**. Factors related to fatigue in patients with cirrhosis before and after liver transplantation. *Clin Gastroenterol Hepatol* 2012;10(2):174-81, 81 e1.

Kjartansdóttir I, **Bergmann OM**, Arnadóttir RS, **Björnsson ES**. Paracetamol intoxications: a retrospective population-based study in Iceland. *Scand J Gastroenterol* 2012;47(11):1344-52.

Lindfors P, Unge P, Arvidsson P, Nyhlin H, **Björnsson E**, Abrahamsson H, Simren M. Effects of gut-directed hypnotherapy on IBS in different clinical settings—results from two randomized, controlled trials. *Am J Gastroenterol* 2012;107(2):276-85.

Lindfors P, Unge P, Nyhlin H, Ljotsson B, **Björnsson ES**, Abrahamsson H, Simren M. Long-term effects of hypnotherapy in patients with refractory irritable bowel syndrome. *Scand J Gastroenterol* 2012;47(4):414-20.

Olafsdóttir LB, **Gudjonsson H**, **Jonsdóttir HH**, **Björnsson E**, **Thjodleifsson B**. Natural history of functional gastrointestinal disorders: comparison of two longitudinal population-based studies. *Dig Liver Dis* 2012;44(3):211-7.

Olafsdóttir LB, **Gudjonsson H**, **Jonsdóttir HH**, **Björnsson E**, **Thjodleifsson B**. Natural history of irritable bowel syndrome in women and dysmenorrhea: a 10-year follow-up study. *Gastroenterol Res Pract* 2012;2012:534204.

Olafsdóttir LB, **Gudjonsson H**, **Jonsdóttir HH**, **Jonsson JS**, **Björnsson E**, **Thjodleifsson B**. Irritable bowel syndrome: Physicians' awareness and patients' experience. *World J Gastroenterol* 2012;18(28):3715-20.

Ormarsson OT, Geirsson T, **Björnsson ES**, Jonsson T, Moller P, Loftsson T, Stefansson E. Clinical trial: marine lipid suppositories as laxatives. *Mar Drugs* 2012;10(9):2047-54.

Rubio CA, Kristjansdóttir S, **Thodleifsson B**, **Olafsdóttir E**, Jonasson JG. The frequency of advanced adenoma in consulting patients: a nationwide survey in Iceland (2003-2006). *Colorectal Dis* 2012;14(9):e595-e602.

Vesteinsdóttir I, **Gudlaugsdóttir S**, Einarsdóttir R, Kalaitzakis E, Sigurdardóttir O, **Björnsson ES**. Risk

factors for *Clostridium difficile* toxin-positive diarrhea: a population-based prospective case-control study. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2012;31(10):2601-10.

Fráfræn birting fyrir prentaða útgáfu

Dura P, Bregitha CV, Te Morsche RH, Roelofs HM, Kristinsson JO, Wobbes T, Witteman BJ, Tan AC, Drenth JP, Peters WH. GWAS-uncovered SNPs in PLCE1 and RFT2 genes are not implicated in Dutch esophageal adenocarcinoma and squamous cell carcinoma etiology. *Eur J Cancer Prev* 2012 Epub.

Ellinghaus D, Folseraas T, Holm K, Ellinghaus E, Melum E, Balschun T, Laerdahl JK, Shiryayev A, Gotthardt DN, Weismuller TJ, Schramm C, Wittig M, Bergquist A, Björnsson E, Marschall HU, Vatn M, Teufel A, Rust C, Gieger C, Wichmann HE, Runz H, Sterneck M, Rupp C, Braun F, Weersma RK, Wijnga C, Ponsioen CY, Mathew CG, Rutgeerts P, Vermeire S, Schrupf E, Hov JR, Manns MP, Boberg KM, Schreiber S, Franke A, Karlsen TH. Genome-wide association analysis in Primary sclerosing cholangitis and ulcerative colitis identifies risk loci at GPR35 and TCF4. *Hepatology* 2012 Epub.

Olafsdóttir IS, Gíslason T, Guðnason V, Benediksdóttir B, Olafsson I, Aspelund T, Thjodleifsson B, Janson C. CRP is associated with lung function decline in men but not women: a prospective study. *Respir Med* 2012 Epub.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 boðsfyrirlestur

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 8 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 10

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 31

Nýrnalæknisfræði

Forsvarsaður: Runólfur Pálsson dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Eitt helsta viðfangsefnið er faraldsfræði og erfðafræði langvinnis nýrnasjúkdóms. Rannsóknirnar beinast meðal annars að áhrifum breytileika í erfðavísu á framskrá langvinnis nýrnasjúkdóms og tengslum langvinnis nýrnasjúkdóms við áhættuþætti hjarta- og æðasjúkdóma. Þessar rannsóknir ná einnig til faraldsfræði og meðferðar lokastigsnýrnabilunar. Annað umfangsmikið verkefni snýr að faraldsfræði og erfðafræði nýrnasteinasjúkdóms. Loks má nefna rannsóknir á adenínfosfóribósytransferasaskorti, m.a. sambandi arfgerðar og svipgerðar hjá sjúklingum með þennan sjaldgæfa sjúkdóm. Allar þessar rannsóknir fara fram í samstarfi við innlendar og erlendar vísindastofnanir.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Árangur opinna hjartaáðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Bráð nýrnabilun meðal sjúklinga á bráðamóttöku LSH. Ólafur Skúli Indriðason, Ingibjörg Kristjánsdóttir, Runólfur Pálsson.

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Vaka Sigurjónsdóttir, Hrafnhildur Linnét, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Langvinnur nýrnasjúkdómur af völdum litium á Íslandi. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Engilbert Sigurðsson, Matthías Halldórsson, Davíð. Arnar Sverrisson.

National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases and The Office of Rare Disease Research at the National Institutes of Health, USA

Hereditary Causes of Nephrolithiasis and Kidney Failure, The Rare Kidney Stone Consortium: Determinants of Stone Formation and Nephropathy in Patients with APRT Deficiency. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson.

Novel assays for the determination of urinary 2,8-dihydroxyadenine excretion". "Pilot Projects for Rare Kidney Stone Research Rare Kidney Stone Consortium. Viðar Eðvarðsson and Runólfur Pálsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Viðar Eðvarðsson.

Meistararnemar

Helgi Már Jónsson. Langvinnur nýrnasjúkdómur í börnum á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson. Leiðbeinandi: Viðar Örn Eðvarðsson.

Konstantín Shcherbak. Faraldsfræði og framskrá gauklasjúkdóma á Íslandi 1983-2002. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson. Leiðbeinandi: Ólafur Skúli Indriðason.

Lára Björgvinsdóttir. Ómega-3 fitusýrur í hinnum rauðra blóðkorna, bólgubættir og gáttatíf eftir opna hjartaskurðáðgerð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Guðrún Valgerður Skúladóttir. Leiðbeinendur: Ólafur Skúli Indriðason, Davíð Otto Arnar.

Sandra Dís Steinþórsdóttir. Blóðþrýstingur í börnum á 10. aldursári á Íslandi. Dreifing blóðþrýstings og algengi háþrýstings. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson. Leiðbeinandi: Viðar Örn Eðvarðsson.

Sigríður Birna Elíasdóttir. Undirliggjandi ástæður háþrýstings og merki um markliffæraskemmdir hjá börnum á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson. Leiðbeinandi: Viðar Örn Eðvarðsson.

Sigurína Dögg Tómasdóttir. Próteintjáníng nýrnakrabbameina samanborið við eðlilegan nýrnavef. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Gunnlaugur Jónasson. Leiðbeinendur: Hrefna Guðmundsdóttir, Vigdís Pétursdóttir.

Vaka Sigurjónsdóttir. Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Umsjónarkennari: Runólfur Pálsson. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Ólafur Skúli Indriðason.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar sérgreinar og starfseiningar á Landspítala, m.a. barnanýrnalæknisfræði, hjartalæknisfræði, hjartaskurðlæknisfræði, svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði, þvágfæraskurðlæknisfræði, erfða- og sameindalæknisfræði, klínísk lífefnafræði meinafræði. Hjartavernd. Íslensk erfðagreining. Sahlgrenska University Hospital, Gautaborg, Svíþjóð. University College London - Royal Free Hospital, London, Englandi. ERA-EDTA Registry, Amsterdam, Radboud University Nijmegen Medical Center, Leiden University Medical Center og Eurotransplant, Leiden, Hollandi. Massachusetts General Hospital og Harvard Medical School, Boston, Mayo Clinic, Rochester, University of Chicago og Litholink,

Chicago, New York University School of Medicine, og Tufts University og New England Medical Center, Boston, Bandaríkjunum.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Rannsóknarhópur sem stýrt er af Viðari Eðvarðssyni og Runólfi Pálssyni fékk verðlaun fyrir besta veggspjaldið á Evrópuþingi Lyflækna sem haldið var í Madrid á Spáni í Október 2012. Höfundar og titill veggspjalds: Runólfsdóttir H, Eðvarðsson V, Hardarson S, Pálsson R. Renal Histopathological Findings in Patients with 2,8-Dihydroxyadeninuria. The 11th Congress of the European Federation of Internal Medicine, Madrid, October 24-27, 2012.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Runólfur Pálsson er í ritstjórn Clinical Journal of the American Society of Nephrology.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Eðvarðsson VO, Pálsson R, Sahota A. Adenine Phosphoribosyltransferase Deficiency GeneReviews [database online]. Seattle: University of Washington; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Rebekka Guðrún Rúnarsdóttir, Guðlaug Þorsteinsdóttir, Ólafur Skúli Indriðason, Gunnar Sigurðsson. Beinþéttni ungra kvenna með sögu um lystarstol. *Læknablaðið* 2012;98(10):523-9.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Rebekka Guðrún Rúnarsdóttir, Guðlaug Þorsteinsdóttir, Ólafur Skúli Indriðason, Gunnar Sigurðsson. Beinþéttni ungra kvenna með sögu um lystarstol. *Læknablaðið* 2012;98(10):523-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Kramer A, Stel VS, Geskus RB, Tizard EJ, Verrina E, Schaefer F, Heaf JG, Kramar R, Krischock L, Leivestad T, Pálsson R, Ravani P, Jager KJ. The effect of timing of the first kidney transplantation on survival in children initiating renal replacement therapy. *Nephrol Dial Transplant* 2012;27(3):1256-64.

Beara-Lasic L, Eðvarðsson VO, Pálsson R, et al. Genetic causes of kidney stones and kidney failure. *Clin Rev Bone Miner Metab* 2012;10(1):2-18.

Ocak G, van Stralen KJ, Rosendaal FR, Verduijn M, Ravani P, Pálsson R, Leivestad T, Hoitsma AJ, Ferrer-Alamar M, Finne P, De Meester J, Wanner C, Dekker FW, Jager KJ. Mortality due to pulmonary embolism, myocardial infarction, and stroke among incident dialysis patients. *J Thromb Haemost* 2012;10(12):2484-93.

Temme J, Kramer A, Jager KJ, Lange K, Peters F, Muller GA, Kramar R, Heaf JG, Finne P, Pálsson R, Reisaeter AV, Hoitsma AJ, Metcalfe W, Postorino M, Zurriaga O, Santos JP, Ravani P, Jarraya F, Verrina E, Dekker FW, Gross O. Outcomes of male patients with Alport syndrome undergoing renal replacement therapy. *Clin J Am Soc Nephrol* 2012;7(12):1969-76.

Eðvarðsson VO, Steinthorsdóttir SD, Elíasdóttir SB, Indriðason OS, Pálsson R. Birth weight and childhood blood pressure. *Curr Hypertens Rep* 2012;14(6):596-602.

Sigurðsson MI, Vestevinsdóttir IO, Sigvaldason K, Helgadóttir S, Indriðason OS, Sigurðsson GH. Acute kidney injury in intensive care units according to RIFLE classification: a population-based study. *Acta Anaesthesiol Scand* 2012;56(10):1291-7.

Ragnarsdóttir M, Malmberg E, Strandberg E, Indriðason OS. Increased physical fitness among patients following endurance training during haemodialysis. *Scand J Urol Nephrol* 2012;46(1):54-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Sigurðsson S, Geirsson G, **Gudmundsdóttir H**, Egilsdóttir PB, Guðbjarnason S. A parallel, randomized, double-blind, placebo-controlled study to investigate the effect of SagaPro on nocturia in men. *Scand J Urol* 2012 Epub.

Edvardsson VO, **Indridason OS**, Haraldsson G, Kjartansson O, **Palsson R**. Temporal trends in the incidence of kidney stone disease. *Kidney Int* 2012 Epub;83(1):146-52.

Steinthorsdóttir SD, Eliasdóttir SB, **Indridason OS**, **Palsson R**, Edvardsson VO. The relationship between birth weight and blood pressure in childhood: a population-based study. *Am J Hypertens* 2012 Epub.

Wuhl E, van Stralen KJ, Verrina E, Bjerre A, Wanner C, Heaf JG, Zurriaga O, Hoitsma A, Niaudet P, **Palsson R**, Ravani P, Jager KJ, Schaefer F. Timing and outcome of renal replacement therapy in patients with congenital malformations of the kidney and urinary tract. *Clin J Am Soc Nephrol* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Arnadóttir M. The question of primary lipid nephrotoxicity (editorial comment). *Nephrol Dial Transplant* 2012;27:2614-5.

Andrésdóttir MB, Wetzels JF. Increased risk of recurrence of membranous nephropathy after related donor kidney transplantation. *Am J Transplant* 2012;12:265-6.

Runólfur Pálsson. Lyflækningar á krossgötum. *Læknablaðið* 2012;58:566.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 6 þar af 2 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 15

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 19

Smitsjúkdómalæknisfræði

Forsvarsaður: Magnús Gottfredsson prófessor Helstu áherslur í rannsóknnum

Faraldsfræði smitsjúkdóma á Íslandi. Alvarlegar, ifarandi sýkingar af völdum bakteria og sveppa. Sameindaerfðafræðilegar rannsóknir á meningókokkum og fylgikvillum slíkra sýkinga. Rannsóknir á meingerð og ónæmisfræði ifararandi sveppasýkinga. Rannsóknir á spítalásýkingum og kostnaði vegna þeirra. Lungnabólga, orsakir og meðferð. Inflúensa – faraldsfræði og erfðabættir. Lýðheilsa.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala

Kortlagning MÓSA sýkinga á Norðurlöndunum – Hluti Íslands. Gunnsteinn Haraldsson, Hjördis Harðardóttir, Ólafur Guðlaugsson, Karl G. Kristinsson, Trond Jacobsen, Frode Gran, Robert L. Skov, Sara Hæggman, Jaana Vuopio-Varkila.

Snemm- og síðkomnar sýkingar í bringubeinsskurði eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Tómas Guðbjartsson, Steinn Steingrímsson, Magnús Gottfredsson.

Doktorsnemar

Agnar Bjarnason. Orsakir samfélagslungnabólgu á Landspítala. Framskyggn rannsókn. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi og umsjónarkennari: Magnús Gottfredsson.

Hilmir Ásgeirsson. Blóð- og hjartabélssýkingar af völdum *Staphylococcus aureus*. Faraldsfræði og meðferð.

Læknadeild, Karolinska Institutet. Umsjónarkennari: Már Kristjánsson, Karl G. Kristinsson, Ola Weiland.

Sigríður Haraldsdóttir. Áhrif búsetu á heilsu og aðgengi að heilbrigðisþjónustu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigurður Guðmundsson.

Steinn Steingrímsson. Meðferð sýkinga í bringubeinsskurði á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Tómas Guðbjartsson, Magnús Gottfredsson.

Meistararnemar

Ásdís Elfarsdóttir Jelle. Stunguóhöpp, líkamsvessamengun og bit meðal starfsfólks Landspítala á árunum 1986-2011. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Már Kristjánsson, Ólafur Guðlaugsson, Elin G. Hafsteinsdóttir.

Berglind Chu. Rannsókn á áhrifum Tea tree ilmknarnaolíu á húðnetjubólgu fótleggs hjá fullorðnum einstaklingum sem hafa húðnetjubólgu í flokki II samkvæmt flokkunarkerfi Eron/Dall. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Már Kristjánsson, Þóra Jenny Gunnarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Ýmsar deildir Landspítala. Háskóli Íslands. Embætti sóttvarnalæknis, Íslensk erfðagreining. National Institutes of Health, Bethesda, Bandaríkjunum. University of Otago, Wellington, Nýja-Sjálandi. Statens Seruminstitut, Kaupmannahöfn, Danmörku. University of Cambridge, Cambridge, UK. Miðstöð um lýðheilsu við Háskóla Íslands.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Sigurður Guðmundsson hlaut Kennsluverðlaun kandidata á Landspítala.

Lovisu Björk Ólafsdóttur, deildarlækni á smitsjúkdómadeild var boðið að flytja fyrirlestur ungs vísindamanns á árlegri ráðstefnu smitsjúkdómalækna og sýklafræðinga (NSCMID) sem fram fór í Finnlandi í ágúst-september 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Dagur Ingi Jónsson, Erling Ólafsson, **Magnús Gottfredsson**. Tilfelli mánaðarins: Óboðinn gestur frá Afríku. *Læknablaðið* 2012;98(11):597-8.

Inga Jóna Ingimarsdóttir, Lena Rós Ásmundsdóttir, **Magnús Gottfredsson**. Tilfelli mánaðarins: Maður með sýklasött og rauðkornasundrun. *Læknablaðið* 2012;98(5):289-90.

Bjarni Guðmundsson, Albert Páll Sigurðsson, **Anna S. Þórisdóttir**. Stífkrampi – tilfelli og yfirlit. *Læknablaðið* 2012;98(4):211-4.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Ásgeirsson H, **Kristjánsson M**, Kristinsson KG, **Guðlaugsson O**. Clinical significance of *Staphylococcus aureus* bacteriuria in a nationwide study of adults with *S. aureus* bacteraemia. *J Infect* 2012;64(1):41-6.

Ásmundsdóttir LR, Erlendsdóttir H, Gísladóttir AL, **Gottfredsson M**. Molecular epidemiology of late recurrent candidaemia—a population-based study in Iceland. *Clin Microbiol Infect* 2012;18(2):195-201.

Berndsen MR, Erlendsdóttir H, **Gottfredsson M**. Evolving epidemiology of invasive *Haemophilus influenzae* infections in the post-vaccination era: results from a long-term population-based study. *Clin Microbiol Infect* 2012;18(9):918-23.

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Löve A, Gudnason JF, Ásgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjánsson BS, Haraldsson G, Baldursson O, Kristinsson KG, **Gottfredsson M**. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction

rules. Results from a prospective, population-based study. *PLoS One*. 2012;7(10):e46816.

Carlsen HK, Hauksdóttir A, Valdimarsdóttir UA, Gíslason T, Einarsdóttir G, Runólfsson H, Briem H, Finnbjornsdóttir RG, **Gudmundsson S**, Kolbeinnsson TB, Thorsteinsson T, Petursdóttir G. Health effects following the Eyjafjallajökull volcanic eruption: a cohort study. *BMJ Open* 2012;2(6):e001851.

Gísladóttir A, Gudmundsdóttir B, Gudmundsdóttir R, Jonsdóttir E, Gudjónsdóttir GR, **Kristjánsson M**, Valdimarsdóttir UA. Increased attendance rates and altered characteristics of sexual violence. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2012;91(1):134-42.

Gudjónsdóttir GR, **Kristjánsson M**, Ólafsson O, Arnar DO, Getz L, Sigurethsson JA, Guethmundsson S, Valdimarsdóttir U. Immediate surge in female visits to the cardiac emergency department following the economic collapse in Iceland: an observational study. *Emerg Med J* 2012;29(9):694-8.

Steingrímsson S, **Gottfredsson M**, Gudmundsdóttir I, Sjögren J, Guðbjartsson T. Negative-pressure wound therapy for deep sternal wound infections reduces the rate of surgical interventions for early re-infections. *Interact Cardiovasc Thorac Surg* 2012;15(3):406-10.

Weinberger DM, Krause TG, Mølbak K, Cliff A, Briem H, Viboud C, **Gottfredsson M**. Influenza epidemics in Iceland over 9 decades: changes in timing and synchrony with the United States and Europe. *Am J Epidemiol* 2012;176(7):649-55.

Önnur ritverk

Bloom-Feshbach K, Simonsen L, Viboud C, Mølbak K, Miller MA, **Gottfredsson M**, Andreasen V. Reply to Mamelund. *J Infect Dis* 2012;206(1):141-3.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1
boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 8

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Myndgreining

Forstöðumaður: Ásbjörn Jónsson dósent Helstu áherslur í rannsóknnum

Myndgreining miðtaugakerfis og hjarta. Myndgreining sjúklinga með svefntruflanir.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu
Visindasjóður Landspítala

Frumkomið Aldósterónheilkenni á Íslandi 2007-2011. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Guðbjörg Jónsdóttir, Jón Guðmundsson, Guðjón Birgisson.

Faraldsfræði, svipgerð og aðfríð sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nyrnasteina. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Vaka Sigurjónsdóttir, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Doktorsnemi

Cecilia R. Collins. Interpreting prevalence rates of maxillary sinusitis and ear disease in medieval Iceland: An evaluation of the adult and subadult skeletons using computed tomography microscopy and endoscopy. University of Reading. Leiðbeinendur: Mary Lewis, Ásbjörn Jónsson.

Meistaraneinar

Aðalheiður Jónsdóttir. The impact of preoperative breast MRI on surgical planning in women with incident breast cancer. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hildur Einarisdóttir, Lára Guðrún Sigurðardóttir, Unnur Valdimarsdóttir.

Vaka Sigurjónsdóttir. Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nyrnasteina. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Valdis Klara Guðmundsdóttir. Áhrif kalks í kransæðum TS-kransæðarannsóknar. Geislafræði, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jónína Guðjónsdóttir, Karl Andersen, Diana Óskarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Hjartavernd og Íslensk erfðagreining.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innendum tímaritum

Þórarinn Árni Bjarnason, Haraldur Bjarnason, Óttar Már Bergmann, **Hjalti Már Þórisson**. Innæða krabbameinslyfjameðferð með slagæðastíflum: Árangur staðbundinnar krabbameinsmeðferðar á Íslandi. Læknablaðið 2012;98(6):334-40.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Jonsson H, Helgadóttir GP, Aspelund T, Sverrisdóttir JE, Eiríksdóttir G, Sigurdsson S, Eliasson GJ, **Jonsson A**, Ingarsson T, Harris TB, Launer L, Guðnason V. The use of digital photographs for the diagnosis of hand osteoarthritis: the AGES-Reykjavík study. BMC Musculoskeletal Disord 2012;13:20.

Rorden C, Hjaltason H, Fillmore P, Fridriksson J, **Kjartansson O**, Magnúsdóttir S, Karnath HO. Allocentric neglect strongly associated with egocentric neglect. Neuropsychologia 2012;50(6):1151-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Magnúsdóttir S, Fillmore P, den Ouden DB, Hjaltason H, Rorden C, **Kjartansson O**, Bonilha L, Fridriksson J. Damage to left anterior temporal cortex predicts impairment of complex syntactic processing: A lesion-symptom mapping study. Hum Brain Mapp 2012 Epub.

Önnur ritverk

Marianna Garðarsdóttir, Ari J. Jóhannesson, Einar Hjaltason, Gunnhildur Gunnarsdóttir. Verkir í mjóbaki. Tilmæli um verklag við myndgreiningu. Landspítali Háskólasjúkrahús; 2012.

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5

Ónæmisfræði

Forstöðumaður: Björn Rúnar Lúðvíksson prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á IgA mótfnaskorti, áhrifum TGF- β á þroskun og starfsemi T eitilfruma, hlutverki bólgumíðla í myndun kransæðasjúkdóma (og hlutverki æðabelsstofnfruma í því ferli) og íktsýki, hlutverki mannan bindilektíns í krónískum bólgusjúkdómum, osökum fæðuofnæmis í börnum, og áhrifum erfða í tengslum við meðferðarvirni afnæmismeðferða. Rannsóknir á ónæmiskerfi nýbura, ónæmissvörum nýburamása við bólusetningum og áhrifum ónæmisglæða, og skaðlegum áhrifum hreinna fjölsýkra á ónæmissvör ungra og aldraðra mása gegn próteintengdum fjölsýkrubóluefnum, svo og ónæmissvör gegn inflúensu. Langtíma ónæmisminni barna og

fullorðinna gegn próteinum og fjölsýkrum hjúpaðra baktería og kíabóluleivurinn.

Rannsóknir á hlutverki magnakerfis í kransæðastíflu, kransæðasjúkdómi, langvinnri lungnateppu og öðrum krónískum bólgusjúkdómum. Hindrun endurlæðisskemmda eftir kransæðastíflu með magnahindranum VCP. Framleiðsla magnahindrans VCP og möguleikar hans til að hindra bólgu og sjúkdóma sem tengjast bólgu. Rannsóknir á bólgu og bólguhjöðnun, á áhrifum náttúruvafna í sérhæfingu ónæmissvörs, áhrifum omega-3 fitusýra á myndun og hjöðnun bólgu, svipgerð T frumna í börnum sem misstu týmus í frumbersku, áhrifum lágskammta aspiríns á liðagigt í rottum. Rannsóknir á algengi fæðuofnæmis hjá börnum, tengsl við fæðu, umhverfisþætti og erfðir, og áhrif endurbólusetninga með fjölsýkrum á minnisvar við 7 ára aldur. Rannsóknir á sóra (psoriasis) og tengslum við kverkeiða og streptókokka.

Styrkir sem starfsmenn fræðisviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streituvörum og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttirþ

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streituvörum og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir þraut ehf.

Áhrif ónæmisglæða á kímstöðvafrumur og áttfrumur nýburamása. Ingileif Jónsdóttir, Stefanía P. Bjarnarson, Hreinn Benónísson.

Áhrif útdráttá og þátta úr sjávarlífverum á þroskun angafrumna, leit að lyfjasprotum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir, Sesselja Ómarsdóttir.

Eru afbrigðileg ónæmissvör í kverkeittum orsakabáttur sóra? Helgi Valdimarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Andrew Johnston, Ragna Hlín Þorleifsdóttir.

Fjölsýkrusértæk bæling á ónæmissvari. Ingileif Jónsdóttir, Hreinn Benónísson, Stefanía P. Bjarnarson.

Hlutur bólgubóðefna og T stýrifrumna í meðferðarvirni remicade í íktsýki. Björn Rúnar Lúðvíksson, Kristján Steinsson, Björn Guðbjörnsson, Michael Kalos. Samtöl um dauða. Bragi Skúlason, Gisli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T stýrifrumna. Una Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Michael Kalos.

Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og íktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PDCD1 genuinu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumstarfsemi. Helga Kristjánsdóttir, Kristján Steinsson, Gerður Gröndal, Kristján Erendsson, Ingileif Jónsdóttir.

Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir, Laufey Steingrimsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsson, Gestur I. Pálsson, Sigurveig Þ. Sigurðardóttir, Sigurður Júlíus Grétarsson, KimFleischer Michelsen, Ása Guðrún Kristjánsdóttir, Ása V Þórisdóttir, Cindy Mari Imai, Birna Þórisdóttir, Hafðis Helgadóttir, Hrafnhildur Eva Stephensen.

Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum plöntum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir.

Skortur í virkjunarþáttum lektínferils komplimentvirkjunnar hjá mönnum: algengi á Íslandi og klínísk áhrif. Helga Bjarnadóttir, Margrét Arnardóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Helgi Valdimarsson, Jens Christian Jensenius.

Rannsóknasjóður Rannís

Ónæmisfræðileg áhrif efna og útdráttá úr íslenskum plöntum og hvernig þau hafa áhrif Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands

Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T stýrifrumna. Una Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Michael Kalos.

Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum plöntum. Jóna Freysdóttir.

Tæknipróunarsjóður Rannís

Bólguhemjandi efni unnin úr lífmassa Bláa Lónsins. Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfssdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir.

Stöðlun framleiðsluáferða fyrir prótínið VCP. Guðmundur J. Arason, Guðni Á. Alfredsson, Girish J. Kotwal.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands fyrir doktorsnema

Ónæmissvör nýburamása við meningókokka og inflúensubóluefnum. Sindri Freyr Eiddsson. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Ingileif Jónsdóttir.

Immunomodulating effects of omega-3 polyunsaturated fatty acids and biomaterial from the Blue Lagoon. Swechha Mainali Pokharel. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Jóna Freysdóttir.

Vísindasjóður Félags íslenskra gigtlækna

Áhrif omega-3 fitusýra í fæði á hjöðnun bólgu. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Aðrir erlendir rannsóknastyrkir/samningar

Murine Reference Model of Pneumococcal Vaccination and Protection. PATH Vaccine Solutions/Promoting Advanced Technology for Health (PATH), Seattle, US. Ingileif Jónsdóttir.

Norrænu Ónæmisfræðisamtökin

Veitur Sigrúnu Þorleifsdóttur, Sindra Freyr Eiddsýni, Margrét Arnardóttir, Hreinn Benóníssyni, Unu Bjarnadóttur, Snæfríði Halldórsdóttur ferðastyrki til að taka þátt í Evrópsku þingi ónæmisfræðinga í Glasgow, Skotlandi.

Doktorsnema

Ása Bryndís Guðmundsdóttir. Leit að efnum með ónæmissýrandi eiginleika í íslenskum sjávarhyggjeytingum. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónakennari:Sesselja Ómarsdóttir. Leiðbeinandi Jóna Freysdóttir.

Brynja Gunnlaugsdóttir. Áhrif TGF- β 1 á þroskunarferil óþroskaðra T fruma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Björn Rúnar Lúðvíksson.

Guðmundur Jörgensen. Klínísk og ættfræðileg svipgerð IgA skorts hjá Íslendingum og hugsanleg tengsl við arfgerðabreytingar. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Björn Rúnar Lúðvíksson.

Jenna Huld Eysteinsdóttir. Áhrif Bláa Lóns meðferðar á psoriasis miðað við hefðbundna UVB ljósameðferð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón Hjaltalin Ólafsson, Bárður Sigurgeirsson, Björn Rúnar Lúðvíksson.

Ragna Hlín Þorleifsdóttir. Áhrif kverkeittatöku á sóra (psoriasis). Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur:Andrew Johnston, Helgi Valdimarsson. Umsjónarkennari Björn R. Lúðvíksson.

Sigrún Laufey Sigurðardóttir. Er truflun á stjórnum ónæmissvara í kverkeittum mikilvægur orsakabáttur sóra? Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston.

Sindri Freyr Eiddsson. Neonatal immune responses to meningococcal and influenza vaccines. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Stefanía P. Bjarnarson. Generation of B-cell memory

angainst polysaccharides in infant and neonatal mice. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Ingileif Jónsdóttir.

Sweccha Mainali Pokharel. Immunomodulating effects of omega-3 polyunsaturated fatty acids and biomaterial from the Blue Lagoon. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Meistararnemar

Ástriður Ólafsdóttir. Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum sjávarlífverum og plöntum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Halla Halldórsdóttir. Langtíma T- og B-frumu ónæmisminni gegn kúabólu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Hreinn Benónisson. Ónæmissvör aldraðra mýsa gegn fjölskrubóluefni. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Margrét Arnardóttir. Algengi MASP-2 skorts á Íslandi. Námsbraut í lífeindafræði, Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Oddný Þóra Logadóttir. Ónæmisbælandi efni úr sjávarlífverum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Sigrún Þorleifsdóttir. The effects of dietary omega-3 fatty acids on the adaptive immune response in resolution of antigen-induced inflammation. Námsbraut í lífeindafræði, Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Snæfríður Halldórsdóttir. The use of biomarker behind anti-TNF treatment responsiveness in Rheumatoid Arthritis. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Víðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Una Bjarnadóttir lífeindafræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Löns efna á sérhæfingu T-frumna, en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum. Meðumsækjandi: Björn Rúnar Lúðvíksson, yfirlæknir og prófessor.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmis fræðasvið innan deilda Landspítala og Háskóla Íslands, Miðstöð heilsuverndar barna, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins, Íslensk erfðagreining, Húðlæknastöðin, Bláa Lónið Lækningalind, og ORF líftækni ehf. Danmörk: Dept of Medical Microbiology and Immunology, University of Aarhus, Årsum, National University Hospital of Denmark og RefLab ApS, Kaupmannahöfn, og Óðinsvé University Hospital. Holland: Laboratory for Cardiovascular Regenerative Medicine (Cavarem), Department of Pathology and Medical Biology, University Medical Center Groningen, Mucosis BV, Groningen, Academic Medical Centre, Amsterdam, University Medical Centre Utrecht (UMCU), Utrecht, Erasmus University Medical Centre, Rotterdam, Departments of Blood Cell Research and Experimental Immunohematology, Sanquin Research and Landsteiner Laboratory, Amsterdam, HAL Allergy BV, Haarlem og Nobilon International BV Svijjód: Division of Clinical Immunology, Department of Laboratory Medicine, Karolinska Institute, og University of Uppsala. Ítalía: Novartis Vaccines and Diagnostics, Siena, Macedonia Melloni Hospital, Milanó, 2nd University of Naples, Napóli, og Istituto Dermopatico dell'Immacolata, Róm. Austurríki: Intercell AG, Biomay AG og Medical University of Vienna, Vín. Bretland: BLC (Protherics PLC), Retroscreen, og Clinical and Diagnostic Oral Sciences, Queen Mary's School of Medicine and Dentistry, London, Institute of Food Research, Norrich,

og Southampton General Hospital, Southampton, The University of Manchester. Frakkland: Sanofi Pasteur, Marcy l'Etoile, og CEA Institute of Biology Technologies, Gif Sur Yvette. Bandaríkin: Immunobiology Vaccine Center, University of Alabama at Birmingham, St. Jude Children's Research, Memphis, Tennessee, Children's Hospital Boston, MA, University of New Mexico, Albuquerque, Pfizer Vaccine Research, Philadelphia, InflaMed Inc, Louisville, og Department of Dermatology, University of Michigan Medical School, Ann Arbor.

Grikkland: Onassis Cardiac Surgery Centre og National & Kapodistrian University of Athens, Aþena. Rúmenía: Univ. Cluj-Napoca. Ungverjaland: Semmelweis University, Budapest. Þýskaland: Charité-Universitätmedizin Berlin. Pólland: Medical University of Lodz. Spánn: Hospital Universitari La Paz og BIAL Aristegui, Madrid. Ástralía: Department of Molecular Biosciences, University of Adelaide.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Björn Rúnar Lúðvíksson er í ritstjórn Scandinavian Journal of Immunology, og Cellular & Molecular Immunology.

Helgi Valdimarsson er í ritstjórnarráði Scandinavian Journal of Immunology.

Ingileif Jónsdóttir er í ritstjórn Scandinavian Journal of Immunology

Doktorsritgerð

Brynja Gunnlaugsdóttir. Áhrif TGF- 1 á þroskunarferil óþroskaðra T fruma. Háskóla Íslands: Reykjavík; 2012.

Vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Amaradóttir HH, Freysdóttir J, Harðardóttir I. Dietary fish oil decreases the proportion of classical monocytes in blood in healthy mice but increases their proportion upon induction of inflammation. J Nutr 2012;142(4):803-8.

Amaradóttir HH, Freysdóttir J, Harðardóttir I. Two circulating neutrophil populations in acute inflammation in mice. Inflamm Res 2012;61(9):931-9.

Baldursdóttir TR, Bergmann OM, Jonasson JG, Ludvíksson BR, Axelsson TA, Bjornsson ES. The epidemiology and natural history of primary biliary cirrhosis: a nationwide population-based study. Eur J Gastroenterol Hepatol 2012;24(7):824-30.

Bjarnarson SP, Adarna BC, Benonisson H, Del Giudice G, Jonsdóttir I. The Adjuvant LT-K63 Can Restore Delayed Maturation of Follicular Dendritic Cells and Poor Persistence of Both Protein- and Polysaccharide-Specific Antibody-Secreting Cells in Neonatal Mice. J Immunol 2012;189(3):1265-73.

Brynjólfsson SF, Henneken M, Bjarnarson SP, Mori E, Del Giudice G, Jonsdóttir I. Hyporesponsiveness following booster immunization with bacterial polysaccharides is caused by apoptosis of memory B cells. J Infect Dis 2012;205(3):422-30.

Ferreira RC, Pan-Hammarstrom Q, Graham RR, Fontan G, Lee AT, Ortmann W, Wang N, Urcelay E, Fernandez-Arquero M, Nunez C, Jorgensen G, Ludvíksson BR, Koskinen S, Haimila K, Padyukov L, Gregersen PK, Hammarstrom L, Behrens TW. High-Density SNP Mapping of the HLA Region Identifies Multiple Independent Susceptibility Loci Associated with Selective IgA Deficiency. PLoS Genet 2012;8(1):e1002476.

Finnbogadóttir AF, Ardal B, Eiriksson H, Hrafnkelsson B, Valdimarsson H, Ludvíksson BR, Haraldsson A. A long-term follow-up of allergic diseases in Iceland. Pediatr Allergy Immunol 2012;23(2):181-5.

Love TJ, Gudjonsson JE, Valdimarsson H, Gudbjornsson B. Psoriatic Arthritis and Onycholysis – Results from the Cross-sectional Reykjavik Psoriatic Arthritis Study. J Rheumatol 2012;39(7):1441-4.

McBride D, Keil T, Grabenhenrich L, Dubakiene R, Drasutene G, Flocchi A, Dahdah L, Sprickelman AB, Schoemaker AA, Roberts G, Grimshaw K, Kowalski ML, Stanczyk-Przyluska A, Sigurdardóttir S, Clausen M, Papadopoulos NG, Mitsias D, Rosenfeld L, Reche M, Pascual C, Reich A, Hourihane J, Wahn U, Mills ENC, Mackie A, Beyer K. The EuroPrevall birth cohort study on food allergy: baseline characteristics of 12,000 newborns and their families from nine European countries. Pediatr Allergy Immunol 2012;23(3):230-9.

Olafsdóttir TA, Lingnau K, Nagy E, Jonsdóttir I. Novel protein-based pneumococcal vaccines administered with the Th1-promoting adjuvant IC31 induce protective immunity against pneumococcal disease in neonatal mice. Infect Immun 2012;80(11):461-8.

Sigurdardóttir SL, Thorleifsdóttir RH, Guzman AM, Gudmundsson GH, Valdimarsson H, Johnston A. The anti-microbial peptide LL-37 modulates immune responses in the palatine tonsils where it is exclusively expressed by neutrophils and a subset of dendritic cells. Clin Immunol 2012;142(2):139-49.

Thorleifsdóttir RH, Sigurdardóttir SL, Sigurgeirsson B, Olafsson JH, Sigurdsson MI, Petersen H, Arnadóttir S, Gudjonsson JE, Johnston A, Valdimarsson H. Improvement of psoriasis after tonsillectomy is associated with a decrease in the frequency of circulating T cells that recognize streptococcal determinants and homologous skin determinants. J Immunol 2012;188(10):5160-5.

Truck J, Lazarus R, Jonsdóttir I, Klugman KP, Pollard AJ. Pneumococcal polysaccharide vaccine efficacy and routine use of conjugate vaccines in infants: there is no need for a vaccine program in older adults at present. Clin Infect Dis 2012;55(11):1577-9; author reply 9-81.

Zeggini E, Panoutsopoulou K, Southam L, Rayner NW, Day-Williams AG, Lopes MC, Boraska V, Esko T, Evangelou E, Hofman A, Houwing-Duistermaat JJ, Ingvarsson T, Jonsdóttir I, Jonsson H, Kerkhof HJ, Kloppenburg M, Bos SD, Mangino M, Metrustry S, Slagboom PE, Thorleifsson G, Raine EV, Ratnayake M, Ricketts M, Beazley C, Blackburn H, Bumpstead S, Elliott KS, Hunt SE, Potter SC, Shin SY, Yadav VK, Zhai G, Sherburn K, Dixon K, Arden E, Aslam N, Battley PK, Carluke I, Doherty S, Gordon A, Joseph J, Keen R, Koller NC, Mitchell S, O'Neill F, Paling E, Reed MR, Rivadeneira F, Swift D, Walker K, Watkins B, Wheeler M, Birrell F, Ioannidis JP, Meulenberg I, Metspalu A, Rai A, Salter D, Stefansson K, Styrkarsdóttir U, Uitterlinden AG, van Meurs JB, Chapman K, Deloukas P, Ollier WE, Wallis GA, Arden N, Carr A, Doherty M, McCaskie A, Wilkinson JM, Ralston SH, Valdes AM, Spector TD, Loughlin J. Identification of new susceptibility loci for osteoarthritis (arcOGEN): a genome-wide association study. Lancet 2012;380(9844):815-23.

Fyrirlestrar á innlendum vísindaráðstefnum og fundum: 13 þar af 7 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum ráðstefnum og fundum: 7 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld sýnd á innlendum vísindaráðstefnum og fundum: 22

Veggspjöld sýnd á alþjóðlegum ráðstefnum og fundum: 14

Skurðlæknisfræði

Forsðömuður: Tómas Guðbjartsson prófessor

Barnaskurðlæknir forsvarsmáður: Þráinn

Rósmundsson aðjúnkt

Háls- nef og eyrnaskurðlæknisfræði forsvarsmáður:

Hannes Petersen dósent

Heila- og taugaskurðlæknisfræði forsvarsmáður:

Ingvar Hákon Ólafsson aðjúnkt

Hjarta- og lungnaskurðlæknisfræði forsvarsmáður:

Bjarni Torfason dósent

Lýtaskurðlæknisfræði forsvarsmáður: Aron Björnsson

yfirlæknir

Skurðlæknisfræði brjóstá, innkirtla og meltingarfæra

forsvarsmáður: Páll Helgi Möller dósent

Þvagfæraskurðlæknisfræði forsvarsmáður:

Guðmundur Geirsson dósent

Æðaskurðlæknisfræði tengiliður: Karl Logason

Barnaskurðlæknir

Forsvarsmáður: Þráinn Rósmundsson aðjúnkt

Helstu áherslur í rannsóknum

Greiningar sjúkdóma og skurðmeðferð í almennum- og þvagfæraskurðlækningum barna.

Doktorsnemi

Lars Hagander. Högspecialiserad barnsjúkvård í resurssvaga länder. Læknadeild, Háskólinn í Lundi, Svíþjóð. Umsjónarkennari: Christian Moell. Leiðbeinendur: Anna Gunnarsdóttir, Anders Castor.

Orri Þór Ormarsson. Lýsisstílar sem hægðalyf.

Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Einar S. Björnsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Karolinska Universitetssjukhuset, Stokkhómi, Lunds Universitet, Harvard medical school & Children's Hospital in Boston, Chittagong Medical College & Hospital Chittagong, Bangladesh.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Anna Gunnarsdóttir er í ritstjórn Læknablaðsins.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum

tímaritum

Arndís A. Sigmarsdóttir, Anna Gunnarsdóttir. Tilfelli mánaðarins: Nýburi með uppköst. Læknablaðið 2012; 98(3):165-6.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4

Háls- nef og eyrnaskurðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Hannes Petersen dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á myndun og gerð innra eyrans, þar sem stuðst er við kjúklingafóstur módel, þar sem myndun er fylgt og hvaða gen koma við sögu. Rannsóknir á miðeyrnasjúkdómum þar sem m.a. er stuðst við dýramódel (rottur), en einnig framkvæmdar klínískar rannsóknir, bæði með tilliti til greiningar og meðferðar. Rannsóknir á kæfisvefni, meintilurð er tengist mjúka góm og hvaða aðgerðarúræði gagnast. Jafnvægisrannsóknir er tengjast aðlögunarhæfni stöðustjórnunar. Þetta tengist rannsóknum á sjóveiki en einnig tengist þetta rannsóknum á sjúkdómum í innra eyra og þróun tengda öldrun. Að auki eru rannsóknir á starfsemi innra eyra (heyrn og jafnvægi) hjá börnum er meðhöndluð hafa verið með lyfjum eða geislum vegna illkynja sjúkdóms.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Þróun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneryra: Clinical trial. Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir, Agnes Czenek.

Tengsl vélinðabakfæðis að nóttu við öndunarfarersjúkdóma og kæfisvefn. Þórarinn Gíslason, Christer Janson, Bryndis Benediktsdóttir, Sigurður Júlíusson, Ísleifur Ólafsson.

Doktorsnemi

Einar J. Einarsson. Áhrif krabbameinsmeðferðar á heyrn og jafnvægi. Læknadeild, Háskóla Íslands og Háskólanum í Lundi Svíþjóð. Leiðbeinandi: Hannes Petersen.

Erna Sif Arnardóttir. Meðferðarárangur kæfisvefns með svefnöndunartæki (CPAP). Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Gíslason, Sigurður Júlíusson, Bryndis Benediktsdóttir.

Ragna Hlín Þorleifsdóttir. Áhrif kverkeiðatöku á sóra (psoriasis), framvirk blind rannsókn með viðmiðunarhóp. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur:

Helgi Valdimarsson, Jón Hjaltalín Ólafsson, Bárður Sigurgeirsson, Hannes Petersen, Andrew Johnston, Jóhann Elí Guðjónsson.

Meistararnemi

Agnes Czenek. Þróun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneryra: Clinical trial. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn í Reykjavík, Hjartavernd, Siglingastofnun Íslands auk svefnrannsóknardeildar Landspítala.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Hannes Petersen. Sjóveiki. Læknablaðið 2012;98(12):653-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Arnardóttir ES, Maislin G, Schwab RJ, Staley B, Benediktsdóttir B, Ólafsson I, Júlíusson S, Romer M, Gíslason T, Pack AI. The Interaction of Obstructive Sleep Apnea and Obesity on the Inflammatory Markers C-Reactive Protein and Interleukin-6: The Icelandic Sleep Apnea Cohort. Sleep 2012;35(7):921-32.

Emilsson OI, Janson C, Benediktsdóttir B, Júlíusson S, Gíslason T. Nocturnal gastroesophageal reflux, lung function and symptoms of obstructive sleep apnea: Results from an epidemiological survey. Respir Med 2012;106(3):459-66.

Guðmundsson J, Sulem P, Guðbjartsson DF, Jonasson JG, Masson G, He H, Jonasdóttir A, Sigurdsson A, Stacey SN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Li W, Nagy R, Ringel MD, Kloos RT, de Visser MC, Plantinga TS, den Heijer M, Aguillo E, Panadero A, Prats E, Garcia-Castano A, De Juan A, Rivera F, Walters GB, Bjarnason H, Tryggvadóttir L, Eyjólfsson GI, Bjornsdóttir US, Holm H, Ólafsson I, Kristjánsson K, Kristvinsson H, Magnusson OT, Thorleifsson G, Gulcher JR, Kong A, Kiemeny LA, Jonsson T, Hjartarson H, Mayordomo JJ, Netea-Maier RT, de la Chapelle A, Hrafnkelsson J, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. Discovery of common variants associated with low TSH levels and thyroid cancer risk. Nat Genet 2012;44(3):319-22.

Norling R, Grau C, Nielsen MB, Homoe P, Sorensen JA, Lambertsen K, Bundgaard T, Makitie A, Grenman R, Larenne J, Koivunen P, Virtaniemi J, Gudjonsson A, Jetlund O, Abendstein H, Rikardsen O, Lybak S, Wennerberg J, Hogmo A, Laurell G, Westerborn A, Hammerlid E, Tylor W, Cederblad L, von Buchwald C. Radiological imaging of the neck for initial decision-making in oral squamous cell carcinomas-A questionnaire survey in the Nordic countries. Acta Oncol 2012;51(3):355-61.

Heila- og taugaskurðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Ingvar Hákon Ólafsson aðjúnkt

Helstu áherslur í rannsóknum

Meðferð á craniopharyngioma, retrospectivar klínískar rannsóknir og in vitro frumrannsóknir auk þróunar á geislameðferð heilæxla. Rannsókn á vanstarfsemi heiladings í kjölfar meðalalvarlegra-alvarlegra höfuðáverka og innanskúmsblæðinga á Íslandi. Árangur og fylgikvillar aðgerða þar sem heiladingsæxli eru fjarlægð í gegnum nef (transphenoidal hypophysectomy). Lyfjanæmi heilæxla in vitro í samvinnu við Valamed.

Doktorsnemi

Elfar Úlfarsson. Meðferð á craniopharyngioma, retrospectivar klínískar rannsóknir og in vitro frumrannsóknir. Karolinska Institutet í Stokkhólmi. Leiðbeinandi: Olle Larsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala: svæfinga og gjörgæslulæknisfræði endurhæfingarlæknisfræði og sjúkrapjálfun, innkirtlalæknisfræði og meinafræði. Karolinska Institutet, klínísk Neurovetenskap, Cancer Center Karolinska, Karolinska Innovations AB, Stokkhólmi, Svíþjóð.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Ólöf Birna Margrétardóttir, Guðmundur Geirsson, Margrét Agnarsdóttir, Elfar Úlfarsson. Tilfelli mánaðarins: Kona með blóðmigu og meðvitundarskerðingu. Læknablaðið 2012;7(8):413-5.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Knutsdóttir S, Thorisdóttir H, Sigvaldason K, Jonsson H, Jr., Bjornsson A, Ingvarsson P. Epidemiology of traumatic spinal cord injuries in Iceland from 1975 to 2009. Spinal Cord 2012;50(2):123-6.

Ólafsson IH, Vilhjalmsón DT, Thormóðsson FR.

Preparation of cultured human vascular cells. Methods Mol Biol 2012;849(245-59).

Hjarta- og brjóstholsskurðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Bjarni Torfason dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Meðfæddir gallar og áunnir sjúkdómar í hjarta og brjóstholi eru meðal viðfangsefna sérgreinarinnar. Lögð er áhersla á rannsóknir á hugsanlegum fylgikvillum skurðaðgerða á hjarta og lungum auk árangurs af fyrirbyggjandi aðgerðum gegn aukaverkunum, bólgusvörum líkamans í og eftir aðgerð. Gróning sára, blóðstorkuvandamál, erfðir lungnkrabbameins, loftbrjóst, meðfæddir gallar á lungum, brjóstskassa og hjarta og nýjar leiðir til að fást við greiningu og skipulagningu meðferðar. Sjúklingar með hjartatíf og sjúklingar með hjartabilun á alvarlegu stigi, þar sem tímabundin eða varanleg hjálparhjúrtu koma jafnvel til greina við meðferð. Lögð er áhersla á vísindalegt gæðaeffirlit í starfsemi fræðigreinarinnar og með því stuðlað að sem bestri þjónustu hjarta- og brjóstholsskurðlækninga við sjúklingana.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Árangur skurðaðgerða við lungnakrabbameini á Íslandi 1986-2007. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson, Helgi Ísaksson, Andri Wilberg Orrason, Kristján Baldvínsson, Hünbogi Þorsteinsson.

Blóðhlutagjafir á íslenskum gjörgæsludeildum. Gísli H. Sigurðsson, Karl Erlingur Oddason, Tómas Guðbjartsson, Sigurbergur Kárasón, Sveinn Guðmundsson, Kári Hreinsson.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Eiríkur Jónsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vígdis Pétursdóttir, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir.

Snem- og síðkomnar sýkingar í bringubeinsskurði eftir opnar hjartaskurðaðgerðir. Tómas Guðbjartsson, Steinn Steingrímsson, Magnús Gottfredsson.

Rannsóknasjóður RANNÍÐ

Frumuræktarlíkan af myndun mannslungans. Magnús Karl Magnússon, Ólafur Baldursson, Jóhannes Björnsson, Tómas Guðbjartsson, Hekla Sigmundsdóttir, Ari Jón Arason, Sigríður Rut Fransdóttir.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson.

Árangur lungnaskurðaðgerða við lungnakrabbameini. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson.

Meiriháttar æðaáverkar á Íslandi. Brynjólfur Mogensen, Tómas Guðbjartsson.

Minningarsjóður Bengt Scheving Thorsteinsson

Árangur lungnaskurðaðgerða við lungnakrabbameini. Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson.

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson.

Minningarsjóður Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson.

Doktorsnemi

Steinn Steingrímsson. Meðferð sýkinga í bringubeinsskurði á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Meistararnemar

Elin Mariusdóttir. Hlutabrottnám borið saman við fullt nýrnabrottnám við nýrnafrumkrabbameini. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Hannes Sigurjónsson. Árangur kransæðahjávæituaðgerða á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Helga Björk Pálsdóttir. Tilviljanagreining hefur jákvæð áhrif á horfur sjúklinga með nýrnafrumkrabbamein. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Ingibjörg Guðmundsdóttir. Notkun og árangur af sárasogsmeðferð á Íslandi. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Ragnhildur Heiðarsdóttir. Ómega-3 fjölómettaðar fitusýrur til að fyrirbyggja gáttatíf eftir opna hjartaaðgerð, hlutverk bólguferla. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ólafur S, Indriðason, Davíð Otto Arnar, Viðar Örn Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Gizur Gottskálksson, Guðrún Valgerður Skúladóttir, Bjarni Torfason.

Sindri Viktorsson. Árangur ósæðarlokuskipta á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Tómas Guðbjartsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala svo sem lungnalæknisfræði, svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði, blóðlæknisfræði, meinafræði, barnalæknisfræði,

nýrnalæknisfræði, hjartalæknisfræði og Blóðbanki. Lífvisindasetur, Lífdeilifræðistofnun og hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Krabbameinsfélag Íslands, Hjartavernd, Íslensk erfðagreining.

Brjóstholsskurðeildir háskólasjúkrahúsanna í Lundi, Karolínska sjúkrahússins og Uppsala, Svíþjóð. Center for Hæmofili og Trombose Skejby Sygehus Arhus Danmörku og Biomedical Center við Háskóla Íslands. Hjarta- og lungnaskurðeild Yale háskólasjúkrahússins í New Haven og Lungnaskurðeild háskólasjúkrahússins í Heidelberg, Þýskalandi. Einnig hjartaskurðeildir Sahlgrenska háskólasjúkrahússins í Gautaborg og háskólasjúkrahúsanna í Tampere og Oulu, Finnlandi.

Stórf í ritstjórn ritryndra fagrita

Tómas Guðbjartsson er í ritstjórn Læknablaðsins.

Tómas Guðbjartsson einnig í ritstjórn, Interactive Cardiovascular Journal og ritstjóri Scandinavian Journal of Surgery.

Ritverk –bækur eða bókakaffar

Guðbjartsson T, Aranki SF. Mitral valve replacement with mechanical and biological prosthesis. In: Cohn LH, editor. Cardiac Surgery in the Adult. 4th ed. New York: McGraw Hill; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Hannes Sigurjónsson, Sólveig Helgadóttir, Sæmundur J. Oddsson, Martin Ingi Sigursson, **Arnar Geirsson, Þórarinn Arnórsson, Tómas Guðbjartsson.** Árangur kransæðahjávæituaðgerða á Íslandi 2002-2006. Læknablaðið 2012;98(9):451-6.

Ingibjörg Guðmundsdóttir, Steinn Steingrímsson, **Tómas Guðbjartsson.** Sárasogsmeðferð á Íslandi – notkun og árangur. Læknablaðið 2012;98(3):149-53.

Martin Ingi Sigurðsson, Sólveig Helgadóttir, Inga Lára Ingvarsdóttir, Sindri Aron Viktorsson, Kári Hreinsson, **Þórarinn Arnórsson, Tómas Guðbjartsson.** Árangur kransæðahjávæituaðgerða og ósæðarlokuskipta hjá öldruðum. Læknablaðið 2012;98(1):11-6.

Pétur Sólmar Guðjónsson, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir, Guðmundur Víkar Einarsson, Eiríkur Jónsson, Vígdis Pétursdóttir, Sverrir Harðarson, Martin Ingi Sigurðsson, **Tómas Guðbjartsson.** Litil nýrnafrumkrabbamein og fjarmeinvörp. Læknablaðið 2012;98(11):585-9.

Sigurður Ragnarsson, Martin Ingi Sigurðsson, Ragnar Danielsen, **Þórarinn Arnórsson, Tómas Guðbjartsson.** Árangur míturlokuskipta á Íslandi. Læknablaðið 2012;98(4):203-9.

Tómas Andri Axelsson, Martin Ingi Sigurðsson, Ásgeir Alexandersson, Hünbogi Þorsteinsson, Guðmundur Klemenzon, Steinn Jónsson, **Tómas Guðbjartsson.** Innlagin á gjörgæslu eftir blaðnám og fleygskurði við lungnakrabbameini. Læknablaðið 2012;98(5):271-5.

Valentínus P. Valdimarsson, Girish Hirlekar, Oddur Ólafsson, Gylfi Óskarsson, Hröðmar Helgason, Sigurður E. Sigurðsson, Hildur Tómasdóttir, Kristján Eyjólfsson, **Tómas Guðbjartsson.** Hjartastopp hjá unglingsstólku – sjúkratilfelli. Læknablaðið 2012;98(12):647-50.

Þorsteinn Viðar Viktorsson, Hildur Einarisdóttir, Elísabet Benedízk, **Bjarni Torfason.** Skyndilegur þroti í andliti og þyngslaverkur yfir brjóstakassa eftir tannviðgerð – tvö sjúkratilfelli. Læknablaðið 2012;98(9):471-4.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Ali R, Huang Y, Maher SE, Kim RW, Giordano FJ, Tellides G, **Geirsson A.** miR-1 mediated suppression of Sorcin regulates myocardial contractility through modulation of Ca²⁺ signaling. J Mol Cell Cardiol 2012;52(5):1027-37.

Gallo A, Saad A, Ali R, Dardik A, Tellides G, **Geirsson**

A. Circulating interferon-gamma-inducible Cys-X-Cys chemokine receptor 3 ligands are elevated in humans with aortic aneurysms and Cys-X-Cys chemokine receptor 3 is necessary for aneurysm formation in mice. J Thorac Cardiovasc Surg 2012;143(3):704-10.

Geirsson A, Singh M, Ali R, Abbas H, Li W, Sanchez JA, Hashim S, Tellides G. Modulation of transforming growth factor-beta signaling and extracellular matrix production in myxomatous mitral valves by angiotensin II receptor blockers. Circulation 2012;126(11 Suppl 1):S189-97.

Guðbjartsson T, Guðmundsson G. Middle lobe syndrome: a review of clinicopathological features, diagnosis and treatment. Respiration 2012;84(1):80-6.

Gunnarsson SI, Johannesson KB, Guðjónsdóttir M, Magnússon B, Jonsson S, **Guðbjartsson T.** Incidence and outcomes of surgical resection for giant pulmonary bullae—a population-based study. Scand J Surg 2012;101(3):166-9.

Hashim SW, Youssef SJ, Ayyash B, Rousou AJ, Ragnarsson S, Collazo S, **Geirsson A.** Pseudoprolapse of the anterior leaflet in chronic ischemic mitral regurgitation: identification and repair. J Thorac Cardiovasc Surg 2012;143(4 Suppl):S33-7.

Helgadóttir S, Sigurðsson MI, Ingvarsdóttir IL, Arnar DO, **Guðbjartsson T.** Atrial fibrillation following cardiac surgery: risk analysis and long-term survival. J Cardiothorac Surg 2012;7(1):87.

Oddsson SJ, Hardarson S, Petursdóttir V, Jonsson E, Sigurðsson MI, Einarsson GV, Pfannschmidt J, **Guðbjartsson T.** Synchronous pulmonary metastases from renal cell carcinoma—a whole nation study on prevalence and potential resectability. Scand J Surg 2012;101(3):160-5.

Oddsson SJ, Sigurðsson MI, Helgadóttir S, Sigurjónsson H, Viktorsson S, **Arnórsson T, Thorgeirsson G, Guðbjartsson T.** Lower mortality following coronary arterial revascularization in patients taking statins. Scand Cardiovasc J 2012;46(6):353-8.

Palmason R, Vidarsson B, Sigvaldason K, Ingimarsson JP, **Guðbjartsson T, Sigurðsson GH, Onundarson PT.** Recombinant factor VIIa as last-resort treatment of desperate haemorrhage. Acta Anaesthesiol Scand 2012;56(5):636-44.

Palsdóttir HB, Hardarson S, Petursdóttir V, Jonsson A, Jonsson E, Sigurðsson MI, Einarsson GV, **Guðbjartsson T.** Incidental detection of renal cell carcinoma is an independent prognostic marker: results of a long-term, whole population study. J Urol 2012;187(1):48-53.

Steingrímsson S, Gottfredsson M, Guðmundsdóttir I, Sjögren J, **Guðbjartsson T.** Negative-pressure wound therapy for deep sternal wound infections reduces the rate of surgical interventions for early re-infections. Interact Cardiovasc Thorac Surg 2012;15(3):406-10.

Steingrímsson S, Sjögren J, **Guðbjartsson T.** Incidence of sternocutaneous fistulas following open heart surgery in a nationwide cohort. Scand J Infect Dis 2012;44(8):623-5.

Thorsteinsson H, Alexandersson A, Oskarsdóttir GN, Skuladottir R, Isaksson HJ, Jonsson S, **Guðbjartsson T.** Resection Rate and Outcome of Pulmonary Resections for Non-Small-Cell Lung Cancer A Nationwide Study From Iceland. J Thorac Oncol 2012;7(7):1164-9.

Vidarisdóttir H, Moller PH, Jonasson JG, Pfannschmidt J, **Guðbjartsson T.** Indications and surgical outcome following pulmonary metastasectomy: a nationwide study. Thorac Cardiovasc Surg 2012;60(6):383-9.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Johannesdóttir BK, Mogensen B, **Guðbjartsson T.** Emergency thoracotomy as a rescue treatment for trauma patients in Iceland. Injury 2012 Epub

Önnur ritverk

Tómas Guðbjartsson. Rekjanleiki ígræða í skurðlækningum [ritstjórnargrein]. Læknablaðið 2012;98(3):141.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 16
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 8
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 32
Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 8

Lýtaskurðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Jens Kjartansson aðjúnkt

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir beinast að liðan og lífsgæðum kvenna sem greinst hafa með brjóstakrabbamein.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Lífsgæði og liðan kvenna sem gangast undir brottám brjóst/brjóstá og brjóstauppyggingu í kjölfar krabbameinsgreiningar. Þórdís Kjartansdóttir, Regína Ólafsdóttir, Þorvaldur Jónsson, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Arni Kristjánsson.

Ritverk - vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Katrín Jónsdóttir, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Þórdís Kjartansdóttir, Höskuldur Kristvinsson, Þorvaldur Jónsson, Kristján Skúli Ásgeirsson. Tíðni og árangur tafarlausa brjóstauppygginga á Landspítala 2008-2010. Læknablaðið 2012;98(9):459-63.

Skurðlæknisfræði brjóstá, innkirtla og meltingarfæra

Forsvarsmáður: Páll Helgi Möller, dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Sjúkdómar í meltingarfærum, brjóstum og innkirtlum.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Frumkomið Aldósterónheilkenni á Íslandi 2007-2011. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Guðbjörg Jónsdóttir, Jón Guðmundsson, Guðjón Birgisson.

Næringarástand sjúklinga á Landspítala. Tengsl við legutíma, fylgikvilla og kostnað vegna næringarmedferðar. Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Inga Þórsdóttir, Brynja Ingadóttir, Jón Örvar Kristinsson, Páll Helgi Möller, Ari J Jóhannesson.

Hlutverk non-coding RNAs í eðlilegri og illkyna formgerð brjóstskirtilsins. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Kristján Skúli Ásgeirsson, Bjarni Agnarsson.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Lífsgæði og liðan kvenna sem gangast undir brottám brjóst/brjóstá og brjóstauppyggingu í kjölfar krabbameinsgreiningar. Þórdís Kjartansdóttir, Regína Ólafsdóttir, Þorvaldur Jónsson, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Arni Kristjánsson.

Meistararæmi

Kristín K. Alexiusdóttir. Einkenni og stigun krabbameina í ristli á Íslandi 1995-2004. Tengsl einkenna við

meinafræðipætti æxlanna. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón G. Jónasson, Páll Helgi Möller, Laufey Tryggvadóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala einkum meltingarlæknisfræði, krabbameinslæknisfræði, meinafræði auk Rannsóknastofu í stofnfrumurannsóknum, Háskóli Íslands, Íslensk erfðagreining og alþjóðlegt samstarf í samvinnu við ofangreinda innlenda aðila.

Ritverk –bækur eða bókakaffar

Frenkel JL, **Valsdóttir EB**, D'Andrea AP, Marks JH. Colonoscopic stenting: Indications and Technique. In: Nguyen NT, Scott-Conner C, Carol EH, editors. The SAGES Manual, Vol 2: Advanced Laparoscopy and Endoscopy. 3 rd ed: Springer; 2012. p. 545-64.

Valsdóttir EB (contributor). Corman's Colon and rectal surgery. 6th ed. Corman ML, editor. Philadelphia: Lippincott, Williams & Wilkins; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Karl Kristinsson, Kristín Huld Haraldsdóttir, **Páll Helgi Möller**. Blöðrur á gallvegum – sjúkralífelli. Læknablaðið 2012;98(8):409-12.

Katrín Jónsdóttir, Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Þórdís Kjartansdóttir, **Höskuldur Kristvinsson, Þorvaldur Jónsson, Kristján Skúli Ásgeirsson**. Tíðni og árangur tafarlausa brjóstauppygginga á Landspítala 2008-2010. Læknablaðið 2012;98(9):459-63.

Signý Ásta Guðmundsdóttir, **Páll Helgi Möller**, Reynir Arngrímsson. Ehlers-Danlos heilkenni af gerð IV. Sjúkralífelli og sjúkdómseinkenni. Læknablaðið 2012;98(6):355-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Alexiusdóttir KK, **Moller PH**, Snaebjörnsson P, Jonasson L, Olafsdóttir EJ, Björnsson ES, Tryggvadóttir L, Jonasson JG. Association of symptoms of colon cancer patients with tumor location and TNM tumor stage. Scand J Gastroenterol 2012;47(7):795-801.

Kaminski MF, Brethauer M, Zuber AG, Kuipers EJ, Adami HO, van Ballegooijen M, Regula J, van Leerdam M, **Stefansson T**, Pahlman L, Dekker E, Hernan MA, Garborg K, Hoff G. The NordICC Study: Rationale and design of a randomized trial on colonoscopy screening for colorectal cancer. Endoscopy 2012;44(7):695-702.

Víðarsdóttir H, Moller PH, Jonasson JG, Pfannschmidt J, Guðbjartsson T. Indications and surgical outcome following pulmonary metastasectomy: a nationwide study. Thorac Cardiovasc Surg 2012;60(6):383-9.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 10
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 11 þar af 10 boðsfyrirlestrar
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 16

Þvafæraskurðlæknisfræði

Forsvarsmáður: Guðmundur Geirsson dósent

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Blöðruhálskirtilskrabbamein – samanburður á íslensku og dönsku þjóði. Eiríkur Jónsson, Inga Jóna Ingimarsdóttir, Helgi Sigurðsson, Laufey Tryggvadóttir, Klaus Brasso, Gerda Engholm, Hans H. Storm, Peter Iversen.

Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með

algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Vaka Sigurjónsdóttir, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Nýrnafrumkrabbamein á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Eiríkur Jónsson, Guðmundur Víkar Einarsson, Sverrir Harðarson, Vígdís Pétursdóttir, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir.

Doktorsnemar

Inga Jóna Ingimarsdóttir. Cancer prostate, samanburður á nýgengi, meðferð og horfum hjá dönsku, íslensku og sænsku þjóði. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Eiríkur Jónsson, Laufey Tryggvadóttir, Unnur Valdimarsdóttir.

Sigríður Sjöfn Ágústsdóttir. Áhrif skriflegrar tjáningar á liðan og lífsgæði karla sem greinst hafa með krabbamein í blöðruhálskirtli á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Guðmundur Víkar Einarsson.

Tryggvi Þorgeirsson. Forspárgildi BRCA2-próteins í vefjasýnum um horfur í blöðruhálskirtilskrabbameini. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Eiríkur Jónsson, Laufey Tryggvadóttir, Jón Gunnlaugur Jónsson, Unnur A. Valdimarsdóttir, Katja Fall, Lorelei Mucci, Michelangelo Fiorentino.

Meistararæmi

Vaka Sigurjónsdóttir. Faraldsfræði, svipgerð og afdrif sjúklinga með algengar og sjaldgæfar tegundir nýrnasteina. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Viðar Eðvarðsson, Runólfur Pálsson, Ólafur Skúli Indriðason, Hrafnhildur Linnet, Inger M. Sch Ágústsdóttir, Loftur Ingi Bjarnason, Margrét Þorsteinsdóttir, Baldur Bragi Sigurðsson, Guðjón Haraldsson, Ólafur Kjartansson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Íslensk erfðagreining, Háskóli Íslands, Saga Medica.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Ólöf Birna Margrétardóttir, **Guðmundur Geirsson**, Margrét Agnarisdóttir, Elfar Úlfarsson. Tilfelli mánaðarins: Kona með blóðmigu og meðvitundarskerðingu. Læknablaðið 2012;7(8):413-5.

Pétur Sólmar Guðjónsson, Elin Mariusdóttir, Helga Björk Pálsdóttir, **Guðmundur Víkar Einarsson, Eiríkur Jónsson**, Vígdís Pétursdóttir, Sverrir Harðarson, Martin Ingi Sigurðsson, Tómas Guðbjartsson. Lítill nýrnafrumkrabbamein og fjarmeinvörp. Læknablaðið 2012;98(11):585-9.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Palsdóttir HB, Hardarson S, Petursdóttir V, Jonsson A, **Jonsson E**, Sigurdsson MI, **Einarsson GV**, Guðbjartsson T. Incidental detection of renal cell carcinoma is an independent prognostic marker: results of a long-term, whole population study. J Urol 2012;187(1):48-53. Torfadóttir JE, Valdimarsdóttir UA, Mucci L, Stampfer M, Kasperzyk JL, Fall K, Tryggvadóttir L, Aspelund T, Olafsson O, Harris TB, **Jonsson E**, Tulinius H, Adami HO, Gudnason V, Steingrimsdóttir L. Rye bread consumption in early life and reduced risk of advanced prostate cancer. Cancer Causes Control 2012;23(6):941-50. Oddsson SJ, Hardarson S, Petursdóttir V, **Jonsson E**, Sigurdsson MI, Einarsson GV, Pfannschmidt J, Guðbjartsson T. Synchronous pulmonary metastases from renal cell carcinoma-a whole nation study on prevalence and potential resectability. Scand J Surg. 2012;101(3):160-5.

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Æðaskurðlæknisfræði

Tengiliður: Karl Logason

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á restenósu og reokklusjonum eftir æðainngrip. Intimal hyperplasia, orsakir og fyrirbygging. Rannsóknir á árangri aðgerða vegna ósæðagúla og þrengsla í carotis æðum. Áhrif kítósanfleiða á stoðvefsmýndun.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Kirurgísk Institutt, Universitetet i Bergen, Noregi. Karkirurgisk afdeling, Haukeland Universitetssykehus, Bergen, Noregi, ARM-hópurinn (Genis ehf) og Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Moller SM, Logason K, Karason S, Thorisson HM. Percutaneous Thrombin Injection of Common Carotid Artery Pseudoaneurysm without Cerebral Protection. *Tex Heart Inst J* 2012;39(5):696-8.

Svæfinga- og gjörgæslulæknisfræði

Forstöðumaður: Gísli H. Sigurðsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Erfðaþættir bráðra líffærabíla. Fjöllíffærabíla. Smáæðablóðflæði í lífúr, brisi, þörmum og nýrum í losti. Viðbrögð þekjuvefs lungna við þrýstingsálagi. Rannsóknir á sjúklingum sem fara í hjartaskurðaðgerðir. Eftirmeðferð gjörgæslusjúklinga og langtíma árangur meðferðar. D vítamínúskapur starfsmanna og sjúklinga.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Afdrif og horfur sjúklinga með mjaðmarbrót. Sigurbergur Kárason, Gísli H Sigurðsson, Jóhanna M Sigurjónsdóttir, Kristófer A Magnússon, Yngvi Ólafsson, Brynjólfur Mogensen.

Árangur opinna hjartaaðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Blóðhlutagjafir á íslenskum gjörgæsludeildum. Gísli H. Sigurðsson, Karl Erlingur Oddason, Tómas Guðbjartsson, Sigurbergur Kárason, Sveinn Guðmundsson, Kári Hreinsson.

Bráð blóðstorkubíla: Faraldsfræði, erfðaþættir og greiningarpróf. Gísli H. Sigurðsson, Martin Ingi Sigurðsson, Páll Torfi Öundurson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Hilma Hólm.

D vitamin úskapur hjá heilbrigðisstarfsfólki á svæfinga og gjörgæsludeild LSH í lok vetrar. Gísli H. Sigurðsson, Sigurbjörg Skarphéðinsdóttir, Kirk Hakan, Douglas Coursin

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdis Þórisdóttir, Páll Ingarsson.

Komur á Landspítala vegna umferðarslysa 2003-2011, eðli og umfang áverka. Kristinn Sigvaldason, Brynjólfur Mogensen, Sigurbergur Kárason, Bjarni Árnason, Andri Elfarsson.

Smáæðablóðflæði í þörmum. Gísli H. Sigurðsson, Luzius Hildebrand, Vladimir Krejci.

Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarvél. Gísli H. Sigurðsson, Ólöf R. Ámundadóttir, Elizabeth Þórarinn Sveinsson, Helga Jónsdóttir, Alma Möller, Kristinn Sigvaldason, Brynja Haraldsdóttir, Rannveig J.Jónasdóttir, Hrefna Eyþórsdóttir, Helga Sjófn Jóhannesdóttir, Ester Gunnsteinsdóttir.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Smáæðablóðflæði í kviðarholslíffærum. Gísli H. Sigurðsson.

Össur hf

Samanburður á hæfni fjögurra tegunda hálskraga að skorða háls hrygg, áhrif á bláæðaprýsting í hálsi og þægileiki. Sigurbergur Kárason, Kristbjörn Reynisson, Kjartan Gunnsteinnsson, Ása Guðlaug Lúðvikkadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gísli H Sigurðsson, Þorvaldur Ingarsson.

Doktorsnemar

Ólöf Ragna Ámundadóttir. Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarvél. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Gísli H. Sigurðsson, Elizabeth Dean.

Vladimir Krejci. Smáæðablóðflæði í kviðarholslíffærum. Department of Anesthesiology, Inselspital University of Berne. Leiðbeinendur: Gísli H. Sigurðsson, Luzius Hildebrand.

Meistaraneini

Karl Erlingur Oddason. Blóðhlutagjafir á íslenskum gjörgæsludeildum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gísli H. Sigurðsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands; University of British Columbia í Vancouver, Kanada; University of Wisconsin, Madison, Wisconsin; Læknadeild Háskólans í Bern, Sviss; Háskólasjúkrahúsið í Gautaborg; University of Pennsylvania, Philadelphia.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Gísli H. Sigurðsson er í ritstjórn *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*.

Sigurbergur Kárason er í ritstjórn *Læknablaðsins*.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Martin Ingi Sigurðsson, Sólveig Helgadóttir, Inga Lára Ingvardsdóttir, Sindri Aron Viktorsson, Kári Hreinsson, Þórarinn Arnórsson, Tómas Guðbjartsson. Árangur kransæðahjáveituaðgerða og ósæðarlokuskipta hjá öldruðum. *Læknablaðið* 2012;98(1):11-6.

Tómas Andri Axelsson, Martin Ingi Sigurðsson, Ásgeir Alexandersson, Hünbogi Þorsteinsson, Guðmundur Klemenzson, Steinn Jónsson, Tómas Guðbjartsson. Innlagdir á gjörgæslu eftir bláðnám og fleygskurði við lungnakrabbameini. *Læknablaðið* 2012;98(5):271-5.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Knútsdóttir S, Thorisdóttir H, Sigvaldason K, Jonsson H, Jr., Bjornsson A, Ingarsson P. Epidemiology of traumatic spinal cord injuries in Iceland from 1975 to 2009. *Spinal Cord* 2012;50(2):123-6.

Moller SM, Logason K, Karason S, Thorisson HM. Percutaneous Thrombin Injection of Common Carotid Artery Pseudoaneurysm without Cerebral Protection. *Tex Heart Inst J* 2012;39(5):696-8.

Palmason R, Vidarsson B, Sigvaldason K, Ingimarsson JP, Gudbjartsson T, Sigurdsson GH, Onundarson PT. Recombinant factor VIIa as last-resort treatment of desperate haemorrhage. *Acta Anaesthesiol Scand* 2012;56(5):636-44.

Pearse RM, Moreno RP, Bauer P, Pelosi P, Metnitz P,

Spies C, Vallet B, Vincent JL, Hoelt A, Rhodes A. European Surgical Outcomes Study (EuSOS) group for the Trials groups of the European Society of Intensive Care Medicine and the European Society of Anaesthesiology (Sigurdsson GH, Karason S, Sigurbjörnsson FT, Sigurdardóttir EE). Mortality after surgery in Europe: a 7 day cohort study. *Lancet* 2012;380(9847):1059-65.

Pereira JM, Moreno RP, Matos R, Rhodes A, Martin-Loeches I, Ceconi M, Lisboa T, Rello J. on behalf of the ESICM H1N1 Registry Steering Committee and the ESICM H1N1 Registry Contributors (ESICM H1N1 Registry Contributors, Sigurdsson GH o.fl.). Severity assessment tools in ICU patients with 2009 influenza A (H1N1) pneumonia. *Clin Microbiol Infect* 2012;18(10):1040-8.

Perner A, Haase N, Guttormsen AB, Tenhunen J, Klemenzson G, Aneman A, Madsen KR, Moller MH, Elkjaer JM, Poulsen LM, Bendtsen A, Winding R, Steensen M, Berezowicz P, Soe-Jensen P, Bestle M, Strand K, Wiis J, White JO, Thornberg KJ, Quist L, Nielsen J, Andersen LH, Holst LB, Thormar K, Kjaeldgaard AL, Fabritius ML, Mondrup F, Pott FC, Moller TP, Winkel P, Wetterslev J, Grp ST, Scandinavian Critical Care T. Hydroxyethyl Starch 130/0.4 versus Ringer's Acetate in Severe Sepsis. *N Engl J Med* 2012;367(2):124-34.

Sigurdsson GH, Rasmussen LS. Indications for blood transfusion. Are we using the right transfusion trigger? *Acta Anaesthesiol Scand* 2012;56(3):267-9.

Sigurdsson GH. Anesthetic management of microvascular surgery. *Le Praticien en Anesthésie Réanimation* 2012;16(4):213-7.

Sigurdsson MI, Vesteinsdóttir IO, Sigvaldason K, Helgadóttir S, Indridason OS, Sigurdsson GH. Acute kidney injury in intensive care units according to RIFLE classification: a population-based study. *Acta Anaesthesiol Scand* 2012;56(10):1291-7.

Vigfusson G, Sigurdsson GH. Epidural pain management after open lateral thoracotomy: Female patients have better pain relief and need smaller amounts of analgesics than males. *Scand J Pain* 2012;3(2):108-11.

Önnur ritverk

Gísli H. Sigurðsson. Fylgikvillar og dauðsföll eftir skurðaðgerðir [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(12):635.

Kristinn Sigvaldason. Sýklasótt. *Sjúkraþjálfarinn* 2012;39(1):4-6.

Sigurbergur Kárason, Kári Hreinsson, Alma D. Möller. Kennsla læknanna í Hong Kong. *Læknablaðið* 2012;98(12):668-70.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 11 Veggspjöld – agrip sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 8 Veggspjöld – agrip sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3

Sýklafræði

Forstöðumaður: Karl G. Kristinsson prófessor
Sýklafræði forsvarsmáður: Karl G. Kristinsson prófessor

Veirufræði forsvarsmáður: Arthur Löve prófessor

Sýklafræði

Forsvarsaður: Karl G. Kristinsson prófessor
Helstu áherslur í rannsóknum

Í rannsóknum er lögd áhersla á fá stór verkefni sem nýta sérstöðu Íslands, en sú sérstaða býður upp á einstaka möguleika til rannsókna á faraldsfræði og sameindafaraldsfræði sýkinga. Rannsóknir hafa einkum beinst að sameindafaraldsfræði sýklalyfjaónæmis, pneumókokkasýkinga, methisillin ónæmra *S. aureus* (MÓSA), streptókokkasýkinga, *Campylobacter* og *Chlamydia trachomatis*.

Stærstu verkefni sem unnið er að eru sameindafaraldsfræði pneumókokka, sameindafaraldsfræði streptókokka af flokki A og flokki B, breiðvirkir beta-laktamasar í Gram neikvæðum stöfum úr hópi Enterobacteriaceae (rannsókn á arfgerðum og greining faraldra) og sameindafaraldsfræði methisillin ónæmra *S. aureus* (MÓSA). Nú þegar bólusetning gegn pneumókokkasýkingum eru nýhafnar, þá munum við leggja áherslu á að fylgjast með áhrifum hennar á tíðni sýkinga og hvaða áhrif hún hefur á sameindafaraldsfræði pneumókokkana. Þetta verkefni fékk hvatningastyrk frá Vísindasjóði Landspítalans á árinu auk þess sem unnið var að því að fá stóran styrk í það frá Lyfjafyrirtækinu GSK.

Styrkir sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Áhrif pneumókokkabólusetninga á sameindafaraldsfræði pneumókokka og sýkingartíðni. Karl G. Kristinsson. 3 milljónir.

Kortlagning MÓSA sýkinga á Norðurlöndunum – Hluti Íslands. Gunnsteinn Haraldsson, Hjördís Harðardóttir, Ólafur Guðlaugsson, Karl G. Kristinsson, Trond Jacobsen, Frode Gran, Robert L. Skov, Sara Hægeman, Jaana Vuopio-Varkila.

Doktorsnemar

Freyja Valsdóttir. Sameindalíffræðileg rannsókn á ónæmum bakteríum úr faraldri á Landspítala 2007-2011: skyldleikarannsókn og plasmíð greiningar í Klebsiella pneumoniae og Escherichia coli. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinandi: Ingibjörg Hilmarsdóttir.

Marita Debess Magnussen. Sýklalyfjapól hjá Streptococcus pneumoniae, Streptococcus pyogenes og Escherichia coli úr Færeyingum, samband við sýklalyfjanotkun og samanburður við Danmörk og Ísland. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinandi: Karl G. Kristinsson.

Martha Ásdís Hjálmsdóttir. Sameindalíffræðilegar orsakir næmis, meinvirkni og útbreiðslu Streptococcus pneumoniae. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinandi: Karl G. Kristinsson.

Meistaraneimar

Karen Dröfn Jónsdóttir. Lyfjanæmi Helicobacter pylori á Íslandi. Lyfjafraeðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna Ingibjörg Gunnarsdóttir, Hallgrímur Guðjónsson, Hjördís Harðardóttir, Einar Stefán Björnsson.

Sigríður Júlía Quirk. Dreifing hjúpgerða í pneumókokkasýkingum. Læknadeild Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Martha Á. Hjálmsdóttir. Leiðbeinandi: Gunnsteinn Haraldsson.

Læknar í framhaldsnámi

Lena Rós Ásmundsdóttir, deildarlæknir, í sernámi í sýklafræði.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Embætti sóttvarnalæknis, Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, Lyfjafraeðideild Háskóla Íslands, Íslensk erfðagreining, Auris ehf, The Methodist Hospital Research Institute, Houston, USA, National Institute of Public Health, Prag, Tékklandi.

Oxford University, Englandi. Wellcome Trust Sanger Institute, Cambridge University, Englandi, Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Statens Seruminstitut, Kaupmannahöfn, European Staphylococcal reference Laboratory Working Group. Technical University of Denmark-National Veterinary Institute, Kaupmannahöfn. Auk ýmissa fræðigreina innan Landspítala ss. barnalæknisfræði, lyflæknisfræði, smitsjúkdómalæknisfræði, sýkingavarnadeild, háls- nef- og eyrnalæknisfræði og ónæmisfræði.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðigreinarinnar fengu á árinu

Karl Kristinsson hlaut Hvatningarstyrk Vísindasjóðs Landspítala fyrir verkefnið Áhrif pneumókokkabólusetninga á sameindafaraldsfræði pneumókokka og sýkingartíðni

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Karl G. Kristinsson er einn af ritstjórum Eurosurveillance og í ritstjórn Scandinavian Journal of Infectious Diseases og Microbial Drug Resistance.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Inga Jóna Ingimarsdóttir, Lena Rós Ásmundsdóttir, Magnús Gottfredsson. Tilfelli mánaðarins: Maður með sýklasótt og rauðkomasundrun. Læknablaðið 2012;98(5):289-90.

Karl Kristinsson, Kristín Huld Haraldsdóttir, Páll Helgi Möller. Blöðrur á gallvegum – sjúkratilfelli. Læknablaðið 2012;98(8):409-12.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Asgeirsson H, Kristjánsson M, Kristinsson KG, Gudlaugsson O. Clinical significance of Staphylococcus aureus bacteriuria in a nationwide study of adults with *S. aureus* bacteraemia. J Infect 2012;64(1):41-6.

Asmundsdóttir LR, Erlendsdóttir H, Gisladóttir AL, Gottfredsson M. Molecular epidemiology of late recurrent candidaemia—a population-based study in Iceland. Clin Microbiol Infect 2012;18(2):195-201.

Berndsen MR, Erlendsdóttir H, Gottfredsson M. Evolving epidemiology of invasive Haemophilus infections in the post-vaccination era: results from a long-term population-based study. Clin Microbiol Infect 2012;18(9):918-23.

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Love A, Gudnason JF, Asgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjansdóttir BS, Haraldsson G, Baldursson O, Kristinsson KG, Gottfredsson M. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction rules. Results from a prospective, population-based study. PLoS One 2012;7(10):e46816.

Gudnason T, Hrafnkelsson B, Laxdal B, Kristinsson KG. Can risk factors for infectious illnesses in children at day care centres be identified? Scand J Infect Dis 2012;44(2):149-56.

Hilmarsdóttir I, Baldvinsdóttir GE, Hardardóttir H, Briem H, Sigurethsson SI. Enteropathogens in acute diarrhoea: a general practice-based study in a Nordic country. Eur J Clin Microbiol Infect Dis 2012;31(7):1501-9.

Wyres KL, Lambertsen LM, Croucher NJ, McGee L, von Gottberg A, Linares J, Jacobs MR, Kristinsson KG, Beall BW, Klugman KP, Parkhill J, Hakenbeck R, Bentley SD, Brueggemann AB. The multidrug-resistant PMEN1 pneumococcus is a paradigm for genetic success. Genome Biol 2012;13(11):R103.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Asmundsdóttir LR, Erlendsdóttir H, Gottfredsson M.

Nationwide study of candidemia, antifungal use, and antifungal drug resistance in Iceland, 2000 to 2011. J Clin Microbiol 2012 Epub.

Gudnason T, Hrafnkelsson B, Laxdal B, Kristinsson KG. Does hygiene intervention at day care centres reduce infectious illnesses in children? An intervention cohort study. Scand J Infect Dis 2012 Epub.

Önnur ritverk

Ingibjörg Hilmarsdóttir. Myglusveppir í húsum. Tímarit Astma- og ófnæmisfélagsins 2012;6(2):16-9.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 3 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 7

Veirufræði

Forsvarsaður: Arthur Löve prófessor
Helstu áherslur í rannsóknum

Sameindafaraldsfræði og sameindalíffræði ýmissa veira, einkum lífrarbólguveira. Mest með tilliti til arfgerðarþátta sem hafa áhrif á sjúkdómsmyndun. Einnig skyldleikatré og arfgerðir hinna ýmsu veirustofna sem einangrast hafa. Rannsóknir á erfðum tiltekinnar smitsjúkdóma.

Meistaraneimi

Hanna Lilja Guðjónsdóttir. Algengi parvoveiru 4 í ýmsum sjúklingahópum á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Arthur Löve, Anders Widell, Þorgerður Árnadóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Embætti sóttvarnalæknis, Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum, Íslensk Erfðagreining, Heilsugæslustöðvar á höfuðborgarsvæðinu og landsbyggðinni. Lyfjafraeðideild Háskóla Íslands. Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Háskólinn í Lundi og Háskólasjúkrahúsið í Malmö. University of Maryland, USA, National Institute of Health (Bandaríska heilbrigðisstofnunin). Auk ýmissa fræðigreina innan Landspítala ss. barnalæknisfræði, smitsjúkdómalæknisfræði, sýklafræði og ónæmisfræði.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Love A, Gudnason JF, Asgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjansdóttir BS, Haraldsson G, Baldursson O, Kristinsson KG, Gottfredsson M. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction rules. Results from a prospective, population-based study. PLoS One 2012;7(10):e46816.

Chen EY, Baum K, Collins W, Love A, Merz M, Olafsson S, Björnsson ES, Lee WM. Hepatitis E masquerading as drug-induced liver injury. Hepatology 2012;56(6):2420-3.

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Taugasjúkdómafræði

Forstöðumaður: Elías Ólafsson prófessor
Helstu áherslur í rannsóknum

Faraldsfræði taugasjúkdóma á Íslandi, þ.m.t. slag, flogaveiki, MS, Huntington sjúkdóm og ættgennt úttaugamein (neuropathy). Heilablæðingar og gaumstol. Arfgengar heilablæðingar á Íslandi.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Áhrif natalizumab (Tysabri) á vitsmunastarf, þreytu, þunglyndi og stjórnumarfærni fólks með MS-sjúkdóminn. Sólveig Jónsdóttir, Elías Ólafsson, Haukur Hjaltason, Sóley Þráinsdóttir.

Flogalyf og miðlægur skjaldvakabrestur. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Elías Ólafsson, Margrét Jóna Einarsdóttir.

Gaumstol eftir slag í hægra heilahlveli. Helga Jónsdóttir, Marianne Klinke, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Dan Zahavi.

Hryggjar- og mænuáverkar á Íslandi frá 1975 til 2011. Kristinn Sigvaldason, Halldór Jónsson jr., Sigrún Knútsdóttir, Herdís Þórisdóttir, Páll Ingvarsson.

Reynsla notkunar natalizumab meðferðar við multiple sclerosis á Íslandi. Haukur Hjaltason, Dagur Ingi Jónsson, Elías Ólafsson, Sóley Guðrún Þráinsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rannsóknarstofnunin á Keldum, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, Tryggingastofnun ríkisins. The Laboratory of Neurogenetics and NIA, Bethesda, Columbia University, University of South Carolina. Ýmsir fræðigreinar innan Landspítala s.s. talmeinafræði, myndgreining, fæðinga- og kvensjúkdómfræði,

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Anna Bryndís Einarsdóttir hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Óútskýrður skyndidaudi hjá flogaveikum en styrkurinn er ætlaður ungu vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Bjarni Guðmundsson, Albert Páll Sigurðsson, Anna S. Þórisdóttir. Stífkrampi – tilfelli og yfirlit. Læknablaðið 2012;98(4):211-4.

Ólafur Árni Sveinsson, Albert Páll Sigurðsson. Fótaóeirð – yfirlitgrein. Læknablaðið 2012;98(1):33-7.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Helgadóttir A, Gretarsdóttir S, Thorleifsson G, Holm H, Patel RS, Guðnason T, Jones GT, van Rij AM, Eapen DJ, Baas AF, Tregouet DA, Morange PE, Emmerich J, Lindblad B, Gottsater A, Kiemeny LA, Lindholt JS, Sakalihan N, Ferrell RE, Carey DJ, Elmore JR, Tsao PS, Garup N, Jorgensen T, Witte DR, Hansen T, Pedersen O, Pola R, Gaetani E, Magnadóttir HB, Wijmenga C, Tromp G, Ronkainen A, Ruigrok YM, Blankensteijn JD, Mueller T, Wells PS, Corral J, Soria JM, Souto JC, Peden JF, Jalilzadeh S, Mayosi BM, Keavney B, Strawbridge RJ, Sabater-Lleal M, Gertow K, Baldassarre D, Nyyssonen K, Rauramaa R, Smit AJ, Mannarino E, Giral P, Tremoli E, de Faire U, Humphries SE, Hamsten A, Haraldsdóttir V, Ólafsson I, Magnusson MK, Samani NJ, Levey AI, Markus HS, Kostulas K, Dichgans M, Berger K, Kühlenbaumer G, Ringelstein EB, Stoll M, Seedorf U, Rothwell PM, Powell JT, Kuivaniemi H, Onundarson PT, **Valdimarsson E**, Matthiasson SE, Gudbjartsson DF, Thorgeirsson G, Quyyumi AA, Watkins H, Farrall M, Thorsteinsdóttir U, Stefansson K. Apolipoprotein(a) Genetic Sequence Variants Associated With Systemic Atherosclerosis and Coronary Atherosclerotic Burden But Not With Venous Thromboembolism. *J Am Coll Cardiol* 2012;60(8):722-9.

Rorden C, **Hjaltason H**, Fillmore P, Fridriksson J, Kjartansson O, Magnusdottir S, Karnath HO. Allocentric neglect strongly associated with egocentric neglect. *Neuropsychologia* 2012;50(6):1151-7.

Sveinsson O, Halldórsson S, **Ólafsson E**. An Unusually Low Prevalence of Huntington's Disease in Iceland. *Eur Neurol* 2012;68(1):48-51.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Magnusdottir S, Fillmore P, den Ouden DB, **Hjaltason H**, Rorden C, Kjartansson O, Bonilha L, Fridriksson J. Damage to left anterior temporal cortex predicts impairment of complex syntactic processing: A lesion-symptom mapping study. *Hum Brain Mapp* 2012. Epub.

Öldrunarlæknisfræði

Forstöðumaður: Pálmi V. Jónsson prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir í öldrunarfræðum undir formerkjum Rannsóknarstofnu í öldrunarfræðum snerta margar klínískar spurningar og faraldsfræði í viðum skilningi.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Líffræðileg merki súrefnisálags, bólguvörunar og taugahrömunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gislason, Kristín Hannesdóttir, Jón G Snædal, Sólveig Rósa Davíðsdóttir, Annie Arvidsson.

Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Sigríður Magnúsdóttir, Ester Sighvatsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Rannsókn á áhrifum nýrra næringardrykkja á næringarástand aldraðra – Blóðmælingar á D-vítamíni. Ólöf Guðný Geirsdóttir, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Ingunn Þorsteinsdóttir, Pálmi V Jónsson, Kristín Briem.

Regluleg hreyfing á miðjum aldri við þunglyndiseinkenni og hreyfigetu fötleggja meðal aldraðra: 25 ára eftirfylgni. Milan Chang Guðjónsson, Pálmi Jónsson, Vilmundur Guðnason.

Tengsl heilarita, hugrænnar færni og líffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Jón G. Snædal, Magnús Jóhannsson, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gisli Jóhannesson.

European Commission

SENATOR-Development and Clinical Trials of a new Software Engine for the Assessment and Optimization of Drug and non-drug Therapy in Older People. Work Package 9. Aðalsteinn Guðmundsson, Pétur S Gunnarsson, María Heimisdóttir, Ólafur Samúelsson.

Doktorsnemar

Magnús Jóhannsson. Tengsl heilarita, hugrænnar færni og líffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón G. Snædal, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gisli Jóhannesson.

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Physical activity and dietary intake in community dwelling older adults. Associations with body composition, muscle strength, physical function and other health-related outcomes. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennarar og leiðbeinendur: Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel.

Meistararnemar

Brynhildur Jónsdóttir. Væg vitran skerðing metin með taugasálfræðilegu mati og heilariti, eftirfylgd ári síðar. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: María K. Jónsdóttir, Jón Snædal.

Ester Sighvatsdóttir. Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Talmeinafræði, Háskóla Íslands. Sigríður Magnúsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Eva Kristinsdóttir. Geðlyfjatökn fyrir og eftir hamfarir. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Aðalsteinn Guðmundsson, Sveinbjörn Gízarson, Inga J. Arnardóttir, Jakob L. Kristinnsson, Matthías Halldórsson.

Guðrún Þengilsdóttir. Lyf sem orsök innlagna á Landspítala Háskólasiúkrahús. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: María Heimisdóttir, Anna Birna Almarsdóttir, Þórunn Guðmundsdóttir, Aðalsteinn Guðmundsson.

Sigríður Helgadóttir. Prognostic factors in advanced cancer patients in Iceland. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Pálmi V. Jónsson. Leiðbeinendur: Valgerður Sigurðardóttir, Sigríður Gunnarsdóttir.

Steinunn Arna Þorsteinsdóttir. Bráðaóráð eftir skurðaðgerð: fræðileg samantekt og forpröfun spurningarlista. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Herdís Sveinsdóttir. Leiðbeinandi: Jón Snædal.

Cand. Psych. nemi

Sólveig Rósa Davíðsdóttir. Rannsókn á próffræðilegum eiginleikum íslenskrar þýðingar á NPI-D taugedeilækniskvarðanum með álagsskvarða fyrir aðstandendur (NPI-D). Háskólanum í Arósum. Leiðbeinendur: Kristín Hannesdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Jón Snædal, Ida Atladóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Íslensk erfðagreining, Hjartavernd (AGES rannsóknin), InterRAI, NordRAI, Middle Eastern Academy of Aging, Rannsóknastofa í lyfja- og eitrefnafræði, Mentis Cura, Gerontologískt Centrum í Lundi Svíþjóð, Kläpeda University, Nordic Network for Dementia Diagnostics. Auk samstarfs við ýmissa fræðigreina innan Landspítala svo sem augnlæknisfræði og svefnrannsóknarstofu.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Jón Snædal í ritstjórn International Journal on Person Centered Medicine. Útgefandi Buckingham University Press, London, ritstjóri Prof. Andrew Miles.

Pálmi V. Jónsson er í ritstjórn European Geriatric Medicine.

Doktorsritgerð

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Hreyfing og næring eldra fólks í sjálfstæðri búsetu - Tengsl við líkamssamsetningu, vöðvastyrk, hreyfigetu og aðra heilsutengda þætti. = Physical activity and dietary intake in community dwelling older adults. Associations with body composition, muscle strength, physical function and other health-related outcomes. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Læknadeild, Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Atli Arnarson, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Alfons Ramel, **Pálmi V. Jónsson**, Laufey Steingrimsdóttir, Inga Þórsdóttir. Fæðuvenjur og fylgni við blóðþrýsting meðal eldri Íslendinga. Læknablaðið 2012;98(10):515-20.

Porkell Jóhannesson, Jakob Kristinnsson, **Guðlaug Þórsdóttir**, **Jón Snædal**. Serúlóplásmín og járn. Tengsl við Alzheimerssjúkdóm og Parkinsonsjúkdóm. Læknablaðið 2012;98(10):531-7.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Davídsdóttir SR, **Snaedal J**, Karlsdóttir G, Atladóttir I, Hannesdóttir K. Validation of the Icelandic version of the Neuropsychiatric Inventory with Caregiver Distress (NPI-D). *Nord J Psychiatry* 2012;66(1):26-32.

Geirsdóttir OG, Arnarson A, Briem K, Ramel A, **Jónsson PV**, Thorsdóttir I. Effect of 12-week resistance exercise program on body composition, muscle strength, physical function, and glucose metabolism in healthy, insulin-resistant, and diabetic elderly Icelanders. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2012;67(11):1259-65.

Geirsdóttir OG, Arnarson A, Briem K, Ramel A, Tomasson K, **Jónsson PV**, Thorsdóttir I. Physical function predicts improvement in quality of life in elderly Icelanders after 12 weeks of resistance exercise. *J Nutr Health Aging* 2012;16(1):62-6.

Gudlaugsson J, Gudnason V, Aspelund T, Siggeirsdóttir K, Ólafsdóttir AS, **Jonsson PV**, Arngrimsson SA, Harris TB, Johannsson E. Effects of a 6-month multimodal training intervention on retention of functional fitness in older adults: a randomized-controlled cross-over design. *Int J Behav Nutr Phys Act* 2012;9:107.

Jonsson T, Atwal JK, Steinberg S, **Snaedal J, Jonsson PV, Bjornsson S**, Stefansson H, Sulem P, Gudbjartsson D, Maloney J, Hoyte K, Gustafson A, Liu YC, Lu YM, Bhangale T, Graham RR, Huttenlocher J, Bjornsdottir G, Andreassen OA, Jonsson EG, Palotie A, Behrens TW, Magnusson OT, Kong A, Thorsteinsdottir U, Watts RJ, Stefansson K. A mutation in APP protects against Alzheimer's disease and age-related cognitive decline. *Nature* 2012;488(7409):96-9.

Keller MF, Saad M, Bras J, Bettella F, Nicolaou N, Simon-Sanchez J, Mittag F, Buchel F, Sharma M, Gibbs JR, Schulte C, Moskvina V, Durr A, Holmans P, Kilarski LL, Guerreiro R, Hernandez DG, Brice A, Ylikotila P, Stefansson H, Majamaa K, Morris HR, Williams N, Gasser T, Heutink P, Wood NW, Hardy J, Martinez M, Singleton AB, Nalls MA. **Jonsson PV**. Using genome-wide complex trait analysis to quantify 'missing heritability' in Parkinson's disease. *Hum Mol Genet* 2012;21(22):4996-5009.

Kristinsson J, **Snaedal J, Torsdottir G**, Johannesson T. Ceruloplasmin and iron in Alzheimer's disease and Parkinson's disease: a synopsis of recent studies. *Neuropsychiatr Dis Treat* 2012;8(5):51-21.

Kristinsson J, **Snaedal J, Torsdottir G**, Johannesson T. Ceruloplasmin and iron in Alzheimer's disease and Parkinson's disease: a synopsis of recent studies. *Neuropsychiatr Dis Treat* 2012;8:515-21.

Mittag F, Buchel F, Saad M, Jahn A, Schulte C, Bochdanovits Z, Simon-Sanchez J, Nalls MA, Keller M, Hernandez DG, Gibbs JR, Lesage S, Brice A, Heutink P, Martinez M, Wood NW, Hardy J, Singleton AB, Zell A, Gasser T, Sharma M. **Jonsson PV**. Use of support vector machines for disease risk prediction in genome-wide association studies: concerns and opportunities. *Hum Mutat* 2012;33(12):1708-18.

Rasku J, Pyykkö OI, Juhola M, Garcia M, Harris T, Launer L, Eiriksdottir G, Siggeirsdottir K, **Jonsson P**, Hoffman HJ, Petersen H, Rasmussen C, Caserotti P, Toppila E, Pajala S, Gudnason V. Evaluation of the postural stability of elderly persons using time domain signal analysis. *J Vestib Res* 2012;22(5):243-52.

Sigurdsson S, Aspelund T, Forsberg L, Fredriksson J, Kjartansson O, Oskarsdottir B, **Jonsson PV**, Eiriksdottir G, Harris TB, Zijdenbos A, van Buchem MA, Launer LJ, Gudnason V. Brain tissue volumes in the general population of the elderly: the AGES-Reykjavik study. *Neuroimage* 2012;59(4):3862-70.

Snaedal J, Johannesson GH, Gudmundsson TE, Blin NP, Emilsdottir AL, Einarsson B, Johnsen K. Diagnostic accuracy of statistical pattern recognition of electroencephalogram registration in evaluation of cognitive impairment and dementia. *Dement Geriatr Cogn Disord* 2012;34(1):51-60.

Snaedal J. Components of person-centered medicine in medical treatment and care. *Int J Pers Cent Med* 2012;2(1):29-32.

Snaedal J. Person Centered Medicine. *World Med Health Policy* 2012;4(2):1-14.

Thorolfsdottir RB, **Samuelsson O**, Noro A, Finne-Soveri H, **Jonsson PV**. Medication of older people admitted to acute care- Association with functional capacity and outcomes. *Middle East J Age Ageing* 2012;9(4):18-26.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Jonsson T, Stefansson H, Steinberg S, Jonsdottir I,

Jonsson PV, Snaedal J, Bjornsson S, Huttenlocher J, Levey AI, Lah JJ, Rujescu D, Hampel H, Giegling I, Andreassen OA, Engedal K, Ulstein I, Djurovic S, Ibrahim-Verbaas C, Hofman A, Ikram MA, van Duijn CM, Thorsteinsdottir U, Kong A, Stefansson K. Variant of TREM2 associated with the risk of Alzheimer's disease. *N Engl J Med* 2012 Epub.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5 þar af 4 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 26 þar af 13 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 8+1

Blóðbankinn

Sveinn Guðmundsson yfirleiknir

Helstu áherslur í rannsóknum

Blóðbankinn leggur áherslu á rannsóknir sem lúta að framþróun í frummeðferð, vefjaværfræði og geymslu blóðhluta. Blóðbankinn stundar rannsóknir á mesenchymal stofnfrumum með áherslu á sérhæfingu þeirra yfir í beinvef og brjóskef, auk hlutverks þeirra í ónæmisbælingu. Þessar rannsóknir fela einnig í sér þróun og stöðlun á GMP ferlum til ræktunar og sérhæfingar á mesenchymal stofnfrumum til notkunar í læknisfræðilegri meðferð. Einnig er unnið að faraldsfræðilegum rannsóknum á sviði hefðbundinnar blóðbankastarfsemi, sérlega blóðhlutanotkunar, mótefnamyndunar sjúklunga auk verkefna á sviði vefjaflokkana. Blóðbankinn er með viðamiklar rannsóknir á kerfislíffræðilegum breytingum á rauðfrumum og blóðflögum við geymslu þeirra í samstarfi við Kerfislíffræðisettur Háskóla Íslands.

Styrkir sem starfsmenn Blóðbankans fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala
Áhrif kítín fálíða á sérhæfingu THP-1 áttfrumna og viðloðunargetu æðapelsfrumna. Ólafur E. Sigurjónsson, Pétur Henry Petersen, Steinunn Guðmundsdóttir.

Árangur opinna hjartaáðgerða á Íslandi. Tómas Guðbjartsson, Martin Ingi Sigurðsson, Þórarinn Arnórsson, Sólveig Helgadóttir, Ragnar Danielsen, Ólafur Skúli Indriðason, Sveinn Guðmundsson, Gísli H. Sigurðsson.

Asablæðing í kjölfar fæðingar. Ragnheiður I. Bjarnadóttir, Þóra Steingrimsdóttir, Sveinn Guðmundsson, Anna Lilja Gísladóttir, Friða Guðný Birgisdóttir.

Blóðhlutagjafir á íslenskum gjörgæsluleidum. Gísli H. Sigurðsson, Karl Erlingur Oddason, Tómas Guðbjartsson, Sigurbergur Kárasón, Sveinn Guðmundsson, Kári Hreinsson.

Doktorsnemar

Björg Guðmundsdóttir. Identification of the downstream targets of the putative transcriptional regulator Pogz in hematopoietic development. Verfræði- og náttúruvísindasvið, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jonathan R. Keller, Ólafur E. Sigurjónsson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson.

Magdalena Maria Stefaniak. Effect of marine derived bioactive compounds on immune activity; in vitro cell models. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Sesselja Ómarsdóttir, Kristberg Kristbergsson.

Ramona Lieder. Chitosan and chitosan derivatives in tissue engineering and stem cell biology. Tækni og verkfræðideild, Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Gissur Örylgsson, Már Mátsson.

Meistararnemar

Agnes Czenek. Notkun á µCT tækni og CAD modellign til að greina myndun á utanfrumuefni í beinsérhæfingu in vitro. Tækni og verkfræðideild, Háskólanum í Reykjavík. Paolo Gargiulo, Gissur Örylgsson, Ólafur E. Sigurjónsson.

Guðlaug Jökuldóttir. Áhrif aldursdreifingar Íslensku þjóðarinnar á framboð og eftirspurn blóðhluta. Tækni og verkfræðideild, Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Páll Jensson, Sveinn Guðmundsson, Ína B. Hjálmarsdóttir, Jörunn Frimansdóttir.

Oddný Gunnarsdóttir. Notkun á lífvirkum þrívíddar burðarvirkjum til beinmyndunar in vitro. Tækni og verkfræðideild, Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Paolo Gargiulo, Karin Wurtz.

Sandra María Jónsdóttir Buch. Áhrif blóðflögulýsata úr útrunnum blóðflögueiningum á ræktun og sérhæfingu mesenchymal stofnfruma ræktuðum frá stofnfrumum úr fósturvísnum manna. Heilbrigðisvísindasvið, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hilmar Viðarsson, Guðrún Valdimarsdóttir, Ólafur E. Sigurjónsson

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar og starfseiningar á Landspítala ss. Skurðlæknisfræði, meinafræði, blóðlæknisfræði og heilbrigðisverkfræði.

Kerfislíffræðisettur Háskóla Íslands, ORF líftækni hf, Genis ehf, Matis ohf, Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Háskóli Íslands, Háskólinn í Reykjavík.

University of San Diego USA, Scottish Center for Regenerative Medicine, Edinburgh, Scotland, National Cancer Institute, USA, Oslo university Sykehus, University of Oslo, Uniformed Services University of the Health Sciences 3bs research Group Portugal.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Halasi G, Soviknes AM, **Sigurjónsson O**, Glover JC. Proliferation and recapitulation of developmental patterning associated with regulative regeneration of the spinal cord neural tube. *Dev Biol* 2012;365(1):118-32.

Haldorsdottir AM, Kanduri M, Marincevic M, Mansouri L, Isaksson A, Goransson H, Axelsson T, Agarwal P, Jernberg-Wiklund H, Stamatopoulos K, Sander B, Ehrencrona H, Rosenquist R. Mantle cell lymphoma displays a homogenous methylation profile: a comparative analysis with chronic lymphocytic leukemia. *Am J Hematol* 2012;87(4):361-7.

Kanduri M, Marincevic M, **Haldorsdottir AM**, Mansouri L, Junevik K, Ntoufa S, Kultima HC, Isaksson A, Juliusson G, Andersson PO, Ehrencrona H, Stamatopoulos K, Rosenquist R. Distinct transcriptional control in major immunogenetic subsets of chronic lymphocytic leukemia exhibiting subset-biased global DNA methylation profiles. *Epigenetics* 2012;7(12):1435-42.

Lieder R, Darai M, Thor MB, Ng CH, Einarsson JM, **Gudmundsson S**, Helgason B, Gaware VS, Masson M, Gíslason J, Örylgsson G, **Sigurjónsson OE**. In vitro bioactivity of different degree of deacetylation chitosan, a potential coating material for titanium implants. *J Biomed Mater Res A* 2012;100(12):3392-9.

Lieder R, Reynisdottir SR, Thormodsson F, Chuen-How Ng, Einarsson JM, Gíslason J, Bjornsson J, **Gudmundsson S**, Petersen PH, **Sigurjónsson OE**. Glucosamine increases the expression of YKL-40 and osteogenic marker genes in hMSC during osteogenic differentiation. *Natural Products Bioprospect* 2012;2(2):87-91.

Lieder R, Thormodsson F, Ng CH, Einarsson JM, Gíslason J, Petersen PH, Sigurjónsson OE. Chitosan and Chitin Hexamers affect expansion and differentiation of mesenchymal stem cells differently. *Int J Biol Macromol* 2012;51(4):675-80.

Paglia G, Magnúsdóttir M, Thorlacius S, Sigurjónsson OE, Guethmundsson S, Pálsson BO, Thiele I. Intracellular metabolite profiling of platelets: evaluation of extraction processes and chromatographic strategies. *J Chromatogr B Analyt Technol Biomed Life Sci* 2012;898:111-20.

Paglia G, Pálsson BO, Sigurjónsson OE. Systems biology of stored blood cells: can it help to extend the expiration date? *J Proteomics* 2012;76 Spec No.:163-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Jónsson T, Guðmundsson KG, Bjarnadóttir K, Hjalmarsdóttir IB, Guðmundsson S, Arngrimsson R. Association of HLA-DRB1*01 with Dupuytren's disease. *Scand J Rheumatol* 2012 Epub

Lieder R, Gaware VS, Thormodsson F, Einarsson JM, Ng CH, Gíslason J, Masson M, Petersen PH, Sigurjónsson OE. Endotoxins affect bioactivity of chitosan derivatives in cultures of bone marrow-derived human mesenchymal stem cells. *Acta Biomater* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Þorbjörn Jónsson. Starfsendurhæfingarsjóðir og atvinnutengd starfsendurhæfing [ritstjórnargrein]. *Læknablaðið* 2012;98(8):397.

Ólafur E. Sigurjónsson. Blóðbankinn hefur verið gæðavottaður í 11 ár. Fréttatíminn 2012.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1
Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 12
Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Eðlisfræðingar

Tengiliður: Garðar Mýrdal forstöðumaður Meistaraneami

Agnes Þóroldsdóttir. Myndtækni nýtt til þróunar og endurbóta í geislameðferð krabbameins í blóðruhálskirtli. Lýðheilsuvísindi. Háskóla Íslands. Umsjónarkennarar: Ásbjörn Jónsson, Garðar Mýrdal, Þórarinn E. Sveinsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum
Háskóli Íslands

Félagsráðgjafar

Tengiliður: Anna Rós Jóhannesdóttir yfirfélagsráðgjafi Helstu áherslur í rannsóknum

Megináhersla er lögð á að skoða gæði þjónustu sem sjúkrahúsið veitir, meðal annars viðhorf og reynslu varðandi andlega, líkamlega og sálfélagslega þætti vegna meðferðar og endurhæfingar. Mikil áhersla er á fjölskylduvinnu með gagnreyndum aðferðum og að meta árangur þess að vinna með umhverfi og með aðstandendum sjúklings.

Doktorsnemar

Helga Sól Ólafsdóttir. Nordic and Infertile. A study of options and decisions. Nordic School of Public Health, Gautaborg, Svíþjóð. Leiðbeinendur: Anders Möller, Matts Wikland.

Sveinbjörg Júlía Svavarsdóttir. Endurhæfing geðfatlaðra. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigrún Júlíusdóttir.

Meistaraneimar

Anna Guðrún Halldórsdóttir. Viðhorf og afdrif brautskráðra BA nema frá 2008-2011. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Steinunn Hrafnadóttir

Ásta Guðmundsdóttir. Umönnunaraðilar aldraðir. Álag og viðhorf þeirra til þjónustu við aldraða. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigurveig H. Sigurðardóttir.

Bergdís Ýr Guðmundsdóttir. Dvöl barna í Kvennaathvarfinu. Starfsemi Kvennaathvarfsins með tilliti til barna, upplifun barna á dvöl sinni og óskir mæðra um þjónustu þeim til handa. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Anni G. Haugen.

Eva Ólafsdóttir. Félagsleg þátttaka einstaklinga með þroskahömlun sem búa á samþylum. Mat forstöðumanna samþyla. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Halldór S. Guðmundsson.

Guðlaug M. Júlíusdóttir. Fjölskyldumatslisti (FML) McMasters.McMasters Family Assessment Device (FAD) - mat á próffræðilegum eiginleikum fyrir íslenskt þýði. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hrefna Ólafsdóttir.

Guðrún Kolbrún Otterstedt. Fjölskyldumeðferð. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands.

Gunnlaug Thorlacius. Árangur meðferðar FMB (Foreldrar-Meðganga-Barn) teymis í samanburði við úrræði á vegum Miðstöðvar foreldra og barna. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Anna María Jónsdóttir.

Hanna Björg Héðinsdóttir. Fjölskyldumeðferð. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands.

Ingbjörg Karlsdóttir. Leiðbeiningarit um ADHD fyrir grunnskóla. Lýðheilsu- og kennslufræðideild, Háskólinn í Reykjavík. Leiðbeinendur: Páll Magnússon, Margrét L. Guðmundsdóttir.

Katrín Guðný Alfreðsdóttir. Úr biðröð í búð- breyttar áherslur í matargjöfum hjá Hjálparstarfi kirkjunnar. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Steinunn Hrafnadóttir.

Kristín Berta Guðnadóttir. Fjölskyldumeðferð. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands.

Kristín Einarisdóttir. Kennslufræði og lýðheilsuvísindi, Háskólanum í Reykjavík.

Ragnheiður Ósk Guðmundsdóttir. Fjölskyldubruin upplifun þátttakenda og markmið. Félagsvísindasvið, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Hervör Alma Árnadóttir, Anna Rós Jóhannesdóttir.

Valur Bjarnason. Staða og liðan fanga við lok afplánunar. Félagsráðgjafardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Steinunn Hrafnadóttir.

Viðurkenningar sem félagsráðgjafar fengu á árinu
Átröskunarteymi Landspítala hlaut hvatningarverðlaun frá Þú getur, forvarnar og fræðsluhóps, fyrir framúrskarandi eflingu og baráttu gegn fordómum. Helga Þórðardóttir.

Félagsráðgjafafélag Íslands útnefndi Sigurlaugu Hauksdóttur og Guðbjörgu Eddu Hermannsdóttur Félagsráðgjafa ársins.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Helga Sól Ólafsdóttir, er í ritstjórn Tímarit félagsráðgjafa.

Sigurlaug Hauksdóttir er í fagræði á heilbrigðissviði í Tímariti félagsráðgjafa

Doktorsritgerð

Helga Sól Ólafsdóttir. Nordic and Infertile. A study of options and decisions [Doktorsritgerð]. Göteborg: Nordic School of Public Health; 2012.

Ritverk –bækur eða bókakafar

Helga Sól Ólafsdóttir, Helga Gottfredsdóttir. Ófrjósemi – Afleiðingar meðferðar fyrir konur. In: Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfredsdóttir, editors. Við góða heilsu? Konur og heilbrigði í nútímamfélagi. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Guðlaug M. Júlíusdóttir, Erla S. Hallgrímsdóttir. Tæling á netinu. Tímarit félagsráðgjafa 2012;6(1):42-6.

Málfríður Lorange, **Kristín Kristmundsdóttir,** Guðmundur Skarphéðinsson, Björg Sigríður Hermannsdóttir, Linda Björk Oddsdóttir, Dagbjörg B. Sigurðardóttir. Afdrif barna á Íslandi sem eru ættleidd erlendis frá. *Læknablaðið* 2012;98(1):19-23.

Sigurlaug Hauksdóttir. HIV-jákvæðir sprautufiklar, störf félagsráðgjafa og samfélagslegar úbætur. Tímarit félagsráðgjafa 2012;6(1):35-8.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Olafsdóttir HS, Wikland M, Möller A. Nordic couples' decision-making processes in anticipation of contacting a fertility clinic. *J Reprod Infant Psychol* 2012;30(2):180-92.

Svavarsdóttir SJ, Olafsdóttir KV, Sturludóttir E, Juliusdóttir S. Psychiatric group work in social skill training. *Soc Work Groups* 2012;35(2):103-23.

Önnur ritverk

Helga Sól Ólafsdóttir. Landlæknisembættið, Fæðingarskrá, Euro-peristat, Háskóli Íslands, Kvennaeidd LSH.

Ingbjörg Karlsdóttir. Leiðbeiningarit um ADHD fyrir grunnskóla.

Guðlaug M. Júlíusdóttir. Geðvernd barna og verndandi þættir. *Geðvernd* 2012;41(1):14-9.

Sigurlaug Hauksdóttir. HIV-jákvæðir sprautufiklar, störf félagsráðgjafa og samfélagslegar úbætur. Tímarit félagsráðgjafa 2012;6(1):35-8.

Kristín Gyða Jónsdóttir, Margrét Jónsdóttir, **Gunnlaug Thorlacius,** Eydís K. Sveinbjarnardóttir. Sjálfshjálp hópar fyrir unga aðstandendur (16-25 ára) - að alast upp hjá foreldrum sem eiga við geð- eða fiknisjúkdóma að stríða. *Geðvernd* 2012;6(1):29-32.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 18
Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Geislafræðingar

Tengiliður: Agnes Þóroldsdóttir geislafræðingur Helstu áherslur í rannsóknum

Áherslur geislafræðinga í rannsóknum hefur verið m.a. á að athuga áhrif segulómunar á skurðaðgerðaráform kvenna sem eru nýgreindar með brjóstkrabbamein á Íslandi.

Að meta áhrif aukinna leiðréttinga á meðferðarlegu sjúklings með aukinni tíðni myndataka á geislameðferð krabbameina í blóðruhálskirtli. Rannsakad hefur verið áhrif kalks í kransæðum á greiningargildi TS-kransæðarannsóknar og gerðar flæðirannsóknir á munnvatnskirtlum með tilliti til heilkenni Sjögrens.

Meistaraneimar

Aðalheiður Jónsdóttir. The impact of preoperative breast MRI on surgical planning in women with incident breast cancer. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur:

Hildur Einarsdóttir, Lára Guðrún Sigurðardóttir, Unnur Valdimarsdóttir.

Valdis Klara Guðmundsdóttir. Áhrif kalks í kransæðum TS-kransæðarannsóknar. Geislafræði, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jónína Guðjónsdóttir, Karl Andersen, Diana Óskarsdóttir.

Iðjupjálfun

Sigrún Garðarsdóttir yfiridjupjálfa Helstu áherslur í rannsóknunum

Þróun matsaðferða og mælitækja sem mæla árangur íhlutunar fyrir skjólstæðinga með taugaeinkenni. Reynsla og þekking geðsjúka á bataferli – bæði einstaklingsbundnir þættir svo og umhverfisþættir.

Meistaraneimar

Annetta A. Ingimundardóttir. Fjölskyldumeðferð. Félagsráðgjafadeild, Háskóla Íslands.

Harpa Ýr Erlendsdóttir. Stjórnun og efling mannaúds. Viðskiptafræðideild, Háskólans í Reykjavík.

Kristín Einarsdóttir. Reynsla, iðja og heilsa einstæðra mæðra – áhrif áfallasögu einstæðra mæðra á félagslegar aðstæður og heilsufar, liðan og hegðun. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Berglind Guðmundsdóttir.

Ósk Sigurðardóttir. Verkefnastjórnun. Tækni og verkfræðideild, Háskólans í Reykjavík.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Háskólinn á Akureyri, iðjupjálfunardeild háskólans í Umeå Svíþjóð, Reykjalundur, Endurhæfingarmiðstöð iðjupjálfunar í þjónustumiðstöð Sjálfsbjargarheimilisins.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Guðrún Árnadóttir er í ritstjórn Scandinavian Journal of Occupational Therapy.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Guðrún Árnadóttir, Þorlákur Karlsson. Einliðasnið: Öflug leið til samhæfingar hagnýtrar vinnu og rannsókna. In: Sigríður Halldórsdóttir, editor. Handbók í aðferðafræði rannsókna. 2. útg. Akureyri: Háskólinn á Akureyri; 2012. Bls. 425-56.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Arnadóttir G, Lofgren B, Fisher AG. Neurobehavioral functions evaluated in naturalistic contexts: Rasch analysis of the A-ONE Neurobehavioral Impact Scale. Scand J Occup Ther 2012;19(5):439-49.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Lyfjafræðingar

Inga Jakobína Arnadóttir yfirlyfjafræðingur

Helstu áherslur í rannsóknunum

Þróun og innleiðing á skráningu íhlutana lyfjafræðinga á deildum. Klínísk og hagræn áhrif íhlutana lyfjafræðinga. Forgangsröðun klínískrar þjónustu lyfjafræðinga. Lyfjaupplýsingar – ráðgjöf lyfjafræðinga.

Styrkir sem lyfjafræðingur fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fiix-PT, til að skammta kúmadin blóðþynnningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfi Önnundarson, Brynja

R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Viðarsson, Davíð O. Amar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Slitgigtarrannsóknir í Öldrunarrannsókn Hjartaverndar og NIA (AGES-Reykjavík Study). Helgi Jónsson, Guðrún P. Helgadóttir, Michelle Marshall, Leifur Fransson, Agu Tamm, Vilmundur Guðnason, Guðný Eiríksdóttir, Sigurður Sigurðsson, Kristín Siggeirsdóttir, Thor Aspelund, Tamara Harris, Lenore Launer Jeffrey Duryea.

Doktorsnemi

Elin Ingibjörg Jacobsen. Developing and evaluating a new Medicines Information Centre at Landspítali – University Hospital. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna Birna Almarsdóttir, María Heimisdóttir, Gerður Gröndal, Þóra Hafsteinsdóttir, Bryony Dean Franklin.

Meistaraneimar

Auður Alexandersdóttir. Samantekt og samanburður á lyfjaávisunum við útskrift aldraðra einstaklinga af sjúkrahúsi yfir á hjúkunar- og dvalarheimili. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna I. Gunnarsdóttir, Þórunn K. Guðmundsdóttir.

Erla Hlín Henrysdóttir. Við hverju er lyfið? Þekking fólks á tilgangi lyfjameðferðar sinna. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna I. Gunnarsdóttir, Ástráður B. Hreiðarsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Lyfjafræðideild Háskóla Íslands

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Erla Hlín Henrysdóttir, **Anna Ingibjörg Gunnarsdóttir**, Ástráður B. Hreiðarsson: Skráning ábendingar á áritunarmiða lyfja, upplýsandi öryggisatriði sem ekki skilar sér. Læknablaðið 2012;98(9):486-487.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Andrew E. Tellerup M, Termala AM, Jacobsen P, **Gudjonsdóttir GA**. Poisonings in the Nordic countries in 2007: A 5-year epidemiological follow-up. Clin Toxicol 2012;50(3):210-4.

Gudjonsdóttir GA, Franzson L, Kristinsson J. Easily available highly poisonous drain cleaners: Three case reports of ingestion. Clin Toxicol 2012;50:317.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 5

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Náttúrufræðingar

Einar G. Torfason forstöðunáttúrufræðingur, **Jóna Freysdóttir** náttúrufræðingur, **Rósa Björk Barkardóttir** náttúrufræðingur

Náttúrufræðingar eru virkir í vísindastarfsemi og eru verk þeirra skráð innan hvers fræðisviðs.

Styrkir sem náttúrufræðingur fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Áhrif kítín fálíða á sérhæfingu THP-1 áfrumna og viðloðunargetu æðapelsfrumna. Ólafur E. Sigujónsson, Pétur Henry Petersen, Steinunn Guðmundsdóttir.

Áhrif líkamlegrar og andlegrar áreynslu á streituvörðun og boðefnamyndun hjá vefjagigtarsjúklingum. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Rafn Benediktsson, Eggert Birgisson, Sigrún Baldursdóttir.

Áhrif ónæmisglæða á kímstöðvafrumur og áfrumur nýburamúsa. Ingileif Jónsdóttir, Stefania P. Bjarnarson, Hreinn Benónísson.

Áhrif útdráttá og þátta úr sjávarlifverum á þroskun angafrumna, leit að lyfjasprotum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir, Sesselja Ómarsdóttir.

Boðleiðir til MITF í sortuæxlum og áhrif þess á horfur sjúklinga. Gunnar Bjarni Ragnarsson, Christine Grill, Eiríkur Steingrímsson, Bjarni Agnarsson, Laufey Tryggvadóttir, Hrafnkell Kárason, Rósa Björk Barkardóttir, Guðrún Jóhannesdóttir.

Bráð blóðstorkubíllun: Faraldsfræði, erfðaþættir og greiningarpróf. Gísli H. Sigurðsson, Martin Ingi Sigurðsson, Páll Torfi Önnundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Hilma Hólmi.

Eru afbrigðileg ónæmissvör í kverkeilum orsakapáttur sóra? Helgi Valdimarsson, Sigrún Laufey Sigurðardóttir, Andrew Johnston, Ragna Hlín Þorleifsdóttir

Evrópukönnunin Lungu og Heilsa - 20 ára eftirfylgd. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediktsdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Fjölskrusertæk bæling á ónæmissvari. Ingileif Jónsdóttir, Hreinn Benónísson, Stefania P. Bjarnarson.

Greining skemmda í erfðaefni með tvívíðum rafrætti. Jón Jóhannes Jónsson, Helgi Sigurðsson, Finnbogi Rútur Þormóðsson, Hans Guttormur Þormar, Jörunn Erla Eyfjörð, Sigríður Klara Böðvarsdóttir, Agata Smogorzewska, Peter Holbrook, Óskar Þór Jóhannsson.

Hlutverk óserhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Löns efna á sérhæfingu T stýrifrumna. Una Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Jóna Freysdóttir, Ása Brynjólfsdóttir, Elin Soffía Ólafsdóttir, Michael Kalos.

Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og íktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PDCD1 genu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumustarfsemi. Helga Kristjánsdóttir, Kristján Steinsson, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Ingileif Jónsdóttir.

Kortlagning MÓSA sýkinga á Norðurlöndunum – Hluti Íslands. Gunnsteinn Haraldsson, Hjördis Harðardóttir, Ólafur Guðlaugsson, Karl G. Kristinsson, Trond Jacobsen, Frode Gran, Robert L. Skov, Sara Hæggman, Jaana Vuopio-Varkila.

Líffræðileg merki súrefnisálags, bólgusvörunar og taugahrömunar hjá einstaklingum með ómeðhöndlaðan kæfisvefn. Erna Sif Arnardóttir, Þórarinn Gíslason, Kristín Hannesdóttir, Jón G Snædal, Sólveig Rósa Davídsdóttir, Annie Arvidsson.

Mat á svefn- og öndunartruflunum hjá almennu þýði með stöðluðum aðferðum. Þórarinn Gíslason, Bryndís Benediktsdóttir, Davíð Gíslason, Erna Sif Arnardóttir, Gunnar Guðmundsson, Michael Clausen, Össur Ingi Emilsson, Hanne Krage Carlsen, Ragnhildur Finnbjörnsdóttir.

Ónæmisfræðileg áhrif og verkunarmati efna og útdráttá úr íslenskum plöntum. Jóna Freysdóttir, Arnór Víkingsson, Ingibjörg Harðardóttir.

Skortur í virkunarþáttum lektíniferils komplimentvirkjunnar hjá mönnum: algengi á Íslandi og klínísk áhrif. Helga Bjarnadóttir, Margrét Arnardóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Helgi Valdimarsson, Jens Christian Jensenius.

Súrefnismælingar í augnbotnum. Einar Stefánsson, Sveinn Hákon Harðarson, Ásbjörg Geirsdóttir, Óláf Birna Ólafsdóttir, Þórunn Scheving Eliasdóttir, Toke Bek prófessor.

Tengsl vélindabakflæðis að nóttu við öndunarferasjúkdóma og kæfisvefn. Þórarinn Gíslason, Christer Janson, Bryndís Benediktsdóttir, Sigurður Júlíusson, Ísleifur Ólafsson.

Rannsóknasjóður RANNÍŚ

Frumuræktarlíkan af myndun manslungans. Magnús Karl Magnússon, Ólafur Baldursson, Jóhannes Björnsson, Tómas Guðbjartsson, Hekla Sigmundsdóttir, Ari Jón Arason, Sigríður Rut Fransdóttir, NN meistarnemi.

Hlutverk non-coding RNA í greinottri formmyndun og bandvefsumbreytingu brjóstakirtils. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon, Eiríkur Steingrímsson, Gunhild Mari Mælandsmo.

Háhráðaraðgreining á litningasvæðum sem eru líkleg til að bera BRCAx samkvæmt tengslaggreiningu á fjölskyldum með háa tíðni brjóstakrabbameins. Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason, Góran Jonsson, Haukur Gunnarsson.

Ónæmisfræðileg áhrif efna og útdráttá úr íslenskum plöntum og hvernig þau hafa áhrif Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir, Amór Víkingsson.

Tæknipróunarsjóður

Bólguhemjandi efni unnin úr lífmassa Bláa lónsins. Jóna Freysdóttir. Norræna krabbameinssambandið (NCU).

Molecular Epidemiology of Familial Breast Cancer in the Nordic Countries: Using Next-Generation Sequencing in the Search for Novel Genes in High-Risk Breast Cancer Families. Rósa Björk Barkardóttir, Ake Borg, Heli Nevanlinna.

Stöðlun framleiðsluáferða fyrir prótínið VCP. Guðmundur J. Arason, Guðni Á. Alfreðsson, Girish J. Kotwal.

Rannsóknasjóður Háskóla Íslands fyrir doktorsnema

Ónæmissvör nýburamúsa við meningókokka og ínlúbensbóluefnum. Sindri Freyr Eiðsson. Ingileif Jónsdóttir.

Vísindasjóður Félags íslenskra gigtlækna

Áhrif ómega-3 fitusýra í fæði á hjöðnun bólgu. Arnór Víkingsson, Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Norrænu Ónæmisfræðisamtökin

Veittur Sigrúnu Þórleifsdóttur, Sindra Freyr Eiðssyni, Margrétí Arnardóttur, Hreini Benóníssyni, Unu Bjarnadóttur, Snæfríði Halldórsdóttur ferðastyrki til að taka þátt í Evrópsku þingi ónæmisfræðinga í Glasgow, Skotlandi.

Doktorsnemar

Ása Bryndís Guðmundsdóttir. Leit að efnum með ónæmisskýrandi eiginleika í íslenskum sjávarhryggleysingjum. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sesselja Ómarsdóttir (umsjónarkennari), Jóna Freysdóttir

Ari Jón Arason. Hlutverk p63 umritunarþáttarins í þekjufrumum lungna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Bjarki Guðmundsson. Greining á framleiðslu efni eftirmyndunar og skemmda í erfðaefni með tvívíðum rafdrætti. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Brynja Gunnlaugsdóttir. Áhrif TGF-1 á þroskarferil óproskaðra T fruma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Bylgja Hilmarsdóttir. Starfrænt hlutverk PTP1B í stofnfrumu brjóstakirtilsins. Leiðbeinendur: Læknadeild, Háskóla Íslands. Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Erna Sif Arnardóttir. Meðferðarárangur kæfisvefns með svefnöndunartæki (CPAP). Læknadeild, Háskóla Íslands. Þórarinn Gíslason, Sigurður Júlíusson, Bryndís Benedíksdóttir.

Hans Guttormur Þormar. Stökkbreytingar í synaptonemal komplex prótein 3 (SYCP3) geni hjá þörum með

endurtekin fósturlát. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur og samstarfsfólk: Jón Jóhannes Jónsson, Sunna Sigurðardóttir, Bjarki Guðmundsson, Vígdis Stefánsdóttir, Jóhann Heiðar Jóhannsson, Margrét Steinarsdóttir, Hildur Harðardóttir, Helga Hauksdóttir.

Magdalena Maria Stefaniak. Chitosan's interactions with different lipids. Matvæla- og næringufræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Jóhannes Gíslason, Kristberg Kristbergsson.

Margrét Arnardóttir. Skortur í virkunarþáttum lektínferils komplimentvirkjunnar hjá mönnum: algengi á Íslandi og klínísk áhrif. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Bjarnadóttir, Björn Rúnar Lúðvíksson, Helgi Valdimarsson, Jens Christian Jensenius.

Ramona Liede. Lífvirkni kítósan, með mismunandi deasetýleringu, sem mögulegt lífefni til húðunar á títan ígræði - In vitro bioactivity of different degree of deacetylation chitosan, a potential coating material for titanium implants. Læknadeild, Háskóla Íslands. Ólafur E. Sigurjónsson, Gissur Örylgsson, Már Músson, Jóhannes Gíslason.

Sigrún Laufey Sigurðardóttir. Er truflun á stjórnum ónæmissvara í kverkeiðlum mikilvægur orsakabáttur sóra? Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helgi Valdimarsson, Andrew Johnston.

Sindri Freyr Eiðsson. Ónæmissvör nýburamúsa gegn próteinbóluefnum meningókokka B. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Skarphéðinn Halldórssson. Náttúrulegar varnir lungnaþekju gegn syklingum og krabbameinssmyndun. Raunvísindadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Ólafur Baldursson, Þórarinn Guðjónsson, Magnús Gottfreðsson.

Stefanía P. Bjarnarson. Generation of B-cell memory against polysaccharides in infant and neonatal mice. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Sævar Ingþórsson. Stjórn EGFR2 boðleiða í brjóstakjúfrumum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Magnús Karl Magnússon, Þórarinn Guðjónsson.

Swechha Mainali Pokharel. Immunomodulating effects of omega-3 polyunsaturated fatty acids and biomaterial from the Blue Lagoon. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Þórgunnur Eyfjörð Pétursdóttir. Aðild stutta arms litnings 3 í sjúkdómsferli krabbameina í mönnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sigurður Ingvarsson.

Valgarður Sigurðsson. Hlutverk Sprouty og sprouty-tengdra boðferla í formyndun brjóstakirtils. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Valgerður Tómasdóttir. Áhrif ómega-3 fitusýru og salícylsýru á hjöðnun (lausnarfasa) bólgu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Vígdis Stefánsdóttir. Notkun og gagnsemi tölvugagnagrunna í erfðaheilbrigðisþjónustu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Meistararnemar

Ástriður Ólafsdóttir. Ónæmisfræðileg áhrif og verunarmáti efna og útdráttá úr íslenskum sjávarlífverum og plöntum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Arna Stefánsdóttir. Áhrif ómega-3 fitusýra í rækt á þroskun angafrumna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Borghildur Fjóra Kristjánsdóttir. Greining og nýgengi stökkbreytingar FXMR1-geni. Námsbraut í lífeindafræði, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jóhann Heiðar Jóhannsson. Leiðbeinendur: Sunna Sigurðardóttir, Margrét S. Steinarsdóttir, Ástrós Arnardóttir.

Bylgja Hilmarsdóttir. Hlutverk PTP1B í brjóstakjúfrumum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Edda Olgudóttir (Bjarnadóttir). Áhrif bælingar gena á 8p12-p11 í æxlismyndun í brjóstafurmulinum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Inga Reynisdóttir, Rósa Björk Barkardóttir.

Guðbjörg Jónsdóttir. Áhrif náttúruafna á þroskun angafrumna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Guðný Ella Thorlacius. Áhrif fiskolíu í fæði músa á flakkbóðamyndun áfruma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Gyða Hrönn Einarsdóttir. Könnun á bláæðablóðsýnatöku og meðhöndlun blóðsýna og tengslum blóðsýnatöku á Bráðamóttökum Landspítala við rauðkornarof í sermissýnum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingunn Þorsteinsdóttir, Gunnlaug Hjaltadóttir.

Halla Halldórsdóttir. Langtíma T- og B-frumu ónæmisminni gegn kúabólu. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Hallgerður Lind Kristjánsdóttir. Hodgkins lymphoma in Iceland. A clinico-pathological study. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Bjarni A. Agnarsson, Brynjar Viðarsson, Friðbjörn Sigurðsson.

Hannes Þórður Þorvaldsson. Þróun á LC-MS/MS aðferð fyrir magnagreiningu á 25-hydroxy-D-vitámíni - með hönnun tilrauna. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Baldur Bragi Sigurðsson, Guðmundur Sigþórsson, Margrét Þorsteinsdóttir.

Heather Schifffhauer. Familial Monoclonal Gammopathy: Gene Expression Studies. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga M Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrímisdóttir, Magnús Karl Magnússon.

Helga Einarsdóttir. Arfgengar orsakir einstofna mótefnahækkunar og skyldra B-frumusjúkdóma. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Ögmundsdóttir, Vilhelmina Haraldsdóttir, Ólafur E. Sigurjónsson.

Helga Hauksdóttir. Stökkbreytingar í synaptonemal komplex prótein 3 (SYCP3) geni hjá þörum með endurtekin fósturlát. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jón Jóhannes Jónsson.

Helga Hauksdóttir. Stökkbreytingar í synaptonemal komplex prótein 3 (SYCP3) geni hjá þörum með endurtekin fósturlát. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Jón Jóhannes Jónsson, Sunna Sigurðardóttir, Hans Guttormur Þormar, Bjarki Guðmundsson, Vígdis Stefánsdóttir, Jóhann Heiðar Jóhannsson, Margrét Steinarsdóttir, Hildur Harðardóttir.

Hreinn Benónísson. Ónæmissvör aldraðra músa gegn fjölskrubóluefni. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingileif Jónsdóttir.

Hulda Rós Gunnarsdóttir. Áhrif blóðflögulýsata, framleiddum úr útrunnum blóðflögueiningum á frumufjölgun og sérhæfingu Mesenchymal stofnfrumna. Tækni og verkfræðideild, Háskólans í Reykjavík. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Þorbjörn Jónsson, Brendon Noble, Sveinn Guðmundsson, Jóhannes Björnsson.

Hörður Bjarnason. Litningabreytingar af völdum Mitomycin C í BRCA2 arfblendnum frumum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jórunn Erla Eyfjörð umsjónarkennari, Sigríður Klara Böðvarsdóttir.

Íris Pétursdóttir. Samspil umhverfisþátta, æðabæls og húðfruma í stýringu á tjáningu ratvississameinda á T-frumum, sértækar fyrir húð. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hekla Sigmundsdóttir.

Ívar Axelsson. Gerð þekjuvefsfrumulina og frumuræktunarlíkana til rannsókna á lungnasjúkdómum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórarinn Guðjónsson, Magnús Karl Magnússon.

Laufey Geirsdóttir. Áhrif TNF- og TGF 1 á þroskun og sérhæfingu T fruma í T stýrifrumur og Th17 frumur. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Lóa Björk Óskarsdóttir. Litningabreytingar í ættlægum B-eitilfrumumeinum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga M. Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrimsdóttir, Margrét Steinarsdóttir.

Niels Árni Árnason. Hlutverk Dlg7 í þroskun æðabælsfrumna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólafur Eysteinn Sigurjónsson, Kristbjörn Orri Guðmundsson, Guðmundur Hrafn Guðmundsson.

Margrét Arnardóttir. Algengi MASP-2 skorts á Íslandi. Námsbraut í lífeindafræði, Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Oddný Þóra Logadóttir. Ónæmisbælandi efni úr sjávarlíverum. Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Harðardóttir, Jóna Freysdóttir.

Óskar Örn Hálfðánarson. Leit að áhrifastökkbreytingum í fjölskyldu með háa tíðni brjóstakrabbameins. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Rósa Björk Barkardóttir, Aðalgeir Arason.

Signý Vala Sveinsdóttir. Non-Hodgkins eitilfrumukrabbamein á Íslandi 1990-2005. Klínísk og meinafræðileg nálgun. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Bjarni A. Agnarsson, Brynjar Viðarsson, Friðbjörn Sigurðsson.

Sigrún Þorleifsdóttir. The effects of dietary omega-3 fatty acids on the adaptive immune response in resolution of antigen-induced inflammation. Námsbraut í lífeindafræði, Læknadeild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jóna Freysdóttir, Ingibjörg Harðardóttir.

Snæfríður Halldórsdóttir. The use of biomarker behind anti-TNF treatment responsiveness in Rheumatoid Arthritis. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Björn Rúnar Lúðvíksson.

Sóley Valgeirsdóttir. Ættlæg einstofna mótefnahækkun og æxli af B-eitilfrumuppruna: Afbrigði í kímstöð? Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Ögmundsdóttir, Hlíf Steingrimsdóttir, Hekla Sigmundsdóttir.

Stefán Ágúst Hafsteinnsson. Hlutverk kítinasa-líkra próteina og kítin-fásýkra í brjóska- og beinsérhæfingu bandvefsstofnfrumna. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólafur E. Sigurjónsson, Jóhannes Gíslason, Pétur H. Petersen, Ramona Lieder.

Þórdís Emma Stefánsdóttir. Hlutverk bakteríudrepandi peptíða í ratvísi T-fruma. Líf- og umhverfisvísindadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur og samstarfsmenn: Hekla Sigmundsdóttir, Guðmundur Hrafn Guðmundsson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala, hjartalæknisfræði, meinafræði, krabbameinslæknisfræði. Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði, Keldum, Hjartavernd. Háskólasjúkrahúsið í Lundi Svíþjóð, Háskólasjúkrahúsið, Helsinki, Finnlandi. National Cancer Institute, National

Institute of Health, Bethesda, Bandaríkjunum. Cancer Research UK Genetic Epidemiology Group, University of Cambridge, Bretlandi og Queensland Institute of Medical Research, Brisbane Hospital, Ástralíu

Viðurkenningar sem náttúrufræðingar fengu á árinu Sævar Ingþórsson líffræðingur og doktorsnemi var valinn Ungur vísindamaður á Landspítala fyrir verknið Hlutverk sprouty próteina í stjórn EGFR boðleidda í brjóstakjúfrumum.

Þórarinn Guðjónsson prófessor og samstarfsmenn hlutu Hvátningarstyrk Vísindasjóðs Landspítala til verkefnisins Stofnfrumur í þekjuvef brjóstkirtils og hlutverk þeirra í greinóttri formmyndun og bandvefsumbreytingu

Una Bjarnadóttir lífefnafræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Hlutverk ósérhæfða ónæmiskerfisins og Bláa Lóns efna á sérhæfingu T-frumna, en styrkurinn er ætlaður ungam vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Stórf í ritstjórn ritryndra fagrita

Ingileif Jónsdóttir er í ritstjórn Scandinavian Journal of Immunology.

Doktorsritgerðir

Brynja Gunnlaugsdóttir. Áhrif TGF- 1 á virkjun og sérhæfingu T frumna = The effects of TGF- 1 on T cell activation and differentiation. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Læknadeild, Háskóli Íslands; 2012.

Valgarður Sigurðsson. Cellular and molecular mechanisms in breast morphogenesis and epithelial to mesenchymal transition. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Læknadeild, Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Antoniou AC, Kuchenbaecker KB, Soucy P, Beesley J, Chen X, McGuffog L, Lee A, Barrowdale D, Healey S, Sinilnikova OM, Caligo MA, Loman N, Harbst K, Lindblom A, Arver B, Rosenquist R, Karlsson P, Nathanson K, Domchek S, Rebbeck T, Jakubowska A, Lubinski J, Jaworska K, Durda K, Zlowowcka-Perłowska E, Osorio A, Duran M, Andres R, Benitez J, Hamann U, Hogervorst FB, van Os TA, Verhoef S, Meijers-Heijboer HE, Wijnen J, Gomez Garcia EB, Ligtenberg MJ, Krieger M, Collee JM, Ausems MG, Oosterwijk JC, Peock S, Frost D, Ellis SD, Platte R, Fineberg E, Evans DG, Lalloo F, Jacobs C, Eeles R, Adlard J, Davidson R, Cole T, Cook J, Paterson J, Douglas F, Brewer C, Hodgson S, Morrison PJ, Walker L, Rogers MT, Donaldson A, Dorkins H, Godwin AK, Bove B, Stoppa-Lyonnet D, Houdayer C, Buecher B, de Pauw A, Mazoyer S, Calender A, Leone M, Bressac-de Paillerets B, Caron O, Sobol H, Frenay M, Prieur F, Ferrer SU, Mortemousque I, Buys S, Daly M, Miron A, Terry MU, Hopper JL, John EM, Southey M, Goldgar D, Singer CF, Fink-Retter A, Tea MK, Kaulich DU, Hansen TV, Nielsen FC, **Barkardóttir RB**, Gaudet M, Kirchoff T, Joseph V, Dutra-Clarke A, Offit K, Piedmonte M, Kirk J, Cohn D, Hurteau J, Byron J, Fiorica J, Toland AE, Montagna M, Olini C, Imyanitov E, Isaacs C, Tihomirova L, Blanco I, Lazaro C, Teule A, Valle JD, Gayther SA, Odunsi K, Gross J, Karlan BY, Olah E, Teo SH, Ganz PA, Beattie MS, Dorfling CM, van Rensburg EU, Ding O, Kwong A, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Engel C, Meindl A, Ditsch N, Arnold N, Heidemann S, Niederacher D, Preisler-Adams S, Gadzicki D, Varon-Mateeva R, Deissler H, Gehrig A, Sutter C, Kast K, Fiebig B, Schafer D, Caldes T, de la Hoya M, Nevanlinna H, Muranen TA, Lesperance B, Spurdle AB, Neuhausen SL, Ding YC, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Lindor NM, Peterlongo P, Manoukian S, Peissel B, Zaffaroni D, Bonanni B, Bernard L, Dolcetti R, Papi L, Ottini L, Radice P, Greene MH, Loud JT, Andrulis IL, Oczelik H, Mulligan AU, Glendon G, Thomassen M, Gerdes AM, Jensen UB, Skytte AB, Kruse TA, Chenevix-Trench G, Couch FJ, Simard J, Easton DF.

Common variants at 12p11, 12q24, 9p21, 9q31.2 and in ZNF365 are associated with breast cancer risk for BRCA1 and/or BRCA2 mutation carriers. Breast Cancer Res 2012;14(1):R33.

Arnardóttir HH, **Freysdóttir J**, Hardardóttir I. Dietary fish oil decreases the proportion of classical monocytes in blood in healthy mice but increases their proportion upon induction of inflammation. J Nutr 2012;142(4):803-8.

Arnardóttir HH, **Freysdóttir J**, Hardardóttir I. Two circulating neutrophil populations in acute inflammation in mice. Inflamm Res 2012;61(9):931-9.

Asmundsdóttir LR, **Erlendsdóttir H**, Gísladóttir AL, Gottfredsson M. Molecular epidemiology of late recurrent candidaemia—a population-based study in Iceland. Clin Microbiol Infect 2012;18(2):195-201.

Berndsen MR, **Erlendsdóttir H**, Gottfredsson M. Evolving epidemiology of invasive Haemophilus infections in the post-vaccination era: results from a long-term population-based study. Clin Microbiol Infect 2012;18(9):918-23.

Bjarnarson SP, Adarna BC, **Benonisson H**, Del Giudice G, **Jonsdóttir I**. The Adjuvant LT-K63 Can Restore Delayed Maturation of Follicular Dendritic Cells and Poor Persistence of Both Protein- and Polysaccharide-Specific Antibody-Secreting Cells in Neonatal Mice. J Immunol 2012;189(3):1265-73.

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Love A, Gudnason JF, Asgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjansdóttir BS, Haraldsson G, Baldursson O, Kristinsson KG, Gottfredsson M. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction rules. Results from a prospective, population-based study. PLoS One 2012;7(10):e46816.

Bodvarsdóttir SK, **Steinarsdóttir M**, Bjarnason H, Eyfjord JE. Dysfunctional telomeres in human BRCA2 mutated breast tumors and cell lines. Mutat Res-Fundam Mol Mech Mutagen 2012;729(1-2):90-9.

Brynjolfsson SF, Henneken M, **Bjarnarson SP**, Mori E, Del Giudice G, **Jonsdóttir I**. Hyporesponsiveness following booster immunization with bacterial polysaccharides is caused by apoptosis of memory B cells. J Infect Dis 2012;205(3):422-30.

Couch FJ, Gaudet MM, Antoniou AC, Ramus SJ, Kuchenbaecker KB, Soucy P, Beesley J, Chen XQ, Wang XS, Kirchoff T, McGuffog L, Barrowdale D, Lee A, Healey S, Sinilnikova OM, Andrulis IL, Oczelik H, Mulligan AM, Thomassen M, Gerdes AM, Jensen UB, Skytte AB, Kruse TA, Caligo MA, von Wachenfeldt A, Barbany-Bustanza G, Loman N, Soller M, Ehrencrona H, Karlsson P, Nathanson KL, Rebbeck TR, Domchek SM, Jakubowska A, Lubinski J, Jaworska K, Durda K, Zlowocka E, Huzarski T, Byrski T, Gronwald J, Cybulski C, Gorski B, Osorio A, Duran M, Tejada MI, Benitez J, Hamann U, Hogervorst FBL, van Os TA, van Leeuwen FE, Meijers-Heijboer HEJ, Wijnen J, Blok MJ, Kets M, Hoening MJ, Oldenburg RA, Ausems M, Peock S, Frost D, Ellis SD, Platte R, Fineberg E, Evans DG, Jacobs C, Eeles RA, Adlard J, Davidson R, Eccles DM, Cole T, Cook J, Paterson J, Brewer C, Douglas F, Hodgson SV, Morrison PJ, Walker L, Porteous ME, Kennedy MJ, Side LE, Bove B, Godwin AK, Stoppa-Lyonnet D, Fassyl-Colcombet M, Castera L, Cornelis F, Mazoyer S, Leone M, Boutry-Kryza N, Bressac-de Paillerets B, Caron O, Pujol P, Couplier I, Delnatte C, Akhoul L, Lynch HT, Snyder CL, Buys SS, Daly MB, Terry M, Chung WK, John EM, Miron A, Southey MC, Hopper JL, Goldgar DE, Singer CF, Rappaport C, Tea MKM, Fink-Retter A, Hansen TVO, Nielsen FC, **Arason A**, Vijai J, Shah S, Sarrel K, Robson ME, Piedmonte M, Phillips K, Basil J, Rubinstein WS, Boggess J, Wakeley K, Ewart-Toland A, Montagna M, Agata S, Imyanitov EN, Isaacs C, Janavicius R, Lazaro C, Blanco I, Feliubadalo L, Brunet J, Gayther SA, Pharaoh

PPD, Odunsi KO, Karlan BY, Walsh CS, Olah E, Teo SH, Ganz PA, Beattie MS, van Rensburg EJ, Dorfling CM, Diez O, Kwong A, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Engel C, Meindl A, Ditsch N, Arnold N, Heidemann S, Niederacher D, Preisler-Adams S, Gadzicki D, Varon-Mateeva R, Deissler H, Gehrig A, Sutter C, Kast K, Fiebig B, Heinrich W, Caldes T, de la Hoya M, Muranen TA, Nevanlinna H, Tischkowitz M, Spurdle AB, Neuhausen SL, Ding YC, Lindor NM, Fredericksen Z, Pankratz VS, Peterlongo P, Manoukian S, Peissel B, Zaffaroni D, Barile M, Bernard L, Viel A, Giannini G, Varesco L, Radice P, Greene MH, Mai PL, Easton DF, Chenevix-Trench G, Offit K, Simard J, Ocg, Swe B, Hebon, Embrace, Collaborators GS, kConFab I, Consortium Investigators M. Common Variants at the 19p13.1 and ZNF365 Loci Are Associated with ER Subtypes of Breast Cancer and Ovarian Cancer Risk in BRCA1 and BRCA2 Mutation Carriers. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2012;21(4):645-57.

Gudmundsdóttir BR, Francis CW, Bjornsdóttir AM, Nellbring M, Onundarson PT. Critical role of factors II and X during coumarin anticoagulation and their combined measurement with a new Flix-prothrombin time. *Thromb Res* 2012;130(4):674-81.

Gudmundsdóttir ET, **Barkardóttir RB**, **Arason A**, Gunnarsson H, Amundadóttir LT, Agnarsson BA, Johannsson OT, Reynisdóttir I. The risk allele of SNP rs3803662 and the mRNA level of its closest genes TOX3 and LOC643714 predict adverse outcome for breast cancer patients. *BMC Cancer* 2012;12:621.

Gudmundsson J, Sulem P, Gudbjartsson DF, Masson G, Agnarsson BA, Benediksdóttir KR, Sigurdsson A, Magnusson OT, Gudjonsson SA, Magnusdóttir DN, Johannsdóttir H, Helgadóttir HT, Stacey SN, Jonasdóttir A, Olafsdóttir SB, Thorleifsson G, Jonasson JG, Tryggvadóttir L, Navarrete S, Fuertes F, Helfand BT, Hu Q, Csiki IE, Mates IN, Jinga V, Aben KK, van Oort IM, Vermeulen SH, Donovan JL, Hamdy FC, Ng CF, Chiu PK, Lau KM, Ng MC, Gulcher JR, Kong A, Catalona WJ, Mayordomo JJ, Einarsson GV, **Barkardóttir RB**, Jonsson E, Mates D, Neal DE, Kiemeny LA, Thorsteinsdóttir U, Rafnar T, Stefansson K. A study based on whole-genome sequencing yields a rare variant at 8q24 associated with prostate cancer. *Nat Genet* 2012;44(12):1326-9.

Guo LT, **Helgadóttir S**, Soll D, Ling J. Rational design and directed evolution of a bacterial-type glutamyl-tRNA synthetase precursor. *Nucleic Acids Res* 2012;40(16):7967-74.

Holm K, Staaf J, Jonsson G, Vallon-Christersson J, **Gunnarsson H**, **Arason A**, Magnusson L, **Barkardóttir RB**, Hegardt C, Ringner M, Borg A. Characterisation of amplification patterns and target genes at chromosome 11q13 in CCND1-amplified sporadic and familial breast tumours. *Breast Cancer Res Treat* 2012;133(2):583-94.

Johannsdóttir GA, Onundarson PT, **Gudmundsdóttir BR**, Bjornsson ES. Screening for anemia in patients on warfarin facilitates diagnosis of gastrointestinal malignancies and pre-malignant lesions. *Thromb Res* 2012;130(3):e20-5.

Jonsson G, Staaf J, Vallon-Christersson J, Ringner M, Grubberger-Saal SK, Saal LH, Holm K, Hegardt C, **Arason A**, Fagerholm R, Persson C, Grabau D, Johnsson E, Lovgren K, Magnusson L, Heikkilä P, Agnarsson BA, Johannsson OT, Malmstrom P, Ferno M, Olsson H, Loman N, Nevanlinna H, **Barkardóttir RB**, Borg A. The Retinoblastoma Gene Undergoes Rearrangements in BRCA1-Deficient Basal-Like Breast Cancer. *Cancer Res* 2012;72(16):4028-36.

Laitman Y, Kuchenbaecker KB, Rantalala J, Hogervorst F, Peock S, Godwin AK, **Arason A**, Kirchhoff T, Offit K, Isaacs C, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Nevanlinna H, Chen XQ, Chenevix-Trench G, Healey S, Couch F,

Peterlongo P, Radice P, Nathanson KL, Caligo MA, Neuhausen SL, Ganz P, Sinilnikova OM, McGuffog L, Easton DF, Antoniou AC, Wolf J, Friedman E. The KL-VS sequence variant of Klotho and cancer risk in BRCA1 and BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res Treat* 2012;132(3):1119-26.

Maia AT, Antoniou AC, O'Reilly M, Samarajiva S, Dunning M, Kartsonaki C, Chin SF, Curtis CN, McGuffog L, Domchek SM, Easton DF, Peock S, Frost D, Evans DG, Eeles R, Izatt L, Adlard J, Eccles D, Sinilnikova OM, Mazoyer S, Stoppa-Lyonnet D, Gauthier-Villars M, Faivre L, Venat-Bouvet L, Delnatte C, Nevanlinna H, Couch FJ, Godwin AK, Caligo MA, **Barkardóttir RB**, Chen XQ, Beesley J, Healey S, Caldas C, Chenevix-Trench G, Ponder BAJ, Embrace, Collaborators GS, Swe B, Investigators KC. Effects of BRCA2 cis-regulation in normal breast and cancer risk amongst BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res* 2012;14(2):R63.

Mavaddat N, Barrowdale D, Andrulis IL, Domchek SM, Eccles D, Nevanlinna H, Ramus SJ, Spurdle A, Robson M, Sherman M, Mulligan AM, Couch FJ, Engel C, McGuffog L, Healey S, Sinilnikova OM, Southey MC, Terry MB, Goldgar D, O'Malley F, John EM, Janavicius R, Tihomirova L, Hansen TV, Nielsen FC, Osorio A, Stavropoulou A, Benitez J, Manoukian S, Peissel B, Barile M, Volorio S, Pasini B, Dolcetti R, Putignano AL, Ottini L, Radice P, Hamann U, Rashid MU, Hogervorst FB, Krieger M, van der Luijt RB, Peock S, Frost D, Evans DG, Brewer C, Walker L, Rogers MT, Side LE, Houghton C, Weaver J, Godwin AK, Schmutzler RK, Wappenschmidt B, Meindl A, Kast K, Arnold N, Niederacher D, Sutter C, Deissler H, Gadzicki D, Preisler-Adams S, Varon-Mateeva R, Schonbuchner I, Gevensleben H, Stoppa-Lyonnet D, Belotti M, Barjhoux L, Isaacs C, Peshkin BN, Caldes T, de la Hoya M, Canadas C, Heikkilä T, Heikkilä P, Aittomäki K, Blanco I, Lazarou C, Brunet J, Agnarsson BA, **Arason A**, **Barkardóttir RB**, Dumont M, Simard J, Montagna M, Agata S, D'Andrea E, Yan M, Fox S, Rebbeck TR, Rubinstein W, Tung N, Garber JE, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Lindor NM, Szabo C, Offit K, Sakr R, Gaudet MM, Singer CF, Tea MK, Rappaport C, Mai PL, Greene MH, Sokolov E, Imyanitov E, Toland AE, Senter L, Sweet K, Thomassen M, Gerdes AM, Kruse T, Caligo M, Aretini P, Rantalala J, von Wachenfeld A, Henriksson K, Steele L, Neuhausen SL, Nussbaum R, Beattie M, Odunsi K, Sucheston L, Gayther SA, Nathanson K, Gross J, Walsh C, Karlan B, Chenevix-Trench G, Easton DF, Antoniou AC. Pathology of breast and ovarian cancers among BRCA1 and BRCA2 mutation carriers: results from the Consortium of Investigators of Modifiers of BRCA1/2 (CIMBA). *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2012;21(1):134-47.

Olafsdóttir TA, Lingnau K, Nagy E, **Jonsdóttir I**. Novel protein-based pneumococcal vaccines administered with the Th1-promoting adjuvant IC31 induce protective immunity against pneumococcal disease in neonatal mice. *Infect Immun* 2012;80(1):461-8.

Sigurdardóttir SL, Thorleifsdóttir RH, Guzman AM, Gudmundsson GH, **Valdimarsson H**, Johnston A. The anti-microbial peptide LL-37 modulates immune responses in the palatine tonsils where it is exclusively expressed by neutrophils and a subset of dendritic cells. *Clin Immunol* 2012;142(2):139-49.

Stevens KN, Wang X, Fredericksen Z, Pankratz VS, Greene MH, Andrulis IL, Thomassen M, Caligo M, Nathanson KL, Jakubowska A, Osorio A, Hamann U, Godwin AK, Stoppa-Lyonnet D, Southey M, Buys SS, Singer CF, Hansen TV, **Arason A**, Offit K, Piedmonte M, Montagna M, Imyanitov E, Tihomirova L, Sucheston L, Beattie M, Neuhausen SL, Szabo CI, Simard J, Spurdle AB, Healey S, Chen X, Rebbeck TR, Easton DF, Chenevix-Trench G, Antoniou AC, Couch FJ. Evaluation of chromosome 6p22

as a breast cancer risk modifier locus in a follow-up study of BRCA2 mutation carriers. *Breast Cancer Res Treat* 2012;136(1):295-302.

Thorleifsdóttir RH, **Sigurdardóttir SL**, Sigurgeirsson B, Olafsson JH, Sigurdsson MI, Petersen H, Arnadóttir S, Gudjonsson JE, Johnston A, Valdimarsson H. Improvement of psoriasis after tonsillectomy is associated with a decrease in the frequency of circulating T cells that recognize streptococcal determinants and homologous skin determinants. *J Immunol* 2012;188(10):5160-5.

Truck J, Lazarus R, **Jonsdóttir I**, Klugman KP, Pollard AJ. Pneumococcal polysaccharide vaccine efficacy and routine use of conjugate vaccines in infants: there is no need for a vaccine program in older adults at present. *Clin Infect Dis* 2012;55(11):1577-9; author reply 9-81.

Zeggini E, Panoutsopoulou K, Souham L, Rayner NW, Day-Williams AG, Lopes MC, Boraska V, Esko T, Evangelou E, Hofman A, Houwing-Duistermaat JJ, Ingvarsson T, **Jonsdóttir I**, Jonsson H, Kerkhof HJ, Kloppenburg M, Bos SD, Mangino M, Metrustry S, Slagboom PE, Thorleifsson G, Raine EV, Ratnayake M, Ricketts M, Beazley C, Blackburn H, Bumpstead S, Elliott KS, Hunt SE, Potter SC, Shin SY, Yadav VK, Zhai G, Sherburn K, Dixon K, Arden E, Aslam N, Battley PK, Carluke I, Doherty S, Gordon A, Joseph J, Keen R, Koller NC, Mitchell S, O'Neill F, Paling E, Reed MR, Rivadeneira F, Swift D, Walker K, Watkins B, Wheeler M, Birrell F, Ioannidis JP, Meulenberg I, Metspalu A, Rai A, Salter D, Stefansson K, Styrkarsdóttir U, Uitterlinden AG, van Meurs JB, Chapman K, Deloukas P, Ollier WE, Wallis GA, Arden N, Carr A, Doherty M, McCaskie A, Wilkinsson JM, Ralston SH, Valdes AM, Spector TD, Loughlin J. Identification of new susceptibility loci for osteoarthritis (arcOGEN): a genome-wide association study. *Lancet* 2012;380(9844):815-23.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9 þar af 1 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 7 þar af 3 boðsfyrirlestrar

Veggspjöld – ágrip sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 18

Veggspjöld – ágrip sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 15

Sálgaesla presta og djákna

Tengiliður: Sigfinnur Þorleifsson sjúkráðgjafi

Helstu áherslur í rannsóknum
Rannsóknir beinast að ekkjum, dánartíðni þeirra, umræðu um dauðann og yfirvofandi dauða með áherslu heilsu, tilfinningar, öldrun, kyngiferi og félagsleg samskipti. Auk þess beinast rannsóknir að trúarviðhorfum sjúklinga sem þiggja líknarmeðferð.

Styrkir sem prestar fengu á árinu

Visindasjóður Landspítala
Samtöl um dauða. Bragi Skúlason, Gísli Pálsson, Ásgeir R. Helgason.

Doktorsnemar

Bragi Skúlason. Gender related aspects of bereavement and terminal care. Félags- og mannvísindadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Gísli Pálsson, Ásgeir Helgason.

Guðlaug Helga Ásgeirsdóttir: Trúarviðhorf Íslendinga sem þiggja líknarmeðferð. Guðfræði- og trúarbragðfræði, Háskóla Íslands og NHS Skotlandi. Aðalleiðbeinandi: Einar Sigurbjörnsson. Leiðbeinandi: Ewan Kelly.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn í Reykjavík, Karolinska Institutet, Stokkhólm, Svíþjóð.

NHS í Skotlandi.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, Fridriksdóttir N, Bjarnason B, Sigurdsson F, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. *Psychooncology* 2012;21(7):730-6.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Vivat B, Young T, Efficace F, Sigurdardóttir V, Arraras JJ, Asgeirsdóttir GH, Bredart A, Costantini A, Kobayashi K, Singer S. Cross-cultural development of the EORTC QLQ-SWB36: A stand-alone measure of spiritual wellbeing for palliative care patients with cancer. *Palliat Med* 2012 Epub.

Talmeinafræðingar

Tengiliður: Sigríður Magnúsdóttir, talmeinafræðingur Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir á málstoli og tjáskiptaerfiðleikum, að meta árangur þeirrar meðferðar sem þátttakendur höfðu fengið og rannsókn á árangri nýrrar meðferðar við málstoli af Broca gerð.

Styrkir sem talmeinafræðingar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Sigríður Magnúsdóttir, Ester Sighvatsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Málstol og gaumstol eftir heilablóðfall. Samband einkenna við staðsetningu skaða. Sigríður Magnúsdóttir, Paul Fillmore, Júlíus Friðriksson, Helga Thors.

Meistaraneimar

Ester Sighvatsdóttir. Málgeta og tjáskipti hjá sjúklingum með Alzheimerssjúkdóm á byrjunarstigi. Talmeinafræði, Háskóla Íslands. Sigríður Magnúsdóttir, Jón Snædal, Magnús Jóhannsson.

Hildigunnur Kristinsdóttir. Raddþjálfun einstaklinga með parkinsonsveiki: Mat á árangri meðferðar. Talmeinafræði, Háskóla Íslands. Þórunn Hanna Halldórsdóttir, Ólöf Bjarnadóttir, Sigríður Magnúsdóttir.

Ingunn Högnadóttir. Tiðni og eðli kyngingar- og fæðuinntökuvandamála meðal fyrirbura fæddra fyrir 34. viku meðgöngu. Talmeinafræði, Háskóla Íslands. Sigríður Magnúsdóttir, Þórunn Hanna Halldórsdóttir, Elin Ögmundsdóttir.

Linda Björk Markúsardóttir. Tengsl grunntiðni (F⁰) radda íslenskra kvenna fyrir eða eftir kynleiðréttingu og ánæggi þeirra með röddina. Talmeinafræði, Háskóla Íslands. Elisabet Arnardóttir, Óttar Guðmundsson, Sigríður Magnúsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

University of South Carolina, Department of Communication Sciences and Disorders, Columbia, SC, Bandaríkjunum, Medical University of South Carolina, Department of Neurology, Charleston, SC, Bandaríkjunum. Innan Landspítala er um að ræða fræðisviðin talmeinafræði, taugalæknisfræði og myndgreiningu.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Rorden C, Hjaltason H, Fillmore P, Fridriksson J, Kjartansson O, Magnúsdóttir S, Karnath HO. Allocentric neglect strongly associated with egocentric neglect. *Neuropsychologia* 2012;50(6):1151-7.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Magnúsdóttir S, Fillmore P, den Ouden DB, Hjaltason H, Rorden C, Kjartansson O, Bonilha L, Fridriksson J. Damage to left anterior temporal cortex predicts impairment of complex syntactic processing: A lesion-symptom mapping study. *Hum Brain Mapp* 2012 Epub.

Verkfræðingar

Tengiliður: Þórður Helgason dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Fjarlækningar, raförvun til endurhæfingar þverlamaðra og til meðhöndlunar á hjartveikum, þrívíð líkanagerð (Medical Stereolithography, 3D printing), stafræn myndgerð, segulólmun (segulrófsgreining, starfræn segulólmun).

Styrkir sem verkfræðingar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

Áhættugreining á lærbæisbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsdóttir, Egill Axfjörð, Þróstur Pétursson, Benedikt Magnússon

Breytingar á burðargetu sköflungs kinda við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson, Craig Maxwell.

Langtímaáhrif á raförvun aftaugaðra vöðva. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vílborg Guðmundsdóttir, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Paolo Gargiulo.

Notkun úthljóðsstraumlandarmyndgerðar til að fylgjast með raförvun aftaugaðra vöðva. Þórður Helgason, Guðbjörg Kristín Ludvígsdóttir, Haraldur Auðunsson, Paolo Gargiulo.

Þróun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneyra: Clinical trial. Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir, Agnes Czenek.

Uppsetning og samræming á göngugreiningartækjum á Grensá. Guðbjörg Kristín Ludvígsdóttir. Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsdóttir, Paolo Gargiulo.

Meistaraneimar

Þróstur Pétursson. Áhættugreining á lærbæisbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Líf- og læknisfræðileg verkfræði. Háskóla Reykjavíkur. Leiðbeinendur: Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsdóttir, Egill Axfjörð.

Benedikt Magnússon. Áhættugreining á lærbæisbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti. Líf- og læknisfræðileg verkfræði. Háskóla Reykjavíkur. Leiðbeinendur: Halldór Jónsson jr., Paolo Gargiulo, Jan Tribel, Gígja Magnúsdóttir, Grétar Halldórsdóttir, Egill Axfjörð.

Craig Maxwell. Breytingar á burðargetu sköflungs kinda við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Háskóla Íslands. Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson.

Agnes Czenek. Þróun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneyra: Clinical trial. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir.

Viðurkenningar sem verkfræðingar fengu á árinu

Paolo Gargiulo verkfræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Áhættugreining á

lærbæisbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, Fridriksdóttir N, Bjarnason B, Sigurdsson F, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. *Psychooncology* 2012;21(7):730-6.

Rannsóknastofa í næringarfræði

Forstöðumaður: Inga Þórsdóttir prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Helstu verkefni Rannsóknastofu í næringarfræði voru í gagnsöfnun og úrvinnsla í framsæri langtímarannsókn á næringu ungbarna - næring 6 ára og mat á næringarástandi sjúklinga á Landspítala. Könnun á mataræði landsmanna lauk á árinu. Þrjár ihlutandi rannsóknir voru til úrvinnslu: Rannsókn á áhrifaþáttum fæðuval og næringar meðal barna og foreldra. Rannsókn á áhrifum af lengd brjóstagaðar (IceAge). Rannsókn á kerfislíffræðilegum þáttum tengdum næringu og efnaskipatavilla (SYSDIET) og rannsókn á hollustu heilkornavara (HELGA). Meðal annarra áherslusviða stofunnar eru enn frekari rannsóknir á næringu og vexti snemma á lífsleiðinni þ.m.t. á meðgöngu, heilsufari á barnsaldri og síðar á ævinni sem og rannsóknir á næringu sjúkra og næringu of þunga fullorðinna einstaklinga. Rannsóknastofa í næringarfræði stundar einnig rannsóknir á næringarástandi mismunandi sjúklingahópa og þrjú verkefni sem snúa að inntöku mengunarefna eru mislangt komin.

Styrkir sem starfsmenn Rannsóknarstofunnar fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítala

GDM-rannsókn (= Göngum Dálítið Meira- rannsókn). Reynir Tómas Geirsson, Helga Medek, Hildur Harðardóttir, Sæmundur Guðmundsson, Peter Damm, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Langtímaáhrif hjáveituaðgerða á maga og görnum á beinabúskap karla og kvenna. Gunnar Sigurðsson, Svava Engilbertsdóttir, Diana Óskarsdóttir.

Matarvenjur og næringarástand sjúklinga með bólgusjúkdóm í meltingarvegi. Einar S. Björnsson, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Kjartan Örvar.

Meðferð offitu barna og unglinga; Þróun fjölskyldumiðaðrar atferlismeðferðar. Ragnar Bjarnason, Anna Sigríður Ólafsdóttir, Urður Njarðvík, Tryggvi Helgason, Ólöf Elsa Björnsdóttir, Þróður Gunnarsdóttir.

Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir, Laufey Steingrimsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsdóttir, Gestur I. Pálsson, Sigurveig Þ. Sigurðardóttir, Sigurður Júlíus Grétarsson, KimFleischer Michelsen, Ása Guðrún Kristjánsdóttir, Ása V Þórisdóttir, Cindy Mari Imai, Birna Þórisdóttir, Hafðís Helgadóttir, Hrafnhildur Eva Stephensen.

Næringarástand sjúklinga á Landspítala. Tengsl við legutíma, fylgikvilla og kostnað vegna næringarmeðferðar. Ingibjörg Gunnarsdóttir, Kristinn Sigvaldason, Inga Þórsdóttir, Brynja Ingadóttir, Jón Örvar Kristinsson, Páll Helgi Möller, Ari J Jóhannesson.

Næringarástand sjúklinga með Parkinsonsveiki. Alfons Ramel Jónína, Hólmfríður Hafliðadóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir.

Perflúróalkil-sambönd: Áhrif á þyngdarstjórnun og mengun tengd fiskneyslu. Þórhallur I Halldórsson, Alfons Ramel.

Rannsókn á áhrifum nýrra næringardrykkja á næringarástand aldraðra – Blóðmælingar á D-vítamíni. Ólöf Guðný Geirsdóttir, Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Ingunn Þorsteinsdóttir, Pálmi V Jónsson, Kristín Briem.

NordForsk styrkir

SysDiet. Norrænt öndvegisverkefni. Inga Þórsdóttir, Svandís Erna Jónsdóttir, Óla Kallý Magnúsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

HELGA. Norrænt öndvegisverkefni. Laufey Steingrimsdóttir, Tinna Eysteinsdóttir, Jóhanna Eyrún Torfadóttir, Inga Þórsdóttir.

Nordic Innovation Center; NICE

Coordinated monitoring of the development of dietary habits, physical activity and overweight/obesity in the Nordic countries. Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Nordic Young Health. Possibilities and Barriers for new, healthy concepts in the fast food sector. Alfons Ramel. NICE.

Nordic Innovation Centre

A common Nordic monitoring system on diet, physical activity and overweight. Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Nordic Working Group for Diet, Food & Toxicology. A common Nordic monitoring system on diet, physical activity and overweight. Ingibjörg Gunnarsdóttir.

SENSWELL

Sensory food satisfaction in programming healthy and sustainable eating behaviour. Inga Þórsdóttir.

Ráðstefnustyrkir Nordisk Minesterráð.

Norræn Næringarfræðiráðstefna NNC2012. Inga Þórsdóttir.

Sumargjöf

D vítamín. Laufey Steingrimsdóttir.

Doktorsnemar

Atli Arnarson. Áhrif næringarþátta og hreyfingar á líffræðilegar breytur meðal aldraðra. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Alfons Ramel.

Ása Vala Þórisdóttir. Næring ungbarna og vöxtur – Ráðleggingar og áhrif á járnþúska. (Næring íslenskra ungbarna). Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Physical activity and dietary intake in community dwelling older adults. Associations with body composition, muscle strength, physical function and other health-related outcomes. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennarar og leiðbeinendur: Inga Þórsdóttir, Alfons Ramel.

Óla Kallý Magnúsdóttir. Heilkorn í hollu norrænu mataræði og tengsl lífvísa við blóðsykurstjórnun. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Ólöf Helga Jónsdóttir. „Exclusive“ brjóstgjöf í 4 eða 6 mánuði- ihlutandi rannsókn. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Svandís Erna Jónsdóttir. Lýðheilsunæringarfræði, næringarráðleggingar og næringartengdar forvarnir með norrænni fæðu - áhrif á efnaskiptavillu, offitu, sykursýki típu 2 og hjartasjúkdóma. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Tinna Eysteinsdóttir. Næring á lífsleiðinni og heilsa meðal aldraðra. Mataræði og sykursýki. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Laufey Steingrimsdóttir.

Cindy Mari Imai. Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Meistararnemar

Aníta Guðný Gústavsdóttir. Joðhagur barnshafandi kvenna á Íslandi. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Auður Benediktsdóttir. Árangur af offitu meðferð á Reykjalundi. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Alfons Ramel.

Birna Þórisdóttir. Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Edda Ýr Guðmundsdóttir. Selen í fæði og heilblóði ungra kvenna á Íslandi. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Laufey Steingrimsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Fjólá Dröfn Guðmundsdóttir. Áhrif tvenns konar skyndibita á efnaskipti í blóði eftir máltíð hjá einstaklingum í kjörþyngd og of þungum einstaklingum. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Alfons Ramel.

Hafís Helgadóttir. Næring ungbarna - Framsæ langtímarannsókn á landsúrtaki. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Inga Þórsdóttir og Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Hrafnhildar Guðjónsdóttir. Munur á holdafari, mataræði og menntun kvenna og karla innan. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Laufey Steingrimsdóttir.

Hrafnhildur Eva Stephensen. Breytingar á ávaxta- og grænmetisneyslu 11 ára íslenskra barna milli árunna 2003 og 2009. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Hrefna Pálsdóttir. Mat á gildi mælitækis til að fylgjast með þróun mataræðis meðal 7-12 ára. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Hrund Valgeirsdóttir. Aðferðafræði við Landskönnun á mataræði Íslendinga 2010/2011. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Laufey Steingrimsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Kristján Þór Gunnarsson. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Inga Þórsdóttir.

Laufey Hrólfssdóttir. Mjólkurneysla á meðgöngu, fæðingarstærð og hæð afkvæmis á fullorðinsárum. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þórhallur Ingi Halldórsson, Laufey Steingrimsdóttir.

Oddný Kristín Kristbjörnsdóttir. Natrium- og kalíumtúskilnaður 6 ára barna og foreldra þeirra - Tengsl við gæði mataræðis og blóðþrýsting. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Gunnarsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsson.

Rakel Dögg Hafliðadóttir. Mataræði og kólesteról gildi í blóði 12 mánaða og sex ára barna. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ingibjörg Gunnarsdóttir, Þórhallur Ingi Halldórsson.

Rannveig Björnsdóttir. Næringarástand sjúklinga

á Landspítala. Mat á gildi einfalds eyðublaðs til áætlunar á orku- og próteinneyslu sjúklinga. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Regina Thorsteinsson. Hjúkrun og næring. Könnun á FSA - Viðhorf og þekking hjúkrunarfræðinga og skimun fyrir vannæringu. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Inga Þórsdóttir, Ingibjörg Gunnarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Mörg fræðasvið innan Landspítala og Háskóla Íslands, Lýðheilsustöð, Matis, Hjartavernd og Heilsugæslan í Reykjavík. Karolinska Institutet, Stokkhólmi, Svíþjóð; Harvard School of Public Health og Massachusetts General Hospital Boston, U.S.A. Childhood Nutrition Research Centre, London DTU Kaupmannahöfn. Fjöldi evrópskra samstarfsaðila er í verkefnum SEAFOODplus; JOBNUT; og PRO GREENS. University College Cork, Írlandi; University of Navarra, Spáni; SSI, Kaupmannahafnarháskóli Danmörku; University of Lisbon, Portúgal; University of Porto, Portúgal; University of Southampton, Bretlandi; Community Nutrition Unit, Bilbao, Spáni; Ghent University, Belgíu; Erasmus University Medical Center, Rotterdam, Hollandi; University of Vienna, Austurríki; Universitetet i Oslo, Noregi; University College Dublin, Írlandi; University of Kuopio, Finnlandi; University of Lund, Svíþjóð; University of Turku, Finnlandi; University of Tromsø, Noregi; VTT Technological Research Center of Finland; Fiskeriforskning, Tromsø, Noregi; SINTEF Fisheries and Aquaculture Ltd, Trondheim, Noregi; Danish Institute for Fisheries Research, Lyngby, Danmörku; Sahlgrenska University Hospital, Gautaborg, Svíþjóð; Institute of Public Health, Danmörku. Fjöldi norrænna aðila eru einnig samstarfsaðilar RÍN í NICE verkefnum Nordic Monitoring og NordForsk Center of Excellence verkefnum SYSDIET sem og Nofima Marin A/S með verkefni Better choice. Nordisk Minesterráð styrkir SLR (systematic literature reviews) fyrir NNR 2012 (Norrænu næringar ráðleggingarnar) sem og NNC 2012 (Norræna næringar ráðstefnan), NordForsk, ProMeal, CFP (Center for Fedal Programming).

Viðurkenningar sem starfsmenn rannsóknastofunnar fengu á árinu

Inga Þórsdóttir, forstöðumaður Rannsóknastofu í næringarfræði og prófessor var valin Heiðursvísindamaður ársins á Landspítala.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Inga Þórsdóttir er í ritstjórn Annals of Nutrition & Metabolism, Acta Paediatrica og Public Health Nutrition.

Ingibjörg Gunnarsdóttir er í ritstjórn Public Health Nutrition.

Doktorsritgerðir

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Physical activity and dietary intake in community dwelling older adults. Associations with body composition, muscle strength, physical function and other health-related outcomes. = Hreyfing og næring eldra fólks í sjálfstæðri búsetu - Tengsl við líkamssamsetningu, vöðvastyrk, hreyfingu og aðra heilsutengda þætti. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Tinna Eysteinsdóttir. Lifelong nutrition and bone health among the elderly. Validity of a food frequency questionnaire on intake at different periods of life, and the association between lifelong consumption of milk and cod liver oil and hip bone mineral density in old age. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Atli Arnarson, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Alfons Ramel, Pálmi V. Jónsson, Laufey Steingrimsdóttir, Inga Þórsdóttir. Fæðuvenjur og fylgni við blóðþrýsting meðal eldri Íslendinga. Læknablaðið 2012;98(10):515-20.

Elin Ólafsdóttir, Thor Aspelund, **Jóhanna E. Torfadóttir, Laufey Steingrimsdóttir,** Gunnar Sigurðsson, Bolli Þórsson, Rafn Benediktsson, Guðný Eiríksdóttir, Unnur A. Valdimarsdóttir, Vilmundur Guðnason. Tengsl búsetu fyrstu 20 æviárin við áhættu á sykursýki af tegund 2. Læknablaðið 2012;98(10):639-44.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Brantsaeter AL, Olafsdóttir AS, Forsum E, Olsen SF, **Thorsdóttir I.** Does milk and dairy consumption during pregnancy influence fetal growth and infant birthweight? A systematic literature review. Food Nutr Res 2012;56.

Eysteindóttir T, **Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Steingrimsdóttir L.** Assessing validity of a short food frequency questionnaire on present dietary intake of elderly Icelanders. Nutr J 2012;11:12.

Fogelholm M, Anderssen S, **Gunnarsdóttir I,** Lahti-Koski M. Dietary macronutrients and food consumption as determinants of long-term weight change in adult populations: a systematic literature review. Food Nutr Res 2012;56.

Geirsdóttir OG, Arnarson A, Briem K, **Ramel A,** Jonsson PV, **Thorsdóttir I.** Effect of 12-week resistance exercise program on body composition, muscle strength, physical function, and glucose metabolism in healthy, insulin-resistant, and diabetic elderly Icelanders. J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2012;67(11):1259-65.

Geirsdóttir OG, Arnarson A, Briem K, **Ramel A,** Tomasson K, Jonsson PV, **Thorsdóttir I.** Physical function predicts improvement in quality of life in elderly Icelanders after 12 weeks of resistance exercise. J Nutr Health Aging 2012;16(1):62-6.

Gudmundsdóttir EY, Gunnarsdóttir I, Thorlacius A, Reykdal O, Gunnlaugsdóttir H, **Thorsdóttir I, Steingrimsdóttir L.** Blood selenium levels and contribution of food groups to selenium intake in adolescent girls in Iceland. Food Nutr Res 2012;56.

Gunnarsdóttir I, Dahl L. Iodine intake in human nutrition: a systematic literature review. Food Nutr Res 2012;56.

Halldorsson TI, Rytter D, Haug LS, Bech BH, Danielsen I, Becher G, Henriksen TB, Olsen SF. Prenatal Exposure to Perfluorooctanoate and Risk of Overweight at 20 Years of Age: A Prospective Cohort Study. Environ Health Perspect 2012;120(5):668-73.

Jonsdóttir OH, Thorsdóttir I, Hibberd PL, Fewtrell MS, Wells JC, Palsson GI, Lucas A, Gunnlaugssson G, Kleinman RE. Timing of the introduction of complementary foods in infancy: a randomized controlled trial. Pediatrics 2012;130(6):1038-45.

Jonsdóttir S, Thorsdóttir I, Kugelberg S, Yngve A, Kennedy NP, Hughes R. Core functions for the public health nutrition workforce in Europe: a consensus study. Public Health Nutr 2012;15(11):1999-2004.

Kristbjörnsdóttir OK, **Halldorsson TI, Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I.** Association between 24-hour urine sodium and potassium excretion and diet quality in six-year-old children: a cross sectional study. Nutr J 2012;11(1):94.

Kugelberg S, **Jonsdóttir S,** Faxelid E, Jonsson K, Fox A, **Thorsdóttir I,** Yngve A. Public health nutrition workforce development in seven European countries:

constraining and enabling factors. Public Health Nutr 2012;15(11):1989-98.

Ramel A, Gudmundsdóttir FD, Thorsdóttir I. Effects of two different types of fast food on postprandial metabolism in normal and overweight subjects. Eur J Clin Nutr 2012;66(11):1193-8.

Sekikawa A, **Steingrimsdóttir L,** Ueshima H, Shin C, Curb JD, Evans RW, Hauksdóttir AM, Kadota A, Choo J, Masaki K, Thorsson B, Launer LJ, Garcia ME, Maegawa H, Willcox BJ, Eiríksdóttir G, Fujiyoshi A, Miura K, Harris TB, Kuller LH, Gudnason V. Serum levels of marine-derived n-3 fatty acids in Icelanders, Japanese, Koreans, and Americans—a descriptive epidemiologic study. Prostaglandins Leukot Essent Fatty Acids 2012;87(1):11-6.

Sonestedt E, Overby NC, Laaksonen DE, **Birgisdóttir BE.** Does high sugar consumption exacerbate cardiometabolic risk factors and increase the risk of type 2 diabetes and cardiovascular disease? Food Nutr Res 2012;56.

Torfadóttir JE, Valdimarsdóttir UA, Mucci L, Stampfer M, Kasperczyk JL, Fall K, Tryggvadóttir L, Aspelund T, Olafsson O, Harris TB, Jonsson E, Tulinius H, Adami HO, Gudnason V, Steingrimsdóttir L. Rye bread consumption in early life and reduced risk of advanced prostate cancer. Cancer Causes Control 2012;23(6):941-50.

Wells JCK, Jonsdóttir OH, Hibberd PL, Fewtrell MS, **Thorsdóttir I,** Eaton S, Lucas A, Gunnlaugssson G, Kleinman RE. Randomized controlled trial of 4 compared with 6 mo of exclusive breastfeeding in Iceland: differences in breast-milk intake by stable-isotope probe. Am J Clin Nutr 2012;96(1):73-9.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu Gunnarsdóttir I, Gustavsdóttir AG, Steingrimsdóttir L, Maage A, Johannessen AJ, **Thorsdóttir I.** Iodine status of pregnant women in a population changing from high to lower fish and milk consumption. Public Health Nutr 2012.

Thorisdóttir AV, Gunnarsdóttir I, Thorsdóttir I. Revised infant dietary recommendations: the impact of maternal education and other parental factors on adherence rates in Iceland. Acta Paediatr 2012.

Thorisdóttir AV, Ramel A, Palsson GI, Tomasson H, **Thorsdóttir I.** Iron status of one-year-olds and association with breast milk, cow's milk or formula in late infancy. Eur J Nutr 2012.

von Bonsdorff MB, Muller M, Aspelund T, Garcia M, Eiríksdóttir G, Rantanen T, **Gunnarsdóttir I, Birgisdóttir BE, Thorsdóttir I,** Sigurdsson G, Gudnason V, Launer L, Harris TB. Persistence of the effect of birth size on dysglycaemia and type 2 diabetes in old age: AGES-Reykjavik Study. Age (Dordr) 2012.

Önnur ritverk

Helga Gottfredsdóttir, **Inga Þórsdóttir.** Að efla heilbrigði. Næringarráðgjöf sem íhlutun fyrir of þungar konur fyrir og eftir fæðingu. Ljósmeðrblaðið 2012;90(1):6-9.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 8 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 20 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 14 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 11

Barnahjúkrun

Forstöðumaður: Guðrún Kristjánsdóttir prófessor Helstu áherslur í rannsóknum

Í rannsóknum eru börnin sjálf, aðstæður þeirra, hágr foreldra þeirra og fjölskyldna viðfangsefnin. Verkefni leitast við að finna leiðir til að lýsa þörfum og þróa aðferðir til að hjúkra börnum, foreldrum og fjölskyldum. Rannsóknir á álagi og leiðir til að ná tókum á því eru meðal þeirra verkefna sem lögð er áhersla á. Stuðningur við foreldra og fjölskyldur barna með langvinn veikindi hafa þróast áfram.

Styrkir sem starfsmenn fræðisviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Guðrún Eygló Guðmundsdóttir, Brynja Örylgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir, Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir.

Meðferð offitu barna og unglunga; Þróun fjölskyldumiðaðrar atferlismeðferðar. Ragnar Bjarnason, Anna Sigríður Ólafsdóttir, Urður Njarðvík, Tryggvi Helgason, Ólöf Elsa Björnsdóttir, Þrúður Gunnarsdóttir.

Þróun og forþróun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki típu I. Ragnar Bjarnason, Brynja Jónsdóttir, Helga Jónsdóttir, Elísabet Konráðsdóttir, Þór Elís Pálsson.

Doktorsnemar

Anna Ólafía Sigurðardóttir. Árangur fjölskylduhjúkrunar-meðferða á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Ann Garwick, Mary Kay Rayens, Sigrún Júlíusdóttir, Árelía Eydís Guðmundsdóttir.

Ólöf Kristjánsdóttir. Cross Cultural Comparison of Parental Reaction to Children's Pain Behaviour in Canada, Thailand and Iceland. Dalehouse University, Halifax, Kanada. Leiðbeinendur: Patric McGrath, Guðrún Kristjánsdóttir, Allen Finley, Anita Unruh, Hélène Deacon, Pulsuk Siripul.

Meistaraneimar

Alma Björk Guttormsdóttir. Reynsla foreldra barna yfir kjörþyngd og væntingar þeirra til heilbrigðisþjónustu. Miðstöð lýðheilsuvísinda, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Sif Friðjónsdóttir.

Bergljót Steinsdóttir. Lífsgæði unglunga með krabbamein út frá sjónarhóli unglunga og foreldra þeirra. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Brynja Jónsdóttir. Þróun á mælingum og prófun á fræðsluefni fyrir sykursjúk börn. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Jónsdóttir.

Elin Ögmundsdóttir. Blóðsyrgildi hjá nýburum á Íslandi: Aðferðir og viðmið í túlkun niðurstaðna. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðrún Kristjánsdóttir, Þórður Þórkelsson.

Elinrós Erlingsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Guðrún Kristjánsdóttir.

Guðrún Eygló Guðmundsdóttir. Mat á aðlögunarleiðum, stuðningi og virkni fjölskyldan með langvinn heilsufarsvandamál á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Ánægja með heilbrigðisþjónustuna á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Kristín Flygenring. Meðferð við brunasárum hjá börnum

á Landspítala (vinnutíll). Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Guðrún Kristjánsdóttir, Lovisa Baldursdóttir.

Oddný Kristinsdóttir. Einkenni munnslímhúðabólgu hjá börnum í krabbameinsmeðferð og hjúkrun þeirra á Landspítala. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Guðrún Kristjánsdóttir.

Auður Mjöll Friðgeirsdóttir (lést 24. 12. 2012). Mat á aðlögunarleiðum, stuðningi og virkni fjölskyldna með bráð veikindi á Barnaspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, University of Nebraska, Omaha, Nebraska, Bandaríkin. University of North Carolina, Chapel Hill, Bandaríkin. Dalehouse University, Halifax, Nova Scotia, Kanada. Lund University, Svíþjóð, Karolinska Institutet, Svíþjóð, Kalmar University, Svíþjóð.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Guðrún Kristjánsdóttir er ritstjóri tímaritsins Nordic Journal of Nursing Research (Vård i Norden).

Doktorsritgerð

Elin Ögmundsdóttir. Blóðsykurslækkun hjá nýburum: Algengi, áhættuþættir og blóðsykursefirlit. Reykjavík: Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands; 2012.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Arna Skúladóttir. Sweet Dreams. London: Carroll & Brown; 2012.

Arna Skúladóttir. Sweet Dreams. Australia: Penguin; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Olsson E, Andersen RD, Axelin A, Jonsdóttir RB, Maastrup R, Eriksson M. Skin-to-skin care in neonatal intensive care units in the Nordic countries: a survey of attitudes and practices. Acta Paediatr 2012;101(11):1140-6.

Svavarsdóttir EK, Tryggvadóttir GB, Sigurdardóttir AO. Knowledge translation in family nursing: does a short-term therapeutic conversation intervention benefit families of children and adolescents in a hospital setting? Findings from the landspítali university hospital family nursing implementation project. J Fam Nurs 2012;18(3):303-27.

Vilhjalmsson R, Kristjánsdóttir G, Ward D. Bodily deviations and body-image in adolescence. Youth Society 2012;44(3):366-84.

Önnur ritverk

Arna Skúladóttir. Nurse-led Pediatric Sleep Clinic. Barn Bladet. Sveriges Barnsjukstörerskor 2012;37(5):30-3.

Guðrún Kristjánsdóttir. Advanced nursing practice and knowledge development in the Nordic context [Editorial]. Vård i Norden 2012;31(1):3.

Guðrún Kristjánsdóttir. Advanced nursing practice in primary care to address the needs of the public [Editorial]. Vård i Norden 2012;31(2), 3.

Guðrún Kristjánsdóttir. From professionals to practice – for the advancement of the profession of nursing [Editorial]. Vård i Norden 2012;31(3):3.

Guðrún Kristjánsdóttir. Nordic Journal of Nursing Research – an important asset of the Nordic nursing community [Editorial]. Vård i Norden 2012;31(4):3.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Bráðahjúkrun

Tengiliður: Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir Helstu áherslur í rannsóknum

Helstu áherslur rannsókna beinast að endurlifgun, slysum, ofbeldi, ofbeldisdaudi og forvörnum auk þess sem áherslur beinast að starfsemi, stjórnun, aukningu heimsókna, ástæðum heimsókna og skilvirkni bráðadeilda. Eðli og afleiðingar áfalla, áhættuþættir og varnarþættir fyrir þróun áfallastreituröskunar og annarra afleiðinga áfalla.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Agnes Gísladóttir. Fæðingarútkomur kvenna sem hafa orðið fyrir kynferðisofbeldi. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Meðumsækjendur: Berglind Guðmundsdóttir, Ragnheiður Bjarnadóttir, Bernard Harlow, Sven Cnattingius, Unnur A. Valdímarsdóttir, Eyrún Jónsdóttir.

Guðbjörg Pálsdóttir. Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Meðumsækjendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Guðrún Eygló Guðmundsdóttir, Brynja Örlýgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir, Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir.

Sólrun Rúnarsdóttir. Virðisaukandi vinna hjúkrunarfræðinga á slysa- og bráðasviði. Meðumsækjendur: Snjólfur Ólafsson, Helgi Þór Ingason og Helgi Þór Ingason.

Doktorsnemi

Agnes Gísladóttir. Fæðingarútkomur kvenna sem hafa orðið fyrir kynferðisofbeldi. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Berglind Guðmundsdóttir, Ragnheiður Bjarnadóttir, Bernard Harlow, Sven Cnattingius, Unnur A. Valdímarsdóttir.

Meistararnemar

Guðrún Eygló Guðmundsdóttir. Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Brynja Örlýgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir.

Heiða Björk Gunnlaugsdóttir. Innri upplýsingamiðun á bráðadeild G-2 Landspítala. Er tölvupóstur fullnægjandi aðferð? Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands.

Helga Pálmadóttir. Er ofbeldi vaxandi vandamálið? Rannsókn á fjölda koma á slysa- og bráðadeild Landspítala vegna ofbeldisáverka 1999-2008. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands.

Inga Dóra Kristjánsdóttir. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands.

Ingibjörg Fjölnisdóttir. Hjúkrunarfræði, Háskóla Íslands.

Ingibjörg Sigurþórsdóttir. Endurkomur aldraðra á bráðamóttöku Landspítala árin 2008-2012. Hjúkrunarfræði, Háskóla Íslands.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Brynja Örlýgsdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir, Anna Ólafía Sigurðardóttir.

Kristín Bergsdóttir. Slysa- og ofbeldisdaði á Íslandi; umfang, eðli og þjóðfélagslegt tap. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Brynjólfur Mogensen.

Ragna Gústafsdóttir. Straumlinustjórnun á bráðasviði. Viðskiptafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Gylfi Dalmann.

Sólrun Rúnarsdóttir. Virðisaukandi vinna hjúkrunarfræðinga á bráðasviði Landspítala. Viðskiptafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Bragadóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, auk samstarfs við við ýmis fræðasvið og fræðigreina innan Landspítala. Landslækniseimbættið, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins, Rauði kross Íslands, Þjóðkirkjan, Almannavarnadeild Ríkislögregluembættisins, National Crime Victims Research and Treatment Center, Medical University of South Carolina, Rannsóknarnefnd umferðarslysa, Umferðarstofa, University at Buffalo, State University of New York í Bandaríkjunum, Boston University School of Medicine/National Center for PTSD, VA Boston Healthcare System, USA, University of Iowa, Iowa City, Bandaríkjunum. Beth Israel Deaconess Medical Center í Boston, Bandaríkjunum. Erasmus Universiteit Rotterdam Hollandi, University of Pavia, Pavia, Ítalíu auk Evrópusamstarfs.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Þórdís Katrín Þorsteinsdóttir hjúkrunarfræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Áhrif efnahagshrunsins á Íslandi á dánartíðni, sjúkdómstíðni og sjálfsskaða en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Þorsteinn Jónsson er formaður ritnefndar Tímarits hjúkrunarfræðinga.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Gísladóttir A, Guðmundsdóttir B, Guðmundsdóttir R, Jonsdóttir E, Guðjónsdóttir GR, Kristjánsson M, Valdímarsdóttir UA. Increased attendance rates and altered characteristics of sexual violence. Acta Obstet Gynecol Scand 2012;91(1):134-42.

Önnur ritverk

Þorsteinn Jónsson. Líkamsmatskver: Kennslufni fyrir hjúkrunarfræðinema; 2012.

Þorsteinn Jónsson. Handtæki í hjúkrun. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(1):12-5.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Endurhæfingarhjúkrun

Forstöðumaður: Þóra B. Hafsteinsdóttir dósent Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir beinast að endurhæfingarhjúkrun sjúklinga. Rannsóknir hafa gefið til kynna að endurhæfing sjúklinga er árangursrík, að meiri endurhæfing gefur betri árangur og að mikil þörf er á að auka virkni og hreyfingu sjúklinga. Mikil áhersla er lögð á þætti sem hafa áhrif á endurhæfingu eins og næringarástand og þunglyndi og hlutverk hjúkrunarfræðinga tengdum þessum þáttum.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Gaumstol eftir slag í hægri heilahveli. Helga Jónsdóttir, Marianne Klinké, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson, Þóra B.Hafsteinsdóttir, Dan Zahavi.

Fýsileiki innleiðingar klínískra leiðbeininga um hjúkrun heilablóðfallssjúklinga í endurhæfingu. Ingibjörg

Bjartmarz, Helga Jónsdóttir, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Elin B. Hafsteinsdóttir, Guðrún B. Sigurbjörnsdóttir, Sigríður B. Guðmundsdóttir, Guðrún Jónsdóttir.

Rannsóknasjóður RANNÍŚ

Prófun á áhrifum starfsþróunarhlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þóll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Þóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdis Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Visindasjóður Landspítala

Næringarástand sjúklinga með Parkinsonsveiki. Alfons Ramel Jónína, Hólmfríður Hafliðadóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir.

Doktorsnemar

Elin Ingibjörg Jacobsen. Medicines information in Iceland: How to apply a national service of pharmacists delivering medicines information to healthcare professionals in Iceland. Lyfjafraeðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna Birna Almarsdóttir, María Heimisdóttir, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Gerður Gröndal.

Janneke de Man. Early Detection of Post Stroke Depression. Utrecht University, University Medical Center Utrecht. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Marieke Schuurmans, Eline Lindeman, Diederick Grobbee.

Marianne Klinken. Upplifun heilblöðssjúklinga af að borða: Fyrirbærafraeðileg rannsókn [Stroke patients experience of eating difficulties: A phenomenological study]. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Helga Jónsdóttir.

Meistararnemar

Bijl A. Effect of a multifaceted implementation strategy in the implementation of the evidence-based nutritional recommendations of the Clinical Rehabilitation Nursing Guideline Stroke into the daily care of patients with stroke within a general hospital: A quasi experimental study. Nursing Science Department, University of Utrecht. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Roland van Linge.

De Gooij I. Educational intervention for patients with head and neck cancer in the discharge phase. Nursing Science Department, University of Utrecht. Leiðbeinandi: Þóra B. Hafsteinsdóttir.

Engel J. Effect of a multifaceted implementation strategy in the implementation of the evidence-based nutritional recommendations of the Clinical Rehabilitation Nursing Guideline Stroke into the daily care of patients with stroke within university hospital: A quasi experimental study. Nursing Science Department, University of Utrecht. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Roland van Linge.

Faay M. Assessment of risk of aggressive incidents in clinical psychiatry: the reliability and clinical utility of the Kennedy Axis V used by nurses. Nursing Science Department, University of Utrecht. Leiðbeinandi: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Floor Gooskens.

Gunnhildur Kristinsdóttir. ICF og hangnýtt notkun þess innan endurhæfingarhjúkrunar. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Jónína Sigurgeirsdóttir, Helga Jónsdóttir.

Ingibjörg Bjartmarz. Klínískar hjúkrunar- og endurhæfingarleiðbeiningar fyrir sjúklinga með heilablóðfall: Vinnsla leiðbeininga á handhægt form til notkunar fyrir hjúkrunarfræðinga. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Dórothea Bergs, Helga Jónsdóttir.

Vermeulen C. Time use of patients with stroke on rehabilitation wards of nursing homes: behavioural mapping. Nursing Science Department, University of Utrecht. Leiðbeinendur: Þóra B. Hafsteinsdóttir, Bianca Buijck.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, heila- endurhæfinga- og hjúkrunarsvið University Medical Center Utrecht.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Þóra Hafsteinsdóttir er í ritstjórn Verpleegkunde Nederlands-Vlaams Wetenschappelijk Tijdschrift voor Verpleegkundigen.

Dórothea Bergs er í ritstjórn Tímarits hjúkrunarfræðinga.

Önnur ritverk

Katrín Blöndal, Hildur Einarsdóttir, Brynja Ingadóttir, Dórothea Bergs, Guðbjörg Guðmundsdóttir, Ingunn Steingrimsdóttir, Sigrún R. Steindórsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir. Legginn út – verkefni um ígrundaða notkun þvagleggja. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(1):6-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4 þar af 1 boðsfyrirlestar Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Fjölskylduhjúkrun

Forstöðumaður: Erla Kolbrún Svavarsdóttir prófessor Helstu áherslur í rannsóknnum

Helsu áherslur í rannsóknnum beinast að innleiðingu og viðhaldi á fjölskylduhjúkrun á Landspítala þar er verið að kanna ávinning af meðferðarsamræðum við fjölskyldur og áhrif meðferðarsamræðna á upplifaðan stuðning fjölskyldnanna, lífsgæði þeirra, virkni fjölskyldna, ánægju með heilbrigðisþjónustuna og aðlögunarleiðir. Auk þess snúa rannsóknirnar að ofbeldi í fjölskyldum, viðhorfa hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra á Landspítala til fjölskylduhjúkrunar sem og að kanna starfsánægju þeirra í kjölfar innleiðingar fjölskylduhjúkrunar á stofnuninni.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Visindasjóður Landspítala

Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Brynja Örylgisdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir.

Doktorsnemar

Anna Ólafía Sigurðardóttir. Árangur fjölskylduhjúkrunar meðferða á Barnaspítala Hringins. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Ann Garwick, Mary Kay Rayens, Sigrún Júlíusdóttir, Árelía Eydis Guðmundsdóttir.

Eydis K. Sveinbjarnardóttir. Árangur meðferðarsamræðna fyrir fjölskyldur einstaklinga á bráðageðdeildum Landspítala. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Margrét Gísladóttir. Heilsuefli fjölskyldumeðferðarsamræður við fjölskyldur unglingsstúlkna og ungra kvenna með anorexiu og við fjölskyldur unglingar með ADHD. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Rúnar Vilhjálmsson, Janet Treasure, Ingunn Hansdóttir.

Meistararnemar

Auður Mjöll Friðgeirsdóttir. Mat á aðlögunarleiðum, stuðningi og virkni fjölskyldna með bráð veikindi á Barnaspítala Hringins. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Bergljót Steinsdóttir. Lífsgæði unglinga með krabbamein út frá sjónarhóli unglinga og foreldra þeirra. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Guðrún Eygló Guðmundsdóttir. Mat á aðlögunarleiðum,

stuðningi og virkni fjölskyldan með langvinn heilsufarsvandamál á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Ingibjörg Th. Hreiðarsdóttir: Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur fjölskyldumeðferðarsamtals á virkni fjölskyldna með fyrirbura á vökudeild. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Ánægja með heilbrigðisþjónustuna á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Rannveig Rúnarsdóttir: Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur fyrir feður af fjölskyldumeðferðarsamtali fyrir útskrift af meðgöngu og sængurkvennadeild. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands Leiðbeinendur Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Sólrun W. Kamban. Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur stuttra meðferðaviðtala við foreldra barna sem greinast með RSV eins árs og yngri á bráðamóttöku barna. Hjúkrunarfræðeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, University of Minnesota, Bandaríkin. University of Kentucky-Lexington, Bandaríkin. University of Madison-Wisconsin. Lund University, Svíþjóð, Karolinska Institutet, Svíþjóð, Kalmar University, Svíþjóð, Montreol University í Kanada og Háskólinn í Hiroshima Japan.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Erla Kolbrún Svavarsdóttir situr í ritnefndum Journal of Family Nursing, Journal of Nursing Scholarship og Vård I Norden.

Doktorsritgerð

Eydis K. Sveinbjarnardóttir. Family systems nursing interventions in acute psychiatry: Implementation and evaluation. = Fjölskylduhjúkrun á bráðageðdeildum: Innleiðing og mat. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Svavarsdóttir EK, Tryggvadóttir GB, Sigurdardóttir AO. Knowledge translation in family nursing: does a short-term therapeutic conversation intervention benefit families of children and adolescents in a hospital setting? Findings from the landspítali university hospital family nursing implementation project. J Fam Nurs 2012;18(3):303-27.

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric Development of the Iceland-Family Perceived Support Questionnaire (ICE-FPSQ). J Fam Nurs 2012;18(3):328-52.

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric development of the Iceland-Expressive Family Functioning Questionnaire (ICE-EFFQ). J Fam Nurs 2012;18(3):353-77.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Svavarsdóttir EK, Garwick AW, Anderson LS, Looman WS, Seppelt A, Örylgisdóttir B. The international school nurse asthma project: barriers related to asthma management in schools. J Adv Nurs 2012. Epub.

Önnur ritverk

Haldorsdóttir BS, Svavarsdóttir EK. Purposeful Therapeutic Conversations: Are they effective for families of individuals with COPD? A quasi-experimental study. Vaard Norden 2012;103(1):48-51.

Rósa Einarsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir. Meðferðarsamtal við foreldra: Reynslan af því að

taka þátt í rannsókn. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(2):24-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Geðhjúkrun

Forstöðumaður: Jóhanna Bernharðsdóttir lektor
Helstu áherslur í rannsóknum

Klínísk viðfangsefni hjúkrunar, þar með taldar meðferðarrannsóknir, í því augnamiði að auka gæði þjónustu við einstaklinga með geðræn vandamál og fjölskyldur þeirra. Þróun klínískra leiðbeininga og könnun á høgum langveikra og þórf fyrir þjónustu.

Rannsóknir á þjónustu- og hjúkrunarþörfum fólks með geðræna sjúkdóma

Doktorsnemir

Jóhanna Bernharðsdóttir. A formulation of an intervention for Icelandic University women students who experience psychological distress. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Rúnar Vilhjálmsson, Jane Dimmitt Champion.

Meistaraneimar

Andrea Ásbjörnsdóttir. Rannsókn á áfengisneyslu íslenskra unglunga. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Sif Friðjónsdóttir.

Arnás Vilhjálmsson. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Páll Biering.

Ásdís Jónsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Jóhanna Bernharðsdóttir.

Eyrún Thorstensen. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Helga Bragadóttir.

Helena Bragadóttir. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Sif Friðjónsdóttir.

Henny Hraunfjörð. Þjónustuánægjukönnun á þjónustu vettvangsteymis Barna- og unglungafræðideildar. Kennslu- og lýðheilsufræðideild, Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinandi: Geir Gunnlaugsson

Ingibjörg Kristín Eiríksdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Þóra Jenný Gunnarsdóttir

Kristín Inga Grímsdóttir. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Helga Sif Friðjónsdóttir.

Ragnhildur Ísaksdóttir. Leikur að læra í vinnunni. Áhrif vinnuumhverfis, trúar á eigin getu og markmiðssetningar á yfirfærslu lærdóms á Áhugahvetjandi samtali. Viðskiptafræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Kári Kristínsson, Helga Sif Friðjónsdóttir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri. Fræðasviðin fjölskylduhjúkrun og geðvernd.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Helga Sif Friðjónsdóttir er í ritstjórn Journal of Addiction Nursing.

Páll Biering er í ritstjórn Journal of Mental Health and Psychiatric Nursing og Metas de Enfermería.

Sylvia Ingibergsdóttir er í ritstjórn tímaritisins Geðvernd.

Doktorsritgerð

Eydís K. Sveinbjarnardóttir. Family systems nursing interventions in acute psychiatry: Implementation and evaluation. = Fjölskylduhjúkrun á bráðageðdeildum:

Inleiðing og mat. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Jóhanna Bernharðsdóttir, Ása Björk Ásgeirsdóttir, Baldvina Ýr Hafsteinsdóttir, Guðrún Kristófersdóttir, Helga Jónsdóttir. Reynsla kvenna með geðhvörf. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(2):50-6.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric Development of the Iceland-Family Perceived Support Questionnaire (ICE-FPSQ). J Fam Nurs 2012;18(3):328-52.

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric development of the Iceland-Expressive Family Functioning Questionnaire (ICE-EFFQ). J Fam Nurs 2012;18(3):353-77.

Önnur ritverk

Kristín Gyða Jónsdóttir, Margrét Jónsdóttir, Gunnlaug Thorlacius og **Eydís K. Sveinbjarnardóttir.** (2012). Sjálfshjálparhópar fyrir unga aðstandendur (16-25 ára) - að alast upp hjá foreldrum sem eiga við geð- eða fiknisjúkdóma að stríða. Geðvernd 2012;41(1):29-32.

Kristín Rún Friðriksdóttir, Ragnheiður Halldórsdóttir, **Eydís K. Sveinbjarnardóttir,** Páll Biering. Börn sem eiga foreldra með geðsjúkdóma. Tímarit Hjúkrunarfræðinga 2012;88(3): 6-11.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Hjúkrun aðgerðasjúklinga

Forstöðumaður: Herdís Sveinsdóttir prófessor
Kyngervi og heilbrigði, forsvarsmáður: Herdís Sveinsdóttir prófessor

Hjúkrun sjúklinga með sár, forsvarsmáður: Ásta Thoroddsen dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Í rannsóknum er lögð áhersla á að skilja líkamlegar, andlegar, félagslegar og menningarlegar þarfir og samspil þeirra við heilsufarsvanda hins sjúka einstaklings og fjölskyldu hans. Jafnframt miða áherslur í rannsóknum að því að þróa hjúkrunar meðferðir er snúa að heilsufarsvandanum. Sértaek viðfangsefni eru m.a. lífsgæði, óvissa, kvíði, ótti, fræðsla, særanleiki, verkir, sár- og sárameðferð, ógleði, uppköst, sértaekt líkamsmat og sértaekar hjúkrunar meðferðir.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu
Vísindasjóður Landspítala

Störf og starfsumhverfi deildarstjóra á Landspítala. Herdís Sveinsdóttir, Helga Bragadóttir, Katrín Blöndal, Erla Dögg Ragnarsdóttir, Kolbrún Gísladóttir, Elin J. Oddsdóttir.

Líðan sjúklinga á sjúkrahúsi eftir liðskiptaaðgerð, aðgengi að upplýsingum og ánægja með umönnun. Kolbrún Kristiansen, Árun K. Sigurðardóttir, Brynja Ingadóttir, Kírsi Johanson.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Þróun á áhrifum starfsþróunarhlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þöll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdís Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir,

Nanna Friðriksdóttir.

B-hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Notkun þvagleggja og tíðni þvagaferasykinga sem tengjast þvagleggjum á legudeildum Landspítala. Katrín Blöndal, Brynja Ingadóttir, Hildur Einarsdóttir, Dóróthea Bergs, Guðbjörg Guðmundsdóttir, Ingunn Steingrimsdóttir, Sigrún R. Steindórsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Væntingar sjúklinga með hjartabilun til fræðslu í tengslum við tvíslegla gangráðssetningu (CRT). Brynja Ingadóttir.

Líðan sjúklinga á sjúkrahúsi eftir liðskiptaaðgerð, aðgengi að upplýsingum og ánægja með umönnun. Kolbrún Kristiansen, Árun K. Sigurðardóttir, Brynja Ingadóttir, Kírsi Johanson.

Doktorsnemar

Brynja Ingadóttir. Líðan sjúklinga á sjúkrahúsi eftir liðskiptaaðgerð, aðgengi að upplýsingum og ánægja með umönnun. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Kolbrún Kristiansen, Árun K. Sigurðardóttir, Kírsi Johanson.

Sigríður Zöega. Gæði verkjameðferðar á sjúkrahúsi. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands.

Meistaraneimur

Steinunn Arna Þorsteinsdóttir. Óráð eftir opna hjartaaðgerð. Forþrófun skimunarlista (Delirium observation screening scale) og kerfisbundin fræðileg samantekt. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Herdís Sveinsdóttir, Jón Snædal.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir, editors. Heilbrigði kvenna. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012.

Herdís Sveinsdóttir. Varð ég kona í dag? Um upphaf tíðablaðinga. In: Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir, editors. Heilbrigði kvenna. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012. p. 31-5.

Katrín Blöndal, Sigríður Halldórsdóttir. Úrtök og úrtaksaðferðir í eiginlegum rannsóknum. In: Sigríður Halldórsdóttir, editor. Handbók í aðferðafræði rannsókna Akureyri: Háskólinn á Akureyri; 2012. p. 131-8.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Ingibjörg Guðmundsdóttir, Steinn Steingrímsson, Tómas Guðbjartsson. Sársogsmeðferð á Íslandi – notkun og árangur. Læknablaðið 2012;98(3):149-53.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Steingrímsson S, Gottfredsson M, **Guðmundsdóttir I,** Sjögren J, Guðbjartsson T. Negative-pressure wound therapy for deep sternal wound infections reduces the rate of surgical interventions for early re-infections. Interact Cardiovasc Thorac Surg 2012;15(3):406-10.

Sveinsdóttir H, Ingadóttir B. Predictors of psychological distress in patients at home following cardiac surgery: an explorative panel study. Eur J Cardiovasc Nurs 2012;11(3):339-48.

Sveinsdóttir H, Skuladóttir H. Postoperative psychological distress in patients having total hip or knee replacements: an exploratory panel study. Orthop Nurs 2012;31(5):302-11.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Zoega S, Ward S, Gunnarsdóttir S. Evaluating the Quality of Pain Management in a Hospital Setting: Testing the Psychometric Properties of the Icelandic Version of the Revised American Pain Society Patient Outcome Questionnaire. Pain Manag Nurs 2012 Epub.

Zoega S, Fridriksdóttir N, Sigurdardóttir V, Gunnarsdóttir S. Pain and other symptoms and their relationship to quality of life in cancer patients on opioids. *Qual Life Res* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Katrín Blöndal, Hildur Einarsdóttir, Brynja Ingadóttir, Dórothea Bergs, Guðbjörg Guðmundsdóttir, Ingunn Steingrimsdóttir, Sigrún R. Steindórsdóttir, Elin J.G.Hafsteinsdóttir. Legginn út – verkefni um igrundada notkun þvagleggja. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(1):6-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 14

Hjúkrun langveikra fullorðinna

Forstöðumaður: Helga Jónsdóttir prófessor

Viðbótarmeðferð í hjúkrun, forsvarsmáður: Þóra Jenný Gunnarsdóttir lektor

Hjúkrun fólks með lungnasjúkdóma, forsvarsmáður: Helga Jónsdóttir prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Rannsóknir beinast að árangri sjálfsmönnunarmedferðar með áherslu á samráð við fólk með langvinna lungnateppu og fjölskyldur þeirra auk m.a. á heilsutengd lífsgæði, notkun á heilbrigðisþjónustu, reykbindindi, andþyngsl, kvíða og þunglyndi. Samanburðarrannsókn á tíðni sýkinga hjá sjúklingum sem fá þvagleggi á skurð- og lyflækingadeildum Landspítala fyrir og eftir íhlutun.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Fýsileiki innleiðingar klínískra leiðbeininga um hjúkrun heilablóðfallssjúklinga í endurhæfingu. Ingibjörg Bjartmarz, Helga Jónsdóttir, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Elin B. Hafsteinsdóttir, Guðrún B. Sigurbjörnsdóttir, Sigríður B. Guðmundsdóttir, Guðrún Jónsdóttir.

Gaumstol eftir slag í hægri heilahveli. Helga Jónsdóttir, Marianne Klinke, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Dan Zahavi.

Þáttaka einstaklinga með langvinna lungnateppu og fjölskyldna þeirra í samráði um eflingu heilbrigðis. Helga Jónsdóttir, Alda Gunnarsdóttir, Bryndís S. Halldórsdóttir, Guðrún Hlín Bragadóttir, Ingibjörg K. Stefánsdóttir, Rósa Jónsdóttir, Þorbjörg Sóley Ingadóttir.

Vakandi og virkur í uppréttri stöðu í öndunarvél. Gísli H. Sigurðsson, Ólöf R. Ámundadóttir, Elizabeth Dean prófessor, Þórarinn Sveinsson, Helga Jónsdóttir, Alma Möller, Kristinn Sigvaldason, Brynja Haraldsdóttir, Rannveig J. Jónasdóttir, Hrefna Eypórsdóttir, Helga Sjófn Jóhannsdóttir, Ester Gunnsteinsdóttir.

Þróun og forprófun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki típu I. Ragnar Bjarnason, Brynja Jónsdóttir, Helga Jónsdóttir, Elisabet Konráðsdóttir, Þór Elís Pálsson.

Háskólasjóður h/f Eimskipafélags Íslands

Gaumstol eftir slag í hægri heilahveli. Marianne Klinke. Umsjónarkennari og Leiðbeinendur: Helga Jónsdóttir, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson.

Sjóður Ingibjargar R. Magnúsdóttur

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild.

Rannveig J. Jónasdóttir. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Gaumstol eftir slag í hægri heilahveli". Marianne Klinke. Umsjónarkennari og aðalleiðbeinandi. Meðleiðbeinandi Haukur Hjaltason. Björn Þorsteinsson, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Dan Zahavi.

B- hluti vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Notkun þvagleggja og tíðni þvagfærasykinga sem tengast þvagleggjum á legudeildum Landspítala. Samstarfsmenn: Katrín Blöndal, Brynja Ingadóttir, Hildur Einarsdóttir, Ingunn Steingrimsdóttir, Sigrún R. Steindórsdóttir, Dórothea Bergs, Guðbjörg Guðmundsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Doktorsnemar

Marianne E. Klinke: Unilateral spatial neglect following stroke. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Jónsdóttir, Haukur Hjaltason, Björn Þorsteinsson.

Rannveig J. Jónasdóttir. Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Jónsdóttir, Gísli H. Sigurðsson, Lovisa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Meistaraneimar

Brynja Jónsdóttir. Þróun og forprófun fræðsluefnis fyrir unglunga með sykursýki típu I. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Jónsdóttir, Ragnar Bjarnason, Elisabet Konráðsdóttir.

Elinborg Sigurjónsdóttir. Hjúkrun sjúklinga með nýrnasjúkdóma. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Þóra Jenný Gunnarsdóttir.

Elinborg Stefánsdóttir. Hjúkrun sjúklinga með gigtarsjúkdóma. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Þóra Jenný Gunnarsdóttir.

Fríða Björk Skúladóttir. Bráðveikir hjartasjúklingar. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Jónsdóttir.

Guðrún Hlín Bragadóttir. Þáttaka einstaklinga með langvinna lungnateppu og fjölskyldna þeirra í samráði um eflingu heilbrigðis. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Jónsdóttir.

Ingibjörg Kristín Eiríksdóttir. Upplifun af árverkní hugleiðslu. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Þóra Jenný Gunnarsdóttir.

Kristín Rósa Ármannsdóttir. Streitustjórnun hjá sjúklingum með langvinna lungnateppu. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Jónsdóttir.

Rut Gunnarsdóttir. Lykilþættir innleiðingar á sérhæfðri hjúkrunarþjónustu fyrir langveika einstaklinga - Kerfisbundin fræðileg samatekt. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur Helga Bragadóttir, Þorbjörg Sóley Ingadóttir.

Sigríður Heimisdóttir. Húkrun sjúklinga í öndunarbilun. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Jónsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn í Kaupmannahöfn, Litchfield Healthcare Associates Nýja-Sjálandi og University Medical Center Utrecht, Division of Neuroscience, Utrecht, The Netherlands.

Ritverk –bækur eða bókakaffar

Helga Jónsdóttir. Viðtöl í eiginlegum og megindlegum rannsóknum. In: Sigríður Halldórsdóttir, editor. Handbók

í aðferðafræði rannsókna Akureyri: Háskólinn á Akureyri; 2012. p. 139-55.

Helga Jónsdóttir, Rósa Jónsdóttir. Konur og langvinna lungnateppa – Þögull faraldur. In: Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir, editors. Við góða heilsu. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012. p. 263-76.

Litchfield M, Jonsdottir H. A practice discipline that's here-and-now. In: P.G. Reed, N.B.C. Shearer, editors. Perspectives on nursing theory Philadelphia: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins; 2012. p. 437-47. Upphaflega birt undir sama heiti í *Adv Nurs Sci* 2008;31(1):79-91

Þóra Jenný Gunnarsdóttir. Álag á álag ofan. In: Herdís Sveinsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir, editors. Við góða heilsu. Reykjavík: Háskólaútgáfan; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Inga Þorbjörg Steindórsdóttir, Þóra Jenný Gunnarsdóttir, Helga Jónsdóttir. Líflínan – Reynsla fólks með alvarlegan psoriasis sem er í meðferð með lífefnalyfjum. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(4):48-56.

Jóhanna Bernharðsdóttir, Ása Björk Ásgeirsdóttir, Baldvina Ýr Hafsteinsdóttir, Guðrún Kristófersdóttir, Helga Jónsdóttir. Reynsla kvenna með geðhvörf. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(2):50-6.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Klinke M, Hafsteinsdóttir TB, Wilson M, Jonsdottir H. Recognizing new perspectives in eating difficulties following stroke: A concept analysis. *Disabil Rehabil* 2012 Epub.

Jonsdottir T, Jonsdottir H, Gunnarsdottir S. Validation of the patients' perceived involvement in care scale among patients with chronic pain. *Scand J Caring Sci* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Helga Jónsdóttir. Samráð til eflingar sjálfsmönnunar fólks með langvinna lungnateppu og fjölskyldna þeirra. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(4):10-14.

Haldorsdóttir BS, Svavarsdóttir EK. Purposefull Therapeutic Conversations: Are they effective for families of individuals with COPD: A quasi-experimental study. *Vard i Norden* , 2012;103(32):48-51.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2
Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Hjúkrunarstjórnun

Forstöðumaður: Helga Bragadóttir dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Áherslur í rannsóknum lúta að gæðum hjúkrunar og öryggi sjúklinga,forystu, vinnu og vinnuumhverfi í hjúkrun og mannaúðsþjórnun.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna í hjúkrun, rannsókn á landsvísu. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Lyfjaskráning hjúkrunarfræðinga í Therapy - Lýsandi rannsókn. Helga Bragadóttir, Hulda Sveinbjörg Gunnarsdóttir, Ásta St. Thoroddsen.

Virðisaukandi vinna hjúkrunarfræðinga á slysa- og bráðasviði. Helga Bragadóttir, Sólrún Rúnarsdóttir, Snjólfur Ólafsson, Helgi Þór Ingason.

B-hluti Vísindasjóðs Félags Íslenskra hjúkrunarfræðinga

Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna í hjúkrun, rannsókn á landsvísi. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Rannsókn- og vísindasjóður hjúkrunarfræðinga Félagi Íslenskra hjúkrunarfræðinga

Óframkvæmdri hjúkrun (hjúkrun sem er sleppt) og teymisvinnu. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Meistaraneimar

Hulda Sveinbjörg Gunnarsdóttir. Lyfjaskráning hjúkrunarfræðinga í Therapy - Lýsandi rannsókn. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Bragadóttir, Ásta St. Thoroddsen.

Ingbjörg Tómasdóttir. Umbætur í vinnu og vinnuþverfi hjúkrunar á bráða legudeildum. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Bragadóttir, Sigrún Gunnarsdóttir, Helgi Þór Ingason. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands

Aðalbjörg Stefania Helgadóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Dröfn Ágústsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Erla Dögg Ragnarsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Eyrún Thorstensen. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Gerður Rán Freysdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Halla Skúladóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Ingbjörg Fjólinsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Jóhanna Ósk Eiríksdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Kristín Sigurðardóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Sólveig Jóhanna Haraldsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri, Háskólinn í Reykjavík, University of Minnesota, University of Michigan, NOVO.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innlendum tímaritum

Sigrún Gunnarsdóttir, Helga Bragadóttir. Þættir sem hafa áhrif á vinnu hjúkrunarfræðinga og sjúkraliða á bráðalegudeildum. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(1):46-56.

Sveinfríður Sigurpáldóttir, Ragnar F. Ólafsson, **Helga Bragadóttir.** Viðbótarvinnuálag á hjúkrunarfræðinga í bráðabjónustu: Lýsandi rannsókn. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(5):50-6.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Kærsted B, Bragadóttir H. Delegation of registered nurses revisited: attitudes towards delegation and preparedness to delegate effectively. Vard Nord 2012;32(1):10-5.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Bragadóttir H, Gunnarsdóttir S, Ingason HT. The development and piloting of electronic standardized measures on nursing work: combining engineering and nursing knowledge. J Nurs Manag 2012 Epub.

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

Krabbameinshjúkrun

Forstöðumaður: Sigríður Gunnarsdóttir dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Helstu áherslur í rannsóknum í krabbameinshjúkrun hafa verið á einkenni og einkennameðferð og á sálfélagslega liðan hjá sjúklingum með krabbamein og á þarfir aðstandenda krabbameinssjúklinga. Auk þess að vinna að vísindarannsóknum er unnið að því að auka notkun á vísindalegri þekkingu í klínisku starfi, m.a. með notkun klínískra leiðbeininga og annarrar gagnreyndrar þekkingar.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Einkenni á síðustu 24 klst. lífs: Samanburður á skráningu algengra einkenna og meðferð þeirra hjá sjúklingum með krabbamein og sjúklingum með aðra sjúkdóma. Svandís Íris Hálfðánardóttir, Valgerður Sigurðardóttir, Kristín Lára Ólafsdóttir.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Prófun á áhrifum starfsþróunaríhlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þöll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdís Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Meistaraneimar

Hrefna Magnúsdóttir. Lífsgæði, einkenni, liðan, meðferðarhaldni og ánægja með nýja bjónustu meðal sjúklinga sem fá krabbameinsmeðferð í töfluforni. Rannsóknaráætlun. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir og Nanna Friðriksdóttir.

Þóra Þórsdóttir. Könnun á reynslu hjúkrunarfræðinga og lækna af því að ræða um kynlíf og kynlífsheilbrigði við krabbameinssjúklinga. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Sóley S. Bender.

Halla Grétarsdóttir. Rannsóknaráætlun um forprófun á íslenski útgáfu einkennamatstækisins Edmonton Symptom Assessment Scale (ESASr). Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri, University of Wisconsin Madison, University of Pittsburgh, Norwegian University of Science and Technology.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Verkefnið kynlíf og krabbamein- innleiðing krabbameinskynfræði á Landspítala hlaut heiðursviðurkenningu Kynfræðifélags Íslands árið 2012 fyrir brautryðjandastarf á sviði kynfræða. Verkefnisstjóri var Nanna Friðriksdóttir sérfræðingur í hjúkrun krabbameinssjúklinga.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Alexiusdóttir KK, Moller PH, Snaebjörnsson P, Jonasson L, Ólafsdóttir EJ, Björnsson ES, Tryggvadóttir L, Jonasson JG. Association of symptoms of colon cancer patients with tumor location and TNM tumor stage. Scand J Gastroenterol 2012;47(7):795-801.

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, **Fríðriksdóttir N,** Bjarnason B, Sigurdsson F, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. Psychooncology 2012;21(7):730-6.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Zoega S, Fríðriksdóttir N, Sigurdardóttir V, **Gunnarsdóttir S.** Pain and other symptoms and their relationship to quality of life in cancer patients on opioids. Qual Life Res 2012 Epub.

Zoega S, Ward S, **Gunnarsdóttir S.** Evaluating the Quality of Pain Management in a Hospital Setting: Testing the Psychometric Properties of the Icelandic Version of the Revised American Pain Society Patient Outcome Questionnaire. Pain Manag Nurs 2012 Epub.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 4 þar af 1 boðsfyrirlestrar

Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 7

Kynheilbrigði

Forstöðumaður: Sóley S. Bender prófessor

Helstu áherslur í rannsóknum

Kynhegðun unglinga; notkun getnaðarvarna; þunganir unglingsstúlkna; kynfræðsla; kynheilbrigðisþjónusta; ráðgjöf um getnaðarvarnir; kynlíf á meðgöngu og eftir fæðingu; kynferðislegt ofbeldi; fagaðilar og umræða við skjólstaðinga um kynheilbrigðismál.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Vísindasjóður Landspítalans

Kynlíf á meðgöngu og eftir fæðingu. Sóley S. Bender, Edda Sveinsdóttir, Hilda Friðfinnsdóttir.

Vísindasjóður Félags Íslenskra hjúkrunarfræðinga

Kynlíf á meðgöngu og eftir fæðingu. Sóley S. Bender, Edda Sveinsdóttir, Hilda Friðfinnsdóttir.

Doktorsnemi

Sigrún Sigurðardóttir. Þróun meðferðarúræða fyrir einstaklinga með sögu um kynferðislegt ofbeldi í æsku. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Halldórsdóttir, Sóley S. Bender.

Meistaraneimar

Álfheiður Freyja Friðbjarnardóttir. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sóley S. Bender.

Þóra Þórsdóttir. Könnun á reynslu hjúkrunarfræðinga og lækna af því að ræða um kynlíf og kynlífsheilbrigði við krabbameinssjúklinga. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Sóley S. Bender.

Ljósmyndfræðinemar

Edda Sveinsdóttir. Því ég var bara alltaf svo þreytt. Áhrif meðgöngu og fæðingar á kynlíf íslenskra kvenna. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sóley S. Bender.

Hilda Friðfinnsdóttir. Því ég var bara alltaf svo þreytt. Áhrif meðgöngu og fæðingar á kynlíf íslenskra kvenna. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Sóley S. Bender.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Miðstöð um Lýðheilsuvísindi við Háskóla Íslands, Rannsóknastofnun í hjúkrunarfræði við Háskóla Íslands og University of Minnesota í Bandaríkjunum.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Sóley S. Bender. Ráðgjöf um getnaðarvarnir: Hugmyndfræðilegt líkan. Í Herdís Sveinsdóttir og Helga Gottfreðsdóttir (Ritstj.), Við góða heilsu? Konur og heilbrigði í nútímamafélagi (bls. 91-107). Reykjavík. Háskólaútgáfan; 2012.

Sóley S. Bender. Samræður í rýnihópum. Í Sigríður Halldórsdóttir (Ritstj.), Handbók í aðferðafræði rannsóknna (bls. 301-314). Akureyri. Háskólinn á Akureyri; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Sóley S. Bender. Ferlismat á nýju kynfræðsluflíni fyrir unglinga. Tímarit hjúkrunarfræðinga 2012;88(4):48-56.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Sigurdardóttir S, Halldórsdóttir S, **Bender SS.** Deep and almost unbearable suffering: consequences of childhood sexual abuse for men's health and well-being. Scand J Caring Sci 2012;26(4):688-97.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3

Skurð-, svæfinga- og gjörgæsluhjúkrun

Tengiliður: Herdís Sveinsdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Gæði og öryggi þjónustu á gjörgæsludeildum. Verkir og verkjameðferð. Öryggi sjúklinga, atvikskráningar og öryggismenning.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovísa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Líðan dagaðgerðasjúklinga eftir svæfingu. Herdís Sveinsdóttir, Guðbjörg S. Ragnarsdóttir, Kolbrún Albertsdóttir, Lára Borg Ásmundsdóttir, María T. Ásgeirsdóttir, Þórdís Borgþórsdóttir.

B-hluti Vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Líðan dagaðgerðasjúklinga eftir svæfingu. Herdís Sveinsdóttir, Guðbjörg S. Ragnarsdóttir, Kolbrún Albertsdóttir, Lára Borg Ásmundsdóttir, María T. Ásgeirsdóttir, Þórdís Borgþórsdóttir.

Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Gísli H. Sigurðsson, Rannveig J. Jónasdóttir, Helga Jónsdóttir, Lovísa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Er hægt að mæla hlutþrýsting- og metnun súrefnis í systemísku slagæðablóði í sjónhimnuæðum með sjónhimnu- súrefnismettunarmæli? Þórunn Sch. Eliasdóttir ofl.

Rannsóknasjóður Ingibjargar R. Magnúsdóttur Er hægt að mæla hlutþrýsting- og metnun súrefnis í systemísku slagæðablóði í sjónhimnuæðum með sjónhimnu- súrefnismettunarmæli? Þórunn Sch. Eliasdóttir ofl.

Sjónverndarsjóður

Er hægt að mæla hlutþrýsting- og metnun súrefnis í systemísku slagæðablóði í sjónhimnuæðum með

sjónhimnu- súrefnismettunarmæli? Þórunn Sch. Eliasdóttir ofl.

Minningarsjóði Helgu Jónsdóttur og Sigurliða Kristjánssonar

Er hægt að mæla hlutþrýsting- og metnun súrefnis í systemísku slagæðablóði í sjónhimnuæðum með sjónhimnu- súrefnismettunarmæli? Þórunn Sch. Eliasdóttir ofl.

Gæðastyrkur frá Landspítala

Skurðsárasýkingar eftir opnar hjartaáðgerðir. Áshildur Kristjánsdóttir, Helga Hallgrímsdóttir.

Leonardo da Vinci Lifelong Learning programme

Þróun raunhæfa kennsluáætlun fyrir starfsmenn á dauðhreinunardeildum, verkfæraskolum á skurðstofum og speglunardeildum. Erlín Óskarsdóttir, Helga Kristín Einarsdóttir, Lilja Stefánsdóttir.

Doktorsnemar

Rannveig J. Jónasdóttir. Eftirgæsla sjúklinga eftir útskrift af gjörgæsludeild: Framsýn samanburðarrannsókn. Hjúkrunardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur. Gísli H. Sigurðsson, Helga Jónsdóttir, Lovísa Baldursdóttir, Ólöf Ragna Ámundadóttir, Kristinn Sigvaldason, Gunnhildur Davíðsdóttir, Ólöf S. Sigurðardóttir.

Þórunn Scheving Eliasdóttir. Er hægt að mæla hlutþrýsting- og metnun súrefnis í systemísku slagæðablóði í sjónhimnuæðum með sjónhimnu- súrefnismettunarmæli? Hjúkrunarfræðideild og Læknadeild Háskóla Íslands. Umsjónarkennari og leiðbeinandi: Einar Stefánsson.

Meistaraneimar

Friðrikkja Valdis Guðmundsdóttir. Áhættuþættir og forvarir þrýstingssára hjá skurðsjúklingum í aðgerðarferlinu: Fræðileg samantek og drög að innleiðingu á gagnreyndum leiðbeiningum. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Herdís Sveinsdóttir, Herdís Alfreðsdóttir.

Þórdís Borgþórsdóttir. Líðan dagaðgerðasjúklinga eftir svæfingu. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Herdís Sveinsdóttir, Guðbjörg S. Ragnarsdóttir, Kolbrún Albertsdóttir, Lára Borg Ásmundsdóttir, María T. Ásgeirsdóttir

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Kolbrún Albertsdóttir, ritnefnd Tímarits hjúkrunarfræðinga

Þorsteinn Jónsson, formaður ritnefndar Tímarits hjúkrunarfræðinga

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 17

Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 6

Upplýsingataekni í hjúkrun

Forstöðumaður: Ásta St. Thoroddsen dósent Framsetning þekkingar, forsvarsmáður: Ásta St. Thoroddsen dósent

Uppgötvun þekkingar, forsvarsmáður: Connie Delaney prófessor/Brynja Örlýgsdóttir lektor Helstu áherslur í rannsóknum

Notkun flokkunarkerfa í hjúkrun, hjúkrunarskráning og árangursmælingar í heilbrigðisþjónustu.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Meistaraneimar

Hanna Kristín Guðjónsdóttir. Útkoma sjúklinga: Endurnýting gagna til að varpa ljósi á gæðavísinn endurinnlaginn. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ásta Thoroddsen, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Hulda S. Gunnarsdóttir. Lyfjagjafir án fyrirsmæla lækna: Umfang og eðli lyfjagjafa hjúkrunarfræðinga á Landspítala. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Helga Bragadóttir, Ásta Thoroddsen.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknunum

Sjúkrahúsið á Akureyri. Embætti landlæknis. University of Minnesota, Bandaríkjunum; Örebro Universitet, Svíþjóð.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Ásta Thoroddsen, ritnefnd Tímarits hjúkrunarfræðinga
Ásta Thoroddsen, Applied Clinical Informatics, associate editor

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu

Thoroddsen A, Sigurjonsdóttir G, Ehnfors M, Ehrenberg A. Accuracy, completeness and comprehensiveness of information on pressure ulcers recorded in the patient record. Scand J Caring Sci 2012 Epub.

Önnur ritverk

Ásta Thoroddsen. Skráningarkverið. Reykjavík: Sprengjuhöllin; 2012.

Thoroddsen A, Ehrenberg A, Sermeus W, Saranto K. A survey of nursing documentation, terminologies and standards in European countries. Proceedings of the NI2012: 11th International Congress on Nursing Informatics; 2012: pp.406-10.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1 Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

Öldrunarhjúkrun

Forsvarsmáður: Ingibjörg Hjaltadóttir sérfræðingur í hjúkrun

Helstu áherslur í rannsóknunum

Rannsóknir er greina heilsufar og líðan aldraðra er dvelja á stofnunum og gæði þjónustu sem þar er veitt. Ennfremur rannsókn á verkjamati einstaklinga með heilabilun eða sem eiga erfitt með tjáningu.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Rannsóknasjóður RANNIS

Prófun á áhrifum starfsþróunarhlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þóll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdís Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Doktorsnemi

Ingibjörg Hjaltadóttir. Quality of Care, Residents, Functioning, Disabilities and Survival in Nursing Homes. A research proposal for a doctoral degree in nursing. Hjúkrunarfræðideild, Háskólanum í Lundi.

Meistaraneini

Ingibjörg Tómasdóttir. Að bera virðingu fyrir eigin vinnu, Heilbriggt vinnuumhverfi í hjúkrun. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Bragadóttir.

Viðurkenningar sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Ingibjörg Hjaltadóttir hlaut viðurkenningu fyrir einstakt framlag í þágu aldraðra frá Öldrunarráði Íslands.

Doktorsritgerð

Ingibjörg Hjaltadóttir. Icelandic Nursing Home residents : Their mortality, health, functional profile, and care quality, using the Minimum Data Set over time. [Doktorsritgerð]. Lund University, Faculty of Medicine; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Hjaltadóttir I, Ekwall AK, Nyberg P, Hallberg IR. Quality of care in Icelandic nursing homes measured with Minimum Data Set quality indicators: retrospective analysis of nursing home data over 7 years. Int J Nurs Stud 2012;49(11):1342-53.

Hjaltadóttir I, Hallberg IR, Ekwall AK. Thresholds for minimum data set quality indicators developed and applied in Icelandic nursing homes. J Nurs Care Qual 2012;27(3):266-76.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 7 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 8

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 1

Fæðingarhjálp

Forstöðumaður: Ólöf Ásta Ólafsdóttir lektor

Helstu áherslur í rannsóknum

Áhersla er lögð á uppbyggingu námskrár og kennslu í ljósmóðurfræði, þekkingarþróun í ljósmóðurfræðum, menningu barna og starfsumhverfis á fæðingarstað. Fæðingarhjálp ljósmæðra, innihald yfirsetu í fæðingu, tengsl ljósmæðra við konur og mismunandi þekkingarform í ljósmóðurfræði, heilsu kvenna og árangur barnaþjónustu á Íslandi. Heimafæðingar á norðurlöndum. Þróun ljósmóðurfræðilegs umönnunarlikan í fæðingu, innleiðing og mat á því í Svíþjóð og á Íslandi.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Ljáu mér eyra viðtalsmeðferð á Landspítala – rannsókn á árangri viðtala. Valgerður Lisa Sigurðardóttir, Helga Gottfreðsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Þóra Steingrimsdóttir.

Doktorsnemar

Berglind Hálfhálsdóttir. Heimafæðingar á Íslandi: Útkoma og áhrifspættir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Herdís Sveinsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Sigfríður Inga Karlsdóttir. Væntingar og upplifun kvenna af fæðingu með áherslu á sársauka og sársaukameðferð. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Herdís Sveinsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Meistaraneinar

Björg Sigurðardóttir. Þekking og reynsla ljósmæðra af axlarklemmu í fæðingu. Námsbraut í ljósmóðurfræði,

hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Sigrún Kristjánsdóttir. Er öruggt að fæða í heimabyggð? Útkoma úr fæðingum á heilbrigðisstofnun Suðurlands árið 2010. Námsbraut í ljósmóðurfræði, hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Ólöf Ásta Ólafsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins Þróunarstofa, Landlækniseimbættið. Nordforsk, Barnaföndande i Norden. Institute of Health and Care Sciences, University of Gothenburg, Sweden, University College of Borås, Sweden, School of Professional Studies, Bodø, University College, Bodø, Norway, University of Kuopio and Kuopio University Hospital, Finland, Institute of Public Health, Aarhus University, Denmark. University of Gothenburg, Mid Sweden University, Svíþjóð, University Hospital North Norway, Tromsø, Noregi, Juliane Marie Center, Ríkissjúkrahúsið Kaupmannahöfn, Danmörku.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Berg M, Olafsdóttir OA, Lundgren I. A midwifery model of woman-centred childbirth care—in Swedish and Icelandic settings. Sex Reprod Healthc 2012;3(2):79-87.

Meðgönguvernd

Forstöðumaður: Helga Gottfreðsdóttir dósent

Helstu áherslur í rannsóknum

Fósturskimun og fósturgreining. Ákvarðanatáka verðandi foreldra og þekking fagfólks. Árangur foreldrafræðslu á meðgöngu. Undirbúningur fyrir fæðingu og val á verkjameðferð. Fæðingarhræðsla – mata á árangri viðtalsmeðferðar fyrir og eftir fæðingu.

Styrkir sem starfsmenn fræðasviðsins fengu á árinu

Ljáu mér eyra viðtalsmeðferð á Landspítala – rannsókn á árangri viðtala. Valgerður Lisa Sigurðardóttir, Helga Gottfreðsdóttir, Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Þóra Steingrimsdóttir.

Meistaraneini

Jóhanna Skúladóttir. Stöðluð skráning: einkenni og kvartanir barnshafandi kvenna kóðuð með international classification of primary care-2-R. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ásta Thoroddsen, Brynja Örlýgsdóttir, Helga Gottfreðsdóttir.

Ljósmæðranemar

Anna María Oddsdóttir. Áhrif þyngdar verðandi mæðra á fæðingu. Fræðileg samantekt. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Gottfreðsdóttir.

Eva Rut Guðmundsdóttir. Ljáu mér eyra – mat á þjónustu: Forprófun spurningalista. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Valgerður Lisa Sigurðardóttir og Helga Gottfreðsdóttir.

Guðrún Haraldsdóttir. Legvatnsleki fyrir 37 vikna meðgöngu – umönnun og meðferð: Fræðileg úttekt. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna Sigríður Vernharðsdóttir og Helga Gottfreðsdóttir.

Hlin Árnadóttir. Gagnsemi skipulagðar

þjónustugæsla á vegum Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins: Reynsla foreldra. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Gottfreðsdóttir.

Ingibjörg Ýr Óskarsdóttir. Hefur skipulagð foreldrafræðsla áhrif á val kvenna um mænurótardeygingu í fæðingu? Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Helga Gottfreðsdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins, Þróunarstofa, Háskólinn á Akureyri auk fræðasviðs í fæðingahjálp á Landspítala. Háskólinn í Lundi og Kings College, London.

Umönnun í sængurlegu

Ingibjörg Th. Hreiðarsdóttir ljósmóðir

Helstu áherslur í rannsóknum

Reynsla og viðhorf kvenna til sængurlegu, þrjústagjöf.

Ljósmæðranemi

Jóhanna Ólafsdóttir. Umönnun í sængurlegu. Reynsla og viðhorf kvenna. Hjúkrunardeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Hildur Sigurðardóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1 Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Skrifstofa framkvæmdastjóra fjármálasviðs

Framkvæmdastjóri: María Heimisdóttir

Helstu áherslur í rannsóknum

Skipulag heilbrigðisþjónustu. Notkun gagna við stefnumótun og ákvarðanatöku. Árangurs- og framleiðslumælingar. Gæðavísar. Vörðug gagna. Kostnaðargreining á sjúkrahúsiþjónustu.

Styrkir sem starfsmenn skrifstofunnar fengu á árinu NORA, Nordisk Atlantsamarbejde

Nettverk for pasienttransport i Vest-Norden: forbedret helsetjeneste. Björn Gunnarsson, Helga Harðardóttir, Lilja Stefánsdóttir, María Heimisdóttir, Niels Kieler og Tummás í Garði.

European Commission

SENATOR-Development and Clinical Trials of a new Software Engine for the Assessment and Optimization of Drug and non-drug Therapy in Older Persons. Work Package 9. Aðalsteinn Guðmundsson, Pétur S Gunnarsson, María Heimisdóttir, Ólafur Samúelsson.

Doktorsnemi

Gyða Björnsdóttir. The equivalence of self-reported psychological measures obtained in paper and web administrations: A comparison of web and paper phenotype measures from the NEO-FFI and ARHQ for studies on the genetics of personality and dyslexia. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Anna Birna Almarsdóttir, María Heimisdóttir.

Meistaraneini

Julie Gautheret. Comparison of hospital funding systems in France and Iceland. Skiptinemi frá L'ecole des hautes etudes en sante publique (EHESP) í Frakklandi. Leiðbeinandi: María Heimisdóttir.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, velferðarráðuneyti, fjármálaráðuneyti, Landlækniseimbættið, Hagstofa Íslands, Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri auk samstarfsaðila á Landspítala. Nord DRG Centrum, Uppsölum, Svíþjóð. CPK Centrum, Stokkhólm, Svíþjóð. SINTEF rannsóknastofnun í Noregi.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 1

Skrifstofa forstjóra

Forstjóri: Björn Zoëga

Helstu áherslur í rannsóknnum

Háskóli Íslands, heilbrigðisráðuneyti, fjármálaráðuneyti, Landlækniseimbættið, Hagstofa Íslands, Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri auk samstarfsaðila á LSH. Háskólinn í Gautaborg, Nord DRG Centrum, Uppsölum, Svíþjóð. CPK Centrum, Stokkhólmi, Karolinska sjúkrahúsið í Stokkhólmi.

Styrkir sem starfsmenn skrifstofunnar fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Fýsileiki innleiðingar klínískra leiðbeininga um hjúkrun heilablóðfallssjúklinga í endurhæfingu. Ingibjörg Bjartmarz, Helga Jónsdóttir, Þóra B. Hafsteinsdóttir, Elin B. Hafsteinsdóttir, Guðrún B. Sigurbjörnsdóttir, Sigríður B. Guðmundsdóttir, Guðrún Jónsdóttir.

Skrifstofa framkvæmdastjóra hjúkrunar

Framkvæmdastjóri: Sigríður Gunnarsdóttir dósent **Helstu áherslur í rannsóknnum**

Helstu áherslur í rannsóknnum er á fjölskylduhjúkrun, krabbameinshjúkrun, vinnu og vinnuumhverfi í hjúkrun m.t.t. öryggis og gæða þjónustunnar og mannaútsjórnun. Rannsóknir beinast einnig að notkun flokkunarkerfa í hjúkrun, hjúkrunarskráning og árangursmælingar í heilbrigðisþjónustu.

Styrkir sem starfsmenn skrifstofunnar fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna í hjúkrun, rannsókn á landsvísu. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Hvernig ná heilbrigðisstarfsmenn best til kvenna sem eru þolendur ofbeldis í nánum samböndum? Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Brynja Örylgisdóttir, Berglind Guðmundsdóttir, Guðbjörg Pálsdóttir.

Lyfjaskráning hjúkrunarfræðinga í Therapy - Lýsandi rannsókn. Helga Bragadóttir, Hulda Sveinbjörg Gunnarsdóttir, Ásta St. Thoroddsen.

Virðisaukandi vinna hjúkrunarfræðinga á slysa- og bráðasviði. Helga Bragadóttir, Sólrún Rúnarsdóttir, Snjólfur Ólafsson, Helgi Þór Ingason, Helgi Þór Ingason.

B-hluti Vísindasjóðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna í hjúkrun, rannsókn á landsvísu. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Rannsókn- og vísindasjóður hjúkrunarfræðinga Félagi íslenskra hjúkrunarfræðinga

Hjúkrun sem er sleppt og teymisvinna í hjúkrun, rannsókn á landsvísu. Helga Bragadóttir, Sigríður Briet Smáradóttir, Beatrice Kalisch.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Prófun á áhrifum starfsþróunarhlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þóll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdis Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Doktorsnemar

Anna Ólafía Sigurðardóttir. Árangur fjölskylduhjúkrunarmeðferða á Barnaspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Ann Garwick, Mary Kay Rayens, Sigrún Júlíusdóttir, Árelía Eydis Guðmundsdóttir.

Eydís K. Sveinbjarnardóttir. Fjölskyldumeðferð veitt af hjúkrunarfræðingum á bráðageðdeild Landspítala. Gagnreynd þjónusta fyrir sjúklinga og fjölskyldur. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Lorraine M. Wright, Britt-Inger Saverman, Birgir Hrafnelsson.

Margrét Gísladóttir. Árangur fjölskyldumeðferðar fyrir fjölskyldur unglingsstúlkna og ungra kvenna með anorexíu. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Rúnar Vilhjálmsson, Janet Treasure, Ingunn Ingadóttir.

Meistaraneimar

Auður Mjöll Friðgeirsdóttir. Mat á aðlögunarleiðum, stuðningi og virkni fjölskyldna með bráð veikindi á Barnaspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Bergljót Steinsdóttir. Lífsgæði unglunga með krabbamein út frá sjónarhóli unglunga og foreldra þeirra. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Guðbjörg Eggertsdóttir. CPEF; CP Eftirlit. Innleiðing kerfisbundinnar skráningar á heilsu og færni barna með CP á Íslandi. Lýðheilsuvísindi, Háskóli Íslands. Leiðbeinandi: Ásta Thoroddsen.

Guðrún Eygló Guðmundsdóttir. Mat á aðlögunarleiðum, stuðningi og virkni fjölskyldan með langvinn heilsufarsvandamál á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Hanna Kristín Guðjónsdóttir. Útkoma sjúklinga: Endurnýting gagna til að varpa ljósi á gæðavísinn endurinnlagnir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ásta Thoroddsen, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Hulda S. Gunnarsdóttir. Lyfjagjafir án fyriræla lækna: Umfang og eðli lyfjagjafa hjúkrunarfræðinga á Landspítala. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Helga Bragadóttir, Ásta Thoroddsen.

Ingibjörg Th. Hreiðarsdóttir. Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur fjölskyldumeðferðarsamtals á virkni fjölskyldna með fyrirbura á vökudeild. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands Leiðbeinendur Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Ingibjörg Tómasóttir. Umbætur í vinnu og vinnuumhverfi hjúkrunar á bráða legudeildum. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Helga Bragadóttir, Sigrún Gunnarsdóttir, Helgi Þór Ingason.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Ánægja með heilbrigðisþjónustuna á Barnspítala Hringins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Rannveig Rúnarsdóttir. Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur fyrir feður af fjölskyldumeðferðarsamtali fyrir útskrift af meðgöngu og saengurkvennadeild. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands Leiðbeinendur Ólöf Ásta Ólafsdóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Hrefna Magnúsdóttir. Lífsgæði, einkenni, liðan, meðferðarheldni og ánægja með nýja þjónustu meðal sjúklinga sem fá krabbameinsmeðferð í töfluformi. Rannsóknaráætlun. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Þóra Þórsdóttir. Könnun á reynslu hjúkrunarfræðinga og lækna af því að ræða um kynlíf og kynlífsheilbrigði við krabbameinssjúklinga. Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Sóley S. Bender.

Halla Grétarsdóttir. Rannsóknaráætlun um forprófun á íslenski útgáfu einkennamatstækisins Edmonton Symptom Assessment Scale (ESASr). Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands Leiðbeinendur: Sigríður Gunnarsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

Sólrún W. Kamban. Fjölskylduhjúkrun: Ávinningur stuttra meðferðaviðtala við foreldra barna sem greinast með RSV eins árs og yngri á bráðamatötku barna. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Þóra Gerða Geirsdóttir. Merkingarfræðileg samþætting upplýsinga milli upplýsingaskrár sjúklings í Sögu og öldrunarmatstækisins RAI-PAC. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Ásta Thoroddsen.

Aðalbjörg Stefania Helgadóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Dröfn Ágústsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Erla Dögg Ragnarsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Eyrún Thorstensen. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Gerður Rán Freysdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Halla Skúladóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Ingibjörg Fjölfnisdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Jóhanna Lilja Hjörleifsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Jóhanna Ósk Eiríksdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Kristín Sigurðardóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Sólveig Jóhanna Haraldsdóttir. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknnum

Háskóli Íslands, Háskólinn á Akureyri, Fjórðungssjúkrahúsið á Akureyri, Sjúkrahúsið á Akranesi og Háskólinn í Reykjavík auk Embætti landlæknis. Florence Nightingale School of Nursing & Midwifery Kings College London í Bretlandi. College of Health Sciences, University of Sydney, School of Nursing í Ástralíu. University of Michigan, University of Minnesota, University of Iowa, Háskólinn í Kentucky-Lexington, College of Nursing og University of Pennsylvania í Bandaríkjunum. Umea Universitet, Lund University, Karolinska Institutet, Kalmar University og Örebro Universitet, Svíþjóð. Montreal University í Kanada og Háskólinn í Hiroshima Japan. University of Wisconsin Madison, University of Pittsburgh, Norwegian University of Science and Technology.

Störf í ritstjórn ritryndra fagrita

Ásta Thoroddsen, er í ritnefnd Tímarits hjúkrunarfræðing og er aðstoðarritstjóri Applied Clinical Informatics

Erla Kolbrún Svavarsdóttir situr í ritnefndum Journal of Family Nursing, Journal of Nursing Scholarship og Vård I Norden.

Doktorsritgerð

Eydís K. Sveinbjarnardóttir. Family systems nursing interventions in acute psychiatry: Implementation and evaluation. = Fjölskylduhjúkrun á bráðageðdeildum: Innleiðing og mat. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk- vísindagreinar í ritryndum innendum

tímaritum

Sveinfríður Sigurpáldóttir, Ragnar F. Ólafsson, **Helga Bragadóttir**. Viðbótarvinnuálag á hjúkrunarfræðinga í bráðþjónustu: Lýsandi rannsókn. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(5):50-6.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, Fríðriksdóttir N, Bjarnason B, Sigurdsson F, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. *Psychooncology* 2012;21(7):730-6.

Svavarsdóttir EK, Tryggvadóttir GB, Sigurdardóttir AO. Knowledge translation in family nursing: does a short-term therapeutic conversation intervention benefit families of children and adolescents in a hospital setting? Findings from the landspítali university hospital family nursing implementation project. *J Fam Nurs* 2012;18(3):303-27.

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric Development of the Iceland-Family Perceived Support Questionnaire (ICE-FPSQ). *J Fam Nurs* 2012;18(3):328-52.

Sveinbjarnardóttir EK, Svavarsdóttir EK, Hrafnkelsson B. Psychometric development of the Iceland-Expressive Family Functioning Questionnaire (ICE-EFFQ). *J Fam Nurs* 2012;18(3):353-77.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu Bragadóttir H, Gunnarsdóttir S, Ingason HT. The development and piloting of electronic standardized measures on nursing work: combining engineering and nursing knowledge. *J Nurs Manag* 2012 Epub.

Thoroddsen A, Sigurjonsdóttir G, Ehnfors M, Ehrenberg A. Accuracy, completeness and comprehensiveness of information on pressure ulcers recorded in the patient record. *Scand J Caring Sci* 2012 Epub.

Svavarsdóttir EK, Garwick AW, Anderson LS, Looman WS, Seppelt A, Orlygsdóttir B. The international school nurse asthma project: barriers related to asthma management in schools. *J Adv Nurs* 2012 Epub.

Rafræn birting fyrir prentaða útgáfu Zoega S, Ward S, Gunnarsdóttir S. Evaluating the Quality of Pain Management in a Hospital Setting: Testing the Psychometric Properties of the Icelandic Version of the Revised American Pain Society Patient Outcome Questionnaire. *Pain Manag Nurs* 2012 Epub.

Zoega S, Fríðriksdóttir N, Sigurdardóttir V, Gunnarsdóttir S. Pain and other symptoms and their relationship to quality of life in cancer patients on opioids. *Qual Life Res* 2012 Epub.

Önnur ritverk

Ásta Thoroddsen. Skráningarkverið. Reykjavík: Sprengjuhöllin; 2012.

Thoroddsen A, Ehrenberg A, Sermeus W, Saranto K. A survey of nursing documentation, terminologies and standards in European countries. *Proceedings of the NI2012: 11th International Congress on Nursing Informatics*; 2012: pp.406-10.

Halldorsdóttir BS, **Svavarsdóttir EK**. Purposeful Therapeutic Conversations: Are they effective for families of individuals with COPD? A quasi-experimental study. *Vaard Norden* 2012;103(1):48-51.

Rósa Einarsdóttir, **Erla Kolbrún Svavarsdóttir**. Meðferðarsamtal við foreldra: Reynslan af því að taka þátt í rannsókn. *Tímarit hjúkrunarfræðinga* 2012;88(2):24-8.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 3 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum

og þingum: 4

Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 9

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 10

Skrifstofa framkvæmdastjóra lækninga

Framkvæmdastjóri: Ólafur Baldursson

Styrkir sem starfsmenn skrifstofunnar fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Ásta St. Thoroddsen, Hanna Kristín Guðjónsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Rannsóknasjóður RANNÍS

Frumuræktarlíkan af myndun mannslungans. Magnús Karl Magnússon, Ólafur Baldursson, Jóhannes Björnsson, Tómas Guðbjartsson, Hekla Sigmundsdóttir, Ari Jón Arason, Sigríður Rut Fransdóttir.

Prófun á áhrifum starfsþróunarihlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þöll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdis Sveinsdóttir, Hrunn Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Fríðriksdóttir.

Örvun fremstu varnarlinnu gegn sýkingum. Guðmundur Hrafn Guðmundsson, Birgitta Agerberth, Ólafur Baldursson.

Doktorsnemi

Berglind Eva Benediktsdóttir. Ný örefni sem stýra þéttitengslum í lungnapekjuvef. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Már Másson, Ólafur Baldursson, Þórarinn Guðjónsson.

Meistaraneinar

Hanna Kristín Guðjónsdóttir. Endurnýting gagna til að auka sýnileika á framlagi hjúkrunar til bættrar útkomu sjúklinga. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Ásta St. Thoroddsen, Elin J.G. Hafsteinsdóttir.

Sigrún Hallgrímsdóttir. Öndunarfélameðferð á íslenskum gjörgæsludeildum. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Sigurbjörgur Kárason, Gísli H. Sigurðsson, Ólafur Baldursson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Háskólinn í Reykjavík. Ýmsar fræðigreinar innan Landspítala ss.barnalæknis-, handlæknis-, lungnalæknis-, háls- nef og eyrnalæknisfræði. Háskólinn í Reykjavík. Heilsugæslustöðin á Seyðisfirði, Patreksfirði, Efstaleiti, Egilsstöðum, Kópaskeri, Þórshöfn og Húsvík. Iðntæknistofnun. The Faroese Hospital System, Þórshöfn í Færeyjum, National Centre for Telemedicine, Tromsø, Noregi. Abteilung für Biomedizinische Technik und Physik, Universität Wien, Austurríki. Ludvik Boltzmann Institut für Elektrostimulation und Physiotherapie, Abteilung für Physikalische Medizin, Wilhelmshospital, Wien, Austurríki. Anatomy and Cell Biology, The University of Liverpool New Medical School, Liverpool, Bretland. Department of Experimental Biomedical Sciences, University of Padova Italy. Institute of Clinical Neurophysiology, University Medical Center, Ljubljana, Slovenia Orthopädische Universitätsklinik Heidelberg, (Schlierbach) Heidelberg, Þýskalandi.

Ritverk – vísindagreinar í ritryndum erlendum tímaritum

Benediktsdóttir BE, Sorensen KK, Thygesen MB, Jensen KJ, Guðjónsson T, **Baldursson O**, Masson M.

Regioselective fluorescent labeling of N,N,N-trimethyl chitosan via oxime formation. *Carbohydr Polym* 2012;90(3):1273-80.

Bjarnason A, Thorleifsdóttir G, Love A, Guðnason JF, Asgeirsson H, Hallgrímsson KL, Kristjansdóttir BS, Haraldsson G, **Baldursson O**, Kristinsson KG, Gottfredsson M. Severity of influenza A 2009 (H1N1) pneumonia is underestimated by routine prediction rules. Results from a prospective, population-based study. *PLoS One* 2012;7(10):e46816.

Veggsþjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 4

Skrifstofa framkvæmdastjóra mannauðsviðs

Framkvæmdastjóri: Erna Einarsdóttir Helstu áherslur í rannsóknum

Könnun á starfsumhverfi starfsmanna og mat á stjórnum Landspítala.

Meistaraneini

Berglind Helgadóttir. Árangur endurgjafar vöðvarits við að draga úr vöðvaspennu og vinnutengdum verkjum. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands Leiðbeinandi: Eiríkur Örn Arnarson.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU), Department of Public Health and General Practice.

Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum: 5 Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 13 boðsfyrirlestrar Veggsþjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum: 2

Skrifstofa vísinda-, mennta- og nýsköpunarsviðs

Framkvæmdastjóri: Kristján Erlendsson dósent Helstu áherslur í rannsóknum

Starfsþróun fagfélks, skráning hjúkrunar, gæði þjónustu, rannsóknir á framlagi starfsmanna Landspítala til vísinda og umfang heilbrigðisrannsókna á Íslandi. Auk þess sem starfsmenn vinna að rannsóknum á öðrum sérsviðum.

Styrkir sem starfsmenn skrifstofunnar fengu á árinu Vísindasjóður Landspítala

Breytingar á burðargetu sköflungs kindu við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson, Craig Maxwell.

Gagnreynd hjúkrun: Þættir sem hafa áhrif. Hrunn Scheving Thorsteinsson, Connie Delaney, Herdis Sveinsdóttir, Jón G. Bernburg.

Hlutverk PD-1 ferilsins í rauðum úlfum og íktsýki – Áhrif stökkbreytinga í PD1 genu á tjáningu PD-1 viðtakans og frumustarfsemi. Helga Kristjansdóttir, Kristján Steinsson, Gerður Gröndal, Kristján Erlendsson, Ingileif Jónsdóttir.

Klínísk prófun á nýju storkuprófi, Fix-PT, til að skammta kúmadín blóðþynnningarlyf. Tvíblinduð framsæ samanburðarrannsókn. Páll Torfí Önnundarson, Brynja R. Guðmundsdóttir, Charles W. Francis, Einar Stefán Björnsson, Brynjar Viðarsson, Davíð O. Arnar, Kristín Ása Einarsdóttir, Magnús K. Magnússon, Ólafur Skúli Indriðason, Pétur S. Gunnarsson, Rannveig Einarsdóttir.

Langtímaáhrif á raförvun aftaugaðra vöðva. Páll E. Ingvarsson, Þórður Helgason, Sigrún Knútsdóttir, Vilborg Guðmundsdóttir, Guðbjörg Ludvígsdóttir, Paolo Gargiulo.

Notkun úthljóðstraumlindarmyndgerðar til að fylgjast með raförvun aftaugaðra vöðva. Þórður Helgason, Guðbjörg Kristín Ludvígsdóttir, Haraldur Auðunsson, Paolo Gargiulo.

Tengsl sjálfsvíga við sjúkdómsgreiningar eftir útskrift af bráðsviði Landspítala. Oddný S. Gunnarsdóttir, Vilhjálmur Rafnsson.

Próun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneyra: Clinical trial. Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir, Agnes Czenek.

Rannsóknasjóður RANNIS

Áhættuþættir sóragigtar. Þorvarður Jón Löve. Prófun á áhrifum starfsþróunarihlutunar fyrir hjúkrunarfræðinga til að bæta verkjameðferð. Sigríður Gunnarsdóttir, Elfa Þóll Grétarsdóttir, Elin J.G. Hafsteinsdóttir, Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, Guðrún Jónsdóttir, Herdís Sveinsdóttir, Hrund Scheving Thorsteinsson, Katrín Blöndal, Kolbrún Albertsdóttir, Nanna Friðriksdóttir.

European Commission

SENATOR-Development and Clinical Trials of a new Software Engine for the Assessment and Optimization of Drug and non-drug Therapy in Older PeRsons. Work Package 9. Aðalsteinn Guðmundsson, Pétur S Gunnarsson, María Heimisdóttir, Ólafur Samúelsson.

Doktorsnemar

Hrund Scheving Thorsteinsson. Þættir í starfsumhverfi hjúkrunarfræðinga sem hafa áhrif á gagnreynda starfshætti. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Connie Delaney.

Oddný S. Gunnarsdóttir. Þeir sem nota bráðmóttöku sjúkrahúss og eru útskrifaðir heim. Lýðheilsuvísindi, Háskóla Íslands. Leiðbeinandi: Vilhjálmur Rafnsson.

Þorvarður Jón Löve. Sóragigt á Íslandi. Læknadeild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Björn Guðbjörnsson, Helgi Valdimarsson.

Meistararnemar

Þóra Gerða Geirsdóttir. Samnýting upplýsinga á milli upplýsingaskrár sjúklings og RAI-PAC öldrunarmatstækisins. Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands. Ásta Thoroddsen, Ingibjörg Hjaltadóttir.

Craig Maxwell. Breytingar á burðargetu sköflungs kinda við ígræðslu lífvirkra styrkinga. Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo, Halldór Jónsson jr., Sigurður Brynjólfsson.

Agnes Czenek. Próun þrívíddarmælinga við greiningu á sjúkdómum í inneyra: Clinical trial. Háskólanum í Reykjavík. Leiðbeinendur: Paolo Gargiulo, Hannes Petersen, Birna Jónsdóttir.

Hrefna Sig Bragadóttir. Evaluation of Pharmacist-directed University-based Wellness Clinic. Lyfjafræðideild, Háskóla Íslands. Pétur S. Gunnarsson, Anna Birna Almarsdóttir, Angela Pegram, Sabrina W. Cole.

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Háskóli Íslands, Rannís, Íslensk erfðagreining, Hjartavernd, Wallenberg laboratoriet Sahlgrenska Universitetssjukhuset og Institute of Medicine Göteborgs Universitet, auk ýmissa fræðigreina innan Landspítala.

Viðurkenningar sem starfsmenn skrifstofunnar fengu

á árinu

Paolo Gargiulo verkfræðingur hlaut styrk úr Vísindasjóði Landspítala, til verkefnisins Áhættugreining á lærbeinsbroti við og eftir heildarmjaðmarliðaskipti en styrkurinn er ætlaður ungum vísindamönnum sem stunda klínískar rannsóknir á spítalanum.

Störf í ritstjórn ritrýndra fagrita

Oddný S. Gunnarsdóttir er í ritstjórn Tímarits hjúkrunarfræðinga.

Sólveig Þorsteinsdóttir er í ritstjórn ScieCom Info.

Doktorsritgerð

Oddný Sigurborg Gunnarsdóttir. Users of hospital emergency department who are discharged home = Notendur bráðmóttöku sjúkrahúss sem útskrifaðir eru heim. [Doktorsritgerð]. Reykjavík: Háskóli Íslands; 2012.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Love TJ, Gudjonsson JE, Valdimarsson H, Gudbjornsson B. Psoriatic Arthritis and Onycholysis -- Results from the Cross-sectional Reykjavik Psoriatic Arthritis Study. J Rheumatol 2012;39(7):1441-4.

Love TJ, Zhu YY, Zhang YQ, Wall-Burns L, Ogdie A, Gelfand JM, Choi HK. Obesity and the risk of psoriatic arthritis: a population-based study. Ann Rheum Dis 2012;71(8):1273-7.

Gunnarsdóttir S, Thorvaldsdóttir GH, Friðriksdóttir N, Bjarnason B, Sigurdsson F, Skulason B, Smari J. The psychometric properties of the Icelandic version of the Distress Thermometer and Problem List. Psychooncology 2012;21(7):730-6.

Thorsteinsson HS. Translation and validation of two evidence-based nursing practice instruments. Int Nurs Rev 2012;59(2):259-65.

Birting rafræn fyrir prentun

Geirsson OP, Gunnarsdóttir OS, Baldursson J, Hrafnkelsson B, Rafnsson V. Risk of repeat visits, hospitalisation and death after uncompleted and completed visits to the emergency department: a prospective observation study. Emerg Med J. 2012 Epub.

Thorsteinsson H.S. Icelandic nurses' beliefs, skills, and resources associated with evidence based practice and related factors: A national survey. Worldviews on Evidence-based Nursing 2012 Epub.

Veggspjöld – ágríp sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum: 2

